

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΜΑ'

Τρίτη 3 Ιουνίου 1997

Αθήνα σήμερα, στις 3 Ιουνίου 1997, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.15', συνήλθε στην Αίθουσα συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή, σε Ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την Προεδρία του Α' Αντιπροέδρου κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας, να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον Γραμματέα της Βουλής κ. Δημήτριο Κουτσόγιωργα τα ακόλουθα):

Α' ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Αχαϊας κ. ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Αλισσού του Νομού Αχαΐας υποβάλλει προτάσεις σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος συνένωσης του προγράμματος "Ι. Καποδίστριας".

2) Ο Βουλευτής Αχαϊας κ. ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Α.Ε. Αφοι Πρατόπουλοι υποβάλλει προτάσεις σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές των προϊόντων της.

3) Ο Βουλευτής Αχαϊας κ. ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ανωτάτων Εκπαδευτικών Ιδρυμάτων ζητεί την αύξηση των αποδοχών των μελών του.

4) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Σταβίων του Νομού Ηρακλείου ζητεί την επαναλειτουργία του Αγροτικού Ιατρείου της περιοχής της.

5) Η Βουλευτής Μαγνησίας κα. ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Γορταριάς του Νομού Μαγνησίας ζητεί τη χορήγηση ενός μικρού πολεμικού αεροπλάνου για να τοποθετηθεί στην περιοχή της.

6) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Αναπτήρων και Θυμάτων Πολέμου Κρήτης ζητεί την ικανοποίηση των ασφαλιστικών αιτημάτων των μελών της.

7) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η επίσπευση των διαδικασιών για την κατασκευή των νέων εργατικών κατοικιών

στον Άγιο Νικόλαο.

8) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Λασιθίου ζητεί χρηματοδότηση για την εκτέλεση εργασιών βελτίωσης του επαρχιακού δρόμου Σητεία, Παλαίκαστρο, Ζάρκος.

9) Ο Βουλευτής Ηρακλείο κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Γενικό Περιφερειακό Νοσοκομείο Ηρακλείου "Βενιζέλειο - Πανάνειο" ζητεί την ίδρυση Περιφερειακού Ιατρείου στην Κοινότητα Βαγιονιά του Νομού Ηρακλείου.

10) Ο Βουλευτής Χανίων κ. ΙΩΣΗΦ ΜΙΧΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Νομάρχης Χανίων ζητεί να μην καταργηθεί το Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

11) Ο Βουλευτής Χανίων κ. ΙΩΣΗΦ ΜΙΧΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Σταμάτης Κουτρουλάκης, αντ/ρχης ε.α. ζητεί την ευνοϊκή ρύθμιση της συνταξιοδότησής του.

12) Ο Βουλευτής Κυκλαδών κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Αρκεσίνης Αμοργού του Νομού Κυκλαδών ζητεί χρηματοδότηση για την εκτέλεση εργασιών διάσωσης του αρχαίου πύργου Αγίας Τριάδας στην περιοχή της.

13) Ο Βουλευτής Κυκλαδών κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Σύρου ζητεί χρηματοδότηση για την προμήθεια του εξοπλισμού του Περιφερειακού Ιατρείου Φολεγάνδρου.

14) Οι Βουλευτές κύριοι ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΠΛΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία οι αγρότες της Επαρχίας Αγιάς και Τυρνάβου του Νομού Λάρισας ζητούν την καταβολή αποζημίωσης για να καλυφθούν οι ζημιές που υπέστη η παραγωγή τους από τον παγετό.

15) Ο Βουλευτής Λάρισας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τεχνολόγων Ακτινολόγων ζητεί να μην καταργηθεί το επίδομα ακτινοβολίας των μελών του.

16) Ο Βουλευτής Λάρισας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Νομού Φλώρινας ζητεί την κατασκευή Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας της Δ.Ε.Η. στο Νομό Λάρισας.

17) Ο Βουλευτής Κοζάνης κ. ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΔΗΣ κατέθεσε

- αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Πληγέντων από τα στρατεύματα Γερμανικής Κατοχής ζητεί τη χορήγηση αποζημιώσεως στα μέλη του.
- 18) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Πολυτέκνων Γονέων του Νομού Ηρακλείου ζητεί τη νομοθετική ρύθμιση της ενιαίασιας στρατιωτικής θητείας των μελών του.
- 19) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Σταβίων του Νομού Ηρακλείου ζητεί οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη των λειτουργικών της δαπανών.
- 20) Ο Βουλευτής Λάρισας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΛΩΡΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Αλλοδαπών του Νομού Λάρισας διαμαρτύρεται για τα έξοδα στα οποία υποχρεούνται τα μέλη του για τις άδειες παραμονής στην Ελλάδα.
- 21) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Αετού Μεσσηνίας υποβάλλει προτάσεις για τη συνένωση των γύρω κοινοτήτων βάσει του προγράμματος "Ι. Καποδιστριας".
- 22) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μελιγαλά του Νομού Μεσσηνίας ζητεί η δημιουργία του νέου ΟΤΑ στην περιοχή του να φέρει τη δική του ονομασία, δηλαδή "Μελιγαλά".
- 23) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ν.Α. Αχαΐας ζητεί την προώθηση κατασκευής της Ιονίας Οδού.
- 24) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Ελικίστρας του Νομού Αχαΐας ζητεί να συνενωθεί με τις γύρω κοινότητες για τη δημιουργία ενός Δήμου, με την ονομασία "Παναχαϊκός".
- 25) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Σουλίου του Νομού Αχαΐας υποβάλλει προτάσεις για την εφαρμογή του προγράμματος "Ι. Καποδιστριας".
- 26) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πολιτιστικός Σύλλογος Συνοικισμού Αγίας Αικατερίνης του Νομού Ηρακλείου Κρήτης υποβάλλει πρόταση σχετικά με το νέο οικιστικό νόμο.
- 27) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μοιρών του Νομού Ηρακλείου ζητεί την ενίσχυση του Αστυνομικού Τμήματος Μοιρών σε ανθρώπινο δυναμικό.
- 28) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Σύλλογοι Γονέων και Φίλων Παιδιών με Νεοπλασία ζητούν τη δημιουργία μονάδας Μεταμόσχευσης μυελού των οστών στο ΠΕΠΑΓΝΗ.
- 29) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μοιρών του Νομού Ηρακλείου ζητεί να δημιουργηθεί γραφείο Δημόσιας Υγείας στην περιοχή του.
- 30) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Ενιαίο Σωματείο Εργαζομένων στο ΠΕΠΑΓΝΗ διαμαρτύρεται για τις νέες μισθολογικές ρυθμίσεις των μελών του.
- 31) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Ξενοδοχοϋπαλλήλων Νομού Ηρακλείου ζητεί την επίλυση εργασιακών - ασφαλιστικών και

- ιατροφαρμακευτικών προβλημάτων των ξενοδοχοϋπαλλήλων.
- 32) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ και ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Αθλητικός 'Ομιλος "Ορφέας" Σερρών ζητεί να κατασκευαστεί στην πόλη των Σερρών γυμναστήριο - πλαίσιο.
- 33) Οι Βουλευτές κύριοι ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ και ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία Αγωνιστές της ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης Πιερίας ζητούν την θητική και υλική αποκατάσταση των αντιστασιακών.
- 34) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων 10ου Νηπιαγωγείου Χίου ζητεί την κατασκευή νέου κτηρίου για τη στέγαση του Νηπιαγωγείου.
- 35) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ και ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ κατέθεσαν αναφορά με την οποία Εργαζόμενοι και Συνταξιούχοι Αγρινίου ζητούν την άμεση εφαρμογή του 35ώρου και 5νθημέρου με αύξηση των αποδοχών.
- 36) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Ηρακλείου Κρήτης ζητεί τη λήψη μέτρων για την προστασία του εισοδήματος, των εργασιακών, ασφαλιστικών και κοινωνικών κατακτήσεων και δικαιωμάτων των εργαζομένων.
- 37) Οι Βουλευτές κύριοι ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ και ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατικό Κέντρο Νομού Αρκαδίας ζητεί τη ριζική αναδιανομή του εισοδήματος μέσω ουσιαστικής αύξησης των μισθών και της φορολογικής μεταρρύθμισης.
- 38) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ και ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Νομού Δράμας ζητεί την καθίερωση 35ώρου εργασίας, χωρίς μείωση των αποδοχών.
- 39) Οι Βουλευτές κύριοι ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ και ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Κορίνθου ζητεί την καθίερωση 35ώρου, χωρίς μείωση των αποδοχών.
- 40) Οι Βουλευτές κύριοι ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ και ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Γιαννιτσών Νομού Πέλλας ζητεί την αναθεώρηση της οικονομικής Νομισματικής Ένωσης.
- Β' ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ**
1. Στην με αριθμό 3239/10-4-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 251/26-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:
- "Απαντώντας στην αριθμ. 3239/10.4.97 ερώτηση των Βουλευτών κ.κ. Νίκου Γκατζή και Στρατή Κόρακα, σας γνωρίζουμε τα εξής:
- Μετά από αυτοψίες στην περιοχή διαπιστώθηκε ότι στο χώρο που εκτείνεται από τον όρμο "Καλό Αμπέλι" μέχρι τον "Άγιο Γεώργιο Βίγλι", υπάρχουν διάσπαρτα στοιχεία που δηλούν σημαντική συνεχή μεταλλευτική δραστηριότητα από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα (εγκαταστάσεις, κτίσματα και οικισμοί, σκωρίες, συστήματα φορτοεκφόρτωσης και μεταφοράς κ.λπ.), συνθέτοντας ένα μοναδικό στο είδος του διαχρονικό πάρκο μεταλλευτικών δραστηριοτήτων, του οποίου αλλά και της ιστορίας της βιομηχανίας στον ελληνικό χώρο γενικότερα.
- Το ιδιοκτησιακό καθεστώς στην περιοχή αυτή είναι ασφές. Κατά καιρούς η Εταιρεία γνωστή ως "Μεταλεία Σερίφου και

Σπηλιαλέζης", έχει υποβάλει διάφορες μελέτες, είτε παλαιότερα μετατροπής του οικισμού Μεγάλο Λιβάδι σε ξενοδοχειακό συγκρότημα (η υπόθεση κατέληξε σε μακροχρόνιο δικαστικό αγώνα με τους ντόπιους και η αίτηση παρέμεινε αδρανής), είτε πρόσφατα, στον Κουταλά, με δύο αιτήσεις για ιδιωτική πολεοδόμηση.

Το 1994 (βλ. διαβιβαστικό της 1ης Εφορείας Νεοτέρων Μνημείων με αρ. πρωτ. 1268/17.1.94 και συνημ. εισήγηση), με την οποία προτεινόταν η ιδιωτική πολεοδόμηση της χερσονήσου του μεταλλείου μεταξύ Κουταλά Μεβάσου Λειβαδιού.

Το θέμα παρέμεινε σε εκκρεμότητα και η Εταιρεία επανήλθε με νέα αίτηση με αρ. πρωτ. 164/19.1.96 και συνημένη μελέτη, με την οποία πρότεινε την ιδιωτική πολεοδόμηση δύο νέων χώρων στον Κουταλά, σε απόσταση από τις στοές του μεταλλείου, μέσα όμως στον παλιό ημερεπωμένο εργατικό οικισμό, προτείνοντας παράλληλα την αποκατάσταση και αξιοποίηση όλων των εγκαταστάσεων και κτισμάτων που βρίσκονταν μέσα στον φερόμενο ως ιδιοκτησία της χώρα.

Παράλληλα κατατέθηκε στην 1η Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων για έγριση, αίτηση της Εταιρείας "Κουρούνδιον Α.Ε.", με αρ. πρωτ. 742/15.3.96 για βιομηχανική χρήση τμήματος του χώρου του διεκδικούμενου από την "Εταιρεία Μεταλλείων Σερίφου και Σπηλιαλέζης" στον Κουταλά (παλιά σκάλα φορτοεκφόρτωσης), με συνημένο παραχωρητήριο χρήσης από το Δήμο Σερίφου και την Κτηματική Υπηρεσία Κυκλαδών καθώς και διάγραμμα ορισμού αιγιαλού και παραλίας στην περιοχή.

Το ΥΠ.Π.Ο. κατά την εξέταση των θεμάτων δεν ελέγχει τίτλους ιδιοκτησίας, ούτε χορηγούμενη έγκριση αποτελεί αναγνώριση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Όμως μετά την διαπίστωση της επικάλυψης αυτής και λαμβάνοντας υπόψη την εμπλοκή του δημοσίου, ενημέρωσε όλους τους αρμόδιους φορείς με τα με αρ. πρωτ. 2287/9.10.95 και 303/5.2.96 έγγραφα και ζήτησε την υποβολή σχετικών στοιχείων και διευκρινίσεων.

Οι αιτήσεις και όλα τα στοιχεία στο βαθμό πληρότητας που προσκομίστηκαν, διαβιβάστηκαν στο αρμόδιο Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων, προκειμένου να ληφθούν υπόψη κατά την γνωμοδότηση, με τα με αρ. πρωτ. 164/14.3.96, 2614/31.10.96 και 2816/17.1.97 (συνημένες εισήγησης) διαβιβαστικά.

Το θέμα παραπέμφθηκε στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων με το αρ. ΔΙΛΑΠ/Γ/636/12037/25.2.97 έγγραφο και εκκρεμεί η γνωμοδότηση.

Η θέση της υπηρεσίας στο πολύπλοκο πρόβλημα της διαχείρισης και προστασίας της μεταλλευτικής ζώνης γνωστής ως "Μεταλλεία Σερίφου και Σπηλιαλέζης", διατυπώνονται στις συνημένες εισηγήσεις από 17.1.954, 14.3.96, 31.10.96 και 17.1.97 που αλληλουσμπληρώνονται κατά την εξέλιξη του θέματος και επισυνάπτονται για ενημέρωσή σας.

Η αρμόδια Εφορεία εκτιμά πως η εφαρμογή οποιουδήποτε προγράμματος προστασίας, χωρίς την προηγούμενη διευθέτηση από την πολιτεία του ιδιοκτησιακού και την εκπόνηση χωροτακτικής μελέτης από το Υπουργείο Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., σε συνεργασία με το ΥΠ.Π.Ο. και τον Δήμο είναι αδύνατη.

Με την ΥΑ ΥΠ.Π.Ο./ΔΙΛΑΠ/Γ/1986/19.5.1997 χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο η παλιά σκάλα φορτοεκφόρτωσης μεταλλεύματος στον Κουταλά Σερίφου. Μετά από εντολή του Κεντρικού Συμβουλίου Νεοτέρων Μνημείων αρχιτέκτονας της Διεύθυνσης Λαϊκού Πολιτισμού θα μεταβεί την 30 και 31 Μαΐου στον Κουταλά με σκοπό να συγκεντρώσει στοιχεία για την τεκμηρίωση της ιστορικότητας και άλλων κτισμάτων ώστε να πρωθεθεί το θέμα του χαρακτηρισμού τους εντός του Ιουνίου.

Το θέμα της οικιστικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής Κουταλά απαιτεί συνεργασία των υπηρεσιών του ΥΠ.Π.Ο. με το Δήμο Σερίφου, το Υπουργείο Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. και το ΙΤΜΕ ώστε να υπάρξει μία κοινά αποδεκτή πρόταση. Η Διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού έχει προγραμματίσει μετάβαση μηχανικού της στην

Σέριφο τον Αύγουστο για την οριοθέτηση της περιοχής που θα προταθεί ως προστατευόμενη.

Επισυνάπτεται έγγραφο της αρμόδιας Εφορείας προς τον εκπρόσωπο της εταιρείας που αναφέρεται στην ερώτηση, σχετικά με αυτοψία που πραγματοποιήθηκε στην περιοχή, στο οποίο δεν έχει υπάρξει απάντηση.

Ο Υπουργός ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

2. Στην με αριθμό 3493/2-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 14174/28-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην υπ' αριθμ. 3493/2-5-97 ερώτηση των Βουλευτών κ.κ. Α.Τασούλα και Μ. Μπόσκου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Η υπηρεσία μας έχει προβεί στην προκήρυξη 15 (δέκα πέντε) θέσεων γιατρών του κλάδου Ε.Σ.Υ. διαφόρων ειδικοτήτων για το Νοσοκομείο Δουρούτης Ιωαννίνων. Στο ΦΕΚ.4/29-1-97 τ.ΑΣΕΠ και ΦΕΚ. 7/30-1-97 τ.ΑΣΕΠ δημοσιεύθηκαν οι πίνακες διοριζομένων στο Νοσ/μείο, 62 (εξήντα δύο) θέσεις Νοσηλευτικού - Παραίτηρικού και λοιπού πρωσωπικού. Το Νοσ/μείο τηρώντας τις προβλεπόμενες διαδικασίες θα προχωρήσει στις προσλήψεις των διορισθέντων.

Για το 1997 έχουμε ζητήσει από το Α.Σ.Ε.Π. την προκήρυξη 29 (είκοσι εννέα) θέσεων Νοσηλευτικού - παραίτηρικού πρωσωπικού και προχωράει η κατανομή θέσεων των υπολοίπων κλάδων και ειδικοτήτων.

2. Το νοσοκομείο έχει ήδη επιχορηγηθεί με το ποσό των 65.000.000 δρχ. για την κάλυψη δαπανών περίθαλψης οικονομικά αδυνάτων, σ' αυτήν την κατηγορία συμπεριλαμβάνονται και οι Αλβανοί πολίτες, ενώ παράλληλα πραγματοποιείται συλλογή στοιχείων κόστους Νοσηλείας ανασφάλιστων και αλλοδαπών, σ' όλα τα νοσοκομεία της χώρας και στη συνέχεια θα ακολουθήσει νέα κατανομή.

Ο Υπουργός Κ. ΓΕΙΤΟΝΑΣ"

3. Στην με αριθμό 3496/2-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 14438/28-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση του υπ' αριθμ. 3496/2.5.97 εγγράφου σας με το οποίο κοινοποιείται ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Φούσας σας γνωρίζουμε σε ότι μας αφορά τα εξής:

Τα αυξημένα κίνητρα του αναπτυξιακού Νόμου 1892/90 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε που θεσπίσθηκαν για την Θράκη υπαγορεύτηκαν από την ιδιαίτερη γεωγραφική θέση και τις ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες της περιοχής αυτής για Εθνικούς λόγους.

Παρόμοια αυξημένα κίνητρα έχουν θεσπισθεί και για την παραμεθόρια ζώνη της περιοχής Ηπείρου (ποσοστό επιχορήγησης 40%).

'Οσον αφορά το θέμα που θέτει η ερώτηση για την ανάγκη θεσπίσης ακόμη ευνοϊκότερων κινήτρων για την αναφερόμενη περιοχή αυτό θα εξετασθεί μέσω των εξουσιοδοτικών διατάξεων του ν. 1892/90 σε συνδυασμό και με άλλες γεωγραφικές περιοχές της χώρας που έχουν ίδια αναπτυξιακά προβλήματα αλλά όχι όμως σε επίπεδο ανταγωνισμού.

Ο Υπουργός Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ"

4. Στην με αριθμό 3497/5-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1412/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Αμυνας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της 3497/5-5-97 ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Ανδρεουλάκος με θέμα την λήψη μέτρων για την αποφυγή τροχαίων ατυχημάτων, σας πληροφορούμε τα εξής: Η πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων στις "Ενοπλές

Δυνάμεις αποτελούσε και αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Προς τούτο, και κατόπιν εμπειριστατομένων μελετών οι οποίες κατέδειξαν τα κυριότερα αίτια ατυχημάτων στο Στρατό, έχει εκπονηθεί ολοκληρωμένη πολιτική πρόληψης και περιστολής, τα κυριότερα σημεία της οποίας επικεντρώνονται στα εξής:

1. Συστηματική εκπαίδευση των οδηγών υπηρεσιακών οχημάτων και αυστηρός έλεγχος των γνώσεων και της ικανότητας αυτών.
2. Καθημερινός έλεγχος της λειτουργικής κατάστασης των υπηρεσιακών οχημάτων και συστηματική συντήρηση αυτών.
3. Αυστηρός έλεγχος όλων οδηγών για την χρήση ζώνης ασφαλείας, προστατευτικού κράνους και τήρηση του Κ.Ο.Κ.
4. Πλήρως επιβλεψη-λήψη μέτρων ασφαλείας και σαφεις οδηγίες στους χειριστές μηχανών-μηχανημάτων, κατά την χρησιμοποίηση και εκτέλεση διαφόρων εργασιών.
5. Συστηματική αναφορά και διερεύνηση όλων των τροχαίων ατυχημάτων για εξακρίβωση των πραγματικών αιτιών και λήψη μέτρων αποφυγής παρόμιων περιστατικών.
6. Επιβολή αυστηρών πειθαρχικών ποινών στους παραβάτες, ενώ σε εξαιρετικές περιπτώσεις γίνεται και αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδήγησης.

Παράλληλα και προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η οδική αγωγή και συνείδηση του στρατιωτικού προσωπικού, διενεργούνται συστηματικές διαλέξεις για τους κινδύνους και τις συνέπειες των ατυχημάτων όπως και υπενθύμηση των μέτρων πρόληψης, τόσο κατά τη μετακίνηση τους με υπηρεσιακά οχήματα όσο και με ΙΧ. Αξίζει τέλος να σημειωθεί, η καθιέρωση επήσιου εορτασμού εβδομάδας οδηγού, στα πλαίσια της οποίας επιβραβεύονται οι καλύτεροι στρατεύσιμοι οδηγοί και διοργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις με σκοπό την ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση όλου του προσωπικού στην προσπάθεια πρόληψης ατυχημάτων.

Ο Υπουργός

ΑΠ. ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ*

5. Στην με αριθμό 3497/5-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 567/28-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3497/5-5-97 που κατέθεσε ο Βουλευτής Κ. Απ. Ανδρεουλάκος, και στα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σχετικά με τη δημιουργία προγραμμάτων κυκλοφοριακής αγωγής στα σχολεία, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Θέματα κυκλοφοριακής αγωγής έχουν ενσωματωθεί στα μαθήματα όλων των τάξεων του Δημοτικού και συγκεκριμένα, στα βιβλία "Εμείς και ο Κόσμος-Μελέτη του Περιβάλλοντος" και "Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή".
2. Στο επίπεδο του Γυμνασίου, θέματα κυκλοφοριακής αγωγής καθώς και Πρώτων Βοηθειών εισάγονται μετά από πρόταση του Π.Ι. στα νέα Αναλυτικά Προγράμματα της Οικιακής Οικονομίας (Α' και Β' Γυμνασίου) και της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής (Γ' Γυμνασίου).
3. Επίσης, με βάση τις εγκυκλίους Γ2/4867/28-7-1992 και Γ2/6799/8-9-1995 τα θέματα της κυκλοφοριακής καλύπτονται στο επίπεδο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο και Λύκειο) στα πλαίσια των σχολικών δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα στα πλαίσια της ενότητας Αγωγής Υγείας.
4. Έχει επιπλέον εκδοθεί από το ΥΠ. Μεταφορών και Επικοινωνιών (1993), με τη χορηγία της Ένωσης Ελληνικών Ασφαλιστικών Εταιρειών "Οδηγός Κυκλοφοριακής Αγωγής - 70 Βήματα με Οδική Ασφάλεια". Ο Οδηγός αυτός διανεμήθηκε στους μαθητές της Γ' Γυμνασίου.
5. Σημειώνεται επίσης ότι με αφορμή τα πορίσματα της Διακομματικής Επιτροπής για τα Τροχαία, τα θέματα της κυκλοφοριακής αγωγής έχουν ενταχθεί στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και συγκεκριμένα στην Ενέργεια 1.1.στ. (Αγωγή Υγείας) με προϋπολογισμό 2.5 δισεκατομμύρια δραχμές. Ειδικότερα, η Ενέργεια αυτή αποτελείται από τέσσερα 'Έργα: (α) Διαμόρφωση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Δημιουργία Διδακτικού Υλικού, (β)

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών-Υπευθύνων Αγωγής Υγείας και Διδασκόντων - σε θέματα Αγωγής Υγείας και κυκλοφοριακής αγωγής, (γ) Ενίσχυση των Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας που πραγματοποιούνται στα σχολεία με βάση την προαναφερέσια Υπ. Απόφαση (Γ2/4867/28-7-1992) και (δ) Δραστηρότητες για την Αξιολόγηση και Διάδοση των Αποτελεσμάτων.

Επισημαίνεται ότι έχει ήδη εγκριθεί το πρώτο Δελτίο Έργου (Διαμόρφωση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Δημιουργία Διδακτικού Υλικού), με προϋπολογισμό 850 εκ. δραχμές και έχει επίσης συγκροτηθεί εθνικής εμβέλειας Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων για την περαιτέρω επεξεργασία των θεμάτων της Αγωγής Υγείας γενικότερα και της Κυκλοφοριακής Αγωγής ειδικότερα. Αναμένεται η υλοποίηση της Ενέργειας θα καλύψει ένα μεγάλο κενό ως προς τα Αναλυτικά Προγράμματα, το διδακτικό και το εποπτικό υλικό καθώς και την κατάρτιση των στελεχών Αγωγής Υγείας και θα συμβάλλει στην καλύτερη εμπέδωση θεμάτων Κυκλοφοριακής Αγωγής.

Ο Υφυπουργός ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ*

6. Στην με αριθμό 3504/5-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 10592/30-5-97 έγγραφο από την Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3504/5.5.97 που κατέθεσε ο Βουλευτής Κ. Ε. Μπασιάκος, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Μέσα από τις διατάξεις του Αναπτυξιακού Νόμου και τα προγράμματα του 2ου Κ.Π.Σ., ασκείται από το ΥΠΕΘΟ, το Υπουργείο μας και τον ΕΟΜΜΕΧ συγκεκριμένη πολιτική στήριξης των ΜΜΕ με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και μέσω της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων.

'Ηδη έχει γίνει συνολική προκήρυξη μέτρων και δράσεων για τις Μ.Μ.Ε. συνολικού ύψους 101 δισ δρχ., όπως ειδικότερα αναφέρεται στη συνέχεια.

Η προθεσμία είναι μέχρι 18.6.97 για την υποβολή προτάσεων. Το Υπουργείο Ανάπτυξης στην προσπάθεια ανάκαμψης της οικονομίας αντιμετωπίζεται με συγκεκριμένη στρατηγική και ειδικά μέτρα βιομηχανικής πολιτικής το γενικότερο πρόβλημα αποβιομηχάνισης που παρατηρείται όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες χώρες με υψηλότερο επίπεδο ανάπτυξης.

Αυτό οφείλεται στην αναδιάρθρωση της παγκόσμιας παραγωγής και τη μεταφορά δραστηριοτήτων εντάσεως εργασίας σε χώρες χαμηλού εργατικού κόστους.

Συγκεκριμένα με βασικό άξονα το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βιομηχανίας 1994-1999 το οποίο χρηματοδοτείται από το 2ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, τα υποπρογράμματα ενίσχυσης των ΜΜΕ (8 Κοινοτικές Πρωτοβουλίες) και τα ΠΕΠ, βρίσκεται σε έξι έτη ένας συνολικός σχεδιασμός για τη δημιουργία μιας στέρεης υποδομής που θα επιτρέψει τον εκσυγχονισμό, την ανάπτυξη και την αναδιοργάνωση των Επιχειρήσεων σε ολόκληρη τη χώρα με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας.

Ειδικότερα σε εφαρμογή αυτού του σχεδιασμού υλοποιούνται συγκεκριμένες δράσεις όπως είναι ο εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 23α και 23β του ν. 1892, το ηλεκτρονικό εμπόριο (EDI), οι συνεργασίες των επιχειρήσεων (δίκτυα clusters), η συνολική προκήρυξη των μέτρων για τις ΜΜΕ ύψους 100 δισ, ή πρωθήση των χρηματοπιστωτικών θεσμών όπως είναι οι εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και η ενίσχυση των πιστωτικών συνεταιρισμών καθώς και άλλες δράσεις που αναφέρονται στην ποιότητα και τις υποδομές και που όλη μαζί συνθέτουν ένα πλαίσιο στήριξης των επιχειρήσεων στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της διεθνοποιημένης αγοράς.

Η Γενική Γραμματεία 'Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, συνέστησε με το Π.Δ. 473/88 (ΦΕΚ 212/a/28.9.88) την Εταιρεία Βιομηχανικής 'Έρευνας και Τεχνολογίκης Ανάπτυξης της Βιομηχανίας Τροφίμων (ΕΤΑΤ Α.Ε.), με κύριο σκοπό την εφαρμογή και αξιοποίηση των απότελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας και τεχνολογίας με την

παροχή επιστημονικών και τεχνολογικών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις του Κλάδου Τροφίμων και γενικά, σε κάθε άλλο ενδιαφερόμενο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Για την επίτευξη αυτού το σκοπού η Εταιρεία:

- Αναλαμβάνει τη διερεύνηση και αντιμετώπιση τεχνολογικών προβλημάτων που απασχολούν βιομηχανίες ή επιχειρήσεις του Κλάδου.

- Αναλαμβάνει τεχνολογικές αξιολογήσεις ή αποτιμήσεις προτεινόμενων ή σε εξέλιξη ευρισκόμενων ερευνητικών έργων βιομηχανικού ενδιαφέροντος, και παρέχει τη γνώμη της για τη δυνατότητα εμπορικής αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων εμ την ανάπτυξη, παραγωγή και αξιολόγηση νέων προϊόντων σε μικρή κλίμακα και παρέχει συνδρομή για την κατοχύρωση νέων, συναφών με τη βιομηχανική πρακτική, μεθόδων και εφευρέσεων.

- Παρέχει εξειδικευμένες τεχνικές υπηρεσίες με ανάληψη ή/και έλεγχο τεχνικοϊκονομικών μελετών, σκοπιμότητας και μελετών αγοράς (μάρκετινγκ).

- Παρέχει επιστημονικές, τεχνολογικές ή εμπορικές συμβουλές και πληροφορίες στους τομείς της αρμοδιότητάς της, διαθέτοντας κατάλληλη τεχνολογική βιβλιοθήκη και τράπεζα στοιχείων.

- Προβαίνει σε εξειδικευμένες δοκιμασίες, εξετάσεις και αναλύσεις πρώτων και βοηθητικών υλών και προϊόντων, μπορεί να συμμετέχει σε συνεργασία με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, στη διαδικασία της πιστοποίησης της ποιότητας και να εισηγείται, ανάλογα με τις ανάγκες για την καθιέρωση εθνικών προδιαγραφών.

- Παρέχει εξειδικευμένη τεχνολογική επιμόρφωση.

- Συνεργάζεται με εμπειρογνώμονες και κάθε είδους φορείς, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, ειδικευμένους σε θέματα του αντικείμενου της για την προώθηση των σκοπών της, με δυνατότητα ανάθεσης σ' αυτούς της διερεύνησης ή επίλυσης προβλημάτων της αρμοδιότητάς της.

- Διαθέτει τα κέρδη της για τη χρηματοδότηση της λειτουργίας της και γενικά την προώθηση των σκοπών της.

- Μπορεί να υποστηρίζει ερευνητικά έργα ή μελέτες που απόβλητουν στην τεχνολογική προαγωγή ή στην αντιμετώπιση γενικότερων τεχνολογικών προβλημάτων του Κλάδου.

Η εταιρεία, λειτουργεί κατά τρόπον ώστε να επιτυγχάνεται η:

- Διασύνδεση επιχειρήσεων και πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων ώστε να υπάρξει αξιοποίηση του εγχώριου ερευνητικού ιστού.

- Διασύνδεση με ερευνητικά κυρίως ερευνητικά κέντρα.

- Παροχή υπηρεσιών τεχνολογικών, κατάρτισης και ελέγχου ποιότητας.

Η Υπουργός ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"

7. Στην με αριθμό 3506/5-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1413/28-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Αμυνας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της 3506/5-5-97 ερώτησης που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ. Ν. Γκατζής, Α. Κανταρτζής και Β. Μπούτας με θέμα τις διατίθεμενες πιστώσεις για τη συντήρηση του 304 Προκεχωρημένου Εργοστασίου Βάσης (ΠΕΒ), σας πληροφορούμε τα εξής:

Κατά τη διετία 1995-1996, οι τακτικές και έκτακτες πιστώσεις που διατέθησαν για τη συντήρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων και του μηχανολογικού εξοπλισμού του υπόψη εργοστασίου ανήλθαν στο ύψος των 65 εκατ. δρχ. Σημειώνεται επίσης, ότι κατά την ίδια περίοδο, προκηρύχθησαν και ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη δημόσιοι διαγωνισμοί για τον εκσυγχρονισμό του ηλεκτρομηχανολογικού του εξοπλισμού, προϋπολογιστικού κόστους 800 εκατ. δρχ.

Πέραν των παραπάνω, για τα έτη 1997-2002 έχουν εγκριθεί στα πλαίσια του ΕΜΠΑΕ, πιστώσεις 9,5 δισ δρχ., προκειμένου να υλοποιηθεί πρόγραμμα εκσυγχρονισμού όλων των εργοστασίων Τεχνικού. Εξ' αυτών, τουλάχιστον το 30% θα διατεθεί για το 304 ΠΕΒ.

Καθίσταται, κατά συνέπεια σαφές, ότι όχι μόνο δεν υφίσταται θέμα μείωσης της παραγωγικής ικανότητας του υπόψη στρατιωτικού εργοστασίου αλλά αντίθετα, υπάρχει και ήδη υλοποιείται ολοκληρωμένο πρόγραμμα τεχνολογικής του αναβάθμισης, στα πλαίσια της ευρύτερης προσπάθειας του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας για την διεύρυνση του ρόλου και τον εκσυγχρονισμό της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας.

Ο Υπουργός

ΑΠ. ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ"

8. Στην με αριθμό 3508/5-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1414/28-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Αμυνας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της 3508/5-5-97 ερώτησης που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ. Ν. Γκατζής, Β. Μπούτας και Α. Κανταρτζής με θέμα τη μείωση του Επιστημονικού - Τεχνικού Πολιτικού Προσωπικού στο 304 Προκεχωρημένο Εργοστάσιο Βάσης (ΠΕΒ), σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Υπουργείο Εθνικής Αμυνας κατέθεσε το Νοέμβριο του 1996, αίτημα προς το Υπουργικό Συμβούλιο για την πρόσληψη 1623 πολιτικών υπαλλήλων, 39 εκ των οποίων πρόκειται να τοποθετηθούν στο υπόψη εργοστάσιο, καλύπτοντας θέσεις κυρίως επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού. Παράλληλα προωθείται η άμεση πρόσληψη 400 περίπου πολιτικών υπαλλήλων εκ των 1623, για κάλυψη επειγουσών αναγκών, κυρίως των στρατιωτικών εργοστασίων. Πέραν τούτου, η Ηγεσία του ΥΠ.ΕΘ.Α. εξετάζει τη δυνατότητα εσωτερικών μετατάξεων, σε εθελοντική βάση, γεγονός που αφ' ενός μεν θα αμβύνει το μέγεθος του υπόψη προβλήματος αφ' ετέρου δε, θα επιφέρει ορθλογικότερη κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού του Υπουργείου.

Σε όπι αφορά τους υπηρετούντες στο 304 ΠΕΒ Εθελοντές Πενταετούς Υποχρεώσεως, εκτιμάται ότι τα εν λόγω στελέχη έχουν λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση, ώστε να ανταποκρίνονται πλήρως στα καθήκοντα (συντήρηση-επισκευή υλικών) που τους έχουν ανατεθεί.

Σημειώνεται τέλος, ότι το Υπουργείο Εθνικής Αμυνας έχει εκπονήσει και ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη, ένα φιλόδοξο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού του 304 ΠΕΒ, προϋπολογιστικού κόστους 800 εκατ.δρχ., με την πρόβλεψη περαιτέρω επέκτασής του, στα πλαίσια του ΕΜΠΑΕ, την περίοδο 1997-2002.

Ο Υπουργός

ΑΘ. ΑΠ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ"

9. Στην με αριθμό 3520/5-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1865/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της Ερώτησης 3520/5.97 που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Στ. Μάνο σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Το ποσόν, που κατέβαλε στον ΕΟΤ ο ανάδοχος της μαρίνας Γουβιών Κέρκυρας, για μισθώματα έτους 1996 δεν είναι 431.356.171 δρχ., όπως εσφαλμένα αναφέρει η ερώτηση, αλλά 281.564.080 δρχ., όπως είχαμε πληροφορήσει τον Βουλευτή και σε προηγούμενη απάντησή μας (Α.Π.: T/1283/17-4-97) στην οποία είχαμε περιλάβει τον εξής αναλυτικό πίνακα μισθωμάτων:

α. Δεκέμβριος 1995	25.218.399 δρχ.
β. Ιανουάριος-Δεκέμβριος 1996	281.564.080 δρχ.
γ. Α' εξάμηνο 1997	142.792.091 δρχ.

Τα παραπάνω ποσά αποτελούν μισθώματα και δεν προσφέρονται για σύγκριση με τα αποτελέσματα χρήσεως της μαρίνας υπό την διαχείριση του ΕΟΤ. Δεν έχουν δημοσιευθεί ακόμη τα αποτελέσματα χρήσης της μαρίνας Γουβιών κατά την υπό τη διαχείριση του αναδόχου χρονική περίοδο, ώστε να εξακριβωθεί εάν εμφανίζει κέρδη ή ζημιά.

Για τη σύγκριση των αποτελεσμάτων χρήσης υπό τη διαχείριση του ΕΟΤ κατά την τελευταία πενταετία και υπό τη διαχείριση του αναδόχου ομίλου ΙΚΓ Ελληνικές Μαρίνες από 1-12-95, πρέπει να ληφθούν υπόψη ότι ο αναδόχος επιβα-

ρύνεται με το ποσόν του ενοικίου και ότι έχει προχωρήσει σε επενδύσεις παροχών facilities σύμφωνα με τη σύμβαση, καθώς επίσης και σε ευρεία διαφήμιση στο εξωτερικό.
2. Οι μαρίνες που λειτουργούν με αυτεπιστασία από τον ΕΟΤ καθώς και το αποτέλεσμα που είχε η κάθε μία από αυτές τα τελευταία πέντε χρόνια έχουν ως εξής:
ΥΑ/ΕΟΤ 1992 1993 1994 1995 1996
Μαρ.Αλίμου 466.105.755 817.811.984 760.589.312 22.340.163 654.965.000
Μαρ.Ζέας 218.077.256 324.179.342 326.722.436 220.742.959 245.360.599
Μαρ.Βουλήνς 162.623.346 235.953.221 231.829.995 203.626.069 194.007.855
Μαρ.Θεσ/κης (Ζ) 245.208(K) 28.771.385 21.168.446 17.986.474 10.708.224
Μαρ.Γουβιών 80.231.529 Κέρκυρας 63.381.622 52.890.303 46.044.71 --
Μαρ.Αγ.Νικολάου -- -- --(Ζ) 13.236.650(Z) 17.616.140
Μαρ. Φλοίσβου 120.262.470 157.271.096 169.378.469 71.982.643 209.413.424

Σημείωση:

- α. Από το '93 ισχυσαν οι αυξήσεις των τελών ελλιμενισμού και κατά το διάστημα '94-'96 εδόθησαν αναδρομικές αποδοχές στο προσωπικό, μετά από δικαιστικές αποφάσεις.
 β. όπου (Ζ)=Ζημία, όπου (Κ)=Κέρδος
 3. Στις υπό κρατικό έλεγχο μαρίνες του ΕΟΤ:
 α. γίνονται συχνά τακτικοί και έκτακτοι υπηρεσιακοί διαχειριστικοί έλεγχοι.
 β. διαχειριστικοί έλεγχοι γίνονται κατά καιρούς από το Υπουργείο Οικονομικών - Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης - Δ/νση ΕΔΔ, ΝΠ και ΔΕΚΟ.

Η Υπουργός ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"

10. Στην με αριθμό 3523/5-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1865/28-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας η ακόλουθη απάντηση:
 "Απαντώντας στην ερώτηση 3523/5.5.97 που κατέθεσε στη Βουλή, η βουλευτής Κ. Στέλλα Αλφέρη, σχετικά με τη δημιουργία παιδικού Σταθμού μέσα στις γυναικείες φυλακές Κορυδαλλού, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:
 Προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες φύλαξης των βρεφών των μητέρων που κρατούνται στην Κλειστή Κεντρική Φυλακή Γυναικών Κορυδαλλού, το ΙΒΣΑ και το ΥΠ. Δικαιοσύνης προχωρούσαν σε συζητήσεις και τελικά υπέγραψαν Συμφωνητικό Συνεργασίας (13.9.95) για τη λειτουργία τμήματος βρεφών σε συγκεκριμένο χώρο που υπεδείχθει από το ΥΠ. Δικαιοσύνης.
 Μέχρι σήμερα η υλοποίηση της παραπάνω συμφωνίας δεν έχει πραγματοποιηθεί γιατί όπως μας πληροφόρησε το ΥΠ. Δικαιοσύνης, ο χώρος που θα στεγάσει το τμήμα βρεφών μέσα στις Γυναικείες Φυλακές Κορυδαλλού δεν έχει ακόμα κατασκευασθεί.
 Μετά από απόφασίσθει, από τις 17.9.96, να φιλοξενούνται δωρεάν στον Βρεφονηπιακό Σταθμό Νίκαιας του ΙΒΣΑ, τα παιδιά των κρατουμένων γυναικών Κορυδαλλού.
 Αρχικά φιλοξενήθηκαν 9-11 παιδιά, σήμερα φιλοξενούνται μόνο 3 παιδιά.
 Όσον αφορά στο ποσό της χρηματοδότησης του προγράμματος και σύμφωνα με τη συμφωνία του ΙΒΣΑ, θα επιβαρύνεται για τη μισθοδοσία μόνο μίας υπαλλήλου (παιδαγωγός) και την παροχή παιδαγωγικού και ψυχαγωγικού υλικού, για τα υπόλοιπα (μισθοδοσία λοιπού προσωπικού, σίτιση) θα επιβαρυνθεί το ΥΠ. Δικαιοσύνης.

Ο Υφυπουργός Θ. ΚΟΤΣΩΝΗΣ"

11. Στην με αριθμό 3524/5-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2251/29-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3524/5.5.97 της Βουλευτού κας Στέλλας Αλφέρη, που πρωτοκολλήθηκε στο Υπουργείο μας με Α.Π. Ερ. 367/8.5.97, σας γνωρίζουμε ότι η υπάρχουσα κατάσταση από άποψη ιατρικής παρακολούθησης των γυναικείων φυλακών Κορυδαλλού έχει ως εξής:

Υπάρχει ιατρείο και οδοντιατρείο, με παθολόγο, ψυχίατρο, γυναικολόγο και οδοντίατρο που εργάζονται δύο μέρες τη βδομάδα εξετάζοντας τις κρατούμενες που χρειάζονται ιατρική και οδοντιατρική βοήθεια.

Τα έκτακτα υγειονομικά περιστατικά αντιμετωπίζονται από το Νοσηλευτικό και Ψυχιατρικό Κέντρο του Κορυδαλλού (Ν.Κ.Κ. και Ψ.Κ.Κ.) όπου υπάρχει εφημερέων ιατρός, ή εφόσον – τουτο απαιτείται - γίνεται μεταφορά σε δημόσιο εφημερέον Νοσοκομείο.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στο πρώτο τετράμηνο του 1997 εξετάστηκαν 281 κρατούμενες από τον παθολόγο, 303 από τον γυναικολόγο, 230 από τον ψυχίατρο και 139 από τον οδοντίατρο.

Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα παραπέμφθηκαν σε Δημόσια Νοσοκομεία 35 έκτακτα και 63 προγραμματισμένα περιστατικά γυναικών κρατουμένων, ενώ στο Ν.Κ.Κ. παραπέμφθηκαν εκτάκτως 176 περιστατικά.

'Εχει γίνει πιλοτική επδημιολογική έρευνα από τον Ιούλιο του 1995 σε 1182 κρατουμένους στους οποίους βρέθηκε ότι υπάρχει αυξημένος επιπολασμός ηπατίτιδας Β και Σ, αλλά πολύ χαμηλός επιπολασμός του HIV.

'Υστερα από τα παραπάνω δόθηκε εντολή από το Υπουργείο μας σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας να συνεργάζονται με τα κατά τόπους σωφρονιστικά καταστήματα για την πραγματοποίηση των απαραίτητων εξετάσεων και εμβολιασμών για την ηπατίτιδα Β, ή για θεραπεία με ιντερφερόνη όπου απαιτείται.

Το πρόγραμμα αυτό έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται σχεδόν σε όλες τις φυλακές της χώρας και όπου χρειαζόταν έχει ήδη αρχίσει ο εμβολιασμός.

Ειδικώτερα στο συγκρότημα Κορυδαλλού σημειώθηκε κάποια καθυστέρηση στον μαζικό έλεγχο των κρατουμένων εξαιτίας του γεγονότος ότι το μικροβιολογικό εργαστήριο του Ν.Κ.Κ. βρίσκεται στη φάση του συμπληρωματικού εξοπλισμού του. Ιδιαίτερα όμως στο Κ.Φ. Γυναικών γίνεται έλεγχος σε κάθε νεοεισερχόμενη κρατούμενη, και εάν βρεθεί αρνητική εμβολίάζεται με εμβόλιο Ηπατίτιδας Β.

'Οσο για τον προληπτικό έλεγχο γενικώτερα (test pap, ψηλάφηση μαστών, καρδιολογικές και διαβητολογικές εξετάσεις κ.λπ.), αυτός γίνεται με ευθύνη των γιατρών του νοσοκομείου κρατουμένων.

Σημειώνουμε τέλος ότι έχει ήδη κινηθεί η διαδικασία έκδοσης της προβλεπόμενης από το νόμο κοινής απόφασης για τη σύσταση ειδικού κέντρου υγείας στις φυλακές Κορυδαλλού και Θεσσαλονίκης.

Ο Υφυπουργός ΕΜΜ. ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ"

12. Στην με αριθμό 3543/6-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1410/23-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της 3543/6.5.97 ερώτησης που κατέθεσαν οι Βουλευτές Κ. Ο. Κολοζώφ και Σ. Κόρακας με θέμα τη λειτουργία των Ερευνητικών Κέντρων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, σας πληροφορούμε τα εξής:

"Ηδη συντάσσονται τα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα (τα οποία πολύ σύντομα θα αποσταλλούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας), ώστε με βάση τις σύγχρονες αντιλήψεις, τα υπό διρυση Ερευνητικά Κέντρα να καταστούν ένας από τους κύριους μοχλούς υποστήριξης της αμυντικής υποδομής της χώρας.

Τέλος, σε ό,τι αφορά τα προγράμματα ανάπτυξης και χρηματοδότησης βιομηχανικών μονάδων της πολεμικής βιο-

μηχανίας τονίζεται ότι ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη προγράμματα ανάπτυξης βλημάτων και πυρομαχικών συνολικού ύψους 576.000.000 δρχ.

Ο Υπουργός

ΑΘ. ΑΠ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ"

13. Στην με αριθμό 3546/6-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22624/30-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3546/6-5-97 του Βουλευτή Γεωργίου Καλατζή σχετικά με τις πάσης φύσεως αποδοχές που λαμβάνουν οι Νομάρχες σας γνωρίζουμε τα εξής:

Οι Νομάρχες όλης της χώρας ανεξαρτήτως πληθυσμού Νομού, λαμβάνουν έξοδα παράστασης τα οποία έχουν καθορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοικησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών στο ποσό των 680.000 δρχ.

Για τις μετακινήσεις τους εκτός έδρας, για εκτέλεση υπηρεσίας μετά από έγκριση του νομαρχιακού συμβουλίου καταβάλλονται ημερήσια αποζημίωση και έξοδα διανυκτέρευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2346/1995 "Δαπάνες κίνησης των μετακινούμενων προσώπων με εντολή του Δημοσίου εντός και εκτός της Επικράτειας για εκτέλεση υπηρεσίας και άλλες διατάξεις".

Τέλος οι Νομάρχες δεν λαμβάνουν αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις των οργάνων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Ο Υφυπουργός

Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ"

14. Στην με αριθμό 3547/6-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1892/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της Ερώτησης 3547/6-5-97, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Παν. Μελά, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο εξωαστικός Σύλλογος Καστέλας, έχει εκφράσει την ανησυχία του για τον κίνδυνο μετατροπής των παραδοσιακών ταβερνών στο Μικρολίμανο σε μπαρ, με έγγραφό του που απευθύνεται στο Δήμο Πειραιά και στην Υπηρεσία μας. Το θέμα αυτό εκφεύγει της άμεσης και αποφασιστικής αρμοδιότητάς μας και μόνο παρεμβατικά μπορούμε να ενεργήσουμε, όπως κατ' επανάληψη έχουμε πράξει μέχρι σήμερα. Σ' αυτά τα πλαίσια, ζητήσαμε από το Δήμαρχο Πειραιά με το 533176/25-7-96 έγγραφό μας, την ενεργοποίησή του προς αποφυγή επέκτασης του φαινομένου αυτού.

'Οσον αφορά το θέμα της επιβολής και είσπραξης του 5% επί των ακαθαρίστων εσόδων των επιστητικών καταστημάτων, ο ΕΟΤ έχει επισημάνει το θέμα στο καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο έχει ήδη πρωθήσει σχετική νομοθετική ρύθμιση και είναι αρμόδιο να απαντήσει στην ερώτηση που του διαβιβάζουμε.

Η Υπουργός

ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"

15. Στις με αριθμό 3549/6-5-97, 3557/6-5-97 Ερώτησεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 19827/29-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση των ερώτησεων 3549/6.5.97 και 3557/6.5.97, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Ε. Παπαγεωργόπουλος, Ε. Αποστόλου, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Από το 1990 η εταιρεία ΓΑΒΡΙΗΛ Α.Ε., στην οποία ανήκει και το 110 εργοστάσιο (Ν. Λάμψακος Εύβοιας), ουδεμία σχέση έχει με την Πειραική - Πατραϊκή.

Ως εκ τούτου ο Ν. 2458/97, άρθρο 19, που αφορά την ειδική επιδότηση ανεργίας - απολυμένων για την Π-Π Βιομηχανία Βάμβακος Α.Ε. (Πάτρα-Χαλκίδα), δεν καλύπτει τους απολυμένους του εργοστασίου της Ν. Λάμψακου.

Η Υφυπουργός

ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ"

16. Στην με αριθμό 3564/6-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5132/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην Ερώτηση 3564/6.5.97 του Βουλευτή κ. Αδάμ Π. Ρεγκούζα και απευθύνεται στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

1. Στο πρώτο ερώτημα έχουμε απαντήσει στο Σώμα με το με αρ. πρωτ. Β-4766/27.3.97 έγγραφο, αντίγραφο του οποίου σας επισυνάπτουμε.

2. Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, σας πληροφορούμε τα εξής:

- Η ψηφιακοποίηση των διαφόρων περιοχών της χώρας προγραμματίζεται με βάση οικονομοτεχνικά κριτήρια (απόδοση παροχών, παλαιότητα υλικών, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κ.λπ.).

- Από τα 7 κομβικά κέντρα που καλύπτουν την εκτός πόλεως Θεσ/νίκης υπόλοιπη περιοχή του Νομού Θεσ/νίκης, έχουν ήδη ψηφιακοποιηθεί τα 4 (Χαλκηδόνα, Περαία, Λαγκαδάς, Ασπροβάλτα). Η ψηφιακοποίηση αυτή βελτίωσε σημαντικά την ποιότητα επικοινωνίας.

- Η ψηφιακοποίηση και των υπολοίπων κομβικών κέντρων (Λαγκαδαίων, Σοχού, Βασιλικών) είναι αντικείμενο μελέτης του τρέχοντος προγράμματος 1998-2000 στα πλαίσια του οποίου θα εξεταστεί και το θέμα της υπεραστικής χρέωσης.

3. Επί του τρίτου ερώτηματος το Υπουργείο δεν κρίνει σκόπιμη την προτεινόμενη ρύθμιση ώστε να δύνανται τα αγοραία-ταξί να εκμισθώνονται εκτός των διοικητικών ορίων της έδρας τους, γιατί έτσι θα καταλύθει η έννοια της έδρας που σαν σκοπό έχει την εξυπηρέτηση των κατοίκων του Δήμου ή της Κοινότητας που έχει έδρα το αγοραίο ή το ταξί.

Το Υπουργείο εξετάζει την εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού και δευτερευόντων των βιοπορισμό των ιδιοκτητών των αγοραίων ή ταξί και για την επιλύση διαφόρων προβλημάτων ως προς την κάλυψη των αναγκών του επιβατικού κοινού (αυξημένη ζήτηση) έχει προβλέψει διατάξεις στον κανονισμό λειτουργίας των ταξί και αγοραίων (άρθρο 8 παρ. 5 Π.Δ/ματα 243/87 και 244/87) περί περιοχής κοινής λειτουργίας.

Ο Υπουργός

ΧΑΡ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ"

17. Στην με αριθμό 3567/6-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1895/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της Ερώτησης 3567/6.5.97 που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το βουλευτή κ. Αδ. Ρεγκούζα, αναφορικά με την τύχη του κάμπινγκ και του προσωπικού Επανωμής Θεσσαλονίκης, σας γνωρίζουμε τα εξής:

'Ηδη έγινε χρηματοδότηση της μονάδος και θα τακτοποιηθούν οι μέχρι σήμερα οικονομικές υποχρεώσεις της έναντι του προσωπικού και των πάστρις φύσεως τρίτων. Αναφορικά με την τύχη της μονάδας απεφασίσθη ήδη η διεξαγωγή Διεθνούς Δημοσίου Πλειοδοτικού Διαγωνισμού για την εκμίσθωση έκτασης 600 στρεμμάτων εντός της οποίας περιλαμβάνεται και το κάμπινγκ, για την κατασκευή και εκμετάλλευση γηπέδου γκολφ 18 οπών Διεθνών Προδιαγραφών και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων.

Οι εργαζόμενοι στο ανωτέρω κάμπινγκ θα απασχοληθούν στις λοιπές μονάδες που εκμεταλλεύεται ο ΕΟΤ.

Η Υπουργός

ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"

18. Στην με αριθμό 3577/6-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1894/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της Ερώτησης 3577/6.5.97, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Κ. Καραμηνά σας γνωρίζουμε τα εξής:

Για το θέμα των κρουσμάτων επίθεσης από την Αλβανική μαρία, αρμόδια είναι τα Υπουργεία Εμπορικής Ναυτιλίας και Εξωτερικών, με τα οποία και βρισκόμαστε σε επαφή.

Εμείς, από την πλευρά μας, εντείνουμε την προβολή του Ιονίου στο εξωτερικό.

"Οσον αφορά το 2ο ερώτημα αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας και Δημόσιας Τάξης, στα οποία διαβιβάζουμε αντίγραφο της Ερώτησης.

**Η Υπουργός
ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"**

19. Στην με αριθμό 3583/7-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1415/28-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό 'Αμυνας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της 3583/7-5-97 ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μ. Καρχιμάκης με θέμα την επέκταση του αεροδρομίου Σητείας, σας γνωρίζεται ότι το υπόψη αεροδρόμιο δεν εντάσσεται στα σημερινά επιχειρησιακά σχέδια της Πολεμικής Αεροπορίας. Παρά ταύτα, η χρηματοδότηση της επέκτασης του αεροδρομίου για χρήση από στρατιωτικά αεροσκάφη θα εξετασθεί σε εύθετο χρόνο.

Ο Υφυπουργός

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ"

20. Στην με αριθμό 3584/7-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22626/30-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3584/7-5-97 του Βουλευτή Ευάγγελου Μπασιάκου, σχετικά με τις συνενώσεις των ΟΤΑ σε Δήμους, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η αναγκαστική συνένωση αποτελεί θέση της ίδιας της τοπικής αυτοδιοίκησης όπως αυτή έχει εκφρασθεί σε όλα τα Συνέδρια της ΚΕΔΚΕ και των ΤΕΔΚ.

Η άπωψη για εθελοντικής συνένωσης δεν απαντά στο υπαρκτό πρόβλημα της α'θμιας αυτοδιοίκησης αλλά αποτελεί μετάθεση του προβλήματος σε αριστο χρόνο.

Προσπάθειες εθελοντικής συνένωσης χωρίς ή και με σχέδιασμό συνοδευόμενες με διάφορα κίνητρα έχουν γίνει κατά το παρελθόν σε μία διαδρομή 15 περίπου χρόνων.

Αυτές οι προσπάθειες έδωσαν συνολικά 108 Δήμους από συνένωση και αυτούς όχι πάντα λειτουργικούς.

Ως εκ τούτου δεν μπορεί κανείς με σοβαρότητα να επιμένει στη συνέχιση αυτής της πολιτικής.

Η απόφαση για τις αναγκαστικές συνένωσεις είναι οριστική εξ' άλλου η ευθύνη για την χωρική ανασύνταξη των ΟΤΑ ανήκει εκ του Συντάγματος στο Κράτος και η Κυβέρνηση την αποδέχεται, προχωρώντας μέσα από ένα συναντητικό διάλογο. Δεν διαπραγματεύεται αν θα γίνουν ή όχι οι συνένωσεις αλλά μόνο ποιός θα συνενωθεί με ποιόν και με στόχο πάντα τη δημιουργία δήμων λειτουργικών και αποτελεσματικών, όπως το ίδιο το Σύνταγμα ορίζει.

Δηλαδή δήμους ικανούς να διοικούν και όχι απλά να διαχειρίζονται τις τοπικές υποθέσεις.

Σε όπι αφορά το δεύτερο θέμα της ερώτησης, δηλαδή τη διενέργεια δημοψηφίσματος μεταξύ των δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων, μέσω σχετικού ερωτηματολογίου, αυτό δεν μπορεί να είναι μία καλή πρόταση, αφού με αυτόν τον τρόπο θα παρακάμπτονται όλα τα ενδιάμεσα επίπεδα, τα οποία εμείς θελήσαμε ενεργά να μετάσχουν στη διαδικασία της διαμόρφωσης του νέου χάρτη της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης ξεκαθαρίζοντας με ένα αναλυτικό γραπτό πρόγραμμα το "I. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" με ποιο τρόπο υποστηρίζεται η τελευταία προσπάθεια της συνένωσης και ποιά πρέπει να είναι τα κριτήρια συγκρότησης του νέου δήμου, ώστε αυτός να μπορεί να πάξει το ρόλο που προαναφέραμε.

Ο Υφυπουργός

Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ"

21. Στην με αριθμό 3596/7-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5167/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3596/7-5-97 του Βουλευτή κ. Ι. Βαρβίτσιωτη και απευθύνεται στον Υπουργό Μεταφορών και

Επικοινωνιών σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

1. Το συνολικό ποσό που έχει συγκεντρωθεί από το τέλος εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης αεροδρομίων (ΤΕΕΑ) μέχρι 31-12-1996 ανέρχεται στα 211.86 δισεκατομμύρια.

2. Από τον λογαριασμό αυτό έχουν διατεθεί:

α) Υπέρ του Δημοσίου (ΥΠΑ-ΥΠΕΧΩΔΕ-ΥΠΕΘΟ) 62.86 δισ. για την αντιμετώπιση δαπανών εξοπλισμού και επέκτασης εγκαταστάσεων των αεροδρομίων της χώρας (ποσοστό 35% από το σύνολο των λογαριασμών).

Επίσης για την εκτέλεση μεγάλων έργων - μελετών κτιριακών εγκαταστάσεων - υποδομών των αερ/νων (ποσοστό 65% από το σύνολο πλην λογαριασμού 234271/5 Σπάτων).

β) Υπέρ Διεθνούς Αερ/να Αθηνών 29.81 δισ. (ποσοστό 65% από τον λογαριασμό 234271/5 Σπάτων) σύμφωνα με σχετική σύμβαση.

Για την επιδότηση του Διεθνούς Αερ/να Αθηνών, από διάφορους λογαριασμούς πλην του λογαριασμού 234271/5 Σπάτων. Από τα έγγραφα που μας έχουν κοινοποιηθεί από το Υπ. Οικονομικών προκύπτει, ότι προκύπτει για επιδοτήσεις του ΔΑΑ με τον όρο της επιστροφής των ποσών των επιδοτήσεων στους λογαριασμούς των αερολιμένων από τους οποίους αντλήθηκαν με ευθύνη του Υπ. Οικονομικών.

δ) Υπέρ της πρώην Αερολιμήν Αθηνών Α.Ε. 1,85 δισ. για ειδικούς συμβούλους (ποσοστό 65% από το λογαριασμό 234271/5).

ε) Υπέρ του Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας Θεσ/νίκες 1,00 δισ. (από τον λογαριασμό 234289/7 ΚΑΘΜ) για υλοποίηση του έργου του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης του αεροδρομίου Μακεδονία της Θεσσαλονίκης.

στ) Λογιστικές εγγραφές - τακτοποίησης που αφορούν επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, λανθασμένες εγγραφές απολογισμούς, ακάλυπτες επιταγές κ.λπ. 0,32 δισ.

ζ) Το υπόλοιπο ποσό που έχει κατατεθεί στην τράπεζα της Ελλάδος στους διάφορους λογαριασμούς ΤΕΕΑ ανέρχεται στο ποσό των 21,74 δισ.

4. Από την Ολυμπιακή Αεροπορία & Ολυμπιακή Αεροπλοΐα από την ίμερα που θέτει σε ισχύ το τέλος Εκσυγχρονισμού & Ανάπτυξης Αεροδορομίων μέχρι σήμερα εισπράχθηκε και αποδόθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο, το σύνολο του εισπραχθέντος ΤΕΕΑ ήτοι ποσό δρχ. 46.032.728.000.

Ο Υπουργός

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ"

22. Στην με αριθμό 3602/7-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1416/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό 'Αμυνας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της 3602/7-5-97 ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ε. Αποστόλου με θέμα την αποδέσμευση έκτασης του Πολεμικού Ναυτικού στην Κοινότητα Αλμυροποτάμου Ευβοίας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού, στα πλαίσια του κοινωνικού του ρόλου και θέλοντος να συμβάλλει στην ανάπτυξη του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχει ανταποκριθεί θετικά στο αίτημα της υπόψη Κοινότητας. Τον προσεχή δε μήνα, αναμένεται η ολοκλήρωση των διαδικασιών παράδοσης στο Πολεμικό Ναυτικό έκτασης για την μετεγκατάσταση του Φράγματος, ενώ παράλληλα ολοκληρώνονται οι μελέτες των απαιτούμενων έργων υποδομής.

Σημειώνεται εντούτοις, ότι για την υλοποίηση της μετεγκατάστασης απαιτούνται εκτεταμένα έργα υποδομής (διαμόρφωση οδικής προσπέλασης, κατασκευή εγκαταστάσεων ελλιμενισμού, αποστραγγιστικά έργα, κτιριακές εγκαταστάσεις κ.τ.λ.), προϋπολογιστικό κόστους 500 περίπου εκατ. δρχ. ποσό που δεν δύναται να καλυφθεί εξ' ολοκλήρου από το Πολεμικό Ναυτικό. Καθίσταται κατά συνέπεια σαφές, ότι η αποδέσμευση της υπόψη εκτάσεως προϋποθέτει συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην χρηματοδότηση του έργου, καθόσον απλή μεταφορά των υλικών του Φράγματος ισοδυ-

ναμεί με επιχειρησιακή του κατάργηση.

Ο Υπουργός

ΑΘ.ΑΠ.ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ"

23. Στην με αριθμό 3605/97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 164/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Τύπου η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3605/97 του Βουλευτή κ. Β. Πολύδωρα επιτρέψτε μου να επισυνάψω το υπ' αριθμ. πρωτ. 9154/21.5.97 έγγραφο της ΕΡΤ-ΑΕ -προς το Υπουργείο Τύπου και ΜΜΕ- στο οποίο αναφέρονται οι προσπάθειες της Εταιρείας για την καλύτερη δυνατή εκπομπή του προγράμματός της στο εξωτερικό.

Ο Υπουργός

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ"

24. Στην με αριθμό 3610/8-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 587/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3610/8-5-97, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Παν. Ψωμάδης, σας γνωρίζουμε ότι οι εξετάσεις που επιβάλλονται στους Ποντίους Ιατρούς προβλέπονται από το άρθρο 78 του ν. 1566/85.

Ο Υπουργός

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ"

25. Στην με αριθμό 3612/8-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1904/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3612/8-5-97 που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Αντ. Κοτσακά που αφορά σε μη εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού έναντι ιδιοκτητών παραδοσιακών σπιτιών στα Μεστά Χίου σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Επιτροπή που συστήθηκε με σκοπό την αποτίμηση της εφάπαξ αποζημίωσης των ιδιοκτητών πριν από δύο μήνες μετέβη στα Μεστά Χίου όπου διενήργησε αυτοψία και στα δεκαοκτώ ανεπισκεύαστα παραδοσιακά σπίτια. Η υποβολή του πρακτικού αποτίμησης και η εν συνεχεία εισαγωγή του θέματος ενώπιον του Δ.Σ. του ΕΟΤ για τη λήψη των σχετικών αποφάσεων δεν πραγματοποιήθηκε λόγω της αναμενόμενης έκδοσης δικαστικών αποφάσεων επί αγωγών ιδιοκτητών εναντίον του ΕΟΤ.

Συγκεκριμένα είχαν προσφύγει οι Ηλίας Φύλας και Μιχαήλ Φύλας με αυτοτελείς αγωγές ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Χίου (δικάσιμος 2.10.1996) και η Αποστολία Φράγκου Κουκουλομάτη ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (δικάσιμος 8.5.1997). Το δικαστήριο της Χίου εξέδωσε τις σχετικές αποφάσεις μόλις στις 15.4.1997, έκρινε εαυτό αναρμόδιο παρέπεμψε δε τις υποθέσεις στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, εκείνο δε της Αθήνας συζήτησε την υπόθεση αλλά αναμένεται να εκδώσει την απόφαση μετά από μήνες.

Στη συνέχεια το Δ.Σ. του ΕΟΤ θα προβεί στις κατάλληλες ενέργειες, ενημερώνοντας τους ενδιαφερομένους.

Ο Υπουργός

ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"

26. Στην με αριθμό 3614/8-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22387/28-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3614/8-5-97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Γ. Σούρλας, σας πληροφορούμε τα εξής:

α) Οι περιπτώσεις που επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση έργων του δημοσίου τομέα γενικά, άρα και των έργων των Ν.Α., προβλέπονται στις διατάξεις του εδ. (γ) της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν.1418/84 και της παρ. 20 του άρθρου 3 του

v.1797/88, που μπορούν να εφαρμόζονται όταν συντρέχουν οι εξαιρέσεις που αναφέρονται στις διατάξεις αυτές (Εγκ. 27/Δ17α/06/50/ΦΝ294/11-7-95/Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.).

β) Η εποπτεία των πράξεων, όλων των οργάνων της Ν.Α., ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2218/94, όπως αυτές τροποποίηθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις των νόμων 2307/95 και 2344/95.

Επί των θεμάτων αυτών (δηλ. της άσκησης της κρατικής εποπτείας κ.λ.π. στις πράξεις των Ν.Α.) έχουν δοθεί από το Υπουργείο μας οδηγίες στα αρμόδια όργανα (π.χ. με την εγκύλιο αρ. 31/49831/13-11-95, η οποία έχει κοινοποιηθεί και στο γραφείο του κ. Προέδρου της Βουλής).

γ) Ο έλεγχος της διαχείρησης των Ν.Α. ασκείται αποτελεσματικά, κατά την άποψή μας, από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ), ενώ όλες οι δαπάνες των Ν.Α. υπόκεινται στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως ορίζεται στο άρθρο 118 του ν. 2362/95.

δ) Για τα, συναφή με τα ανωτέρω, θέματα των έργων των Περιφερειών, αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε., προς το οποίο κοινοποιείται το παρόν μαζί με φωτοαντίγραφο της υπόψη ερώτησης.

Ο Υφυπουργός

Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ"

27. Στην με αριθμό 3616/97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 167/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Τύπου η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3616/97 του Βουλευτή κ. Ε. Παπανικολάου σας γνωστοποιούμε, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς μας και σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία που έθεσε υπόψη μας η ΕΡΤ-ΑΕ, τα εξής:

Το πρόβλημα του αποκαλούμενου "ατονικού" συστήματος είναι καθαρώς τεχνικής φύσεως και βεβαίως δεν παρατηρείται μόνο την τελευταία διετία. Οφείλεται στο γεγονός ότι τα προγράμματα του Η/Υ που διατίθενται στην αγορά έγιναν ερήμην των φιλοδόγων με κριτήριο τις προτεραιότητες και τις προδιαγραφές τεχνικών, οι οποίοι κινήθηκαν στην κατεύθυνση της εξοικονόμησης εργατωρών και χωρητικότητας.

Η ΕΡΤ-ΑΕ, έχοντας επίγνωση των αιτίων του προβλήματος, αποφεύγει όσο είναι δυνατόν τα μικρά γράμματα και παράλληλα αναζητεί γραμματοσειρά που να παρέχει μεγαλύτερες δυνατότητες ορθής γραφής και τονισμού, δεδομένου, ότι η εκ νέου σχεδίαση δεν είναι, γενικώς, εύκολη υπόθεση.

Ο Υπουργός

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ"

28. Στην με αριθμό 3621/8-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5131/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στο σχετικό έγγραφο σας, με το οποίο μας διαβιβάζετε την ερώτηση των Βουλευτών κ.κ. Γ. Καρατζαφέρη και Ν. Γκελεστάθη και απευθύνεται στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σας πληροφορούμε ότι για το ίδιο θέμα έχουμε στοντην παρανομή στο Σώμα με το αρ. πρω. B5027/9.5.97 έγγραφό μας, αντίγραφο του οποίου σας επισυνάπτουμε.

Ο Υπουργός

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ"

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

29. Στην αριθμό 3622/8-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5168/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3622/8-5-97 των Βουλευτών κ.κ. Γ. Καρατζαφέρη και Ν. Γκελεστάθη και απευθύνεται στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σας πληροφορούμε ότι για τα παρακάτω:

1. Σχετικά με την εκμετάλλευση του PARKING Αεροδρομίου

"ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ" η ΥΠΑ έχει εκμισθώσει μετά από δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό την εκμετάλλευση των (2) PARKING στάθμευσης Ι.Χ. αυτοκινήτων στον πλειοδότη Αντώνη Τεμπερεκίδη έναντι μηνιαίου μισθώματος 15.701.000 δρχ. για το χρονικό διάστημα από 16-6-94 έως 16-6-97. Ο μισθωτής όμως αυτός κηρύχθηκε έκπτωτος λόγω μη καταβολής των οφειλομένων μισθωμάτων που ανήρχοντο στο ποσό 125.600.000 δρχ.

Μετά την αποδέσμευση των χώρων από τον έκπτωτο μισθωτή η Υπηρεσία δεν προέβη στην εκ νέου μίσθωση της εκμετάλλευσης του PARKING γιατί μελετά και προωθεί προσφορότερες και πλέον σύγχρονες λύσεις που θα εξασφαλίσουν αποτελεσματικότερα τόσο το δημόσιο συμφέρον όσο και το συμφέρον του χρήστη / καταναλωτή.

2. Όσον αφορά την εκμετάλλευση της αίθουσας "ΦΙΛΙΠΠΟΣ" σας πληροφορούμε ότι προκρυπτήκε δημόσιος πλειοδοτικός διαγωνισμός με τιμή εκκίνησης 400.000 δρχ. το μήνα, ο οποίος δεν ακυρώθηκε αλλά για λειτουργικούς λόγους αναβλήθηκε.

Ο Υπουργός

ΧΑΡ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ"

30. Στην με αριθμό 3623/8-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1905/28-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στη με αριθμ. πρωτ. 3623/8-5-97 ερώτηση που κατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Δ. Αλαμπάνο σχετικά με το νέο φορολογικό καθεστώς των δωρεών των ιδρυμάτων, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

1. Διευκρίνιζεται ότι στην πόλη της Λαμίας λειτουργούν δύο ιδρύματα κλειστής περιθαλψης αρμοδιότητας της Διεύθυνσής μας: α) το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Λαμίας, που είναι ΝΠΔΔ και επιχορηγείται μέσω των υπηρεσιών Πρόνοιας από τον κρατικό προϋπολογισμό, για τις δαπάνες λειτουργίας και μισθοδοσίας του, και το Ορφανοτροφείο θηλέων Λαμίας που είναι ΝΠΙΔ και συντηρείται από εισφορές, δωρεές, κληρονομίες κ.λ.π., καθώς και από την πρόοδο της ίδιας περιουσίας.

2. Όσον αφορά το νέο φορολογικό καθεστώς, των δωρεών των ιδρυμάτων σας γνωρίζουμε ότι το θέμα, αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο συνεργωτώμενο.

Ο Υφυπουργός

ΘΕΟΔ. ΚΟΤΣΩΝΗΣ"

31. Στην με αριθμό 3630/9-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 590/28-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3630/9-5-97 σχετικά με την ολοκλήρωση της κατασκευής του ΤΕΛ Μεγαλόπολης Αρκαδίας, που κατέθεσε στη Βουλευτής κ. Δ. Κωστόπουλος, στα γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

'Υστερα από την αποκέντρωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, η ευθύνη για την σύνταξη του προγράμματος σχολικής στέγης ανάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο κάθε Νομού αξιολογεί και ιεραρχεί τις υπάρχουσες ανάγκες σχολικής στέγης και εντάσσει στο Νομαρχιακό Πρόγραμμα τις πιο επείγουσες, χωρίς την παρέμβαση του Υπουργείου Παιδείας.

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. θα επιχορηγήσει τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ΑΡΚΑΔΙΑΣ στα πλαίσια των οικονομικών του δυνατοτήτων για το 1997, από το Εθνικό και Π.Δ.Ε. και το ΤΑΣΕ για οικόπεδα, κατασκευές και επισκευές διδακτηρίων χωρίς την παρέμβαση του ΥΠ.Ε.Π.Θ. στην κατανομή των πιστώσεων στο Νομό.

Τέλος σας πληροφορούμε ότι έχει διοθεί εντολή προς τον ΟΣΚ για την κατανομή της 1ης Δόσης του Δανείου ΤΚΑΣΕ 1192/95. Η Ν.Α. ΑΡΚΑΔΙΑΣ θα επιχορηγηθεί με το πόσο των 45.000.000 δρχ. για κατασκευές και επισκευές σχολικών κτιρίων.

Ο Υφυπουργός

ΙΩΑΝ. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ"

32. Στην με αριθμό 3631/9-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 211/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Ναυτιλίας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση Ερώτησης 3631/9-5-97 του Βουλευτή κου Αθανασίου ΧΕΜΑΡΑ, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

1. Μεταξύ του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και της Ιταλικής εταιρείας INTERMARINE SpA η αριθ. 77/95 Σύμβαση για την προμήθεια τεσσάρων (4) ταχυπλόων περιπολικών σκαφών.

Η προμηθεύτρια εταιρεία παρέδωσε τα σκάφη εκπρόθεσμα και κατά την διάρκεια των δοκιμών διαπιστώθηκαν σ' αυτά διάφορες ελλείψεις και προβλήματα με σημαντικότερο εκείνο της διάβρωσης (σπηλαίωσης) των ελίκων.

Στην προμηθεύτρια εταιρεία χορηγήθηκαν παρατάσεις για την αποκατάσταση των ανωτέρω ελλείψεων - προβλημάτων, με στόχο τον εξοπλισμό του Λιμενικού Σώματος με ταχύπλοα σκάφη.

2. Σύμφωνα με την ισχύουσα για τη συγκεκριμένη Σύμβαση νομοθεσία (Π.Δ. 284/89) η Υπηρεσία είχε πράγματι το δικαίωμα να κηρύξει έκπτωτη την προμηθεύτρια εταιρεία.

Δεν άσκησε όμως αυτό το δικαίωμα λόγω προσπαθειών που κατέβαλε η προμηθεύτρια εταιρεία για την επίλυση των προβλημάτων των σκαφών (κυρίως του προβλήματος της διάβρωσης των ελίκων) και με την ελπίδα ότι τελικά τα σκάφη θα ήταν κατάλληλα προς παραλαβή, ώστε να ενισχυθούν το συντομότερο δυνατό οι Λιμενικές Αρχές.

3. Με δεδομένο ότι τελικά το πρόβλημα της διάβρωσης των ελίκων δεν επιλύθηκε, η Επιτροπή Παραλαβών συνέταξε Πρωτόκολλο Απόρριψης των σκαφών.

Μετά από ένσταση της προμηθεύτριας εταιρείας το θέμα έχει παραπεμφεί στην Επιτροπή Επίλυσης Διαφροών.

Εκτός από την δυνατότητα που δίνει η ισχύουσα νομοθεσία (Π.Δ. 284/89) για κήρυξη της προμηθεύτριας εταιρείας "έκπτωτης", η Υπηρεσία έχει επίσης στην διάθεσή της εγγυητικές επιστολές της προμηθεύτριας εταιρείας οι οποίες μετά από Απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, καταπίπτουν υπέρ του Δημοσίου.

Ο Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡ. ΣΟΥΜΑΚΗΣ"

33. Στην με αριθμό 3639/9-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1645/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3639/9-5-97 που κατέθεσε στη Βουλευτής κ. Μ. Κεφαλογιάννης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Μετά την σχετική με τους αεροφεκασμούς δακοκτονίας απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Υπουργείο Γεωργίας απέστειλε το αριθμ. 72096/29.4.97 έγγραφό του προς τις Περιφερειακές Υπηρεσίες, με το οποίο δίνει οδηγίες για την εφαρμογή του προγράμματος καταπολέμησης του δάκου της ελιάς με δολωματικούς ψεκασμούς από το έδαφος σ' όλες τις ελαιοκομικές περιοχές της χώρας.

Δεν υπάρχει διαφορά στην αποτελεσματικότητα της προστασίας της ελαιοπαραγωγής από το δάκο μεταξύ αεροφεκασμών και ψεκασμών από το έδαφος όταν εφαρμόζονται και στις δύο περιπτώσεις οι τεχνικές προδιαγραφές της δακοκτονίας. Προβλήματα πιθανόν θα προκύψουν σε ορισμένες (λίγες) δύσβατες ελαιοκομικές περιοχές στις οποίες θα είναι δύσκολη η εφαρμογή των ψεκασμών από το έδαφος.

Θα καταβληθεί προσπάθεια για την καλύτερη δυνατή εφαρμογή των ψεκασμών από το έδαφος και στις περιοχές αυτές, δεδομένου ότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος αποτελεσματικής προστασίας της ελαιοπαραγωγής από το δάκο.

Ο Υπουργός

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

34. Στην με αριθμό 3643/9-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 19825/29-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3643/9.5.97 που κατέθεσαν οι

βουλευτές κ.κ. Μ. Κωστόπουλος, Ν. Γκατζής, σας γνωρίζουμε τα παρακάτω:

Η εταιρεία "Πειραιϊκή Ορειχαλκοκουργία Α.Ε.", δεν ανήκει στις εταιρείες του ΟΑΕ και της ΕΤΒΑ και επομένως το Υπουργείο μας δεν έχει δυνατότητα παρέμβασης στις αποφάσεις των ιδιοκτητών της.

**Η Υφυπουργός
ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ"**

35. Στην με αριθμό 3645/9.5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 593/23-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση.

"Απαντώντας στην ερώτηση υπ' αριθμ. 3645/9.5.1997 των Βουλευτών κ.κ. Απ. Τασούλα και Αχ. Κανταρτζή, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Επανειλημένα έχει υποβληθεί το αίτημα μεταστέγασης των υπηρεσιών του στρατού από τις εγκαταστάσεις του Παλαιού Φρουρίου της Κέρκυρας, για την εγκατάσταση του Ιονίου Πανεπιστημίου, όμως μέχρι σήμερα δεν έχει καταστεί τούτο δυνατό.

Ειδικότερα το Ιόνιο Πανεπιστήμιο καταβάλλει αδιάκοπες προσπάθειες επί δέκα συνεχή έτη σχεδόν για την απομάκρυνση των υπηρεσιών του στρατού από το πρώην Αγγλικό Αναρρωτήριο και τη διάθεσή του για τη στεγαση του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου και οι λύσεις για τη μεταφορά των υπηρεσιών του στρατού που προτάθηκαν και από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και από τη Νομαρχία της Κέρκυρας προς το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δεν καρποφόρησαν.

Το έργο: "Αίθουσες Διδασκαλίας, Βιβλιοθήκη κ.λπ. του ΙΟΝΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ" που αφορά στην επισκευή και διαρρύθμιση του κτιρίου που θα στεγάσει το Τμήμα Μουσικών Σπουδών και τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, εντάχθηκε στο ΕΠΕΑΕΚ του Β' ΚΠΣ με την από 23.12.96 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (αρ. πρωτ. ΥΠΕΠΘ: 3507/23.12.96) με προϋπολογισμό 1.135.000.000 δραχμών σύμφωνα με το εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο του Έργου.

Οι μέχρι σήμερα χρηματοδοτήσεις του έργου ανέρχονται στο ποσό των 423 εκατ. δραχμών.

'Όμως η μη εισέτη απομάκρυνση των Υπηρεσιών του στρατού που καταλαμβάνουν τμήμα του εν λόγω επισκευαζομένου κτιρίου δημιουργεί μεγάλο πρόβλημα συνέχισης και έγκαιρης ολοκλήρωσης του έργου, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, με μοιραία κατάληξη την απένταξη του έργου από το ΕΠΕΑΕΚ του Β' Κ.Π.Σ..

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Παιδείας, έχουν ενταχθεί έργα για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Ιονίου Πανεπιστημίου συνολικού προϋπολογισμού 1.610.000.000 δραχμών.

**Ο Υφυπουργός
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ"**

36. Στην με αριθμό 3667/12-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 30/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση.

"Σε απάντηση της Ερώτησης 3667/12-5-1997, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ, σας γνωρίζουμε τα εξής: Για το Πυροσβεστικό προσωπικό τα οδοιπορικά έξοδα και η εκτός έδρας αποζημίωση όσων μετακινήθηκαν για εκτέλεση υπηρεσίας έχουν καταβληθεί μέχρι και 31-12-1994. Οι οφειλές με βάση τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί μέχρι 31-12-1996 ανέρχονται σε 400.000.000 δρχ. Στον προϋπολογισμό του τρέχοντος οικονομικού έτους έχουν εγγραφεί για το σκοπό αυτό πιστώσεις 429.000.000 δρχ., ενώ είχε γίνει πρόταση για 800.000.000 δρχ.

'Οσον αφορά τα έξοδα μετάθεσης των πυροσβεστικών υπαλλήλων που υπέβαλαν σχετικά δικαιολογητικά έχουν καταβληθεί μέχρι 31-12-1996, τα δε έξοδα μετακίνησης στον οριστικό τόπο εγκατάστασης των αποστρατευμένων μέχρι 31-12-1995. Οι οφειλές για το σκοπό αυτό ανέρχονται σε

200.000.000 δρχ., η πίστωση όμως που έχει εγγραφεί στον προϋπολογισμό είναι μόνο 165.000.000 δρχ., παρότι είχε γίνει πρόταση για 400.000.000 δρχ..

Επειδή οι παραπάνω πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό δεν διατίθενται στο σύνολό τους, αλλά σε ποσοστό που καθορίζει κάθε τρίμηνο ο Υπουργός Οικονομικών με απόφασή του, έχουμε ζητήσει από το Υπουργείο αυτό τη διάθεσή τους σε ποσοστό 100%.

**Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"**

37. Στην με αριθμό 3671/12-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 419/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση.

"Σε απάντηση της ερώτησης 3671/12-5-1997 που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Α.ΤΑΣΟΥΛΑΣ και Σ. ΚΟΡΑΚΑΣ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η εγκήματικότητα στην Αιτωλοακαρνανία αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των Αστυνομικών Διευθύνσεων Αιτωλίας και Ακαρνανίας οι οποίες έχουν στελεχωθεί με το απαραίτητο προσωπικό και έχουν ενισχυθεί με σύγχρονα υλικοτεχνικά μέσα και εφόδια.

Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει διθεί στη διώξη των ναρκωτικών με την ίδρυση στα Τμήματα Ασφαλείας Αγρινίου και Μεσολογγίου ειδικών Γραφείων Δίωξης Ναρκωτικών.

Η πρόταση για ίδρυση και ειδικού Τμήματος Δίωξης Ναρκωτικών θα εξετασθεί στα πλαίσια της μελετώμενης αναδιάρθρωσης και αναδιοργάνωσης των περιφερειακών Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία θα γίνει μετά την αναδιάρθρωση στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Στις ανωτέρω Διευθύνσεις δόθηκε εντολή να εξετάσουν τα καταγγελόμενα και να λάβουν εντονότερα μέτρα αστυνόμευσης στην περιοχή ευθύνης τους.

**Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"**

38. Στην με αριθμό 3672/12-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 420/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση.

"Σε απάντηση της ερώτησης 3672/12-5-1997, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Α. ΤΑΣΟΥΛΑΣ και Σ. ΚΟΡΑΚΑΣ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης γνωρίζει τα προβλήματα που απασχολούν τις Υπηρεσίες και το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας σε όλη τη χώρα και καταβάλλει συνεχίς προσπάθειες για την επίλυσή τους.

Στα πλαίσια αυτά, οι Αστυνομικές Διευθύνσεων Αιτωλίας και Ακαρνανίας έχουν στελεχωθεί με το απαραίτητο προσωπικό και έχουν ενισχυθεί με ικανό αριθμό οχημάτων, τηλεπικονιωνιακό υλικό, εφόδια και μέσα, τα οποία με την εξέλιξη των προγραμμάτων προμηθειών ανανεώνονται και εκσυγχρονίζονται συνεχώς.

Για τη στέγαση των Υπηρεσιών των ανωτέρω Αστυνομικών Διευθύνσεων, καταβάλλονται προσπάθειες μισθωσης κτιρίων καταλλήλων που πληρούν όλους τους όρους υγιεινής, ασφαλείας και άνεσης. Για την επισκευή των κτιρίων, εγκρίνονται κάθε φορά οι αναγκαίες πιστώσεις.

Η επίλυση του στεγαστικού προβλήματος των Υπηρεσιών με τη στέγαση σε σύγχρονα δημόσια κτίρια είναι μέσα στους μακροπρόθεσμους στόχους μας και επιδιώκεται σταδιακά στα πλαίσια των γνωστών δημοσιονομικών δυνατοτήτων και μέσα από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Ο οργανωτικός και λειτουργικός εκσυγχρονισμός και η χωροταξική κατανομή των Υπηρεσιών των Αστυνομικών Διευθύνσεων, που αστυνομεύουν τον αναφερόμενο νομό, θα γίνει στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας που θα πραγματοποιηθεί μετά την αναδιάρθρωση και αναδιοργάνωση στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Το θέμα της πιστής εφαρμογής του πενθημέρου και η

χορήγηση των ημερησίων αναπαύσεων στο προσωπικό παρακολουθείται και ελέγχεται αδιάκοπα. Αρμόδιοι για αυτό είναι διοικούντες τις Αστυνομικές Υπηρεσίες, στους οποίους έχουν δοθεί εντολές και οδηγίες να ασκούν τα καθήκοντά τους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των νόμων των κανονισμών και τις διατάξεις της ειεραρχίας.

Για την πέραν του πενθήμερου υποχρεωτική παροχή εργασίας, καταβάλλεται στους αστυνομικούς αποζημίωση. Μπορεί το προσωπικό, εφόσον οι συνθήκες το επιβάλλουν, να διατίθεται σε υπηρεσία και την Κυριακή καθώς και σε άλλη ημέρα αργίας. Για την εκτέλεση της υπηρεσίας αυτής χορηγείται ημερήσια ανάπταυση άλλη ημέρα της εβδομάδας.

Για την εκτός έδρας αποζημίωση εφαρμογή έχουν οι διατάξεις της 8008/1/320-3/20-6-1996 απόφασης του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Στις περιπτώσεις αποτούσεων για ενίσχυση των Υπηρεσιών Ασφαλείας αεροδρομίων τουριστικών περιοχών, δικαιολογείται αποζημίωση τόσο για τις ημέρες ταξιδιού, όσο και για τέσσερις ημέρες το μήνα εκτός έδρας. Επίσης, με απόφαση του Αρχηγού του Σώματος, εγκρίνεται, κάθε φορά, αποζημίωση για δέκα επιπλέον ημέρες το μήνα.

**Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"**

39. Στην με αριθμό 3683/12-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση.

"Σε απάντηση της ερώτησης 3683/12-5-1997, που κατέθεσε η Βουλευτής κ. Ε. ΑΝΟΥΣΑΚΗ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο έλεγχος της τήρησης των προβλεπόμενων από τις ισχύουσες διατάξεις μέτρων πυροπροστασίας σε χώρους συνάθροισης του κοινού, που πρόκειται να λειτουργήσουν ως θέατρα ή κινηματογράφοι γίνεται από το Συμβούλιο Επιθεώρησης Δημοσίων Θεαμάτων, στο οποίο οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να υποβάλλουν προς έγκριση σχετική μελέτη πυροπροστασίας.

Η τήρηση και εγκατάσταση των μέτρων και μέσων πυρασφάλειας διαπιστώνεται με επιτόπια αυτοψία από όλα τα μέλη του Συμβουλίου, στο οποίο συμμετέχει και Αξιωματικός του Πυροσβεστικού Σώματος και συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υποβάλλεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα με εισήγηση για χορήγηση ή μη άδειας λειτουργίας.

Πέρα όμως από αυτό, οι κατά τόπους Υπηρεσίες του Πυροσβεστικού Σώματος διενεργούν συνεχείς ελέγχους στους αναφερόμενους χώρους και σε περίπτωση που διαπιστωθεί έλλειψη μέτρων και μέσων πυρασφάλειας ή σοβαρές αποκλίσεις από εγκριθέντα τοιαύτα ενημερώνουν τον οικείο Δήμο ή Κοινότητα για τις δικές του ενέργειες και ασκούν κατά των υπαιτίων την προβλεπόμενη δίωξη.

Σε ό,τι αφορά τη σύλληψη του Λάκη Λαζόπουλου, σας πληροφορούμε ότι έγινε σε εκτέλεση παραγγελίας του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης για σύλληψη των υπευθύνων του λειτουργούντος χωρίς άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας θεάτρου, 900 περίπου θέσεων, στην Ζυθοποιΐα ΦΙΞ και μετά από την αυτόβουλη και σαφή δήλωση του ίδιου του συλληφθέντος στον Διοικητή του Αστυνομικού Τμήματος Δενδροποτάμου ότι είναι υπευθυνος για τη λειτουργία αυτή. Η σύλληψη έγινε με σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Θεσσαλονίκης οι οποίοι ενημερώθηκαν σχετικά.

**Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"**

40. Στην με αριθμό 3689/12-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 15377/28-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας η ακόλουθη απάντηση.

"Σε απάντηση της ερώτησης 3689/12.5.97 που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο βουλευτής κ. Νικ. Κατσαρός σας γνωρίζουμε ότι:

1. Το Π.Ι. Πυργετού (Ν. Λαρίσης) εξυπηρετεί τις Κοινότητες Αι-

γάνης - Παλαιοπύργου - Κουλούρας - Κρανιάς - Μεσαγγάλων. Για το εν λόγω Π.Ι και τις ανάγκες των ανωτέρω Κοινοτήτων έχουν συσταθεί δύο (2) θέσεις αγροτικών γιατρών και υπηρετούν σε μόνιμη βάση δύο (2) αγροτικοί γιατροί.

2. Οι αγροτικοί γιατροί, οι οποίοι είναι υπάλληλοι του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και υπηρετούν σε μονάδες του ΕΣΥ υποχρεούνται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους καθημερινά επί οκτώρωρο στην κοινότητα έδρα τους όπως και στην περιοχή ευθύνης τους. Επίσης όταν κληθούν αντιμετωπίζουν έκτακτα περιστατικά, μετά το πέρας του ωραρίου (εκτός από τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες που η περιοχή καλύπτεται από το ΚΥ), καθόσον λαμβάνουν και το σχετικό επίδομα ετοιμότητας.

3. Επίσης σύμφωνα και με στοιχεία που μας διαβίβασε το Περ. Γεν. Νοσοκομείο Λαρίσης και οι δύο (2) αγροτικοί γιατροί που είναι τοποθετημένοι στο Π.Ι Πυργετού τηρούν επακριβώς τα ανωτέρω και η περιοχή καλύπτεται κατά τις αποχευματινές και νυκτερινές ώρες με ετοιμότητα και των δύο (2) που παραμένουν στον χώρο ευθύνης του Π.Ι.

4. Ειδικότερα κατά τους θερινούς μήνες διορίζεται επί πλέον ένας αγροτικός γιατρός στο ΚΥ Γόννων για την εξυπηρέτηση των παραθεριστών των Μεσαγγάλων, ενώ στην Ραψάνη λειτουργεί Π.Ι με δικό του γιατρό.

**Ο Υπουργός
ΚΩΝ. ΓΕΙΤΟΝΑΣ"**

41. Στην με αριθμό 3703/13-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1672/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση.

"Απαντώντας στην ερώτηση 3703/13.5.97 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. Καλαντζής, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σχετικά με τον κίνδυνο της μη απορρόφησης όλων των καπνών εσοδείας 1996 μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες (μέχρι 15.5.97) η αρμόδια υπηρεσία του Οργανισμού Καπνού, ύστερα από Υπουργική εντολή έχει απευθυνθεί γραπτώς στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αίτημα την ολιγοήμερη παράταση των σχετικών προθεσμιών ώστε και να παραδοθούν όλες οι εναπομείνασες ποσότητες και να χαθούν οι πριμοδοτήσεις των καπνοπαραγωγών.

Στο εν λόγω αίτημα κατ' αρχήν οι υπηρεσίες της Ε.Ε. έχουν ήδη τοποθετηθεί θετικά και αναμένεται η έγγραφη έγκριση (απάντησή της) για την παράταση της καταληκτικής προθεσμίας.

Ο Υπουργός

ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

42. Στην με αριθμό 3720/14-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 8623/28-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση.

"Απαντώντας στην αριθ. 3720/14.5.97 ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Παναγιώτης Ψωμαίδης, αναφορικά με την κατάργηση του άρθρου 19 του ΚΕΙ, σας πληροφορούμε ότι από το Υπουργείο μας, επί του παρόντος, δεν αντιμετωπίζεται θέμα τροποποίησης των διατάξεων του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας.

Ο Υφυπουργός

Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ"

43. Στην με αριθμό 3728/14-5-97 Ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1673/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση.

"Απαντώντας στην ερώτηση 3728/14.5.97 που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Α.Τασούλας, Β. Μπούτας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Από το Υπουργείο Γεωργίας θα εξετασθεί η δυνατότητα και η αναγκαιότητα ένταξης και του Ν. Αιτωλ/νίας στα μέτρα που θα εγκριθούν για τους ελαιοκαλλεργητές που η ελαιοπαραγωγή τους έτους 1996 υπέστη σοβαρή ζημιά από παγετό

κατά τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο 1996.

Ο Υπουργός

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

44. Στην με αριθμό 3729/14-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1674/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3729/14.5.97, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Β. Μπούτας, σας πληροφορούμε τα εξής:
Τα έργα (διευθέτησης χειμάρων, αναδασώσεων, βελτίωσης υποβαθμισμένων δασών) για την προστασία και σταθεροποίηση των εδαφών του ορεινού χώρου του Ν. Καρδίτσας άρχισαν από την αρμόδια Δασική Υπηρεσία αρκετά νωρίς (σχεδόν από το 1932) και μέχρι σήμερα έχει συντελεστεί σοβαρό έργο.

Τα παραπάνω έργα συνέλαβαν αρκετά στην άμβλυνση των πλημμυρικών φαινομένων, δεν έλυσαν όμως το πρόβλημα αφού και δεν έχουν ολοκληρωθεί και με μια σειρά ανθρωπογενών παρεμβάσεων, στον αστικό και αγροτικό χώρο κυρίως (περιορισμός κοιτών, ανεπαρκή τεχνικά έργα), άλλαξαν οι αρχικές συνθήκες και έγιναν πιο ευνοϊκές για τη δημιουργία πλημμυρών.

Πρέπει να συμειώσουμε επίσης και τις αντιδράσεις που υπάρχουν για την εκτέλεση αναδασώσεων, λόγω των προβλημάτων βοσκής, οι οποίες δεν επιτρέπουν τη σοβαρή επέκτασή τους.

Για το 1997 προγραμματίστηκε η συνέχιση των ανωτέρω προστατευτικών έργων και ήδη για την εκτέλεσή τους και γενικότερα για την εφαρμογή του δασικού προγράμματος του τρέχοντος έτους στο Ν. Καρδίτσας, έχει διατεθεί πίστωση 520 εκ. δρχ., η οποία σε σχέση με την περσινή είναι σχεδόν διπλάσια.

Ο Υπουργός

ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

45. Στην με αριθμό 3733/14-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 624/29-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3733/14.5.97, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Παν. Μελάς, σχετικά με το θεσμό του σχολικού τροχονόμου, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το ΥΠΕΠΘ ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο σε θέματα που αφορούν την ασφάλεια των μαθητών συνεργάζεται με τα αρμόδια Υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Τάξης, Μεταφορών και Επικοινωνιών. Υγείας Πρόνοιας για την επίλυση οξύτατων προβλημάτων, όπως τοποθέτηση τροχονόμου κατά τις ώρες προσέλευσης και αποχώρησης των μαθητών στα σχολεία, την τοποθέτηση σηματοδοτών κ.ά..

Η συνεργασία του ΥΠΕΠΘ με τους συναρμόδιους φορείς είναι συνεχής και στοχεύει στην υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών της Π/θμιας και της Δ/θμιας Εκπαίδευσης σε θέματα Κυκλοφοριακής Αγωγής και πρόληψης των αποχημάτων.

'Οσον αφορά στο θεσμό του σχολικού τροχονόμου, το Υπουργείο Παιδείας θεωρεί χρήσιμη την καινοτομία αυτή.

Στην παρούσα φάση, όμως, η διάταξη του άρθρου 41 του ν. 2094/92 δεν μπορούν να ενεργοποιηθούν, επειδή περιέχουν στοιχεία που αφορούν τον ορισμό προσωπικού που καθιστούν ανεφάρμοστο το περιεχόμενό τους.

Το Υπουργείο Παιδείας με την επικείμενη νομοθετική ευκαιρία αναθεώρησης πολλών σημείων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας έχει διατυπώσει τη δική του πρόταση για το θεσμό του σχολικού τροχονόμου η οποία αποβλέπει στην εφαρμογή και τον εκσυγχρονισμό του θεσμού του σχολικού τροχονόμου, όπως ανέπτυξα πρόσφατα και στη Βουλή κατά τη συζήτηση σχετικής επίκαιρης ερώτησης.

Ο Υφυπουργός

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ"

46. Στην με αριθμό 3733/14-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης

η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3733/14-5-1997, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Π. ΜΕΛΑΣ, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε

τα εξής:

Για την επίσπευση της σύνταξης της αναφερόμενης σε αυτή κοινής υπουργικής απόφασης, με την οποία θα καθερώνεται η στολή του σχολικού τροχονόμου, έχουν γίνει σχετικές παρεμβάσεις μας στα αρμόδια για το θέμα αυτό Υπουργεία Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Από το Υπουργείο μας θα παρασχεθεί σε αυτά κάθε αναγκαία συνδρομή για την εκπαίδευση και την ειδική ενδυμασία που θα φέρουν τα άτομα που θα ασκήσουν το λειτουργημα αυτό.

Ο Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"

47. Στην με αριθμό 3740/14-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1677/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3740/14.5.97, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ε. Αποστόλου, σας πληροφορούμε τα εξής:

Τα εγγειοβελτιωτικά έργα στο σύνολό τους, αποτελούν έναν από τους κυριότερους παράγοντες τεχνικο-οικονομικής υποδομής, στην οποία βασίζεται η πορεία της γενικής ανάπτυξης της χώρας, κατασκευάζονται από το Ελληνικό Δημόσιο χωρίς τη συμμετοχή των αφελουμένων και παραδίδονται για χρήση στους Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΟΕΒ) οι οποίοι ασκούν αρμοδιότητες διοίκησης λειτουργίας συντήρησης των έργων που τους μεταβιβάζονται από το Υπουργείο Γεωργίας.

Μέλη των ΟΕΒ είναι υποχρεωτικά όλα τα φυσικά - ή νομικά πρόσωπα των οποίων τα ακίνητα βρίσκονται εντός της περιμέτρου των έργων που κατασκευάζονται από το Δημόσιο και επιβαρύνονται με τις διαπάνες διοίκησης λειτουργίας, συντήρησης των έργων και καταβάλλονται στους ΟΕΒ υπό μορφή στρεμματικών εισφορών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (Ν.Δ. 3881/58, ν. 414/76).

Η κατανομή από τους Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων μεταξύ των αφελουμένων, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθ. 159875/3954/1877/6.6.77 Υπουργικής Απόφασης, η οποία και περιέχει λεπτομερή ανάλυση του τρόπου κατανομής των επιβαρύνσεων των αφελουμένων παραγωγών, ανάλογα με το είδος του έργου του τρόπου μεταφοράς και διανομής νερού και είδους καλλιέργειας.

Στα πλαίσια κατασκευής των Εγγείων Αλφειού Ν. Ηλείας στη περιοχή δικαιοδοσίας Κοινότητας Σαβαλίων, κατασκευάσθηκε αρδευτικό δίκτυο για την εξυπηρέτηση των αναγκών άρδευσης της περιοχής και μεταβιβάστηκε για διοίκησης λειτουργία και συντήρηση στον ομώνυμο ΤΟΕΒ.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου της λειψυνδρίας λόγω διάθεσης μειωμένης παροχής νερού για άρδευση μέσω του δικτύου, ο ΤΟΕΒ Σαβαλίων, συμφώνησε να ηλεκτροδοτηθούν από τη ΔΕΗ με μειωμένο τιμολόγιο και να λειτουργήσουν οι ιδιωτικές γεωτρήσεις εντός της περιμέτρου του έργου με την προϋπόθεση ότι θα καταβάλλονται ανελλειπώς οι οικονομικές υποχρεώσεις των αφελουμένων προς τον ΤΟΕΒ υποβάλλοντας και σχετική υπεύθυνη δήλωση για το θέμα αυτό.

Οι παραγωγοί αυτοί εξακολουθούν μέχρι σήμερα να κάνουν χρήση του μέτρου και θεωρούνται προνομιούχοι έναντι των υπολοίπων αφελουμένων διότι (α) κάνουν χρήση μειωμένου τιμολογίου κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, (β) δύνανται να καλλιέργουν πρώιμες και ώψιμες καλλιέργειες, (γ) χρησιμοποιούν το νερό άρδευσης για αντιπελετική προστασία και (δ) πολλοί από αυτούς με την πρόφαση ότι χρησιμοποιούν νερό από δικιά τους υδροληπία, να αρδεύουν παράνομα από τι δίκτυο και να αρνούνται να καταβάλουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις δημιουργώντας έτσι οικονομικό αδιέξοδο στον ΤΟΕΒ και αύξηση κόστους άρδευσης σε βάρος των υπολοίπων από το έργο αφελουμένων παραγωγών.

Τέλος θεωρούμε ότι οι γεωτρήσεις αυτές ανοίχθηκαν για συγκεκριμένο σκοπό την περίοδο της λειψυνδρίας, κατά την οποία δεν υπήρχε επάρκεια νερού, εξυπηρετώντας συμπληρωματικές ανάγκες άρδευσης και το σκοπό αυτό θα πρέπει να εξακολουθούν να εξυπηρετούν χωρίς καμία νέα ευνοϊκή μεταχείριση σε βάρος των υπολοίπων

μελών του ΤΟΕΒ Σαβαλίων που δεν έχουν ιδιωτικές γεωτρήσεις.

Ο Νομός Ηλείας είναι ο πρώτος Νομός της Ελληνικής Επικράτειας, στον οποίο κατασκευάστηκε δίκτυο Τεχνητής βροχής με ελεύθερη ζήτηση, ώστε κάθε υδροληψία να δύναται να χρησιμοποιηθεί από τους παραγωγούς της κάθε αρδευτικής μονάδας ελεύθερα. Όμως αντί να εφαρμόζεται άρδευση με τεχνητή βροχή στις περισσότερες περιοχές δικαιοδοσίας ΤΟΕΒ Πηνειού - Αλφειού ο τρόπος άρδευσης είναι αυτός με κατάκλυση (επιλογή των ωφελουμένων) με συνέπεια την αύξηση της δαπάνης ηλεκτρικής ενέργειας για τη μεταφορά νερού στα αγροτεμάχια και στη συνέχεια από την αύξηση λειτουργίας των στραγγιστικών αντλιοστασίων και σπατάλη νερού.

Το κόστος άρδευσης των Οργανισμών Εγγείων Βελτώσεων (ΤΟΕΒ) εξαρτάται από το ύψος του κόστους για διοίκηση, λειτουργία και συντήρηση των Οργανισμών από τη σωστή διαχείριση του νερού για άρδευση και το βαθμό αξιοποίησής του, καθώς και από τη συνέπεια των υποχρεώσεων των ωφελουμένων.

Και συγκεκριμένα:

- Λόγω της μη έγκαιρης τακτοποίησης των οικονομικών υποχρεώσεων των παραγωγών μελών, οι Οργανισμοί χρεωνονται με υψηλά επιπόκια επειδή δεν δύνανται (οικονομική αδυναμία) να εξοφλήσουν έγκαιρα τη δαπανηθείσα ηλεκτρική ενέργεια, με επακόλουθο του τόκους υπερημερίας, τη διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος με επιπτώσεις στη συντήρηση και αύξηση του κόστους αυτής.

- Η αυθαίρετη επέμβαση των ωφελουμένων στα έργα και η μη σωστή χρήση του νερού για άρδευση (σπατάλη) δημιουργεί αύξηση της κατανάλωσης του ρεύματος και κατ' επέκταση αύξηση των στρεμματικών εισφορών.

- Σε καμμία περίπτωση το λειτουργικό κόστος δεν είναι του ύψους που αναφέρουν οι παραγωγοί αλλά και ούτε το κόστος των ιδιωτικών αντλήσεων είναι τόσο χαμηλό.

Οι Οργανισμοί Ε.Β. είναι κοινής ωφέλειας και οι αμοιβές των υπαλλήλων τους είναι αυτές που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Οι εκλογές των ΟΕΒ γίνονται σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία και το καταστατικό κάθε Οργανισμού και την ευθύνη για την εκλογή δύον προσώπων, την έχουν τα μέλη του Οργανισμού, που δεν προσέρχονται για να λάβουν μέρος στις εκλογές για την ανάδειξη αντιπροσώπων.

Στα πλαίσια της επίλυσης των προβλημάτων των ΟΕΒ θα εξετασθεί και η δυνατότητα σύνταξης σχεδίου νέου καταστατικού.

Τα μηχανήματα των ΟΕΒ, είναι τελείως απαραίτητα για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών αλλά και για την τακτική συντήρηση των έργων.

Τέλος το Υπουργείο μελετά τα προβλήματα των ΟΕΒ και εξετάζει προτάσεις για την επίλυσή τους.

Ο Υπουργός ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

48. Στην με αριθμό 3741/14-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1678/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3741/14.5.97, που κατέθεσε ο Βουλευτής Κ. Δ. Σιούφας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Πριμοδοτήσεις επιλέξιμων προβατινών - αιγών στους παραγωγούς αιγοπρόβειο κρέατος.

Στους παραγωγούς πρόβειο και αίγειου κρέατος, κάθε εμπορική περίοδο, καταβάλλονται δύο ενισχύσεις στα πλαίσια της Κοινής Οργάνωσης Άγοράς προβείου και αιγείου κρέατος. Το ύψος των ενισχύσεων είναι το ίδιο για όλους τους παραγωγούς της Ευρ. Ένωσης και διαφοροποιείται μόνο στη βάση εάν εμπορεύονται ή όχι πρόβειο γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα από πρόβειο γάλα.

- Η βασική πριμοδότηση χορηγείται στους παραγωγούς, κατά το μέρος που είναι αναγκαίο για να αντισταθμισθεί η απώλεια εισοδήματος των παραγωγών, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου εμπορίας.

Προς τόπο, ορίζεται κάθε χρόνο, από το Συμβούλιο Υπουργών μία τιμή Βάσης, που αποτελεί και την τιμή στόχου (πώλησης) για τον παραγωγό. Επίσης υπολογίζεται και η μέση κοινοτική τιμή παραγωγού, βάσει των τιμών παραγωγού που στέλνονται από τις αντιπροσωπευτικές αγορές των Κρατών - Μελών.

Η διαφορά μεταξύ της Τιμής Βάσης και της μέσης κοινοτικής τιμής παραγωγού, αντιπροσωπεύει την απώλεια εισοδήματος, ενιαία για όλη την Κοινότητα, που χορηγείται ως κατά κεφαλή πριμοδότηση επιλέξιμων προβατινών - αιγών ενιαία επίσης σε όλη την Κοινότητα για κάθε κατηγορία παραγωγών.

Οι τιμές όμως παραγωγού, που στέλνονται από κάθε Κράτος - Μέλος, δεν έχουν την ίδια βαρύτητα για τον υπολογισμό της μέσης κοινοτικής τιμής παραγωγού, αλλά σταθμίζονται, ανάλογα με την παραγωγή πρόβειου κρέατος κάθε Κράτους - Μέλους.

Το 1996, σε σχέση με το 1995, η τιμή παραγωγού πρόβειου κρέατος αυξήθηκε σημαντικά στις χώρες που έχουν και το μεγαλύτερη συντελεστή στάθμισης λόγω κρίσης στην αγορά βοείου και στροφή κατανάλωσης στο πρόβειο κρέας, από την Σπογγώδη Εγκεφαλοπάθεια των Βοοειδών (νόσο των τρελλών αγελάδων). Ετσι, στο Ην. Βασίλειο με συντ/στή στάθμιση 35%, οι πιέμετροι αυξήθηκαν κατά 18,55 στην Ισπανία με συντελεστή 20%, αύξηση κατά 21,9%, στην Γαλλία με συντ/στή 13%, αύξηση κατά 15,7% κ.λπ. με αποτέλεσμα η μέση κοινοτική τιμή παραγωγού το 1996 σε σχέση με το 1995 να σημειώσει αύξηση κατά 15,8%.

Στην Ελλάδα, με συντελεστή στάθμιση 7% η τιμή παραγωγού (για σφάγια αρνιών 12-16 κιλά) αυξήθηκε κατά 5,3% σε ECU και κατά 8,5% σε εθνικό νόμισμα.

Δεδομένου δε, ότι η τιμή Βάσης παραμένει σταθερή από το 1992 (όπου μειώθηκε κατά 2%), η αύξηση της μέσης κοινοτικής τιμής παραγωγού, είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του μεγέθους "απώλεια εισοδήματος" και επομένως και του ύψους της βασικής πριμοδότησης επιλέξιμων προβατινών - αιγών.

- Το ύψος της "ειδικής ενίσχυσης" είναι σταθερό, δεν επηρεάζεται δηλαδή από την τιμή παραγωγού. Χορηγείται δε στους παραγωγούς των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.

Αιγοπρόβειο γάλα

Το αιγοπρόβειο γάλα δεν υπάγεται σε κοινή Οργάνωση Άγοράς. Η τιμή γάλακτος στα χέρια του παραγωγού είναι ελεύθερη και διαμορφώνεται σύμφωνα με τον νόμο προσφοράς - ζήτησης της αγοράς.

Μέτρα

Πάγιο αίτημα του Υπ. Γεωργίας είναι η αύξηση της τιμής Βάσης, η αύξηση της ειδικής ενίσχυσης καθώς και η αύξηση της πριμοδότηση που καταβάλλεται στους παραγωγούς ελαφρών αρνιών και αιγοπρόβειος από 80% στο 90% της πριμοδότησης που καταβάλλεται στους παραγωγούς βαριών αρνιών.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της ενιαίας κοινοτικής αλλά και της διεθνούς αγοράς, όπου οι συνθήκες συνέχεια μεταβάλλονται το Υπ. Γεωργίας, προωθεί μέτρα που θα εξασφαλίσουν μόνιμα θετικά αποτέλεσμα για τον κλάδο της προβατοτροφίας - αιγοπρόβειος, και της κτηνοτροφίας γενικότερα, ώστε τα προϊόντα μας να γίνουν ανταγωνιστικά στην εγχώρια, κοινοτική και διεθνή αγορά.

Με τα μέτρα αυτά (πρόγραμμα ιδρυσης - βελτίωσης επέκτασης, κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων - κυρίως αιγοπροβατοτροφικών - βάσει Καν. 2328/91/EOK, χορήγηση εξισωτικής αποζημίωσης στους αιγοπροβατοτροφούς και αιγοπρόβειος ορεινών και μειονεκτικών περιοχών βάσει του ειδούς

κανονισμού, τομεακό πρόγραμμα Καν. 866/90 για βελτίωση υποδομής στην μεταποίηση - εμπορία - τυποποίηση κρέατος και γάλακτος, ενίσχυση νέων κτηνοτρόφων για πρώτη εγκατάσταση και αιυδημένες ενίσχυσεις για Σχέδια Βελτίωσης Καν. 2328/91/ΕΟΚ καθώς και αιυδημένη εξισωτική αποζημίωση τα δύο πρώτα χρόνια από την εγκατάσταση πρόγραμμα γενετικής βελτίωσης ζώων, βελτίωση βοσκοτόπων κ.λπ.), ενισχύονται όλες οι δραστηριότητες της παραγωγικής διαδικασίας.

Επίσης με το πρόγραμμα μετεγκατάστασης κτηνοτροφικών εκμ/σεων προστατεύεται το περιβάλλον και ενισχύονται εγκαταστάσεις για το χειρισμό και επεξεργασία αποβλήτων (ΠΕΠ).

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Στα πλαίσια του Καν. (ΕΟΚ) 2081/92, κατοχυρώνεται η παραγωγή παραδοσιακών τυριών, μελιού κ.λπ..

Επί πλέον με το πρόγραμμα INTERREG II, θα χρηματοδοτηθεί η δαπάνη προμήθειας δεξαμενών πρόψυξης και βυτίων μεταφοράς γάλακτος, με προτεραιότητα στο αιγοπρόβειο γάλα και η εγκατάστασή τους στις μονάδες των παραγωγών. Επίσης, στα πλαίσια της συζήτησης στα Κοινοτικά όργανα του Καν. 2092/91/ΕΟΚ, για παραγωγή βιολογικών προϊόντων και ζωήκις προέλευσης, καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε τα μέτρα που θα αποφασισθούν να ανταποκρίνονται στις συνθήκες παραγωγής της χώρας μας.

Ο Υπουργός

ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

49. Στην με αριθμό 3751/15-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4684/27-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση του υπ' αριθμ. 3751/15-5-97 ερωτήματος της Βουλής των Ελλήνων που διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας με το υπ' αριθμ. 1473/19-5-97 έγγραφο του Γραφείου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου του Υπ. Οικονομικών, αναφορικά με τη συμμετοχή των γυναικών στη στελέχωση της νέας Υπηρεσίας του Σώματος Διώνης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), σας γνωρίζουμε τα παρακάτω:

Στα πλαίσια της εφαρμογής της αρχής της ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς δράσης και τα αντικείμενα των υπηρεσιών του ΥΠ. Οικονομικών η πληροφόρηση και η ενθάρρυνση για την υποβολή αιτήσεων ήταν σαφής και κοινή για όλους τους υπαλλήλους, κατ' επέκταση και για τις γυναίκες Εφοριακούς και Τελωνειακούς υπαλλήλους.

Πραγματοποιήθηκε δε μέσω της κυκλοφορίας της σχετικής ανακοίνωσης και πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων μεταβέσης. Επισυνάπτουμε δε την υπ. αριθ. 1078600/3375/0001 σχετική ΕΔΥΟ. Στην ανακοίνωση εκτός των άλλων περιγράφονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις των υπαλλήλων, οι ιδιαιτερότητες και οι απαιτήσεις της νεοσύστατης υπηρεσίας (24ωρη λειτουργία, υπερωριακή εργασία και κατά τις ημέρες αργιών και τις νυχτερινές ωρές, διαρκής ετοιμότητα, εκτός έδρας μετακίνησις).

Διευκρίνιζεται ότι η στελέχωση του ΣΔΟΕ δεν έγινε με προσλήψεις αλλά με μεταθέσεις από τον Εφοριακό και Τελωνειακό κλάδο σύμφωνα με τον ν. 2343/95 περί της "Αναδιοργάνωσης υπηρεσιών του ΥΠ. Οικονομικών και άλλων διατάξεων".

Από τον Εφοριακό κλάδο υποβλήθηκαν συνολικά 1600 αιτήσεις περίπου, εκ των οποίων 580 προέρχονταν από γυναίκες. Σε σύνολο 744 υπαλλήλων που μετατέθηκαν προς τις υπηρεσίες του ΣΔΟΕ 237 είναι γυναίκες.

Από τον Τελωνειακό κλάδο μετατέθηκαν 68 γυναίκες εκ των οποίων 46 είχαν υποβάλλει αιτήση ενώ οι λοιπές 21 μετατέθησαν χωρίς αίτησή τους. Το σύνολο των Τελωνειακών υπαλλήλων που μετατέθηκε προς το ΣΔΟΕ είναι 384.

Οι γυναίκες υπάλληλοι που δεν μετατέθηκαν, δεν απορρίφθησαν αλλά εκρίθησαν απαραίτητες για λόγους ειδίκευσής τους σε αντικείμενα που δεν ασκούνται από το ΣΔΟΕ και υπηρεσιακών αναγκών των ΔΟΥ και των Τελωνείων.

Τελικά η επιλογή του προσωπικού που μετατέθηκε προς τη νεοσύστατη υπηρεσία δεν περιείχε ιδιαίτερο σκεπτικό απόρριψης για γυναίκες υπαλλήλους και διέπονταν από ενιαία λογική που είχε σχέση με τις υπηρεσιακές ανάγκες, τις γνώσεις και την εμπειρία των υπαλλήλων και όχι με το φύλο τους.

Ο Υφυπουργός

Γ. ΔΡΥΣ"

Σημ: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

50. Στην με αριθμό 3767/15-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 74/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3767/15-5-97, που κατέθεσε ο Βουλευτής Κ. Π. ΚΑΜΜΕΝΟΣ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τα φαινόμενα λαθρεμπορίας, βίας και λοιπής εγκληματικότητας στις αναφερόμενες σ' αυτή περιοχές, αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών.

Ιδιαίτερα μετά την κατάσταση που επικρατεί στη γειτονική Αλβανία, εκτός από τη διαρκή επαγρύπνιση των μεταβατικών αποσπασμάτων, που λειτουργούν στη παραμεθόρια περιοχή, έχει ενισχυθεί σημαντικά η επιχειρηματική ικανότητα της Αστυνομικής Διεύθυνσης Κέρκυρας και των άλλων Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας που αστυνομεύουν τις περιοχές αυτές, με πληρόστερη στελέχωσή τους, η οποία γίνεται κατά προτεραιότητα μέσα από την ελλειμματική δύναμη του Σώματος, καθώς και με ενίσχυσή τους με σύγχρονα μέσα και εφόδια. Μετά τα τελευταία μάλιστα γεγονότα στην Αλβανία διατέθηκαν στην περιοχή και ελικόπτερα του Σώματος.

Παράλληλα στο εσωτερικό της χώρας συγκροτούνται ειδικά συνεργεία ελέγχου σε κομβικά σημεία και άλλους χώρους, τα οποία διενεργούν συνεχείς περιπολίες και ελέγχους και καταβάλλουν προσπάθειες για την εξάρθρωση των κυκλωμάτων που διαπράτουν τέτοιες εγκληματικές πράξεις.

Για τα θέματα των Τελωνειακών Σταθμών αρμόδιο να σας πληροφορήσει είναι το Υπουργείο Οικονομικών, στο οποίο διαβιβάζουμε Φ/Α της ερώτησης.

Ο Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"

51. Στην με αριθμό 3767/15-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 220/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Ναυτιλίας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3767/15-5-97 του ΥΕΝ, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α) Η αποσταθεροποίηση και τα γνωστά γεγονότα στη γειτονική Αλβανία, είχαν σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση περιστατικών ένοπλης βίας από Αλβανούς κακοποιούς στις θαλάσσιες περιοχές και ακτές της Θεσπρωτίας και της Κέρκυρας.

Β) Με στόχο την αντιμετώπιση του προβλήματος αποφασίστηκε με τα συναρμόδια Υπουργεία και Διωκτικές Υπηρεσίες, μια σειρά προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων, η υλοποίηση των οποίων έχει ήδη φέρει τα πρώτα αποτελέσματα.

Γ) Από την πλευρά του το ΥΕΝ προέβη στην άμεση ενίσχυση των Λιμενικών Αρχών Κέρκυρας και Ηγουμενίτσας σε έμψυχο υλικό και επιχειρησιακά μέσα. Συγκεκριμένα στις δύο αυτές Υπηρεσίες διατέθηκαν συνολικά πέντε επιπλέον περιπολικά σκάφη και ικανός αριθμός ανδρών Λ.Σ..

Δ) Πέραν των ανωτέρω, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι το Υπουργείο μας εκτιμώντας το μέγεθος του προβλήματος που παρουσιάζουν σήμερα οι προαναφερόμενες περιοχές καθώς και τα σοβαρά θέματα που καλείται να αντιμετωπίσει σε άλλες περιοχές της Χώρας μας, προγραμματίζει την περαιτέρω ενίσχυση των Λιμενικών Αρχών Κέρκυρας και Ηγουμενίτσας για να ανταποκρίνονται αποτελεσματικότερα στο δύσκολο έργο τους, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του.

Ε) Επίσης έχουν γίνει συσκέψεις με συναρμόδια Υπουργεία, με σκοπό την όσο γίνεται αποτελεσματική αντιμετώπιση του όλου θέματος, με την καλύτερη αξιοποίηση μέσων και ανθρώπινου δυναμικού.

Ο Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡ. ΣΟΥΜΑΚΗΣ"

52. Στην με αριθμό 3784/16-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 629/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3784/16-5-97 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης, σχετικά με τη μεταρροπή συμβάσεων εργαζομένων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Οι εργαζόμενοι αυτοί είχαν προσληφθεί από ιδιώτη εργολάβο, ο οποίος είχε συνάψει σύμβαση με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και επομένως δεν συνδέονται με καμία σχέση εργασίας με το Πανεπιστήμιο, που προαναφέρθηκε.

2. Το παραπάνω γεγονός έχει ως συνέπεια την αδυναμία εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 10 του ν. 2266/1994 για τους εργαζομένους αυτούς.

3. Για το θέμα αυτό η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ ενημέρωσε το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με τα έγγραφα Β2/4134/24-9-1996 και Β2/206/7-4-1997, των οποίων αντίγραφα σας επισυνάπτουμε.

Ο Υπουργός

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ"

53. Στην με αριθμό 3787/16-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3787/16-5-97, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η προστασία του καταναλωτικού κοινού από αλλοιωμένα, νοθευμένα και γενικά ακατάλληλα και επικίνδυνα στη δημόσια υγεία, προορίζομενα και διατίθεμενα για το καταναλωτικό κοινό, τρόφιμα, ποτά και λοιπά προϊόντα μας απασχολεί σοβαρά και για το σκοπό αυτό έχουμε δραστηριοποίησει τις αρμόδιες Υπηρεσίες μας σ' όλη της Χώρα.

Στα πλαίσια αυτά διενεργούνται συνεχείς αγορανομικοί και αστυκηνιατρικοί έλεγχοι και στα παντός ειδούς καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, στους χώρους παραγωγής αποθήκευσης και τα μέσα μεταφοράς των προϊόντων και εφαρμόζεται με αυστηρότητα η ισχύουσα νομοθεσία. Τα ακατάλληλα και επικίνδυνα τρόφιμα και ποτά καταστρέφονται με όλους τους τύπους και τις διαδικασίες που προβλέπουν οι ισχύουσες διατάξεις κατά τρόπο αποτελεσματικό και ασφαλή για την προστασία της δημόσιας υγείας.

Τα αποτελέσματα της έντονης αυτής αστυνόμευσης είναι ικανοποιητικά.

Από στατιστικά στοιχεία των Υπηρεσιών μας προκύπτει ότι κατά το 1995 πραγματοποήθηκαν σε όλη τη χώρα 182.428 αστυκηνιατρικές και υγειονομικές επιθεωρήσεις και 191.614 αγορανομικοί έλεγχοι, έναντι 179.656 και 182.666 αντίστοιχα του 1995, γεγονός που αποδεικνύει ότι το 1996 οι επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι ήσαν αυξημένοι. Επίσης κατά το 1996 κατεστάφησαν 1.447.012 κιλά τροφίμων και άλλων ειδών βιοτικής ανάγκης έναντι 397.985 το 1995, δηλαδή 1.049.027 κιλά επί πλέον.

Στις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας δόθηκαν αυστηρές εντολές και οδηγίες για περαιτέρω δραστηριοποίησή τους στον τομέα αυτόν.

Ο Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"

54. Στην με αριθμό 3789/16-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 290/29-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3789/16-5-97, σας

πληροφορούμε τα εξής:

Η γενική στρατηγική για την επίτευξη των τελικά στόχων της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής για το 1997 παραμένει ουσιαστικά αμεταβλητή, καθώς επίσης και το πλαίσιο προσδιορισμού των ενδιάμεσων στόχων και κατευθύνσεων της πολιτικής κι αυτό γιατί το μήγα πολιτικής που ακολουθείται τα τρία τελευταία χρόνια είναι συμβατό με τους στόχους του Προγράμματος Σύγκλισης και τα αποτελέσματα από την εφαρμογή είναι ορατά, σύμφωνα με τις εκθέσεις των Διεθνών Οργανισμών.

Παρ' όλα αυτά κρίνεται σκόπιμο να συνδεθεί η προσαρμογή των μέσων άσκησης της νομισματικής πολιτικής περισσότερο άμεσα με τον επιδιωκόμενο τελικό στόχο: την προβλεπόμενη εξέλιξη του πληθωρισμού το 1997 και 1998.

'Ετοι, ενώ η σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας και η συγκράτηση της νομισματικής επέκτασης εξακολουθούν να αποτελούν κεντρικές επιδίωξεις, η αμεσότερη σύνδεση των μέσων άσκησης της πολιτικής με την πρόδοση που σημειώνεται στην επίτευξη του τελικού στόχου της νομισματικής σταθερότητας θα αποτελέσει μια διαφοροποίηση σε σχέση με τη προηγούμενα χρόνια αλλά όχι τη μόνη.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το Νομισματοπιστωτικό της Πρόγραμμα για το 1997, θα προχωρήσει σε σταδιακή προσαρμογή των μηχανισμών παρέμβασης στην αγορά χρήματος, προκειμένου να καταστεί ανταγωνιστικό το Τραπεζικό σύστημα στην ενοποιημένη Ευρωπαϊκή αγορά.

Ο Υπουργός

Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ"

55. Στην με αριθμό 3828/20-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 230/30-5-97 έγγραφο από τον Υπουργό Ναυτιλίας η ακόλουθη απάντηση:

"1.- Απαντώντας στην ερώτηση, με την οποία μας διαβιβάσατε την ερώτηση αριθ. 3828/20-5-97 του Βουλευτή κ. Σπύρου ΔΑΝΕΛΛΗ, σας πληροφορούμε ότι η πρόσφατη έξαρση της παράνομης δραστηριότητας Αλβανικών εγκληματικών ομάδων και θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κέρκυρας, Θεσπρωτίας, Αλβανίας μας οδήγησε στην απόφαση να ενισχύσουμε με επιπλέον προσωπικό και μέσα τις Λιμενικές Αρχές Κέρκυρας και Ηγουμενίτσας.

2.- Επίσης σας γνωρίζουμε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη εξοπλιστικό πρόγραμμα η ολοκλήρωση του οποίου, παράλληλα με την πρόσληψη νέων στελεχών Λ.Σ. Θα έχει ως αποτέλεσμα την άμβλυνση των προβλημάτων.

Ο Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡ. ΣΟΥΜΑΚΗΣ"

56. Στην με αριθμό 3850/21-5-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 644/28-5-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Παιδείας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3850/21-5-97 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Πέτρος Τατούλης, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

Η χρήση αμάντου ως δομικού υλικού σε προκατασκευασμένα διδακτήρια του Ν. Αρκαδίας έχει γίνει προ 30ετίας. Ο ΟΣΚ την τελευταία 15ετία στα διδακτήρια που κατασκευάζει με το σύστημα της προκατασκευής, δεν έχει πουθενά χρησιμοποιήσει δομικό υλικό που να περιέχει αμίαντο ούτε σε υλικά δόμησης, ούτε σε υλικά επενδύσης.

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις έπειτα από την αποκέντρωση του Π.Δ.Ε. έχουν την αρμοδιότητα και την ευθύνη για την σύνταξη του Νομαρχιακού Προγράμματος κατασκευής, επισκευής και συντηρήσεως των σχολικών κτιρίων για την Α/θμια και Β/θμια Εκπαίδευση.

Το ΥΠΕΠΘ επιχορηγεί ετησίως τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις από τις πιστώσεις του Εθνικού Π.Δ.Ε. και του ΤΚΑΣΕ συνολικά χωρίς περαιτέρω παρέμβαση στην κατανομή των πιστώσεων εντός του Νομού.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοικηση Αρκαδίας επιχορηγήθηκε από

το Π.Δ.Ε. (ΣΑΕ 041/4-047) και το ΤΑΣΕ την τελευταία τριετία με τα εξής ποσά:

	1994
Επισκευές	65.000.000 δρχ.
Κατασκευές	40.000.000 δρχ.
ΤΑΣΕ	110.000.000 δρχ.
	1995
Επισκευές	75.000.000 δρχ.
Κατασκευές	45.000.000 δρχ.
ΤΑΣΕ	70.000.000 δρχ.
	1996
Επισκευές	80.000.000 δρχ.
Κατασκευές	120.000.000 δρχ.
ΤΑΣΕ	35.000.000 δρχ.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αρκαδίας σχεδιάζει να αποσύρει τις αίθουσες που κατασκευάστηκαν από υλικό με αμίαντο ή να αφαιρέσει το υλικό από όσες ακόμη παραμένουν σε χρήση.

**Ο Υφυπουργός
ΙΩΑΝ. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ"**

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Τετάρτης, 4ης Ιουνίου 1997.

"Α. Επίκαιρες Ερωτήσεις Πρώτου Κύκλου.

1. Η με αριθμό 1319/29-5-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Βασιλείου Κεδίκογλου προς τους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την καταβολή τέλους υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας εκ μέρους των δασεργατών και των ρητινοσυλλεκτών για τη συμμετοχή τους στα στεγαστικά προγράμματα κλπ.
2. Η με αριθμό 1326/2-6-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Αθανασίου Δαβάκη προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μετρών για την αποτελεσματική καταπολέμηση του δάκου της ελιάς κλπ.
3. Η με αριθμό 1337/2-6-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Ευστρατίου Κόρακα

προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με την πρόσφατη δολοφονία του εφοπλιστή Κωνσταντίνου Περατικού, την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας κ.λπ..

4. Η με αριθμό 1335/2-6-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Ευάγγελου Αποστόλου προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για αλλαγή του τρόπου ασφάλισης των εργαζομένων με βάση την αρισία απασχόληση και όχι το ημερομίσθιο όπως ισχύει μέχρι σήμερα κλπ.

5. Η με αριθμό 1329/2-6-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Γεωργίου Καρατάσου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων βελτίωσης της παραλιακής λεωφόρου Αθηνών-Σουνίου κλπ.

B. Επίκαιρες Ερωτήσεις Δεύτερου Κύκλου.

1. Η με αριθμό 1310/28-5-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Νικολάου Σηφουνάκη προς τον Υπουργό Πολιτισμού, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη στέγαση και λειτουργία των Εφορειών Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και Νεωτέρων Μνημείων στη Μυτιλήνη.

2. Η με αριθμό 1320/29-5-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Βασιλείου Πάππα προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με τη στελέχωση και τον εκσυγχρονισμό της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Πολυγύρου κλπ.

3. Η με αριθμό 1338/2-6-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Σταύρου Παναγιώτου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με το πρόβλημα λειψυδρίας στη Θεσσαλονίκη, την επίσπευση των έργων στον πόταμό Αλιάκμονα κ.λπ..

4. Η με αριθμό 1334/2-6-97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Μουσταφά Μουσταφά προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τη χορήγηση κάρτας εργασίας και αδειών παραμονής σε ξένους εργάτες κλπ."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση

ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Αναφορές και Ερωτήσεις Πρώτου Κύκλου:

Πρώτη είναι η με αριθμό 1304/10-12-96 ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεωργίου Γαρουφαλία προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για τη δωρεάν χορήγηση των απαραίτητων φαρμάκων στους φορείς του AIDS.

Η ερώτηση διαγράφεται λόγω κωλύματος του ερωτώντος Βουλευτή. Βρίσκεται σε αποστολή στο εξωτερικό.

Δεύτερη είναι η με αριθμό 712/15-11-96 ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεωργίου Σούρλα προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με τη λήψη μέτρων για την ομαλή λειτουργία του Κέντρου Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου Νίκαιας και την ανέγερση κτιρίου για το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας από τις πιστώσεις του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Β' Κ.Π.Σ.).

Η ερώτηση του κυρίου συναδέλφου σε περίληψη έχει ως εξής: "Η επάρκεια σε αίμα και παραγώγων του χωρίς εισαγωγές από το εξωτερικό, αποτελεί βασική επιδίωξη της χώρας μας, τόσο για την κάλυψη αναγκών, όσο και για οικονομικούς λόγους, δεδομένου ότι δαπανώνται ετησίως πάνω από τρία δισεκατομμύρια δραχμές και μάλιστα σε συνάλλαγμα. Για το σκοπό αυτό προγραμματίσθηκε η δημιουργία Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας.

Δυστυχώς, με την ολιγωρία της Κυβέρνησης, όχι μόνο απομακρύνεται αυτή η δυνατότητα, αλλά και το μοναδικό Κέντρο Αιμοδοσίας και παραγώγων αίματος βρίσκεται σε διάλυση από το Νοέμβριο του 1995, γεγονός που εγκυμονεί κινδύνους για την υγεία και έχει και οικονομικές επιπτώσεις.

Και όλα αυτά συμβαίνουν, γιατί δε χορηγούνται πιστώσεις τριάντα εκατομμυρίων δραχμών για την κατασκευή των απαραίτητων εγκαταστάσεων για τη λειτουργία του εργαστηρίου ποιοτικού ελέγχου.

Για το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας που εντάχθηκε στο Β' Κοινοτικό Πλαισίο Στήριξης με προϋπολογισμό 4,2 δισεκατομμύρια, δυστυχώς, μέχρι σήμερα δεν έχει συνταχθεί μελέτη του κτιρίου ούτε έχει εξασφαλιστεί ο απαραίτητος χώρος ανέγερσης.

Η ολιγωρία αυτή, όμως, οδηγεί στη ματαίωση του έργου και στην απώλεια των σχετικών πιστώσεων από το Β' Κοινοτικό Πλαισίο Στήριξης.

Μετά απ' όλα αυτά ερωτάται ο κύριος Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας και παρακαλείται να ενημέρωσε τη Βουλή:

1. Αν πρόκειται να ανεγερθεί το κτίριο του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας και να αξιοποιηθούν οι πιστώσεις από το Β' Κοινοτικό Πλαισίο Στήριξης.

2. Τι προτίθεται να κάνει για την εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του Κέντρου Αιμοδοσίας και παραγώγων, του νοσοκομείου.

Ο Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας κ. Σκουλάκης έχει το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, με την ερώτησή του ο αγαπητός συνάδελφος κ. Σούρλας φέρνει στη Βουλή ένα πάρα πολύ σημαντικό θέμα, το θέμα του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας, το θέμα της επάρκειας αίματος στη χώρα μας.

Ας ξεκινήσω με ένα ευχάριστο. Διαπιστώνω από τα στοιχεία του Υπουργείου, ότι οι εισαγωγές αίματος κάθε χρόνο και μειώνονται -από την Ελβετία εννοώ- και ενώ το 1991 είχαμε εισάγει πενήντα χιλιάδες εκατόν εξήντα οκτώ μονάδες, η πρόβλεψη για το 1997 είναι μόνο δεκαπέντε χιλιάδες. Αυτό δείχνει ότι ο εθελοντισμός, επιτέλους, και στην πατρίδα μας πάρει καλά.

Τώρα, όσον αφορά το θέμα του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας και τα προβλήματα που υπάρχουν, πρέπει να σας πω ότι έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή του καινούργιου τμήματος μικροβιολογικού ελέγχου και πυρετογόνου πλάσματος και

αίματος στο περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο Νίκαιας 'Άγιος Παντελεήμων και άρχισε ήδη η λειτουργία του.

'Οσον αφορά την αποστολή πλάσματος στη Βέρη, αυτή δε σταμάτησε ποτέ και ο επιβεβλημένος από τη σύμβαση έλεγχος στειρότητας και πυρετογόνων του πλάσματος, γινόταν στο Κεντρικό Εργαστήριο Δημόσιας Υγείας. Η λειτουργία δε της Επιτροπής Αιμοδοσίας δε σταμάτησε και συνεδρίασε από 1-1-96 μέχρι σήμερα, δεκαεπτά φορές. Η εξηκοστή έβδομη συνεδρίαση μέχρι την ογδοηκοστή τρίτη συνεδρίαση.

Τώρα όσον αφορά αυτό καθ' αυτό το έργο, έχω να σας πω τα παρακάτω. Ο λειτουργικός χαρακτήρας του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας και η λειτουργική του διασύνδεση σε μορφή εθνικού δικτύου με τις ήδη λειτουργούσες υπηρεσίες, ήταν ο βασικός μας στόχος.

Επίσης στόχος μας ήταν οι συνθήκες οργάνωσης διοίκησης και λειτουργίας του Κέντρου με βάση τις προαναφερθείσες ανάγκες και τα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα, στη βάση μελέτης κόστους αφέλειας που συντάχθηκε από τη ΔΕΠΑΝΟΜ και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο ακριβής προσδιορισμός του φυσικού αντικειμένου, κατασκευής εξοπλισμός, καθώς και ο προσδιορισμός του κόστους κατασκευής και εξοπλισμού και η εξασφάλιση της πηγής χρηματοδότησης.

Τα παραπάνω θέματα όλα έχουν ολοκληρωθεί. Έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 9-10-96, έχουν συνταχθεί οι σχετικές μελέτες από την πλευράς δαπανών, έχουν εξασφαλιστεί οι σχετικές πιστώσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων 1997, με συνολικό προϋπολογισμό 4,2 δισεκατομμύρια και προβλέπεται η δημοπράτηση του έργου εντός δύο μηνών. Αυτά με ενημερώνουν οι υπηρεσίες μας, αυτά σας απαντώ, κύριε συνάδελφε. Σε ό,τι αφορά την ύπαρξη οικοπέδου, αυτή είναι δεδομένη από το έτος 1995 - εγώ είχα βοηθήσει στις διαδικασίες - στο Τατοΐ και δεν τίθεται, λοιπόν κανένα θέμα οποιασδήποτε μορφής, που να μπορεί να παρακαλεύσει την ομαλή εξέλιξη του έργου και την έγκαιρη ολοκλήρωσή του στα πλαίσια των χρονικών και οικονομικών περιορισμών του προγράμματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Σούρλας έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ: Η εισαγωγή αίματος μειώνεται, γιατί υπήρχε σύμβαση με την Ελβετία, πρόκειται για μία απόφαση που είχε παρθεί επί των ημερών μας, για να μειωθεί η ποσότητα που παίρνουμε, υποχρεωτικά να κατευθυνθούμε στο να γίνουμε αυτοδύναμοι, αυτάρκεις σε αίμα. Και είναι θετική πραγματικά αυτή η εξέλιξη και οφείλουμε όλοι να συνδράμουμε προς την κατεύθυνση αυτή.

Ξέρετε καλύτερα από μένα, κύριε Υφυπουργέ, ότι η Εθνική Επιτροπή Αιμοδοσίας είχε να συνεδρίασε -τώρα τελευταία έχει αρχίσει και συνεδριάζει πάλι- ένα-δύο χρόνια. Δε συνεδρίαζαν για τους γνωστούς λόγους και δεν προτίθεμαν να φέρω τώρα καταστάσεις, οι οποίες είναι πάρα πολύ αλγενές και δεν τιμούν ούτε την πολιτική ηγεσία, που δεν παρεμβαίνει, ούτε και εκείνους που συμμετέχουν στην Εθνική Επιτροπή Αιμοδοσίας. Έτσι είναι η πραγματικότητα.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Δεκαεπτά φορές συνεδριάσαν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ: Δεκαεπτά φορές τον τελευταίο χρόνο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Όχι. Θα συνεδριάζουν κάθε μέρα;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ: Είχαν, όμως, να συναντηθούν τουλάχιστον ένα χρόνο.

Δεν πιστεύω ότι πρέπει να ευχαριστήσουν, όχι εσάς προσωπικά, αλλά την Κυβέρνηση, γιατί με καθυστέρηση τριών ετών έρχεστε να ανακοινώσετε ότι προκρήστεται διαγωνισμός ή ότι δημοπρατείται το έργο για το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας ύψους πέντε δισεκατομμυρίων, που είναι ένα από τα μεγάλα ζητούμενα της εποχής μας. Εδώ υπάρχουν ευθύνες και αυτό είναι θέμα επερώτησης ή άλλης συζήτησης στη Βουλή.

Αδικαιολόγητη ακόμη ήταν η αναστολή λειτουργίας του

εργαστηρίου για πέντε εκατομμύρια, τα οποία δαπανήθηκαν για την εγκατάστασή του και συνολικά τρίαντα εκατομμύρια για την εγκατάσταση των άλλων εργαστηρίων. Ξέρετε ότι επισκέφθηκα το εργαστήριο μίλησα με την κ. Σωφρονιάδου και είμαι πάροι καλά ενημερωμένος, όχι για πολιτικούς και αντιπολιτευτικούς λόγους, αλλά από το ενδιαφέρον που πρέπει να έχει ένας πολίτης, ακόμη δε περισσότερο, όταν συμπίπτει να είναι γιατρός και πολιτικός.

Εκεί υπήρξαν προβλήματα. Αχρηστεύθηκαν εκατοντάδες φιάλες πλάσματος αίματος. Υπήρξε κίνδυνος χορήγησης μολυσμένου αίματος και γι' αυτό είχα επισκεφθεί το νοσοκομείο. Και έγιναν αποστολές, όπως ξέρετε πολύ καλύτερα από εμένα, στη Βέρνη, χωρίς να γίνει η απαραίτητη δοκιμασία και εξέταση στειρότητας και πυρετογόνων. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Πιστεύω ότι θα δοθεί τέρμα σ' αυτήν την ιστορία.

Πρέπει να γνωρίζετε, όμως, -εάν δε σας πληροφόρησαν- ότι επιτακτική προβάλλει η ανάγκη να συμπληρωθεί η λειτουργία του εργαστηρίου και με το τμήμα των πειραματόζωων, για να μπορούν να ολοκληρώσουν τη δουλειά τους.

Πιστεύω ότι θα πρέπει -και τελείωνω, κύριε Πρόεδρε- να συνδράμουμε όλοι προς την κατεύθυνση να αποκτήσουμε αυτήν την υποδομή και εκείνες τις προϋποθέσεις για να είναι αυτάρκης η χώρα μας σε αίμα. Δε μας τιμά καθόλου να εισάγουμε αίμα από την Ελβετία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Δύο λόγια μόνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Πείτε περισσότερα. Έχουμε άνεση.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Το δικαιούματα, επειδή είμαι τακτικός πελάτης, όπως είπε ο κύριος Πρόεδρος.

Σας είπα, κύριε συνάδελφε, ότι ευτυχώς, συνεχώς μειώνονται οι εισαγόμενες ποσότητες. Δεν είναι θέμα σύμβασης. Κυρίως είναι θέμα του ότι επιτέλους οι εθελοντές αιμοδότες προσφέρουν πολύ περισσότερο αίμα και ενώ το 1991 είχαμε εκατόν σαράντα εξι χιλιάδες τρακόσιες πενήντα επτά μονάδες, το 1996 φθάσαμε στις διακόσιες εννιά χιλιάδες πεντακόσιες είκοσι εξι. Αυτό είναι ευχάριστο και πρέπει όλοι να στείλουμε τα συγχαρητήριά μας και το μήνυμά μας, ότι στηρίζουμε αυτήν την προσπάθεια, έτσι ώστε επιτέλους κάποτε...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Όχι μόνο τα συγχαρητήρια, αλλά να δίνουμε και αίμα.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Και το αίμα μας. Συμφωνώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ: Να γίνουν αιμοδότες και οι Βουλευτές.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Είναι σοβαρή πρόταση. Να την κάνουμε επίσημα στο Προεδρείο της Βουλής και να καθιερώσουμε μία ημέρα εθελοντικής αιμοδοσίας των Βουλευτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συμφωνώ απολύτως. Ίσως, όμως, κινδυνεύουμε να ... κατηγορηθούμε από μερικούς, ότι το δίνουμε γιατί είναι .... ξένο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Όσον αφορά αυτό που είπατε, δηλαδή την αποστολή του πλάσματος στη Βέρνη, σας είπα, αγαπητέ συνάδελφε, ότι δε σταμάτησε ποτέ και ο επιβεβλημένος από τη σύμβαση έλεγχος στειρότητας και πυρετογόνων ουσιών. Γινόταν στο Κεντρικό Εργαστήριο της Δημόσιας Υγείας με απόλυτη ασφάλεια.

Εδώ θα μου επιτρέψετε να πω ότι δεν πρέπει να λέμε ότι υπήρχε κίνδυνος χορήγησης μολυσμένου αίματος και να στέλνουμε τέτοια μηνύματα από εδώ, από το Κοινοβούλιο προς τον Ελληνικό Λαό και να τον εκφοβίζουμε. Δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα. Σας το διαβεβαιώνω. Έχω ιδίαν αντίληψη του θέματος και επιτρέψτε μου να επιμείνω.

Επίσης, κύριε Πρόεδρε, θέλω να καταθέσω στα Πρακτικά τον πίνακα προέλευσης αίματος.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας κ.

Εμμανουήλ Σκουλάκης καταθέτει για τα Πρακτικά τον προαναφερθέντα πίνακα, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο της Στενογραφικής Υπηρεσίας και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Αναφορές-Ερωτήσεις δεύτερου κύκλου:

Πρώτη είναι η με αριθμό 3396/17-4-97 ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιωάννη Βαρβίτσιώτη προς τον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, σχετικά με τον αριθμό των λειτουργώντων χωρίς άδεια ραδιοφωνικών και ραδιοφωνικών σταθμών στη χώρα μας.

Η ερώτηση του κ. Βαρβίτσιώτη έχει ως εξής:

"Ερωτάται ο κύριος Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και παρακαλείται να ενημερώσει το Σώμα, πόσοι ραδιοτηλεοπτικοί, αλλά και ραδιοφωνικοί σταθμοί, λειτουργούν στη χώρα μας χωρίς άδεια, αλλά και ποια η εμβέλεια ενός εκάστου εξ αυτών. Παρακαλείται επίσης να ενημερώσει το Σώμα εάν προτίθεται και πώς, να αντιμετωπίσει τα θέματα τα οποία προκύπτουν από τη χωρίς άδεια λειτουργία των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών".

Ο Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ (Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, είναι κρίσιμο θέμα το θέμα στο οποίο αναφέρεται με την ερώτησή του ο κ. Βαρβίτσιώτης.

Πρέπει να πω ότι η ραδιοτηλεοπτική έκρηξη παρατηρήθηκε σε μία περίοδο πολιτικής ρευστότητας και ακολουθήθηκε από τη νομοθετική σύγχυση εκείνης της περιόδου, η οποία δημιούργησε πρόσθετα προβλήματα. Βεβαίως οι κοινωνικές εξελίξεις έχουν πάντα μία ταχύτητα που υπερβαίνει την ταχύτητα με την οποία ο νομοθέτης μπορεί να επιλαμβάνεται θεμάτων και να προχωρεί σε ορισμένες ρυθμίσεις. Αυτός είναι ο κανόνας. Γιατί συνήθως εμείς ερχόμαστε εκ των υστέρων να ασχοληθούμε με θέματα, τα οποία έχουν ήδη δημιουργήσει συγκεκριμένα δεδομένα και έχουν παράγει συνέπειες τις οποίες θέλουμε να αντιμετωπίσουμε. Ασχολούμεθα, θα έλεγα, μια διαπλασμένη σε μεγάλο βαθμό κοινωνική ύλη.

Παρά ταύτα, έγινε προσπάθεια, αρχής γενομένης με το v. 1730, για την παροχή αδειών λειτουργίας σε ιδιώτες, σταθμών ραδιοφωνικού προγράμματος. Είναι η μόνη διαδικασία η οποία έγκαιρα αντιμετώπισε το πρωτόγνωρο τότε φαινόμενο. Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν όπως το π.δ. 25/88, κατέξουσιδότηση του v. 1730/87, προέβλεπε, ήταν διαδικασίες αντικειμενικές. Και ίσως ήταν οι μόνες οι οποίες ακολουθήθηκαν και τυπικώς, προκειμένου να δοθούν άδειες σε ραδιοφωνικούς σταθμούς σε ιδιώτες.

Ακολούθησε ο v. 1866/89, βάσει του οποίου μπορούσε το Υπουργείο Προεδρίας, η Κυβέρνηση δηλαδή, να δώσει άδεια λειτουργίας σε ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς.

Παρά ταύτα, οι διαδικασίες αυτές δεν τηρήθηκαν. Είχαμε τραγελαφικά γεγονότα εκείνη την περίοδο.

Μπορώ να πω ότι ενώ το νόμος ψηφίστηκε το 1989, μόλις τις παραμονές των εκλογών του 1993, το Υπουργείο Προεδρίας, ο τότε Υπουργός, προχώρησε στη αδειοδότηση ορισμένων τηλεοπτικών σταθμών, για λόγους προφανώς πολιτικής σκοπιμότητας.

Δε θ' αναφερθώ στο ιστορικό εκείνης της περιόδου. Γιατί ο ίδιος Υπουργός αναγκάστηκε να ανακαλέσει την πράξη, βάσει της οποίας έδωσε άδεια σε ιδιωτικούς σταθμούς, επειδή ακριβώς δεν προϋπήρχε η γνώμη του Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, όπως ο νόμος προέβλεπε, ή δεν ακολούθησαν οι διαδικασίες οι οποίες ήταν απαραίτητο να ακολουθήσουν, βάσει των ρυθμίσεων που ίσχυαν τότε.

Ακολούθει ο v. 2328/95, που επιτέλους συστηματοποιεί και ορθολογικοποιεί θα έλεγα, τις διαδικασίες βάσει των οποίων πρέπει να προχωρήσουμε σε αποσαφήνιση των δεδομένων του ραδιοτηλεοπτικού τοπίου.

Ο v. 2181/94, ρυθμίζοντας γενικώς άλλα θέματα, προέβλεψε και μία διάταξη, βάσει της οποίας δίνονταν η δυνατότητα

στους κατά τόπους νομάρχες να προχωρούν στην έκδοση αδειών για τη λειτουργία ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών. Οι άδειες αυτές είχαν προσωρινό χαρακτήρα. Και εκδόθηκαν με κάποια κριτήρια, τα οποία εν πολλοίς είχαν και πελατειακό χαρακτήρα.

Το καθεστώς το οποίο τότε υπήρχε, ένα καθεστώς, επαναλαμβάνω, σύγχυσης, ένα καθεστώς έκρηξης των ραδιοτηλεοπτικών Μέσων, προσπαθούμε να ρυθμίσουμε τώρα. Και μάλιστα αυτό γίνεται με έναν τρόπο πρωτόγνωρο, έναν τρόπο για τον οποίο πολλοί πίστευαν ότι ήταν τόσο δύσκολος, ώστε δεν υπήρχε η δυνατότητα στην πολιτεία, αξιοποιώντας τις νομοθετικές αυτές ρυθμίσεις που υπάρχουν και την εμπειρία που έχει αποκτήσει εν τω μεταξύ το Δημόσιο γι'αυτά τα θέματα, να ρυθμίσει τα θέματα αυτά. Η διαδικασία αυτή προβλέπει την έκδοση του χάρτη συχνοτήτων, τόσο για τους ραδιοφωνικούς, όσο και για τους τηλεοπτικούς σταθμούς, την προκήρυξη των αδειών για τα δύο αυτά λεκτρονικά Μέσα και την υποβολή εν συνεχεία υποψηφιοτήτων. Μεταξύ των άλλων, στις αιτήσεις αυτές των υποψηφίων πρέπει να συμπεριλαμβάνεται και η τεχνική μελέτη, με τον ανάλογο φάκελο, όπου περιλαμβάνονται όλα αυτά τα απαραίτητα τεχνικά στοιχεία. Και το Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης είναι αυτό που βαθμολογεί τις αιτήσεις των υποψηφίων με βάση τα μόρια, που με εξαντλητική λεπτομέρεια για πρώτη φορά προβλέπει ο νόμος, ώστε να προχωρήσουμε σε μια αποσαφήνιση του ραδιοτηλεοπτικού τοπίου, προκειμένου να υπάρξει τάξη και ευρυθμία.

Πρέπει να σας πω ότι δεν είναι στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών του Υπουργείου Τύπου, ο έλεγχος των ιδιωτικών σταθμών, οι οποίοι λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Είχα την πρωτοβουλία, επειδή βρισκόμουν και προ των εκλογών στην ίδια θέση, ν'απευθυνθώ στους νομάρχες και να ζητήσω τα στοιχεία των σταθμών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών, που λειτουργούν σε κάθε νομό. Πάρα πολλοί έχουν απαντήσει. Έχω τα αριθμητικά δεδομένα για τριάντα πέντε περίπου νομούς της χώρας. Άλλοι δεν έχουν απαντήσει, δεν ήταν άλλωστε υποχρεωμένοι. Αυτό το οποίο έχει αξία και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, είναι να επισημάνω και πάλι, ότι συντομότατα προχωρούμε στην αδειοδότηση των ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, ώστε να αποσαφηνιστεί πλήρως το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο.

Η προκήρυξη για τους ραδιοφωνικούς σταθμούς του Νομού Αττικής έχει γίνει. Έχουν υποβληθεί και οι ανάλογες αιτήσεις των ενδιαφερομένων. Προχωρεί η ανάλογη προκήρυξη για το Νομό Θεσσαλονίκης.

Πρέπει να σας πω ότι η διαδικασία αυτή εξελίσσεται με βάση τα τεχνικά στοιχεία, τα οποία μας προσφέρει το Υπουργείο Μεταφορών, με το οποίο συνεργαζόμαστε γι'αυτό το θέμα. Συντομότατα δε, αφού έχει εκδοθεί ο χάρτης συχνοτήτων για τους τηλεοπτικούς σταθμούς, θα προχωρήσουμε και στην προκήρυξη για την αδειοδότηση των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών. Πιστεύουμε ότι η ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας, με βάση τα όσα ο νόμος προβλέπει, θα αποκαταστήσει την τάξη στο χώρο της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Βαρβιτσιώτης έχει το λόγο, στον οποίο από τώρα δηλώνουμε ότι θα δώσουμε τρία λεπτά και όχι παραπάνω.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο κύριος Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσεως κατανάλωσε το πλείστον της τοποθετήσεώς του περιγράφοντας το νομοθετικό καθεστώς το οποίο ισχύει. Κόπos ο οποίος δε χρειαζόταν να γίνει, γιατί όλοι μας το γνωρίζουμε. Δεν απάντησε, όμως, στο καίριο ερώτημα που είχα θέσει, πόσοι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί λειτουργούν παράνομα στη χώρα μας.

Ο κύριος Υπουργός σε δηλώσεις του, έχει ονομάσει την κατάσταση που επικρατεί στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσεως, στα ερτζιανά, ως ζούγκλα. Έχει επίσης δηλώσει περί μαφίας, η οποία λυμαίνεται τα ερτζιανά. Μαφίας που τον βασανίζει και

την οποία είναι αποφασισμένος, όπως δήλωσε, να συντρίψει. Μα, πώς θα συντρίψει τη μαφία, πώς θα δαμάσει τη ζούγκλα, όταν δεν ξέρει ο ίδιος, δεν ξέρει το Υπουργείο του, πόσοι είναι οι παράνομοι;

Είναι πρωτοφανές, κύριε Υπουργέ, αυτό που συμβαίνει στον Τόπο μας. Είναι αδιανότο, το αρμόδιο Υπουργείο να μη γνωρίζει πόσοι είναι οι παράνομοι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί και να "ξυπνάει" ύστερα από την ερώτησή μου.

Μας είπε ο κύριος Υπουργός, ότι στην προηγούμενη θητεία του είχε ζητήσει τα στοιχεία από τους νομάρχες. Θα μου επιτρέψετε να τον διαψεύσω, διότι στην απάντηση την οποία μου έστειλε, μου κοινοποιεί και το έγγραφο, το FAX, με ημερομηνία 12 Μαΐου 1997, προς τις νομαρχίες, με το οποίο ζητάει τα στοιχεία. Αν, όπως ισχυρίζεσθε, έχετε τα στοιχεία των τριάντα πέντε νομών, φέρτε αυτά τα στοιχεία. Δεν έχετε κανενάς νομό, κύριε Υπουργέ, και είναι πραγματικά θέμα, το οποίο είναι απαράδεκτο. Πώς μπορούμε να θεραπεύσουμε μία ασθένεια, όταν δεν ξέρουμε τα αίτια που την προκάλεσαν;

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι τα λόγια, οι δηλώσεις τις οποίες κάνετε κατά καιρούς -πις κάνατε νομίζω και χθες κατά την τελετή της επαιτίου της Δημοτικής Ραδιοφωνίας- δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Και δεν ανταποκρίνονται, διότι δε γνωρίζετε το μέγεθος της ασυδοσίας, το μέγεθος της αναρχίας.

Αλλώς το αντιμετωπίζεις αν οι παράνομοι ραδιοφωνικοί σταθμοί είναι δέκα και αλλώς αντιμετωπίζεις το θέμα, αν είναι, όπως έχω πληροφορίες, χίλιοι επτακόσιοι. Είναι χίλιοι επτακόσιοι οι παράνομοι ραδιοφωνικοί σταθμοί, κατά τις πληροφορίες τις οποίες έχω και τις οποίες δεν έχει το Υπουργείο και εκατόντα σαράντα τηλεοπτικοί σταθμοί. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, τι γίνεται με την εμπλοκή των συχνοτήτων. Καταλαβαίνετε ότι οι νόμιμοι καλύπτονται από την εμβέλεια των παρανόμων και ζούμε σε ένα καθεστώς, το οποίο είναι απαράδεκτο.

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι πρέπει να λάβετε, αν μη τι άλλο, κάποια μέτρα για να πληροφορηθείτε πόσοι είναι οι παράνομοι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί της χώρας μας και μετά να κάνετε τις βαρύγδουπες δηλώσεις σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ (Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης): Διαπιστώνω ότι ο κ. Βαρβιτσιώτης αγνοεί παντελώς το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει, γιατί με βάση το ν.2181/94, οι νομάρχες μπορούσαν να δώσουν άδεια για τη λειτουργία ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών και βάσει αυτών των αδειών που έχουν προσωρινό χαρακτήρα, λειτουργών πάρα πολλοί ιδιωτικοί ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί. Η λειτουργία τους ολοκληρώνεται και παύει η άδεια να ισχύει, όπως προβλέπει ο ν. 2328 στο άρθρο 7, παράγραφος 10, όταν εκδοθεί η τελική πράξη του Υπουργείου, μετά από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης για την αδειοδότηση των ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών.

Εγώ έχω ζητήσει με έγγραφο μου, το οποίο γνωρίζετε, από τον προηγούμενο Ιούλιο, στοιχεία από τους νομάρχες....

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Έχω στα χέρια μου έγγραφο της 12ης Μαΐου 1997.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ (Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης): Όχι, κύριε Βαρβιτσιώτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μη διακόπτετε, σας παρακαλώ. Ορίστε, κύριε Υπουργέ, συνεχίστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ορίστε, το έγγραφο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ (Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης): Αυτό είναι πολύ νεότερο. Έχει επαναληφθεί αυτό το έγγραφο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ : Δική σας υπογραφή είναι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ (Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης): Είναι έγγραφο της 29-7-1996, με το οποίο ζητώ από τους νομάρχες να μου γνωστοποιήσουν τους

ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς που λειτουργούν στο νομό τους. Έχω απάντηση από πολλούς νομάρχες, που αφορούν τριάντα πέντε νομούς. Μή λέτε ότι δεν έχω στοιχεία. Είναι στη διάθεσή σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Γιατί δε μας τα δίνετε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ (Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης): Κύριε Βαρβίτσιώτη, επαναλαμβάνω και πάλι ότι αυτά τα στοιχεία βεβαίως και μπορεί να είναι στη διάθεσή σας, αλλά είναι στοιχεία που υπάρχουν μετά από απαντήσεις των νομαρχών, χωρίς η υπηρεσία του Υπουργείου μας να είναι υποχρεωμένη να συγκροτήσει κάποιο μητρώο με βάση αυτά τα στοιχεία πολύ περισσότερο όταν αυτά δεν επηρεάζουν καθόλου τη διαδικασία αδειοδότησης που ακολουθούμε με βάση τις προβλέψεις του ν. 2328. Είναι τελείως άσχετο θέμα.

Αν υπάρχει σταθμός ο οποίος εκπέμπει παράνομα, ο εντοπισμός του γίνεται με τεχνικά μέσα που έχει το Υπουργείο Μεταφορών (Ραδιογνωνόμετρα κ.λπ.) μετά από καταγγελίες για το συγκεκριμένο σταθμό. Δεν ασχολείται με αυτό το Υπουργείο Τύπου. Το Υπουργείο Τύπου έχει θεσπίσει τους κανόνες εκείνους και προχωρά με βάση αυτούς τους κανόνες σε προκήρυξη των αδειών, πις οποίες θα δώσει το Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, βαθμολογώντας με βάση συγκεκριμένα μόρια τις αιτήσεις που οι υποψήφιοι ενδιαφερόμενοι θα καταθέσουν. Αυτή είναι η διαδικασία που ακολουθούμε.

'Οσον αφορά τον αριθμό των σταθμών που λειτουργούν σ' όλη την Ελλάδα, οι τηλεοπτικοί σταθμοί είναι περίπου διακόσιοι και οι ραδιοφωνικοί έπερνούν τους χίλιους πεντακόσιους. Πολλοί από αυτούς, οι περισσότεροι, έχουν αυτήν την προσωρινή λεγόμενη άδεια, που έχουν λάβει από τους νομάρχες. Πάρα πολλοί είναι των μεταξύ λειτουργούν αυθαιρέτως, χωρίς να έχουν κάποια άδεια. Αυτό το τοπίο θα αποσαφηνίσθει ευθύνως ως προχωρήσουμε στην οριστική και τελεσίδικη αδειοδότηση, πράγμα το οποίο θα γίνει στο επόμενο σύντομο χρονικό διάστημα. Και έτσι αποσαφηνίζεται το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο. Αυτό είναι κάτι για το οποίο θα πρέπει όλοι να βοηθήσουμε. 'Οσα δε έχω πει κατά καιρούς, όχι μόνο δεν τα ανακαλώ, αλλά τα επαναλαμβάνω για τη ζούγκλα που υπάρχει στα ραδιοτηλεοπτικά Μέσα. Και θα τη δαμάσουμε, θα την αντιμετωπίσουμε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Υπουργέ, ο κύριος Υπουργός κρατάει ψηλά τη σημαία του Υπουργείου και μάλιστα επί ισχυρού .... Κοντού,

όπως είδαμε σήμερα στις εφημερίδες. Επομένως, μη διαμαρτύρεσθε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ολοκληρώθηκε η συζήτηση των αναφορών και ερωτήσεων. Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να υποβάλω στο Σώμα την πρότασή μου για την αντιμετάθεση των συνεδριάσεων της Τρίτης 10ης Ιουνίου και Δευτέρας 9ης Ιουνίου, προκειμένου την Τρίτη 10 Ιουνίου να γίνει η προηρησίας διατάξεως συζήτηση με θέμα τον κοινωνικό διάλογο και τη Δευτέρα 9 Ιουνίου να ασχοληθεί η Βουλή με το νομοθετικό έργο. Κατά ακολουθία και οι επίκαιρες ερωτήσεις της Δευτέρας δε θα συζητηθούν, αλλά θα συζητηθούν οι ερωτήσεις και οι αναφορές που θα συνεζητούντο την Τρίτη 10 Ιουνίου.

Επίσης, εν όψει της ολοκληρώσεως των εργασιών αυτής της Συνόδου, προτείνω στο Σώμα την πραγματοποίηση μιας εμβολίμου συνεδρίασης το πρωί της Τετάρτης 11 Ιουνίου, οπότε θα συζητηθεί και η προθεσμία στην Επιτροπή που πρόκειται να συγκροτηθεί, με τις προτάσεις που πρόκειται να υποβάλουν τα Κόμματα...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Το πρωί της Τετάρτης λέτε ότι θα συζητηθεί;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το απόγευμα της Τετάρτης. Το πρωί θα είναι εμβόλιμη συνεδρίαση προκειμένου να ολοκληρωθεί η συζήτηση του συνταξιοδοτικού νομοσχεδίου, το οποίο θα αρχίσει τη Δευτέρα.

Είμεθα σύμφωνοι;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ: Πότε θα κλείσει η Βουλή, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Την Παρασκευή 13 Ιουνίου 1997, αφού συζητηθεί και η επερώτησή σας για το σοβαρό θέμα των ναρκωτικών, όπως επίσης και η επερώτηση του Κομμουνιστικού Κόμματος για το ίδιο θέμα.

Επομένως το Σώμα ομοφωνάς εγκρίνει, τη Δευτέρα 9 Ιουνίου 1997, να ασχοληθεί με νομοθετικό έργο και στην αρχή της συνεδρίασης, με συζήτηση αναφορών και ερωτήσεων που θα συνεζητούντο την Τρίτη 10 Ιουνίου 1997, την Τρίτη 10 Ιουνίου 1997 να πραγματοποιηθεί προηρησίας διατάξεως συζήτηση σε επίπεδο Πρωθυπουργού και Αρχηγών Κομμάτων και την πραγματοποίηση μιας εμβολίμου συνεδρίασης το πρωί της Τετάρτης 11 Ιουνίου 1997.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην ημερήσια διάταξη

ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφώνηση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη ώστε για όσα από αυτά δεν υπάρχει αντίρρηση, να γίνουν δεκτά χωρίς συζήτηση.

Υπουργείου Δικαιοσύνης

Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: "Ποινική ευθύνη των Υπουργών".

Η ψήφιση στο σύνολο αυτού του σχεδίου νόμου θα γίνει στη συνέχεια της συνεδριάσεως.

Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ορισμένων κατηγοριών στρατευσίμων, ανυποτάκτων και οπλιτών, τροποποίηση διατάξεων της στρατολογικής νομοθεσίας, καθιέρωση εναλλακτικής υπηρεσίας και άλλες διατάξεις".

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημερινή συνεδρίαση.

Υπουργείου Ανάπτυξης

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Ιδρυση και λειτουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων και άλλες διατάξεις".

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τον Κανονισμό.

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Άσκηση επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού, λειτουργία Σώματος Ορκωτών Εκπιμητών (Σ.Ο.Ε.) και άλλες διατάξεις".

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τον Κανονισμό.

του αυτού Υπουργείου

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Κύρωση της Διεθνούς Συμφωνίας του 1994 για την τροπική έξυλεια".

Στην Επιτροπή έχουν διατυπωθεί επιφυλάξεις του Κομμουνιστικού Κόμματος και του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ας κρατηθεί για να μας πουν τα δύο Κόμματα την άποψή τους.

Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τον Κανονισμό του ίδιου Υπουργείου

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Κύρωση της Συμφωνίας περί Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών".

Και γ'αυτό το νομοσχέδιο υπάρχουν επιφυλάξεις.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τον Κανονισμό.

Νομίζω ότι σε μια από τις προσεχείς συνεδριάσεις, για να είναι συνεπής και η χώρας μας προς τις διεθνείς της υποχρεώσεις, θα δοθεί ο λόγος σε όσους έχουν αντίρρηση γι'αυτές τις δύο συμβάσεις για να διατυπώσουν την άποψή τους και για να προχωρήσει η Βουλή στην ψήφισή τους.

Επανερχόμεθα στην ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: "Ποινική ευθύνη των Υπουργών".

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι έχετε μια λέξη να προσθέσετε "οι δικηγόροι-συνήγοροι". Έχετε τίποτε άλλο;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Είναι στο άρθρο 12 στην παράγραφο 2.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Ναι, κύριε Πρόεδρε.

"Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να μην εμφανιστεί στο ακροατήριο, αλλά να εκπροσωπηθεί με τρεις το πολύ συνηγόρους. Οι δικηγόροι-συνήγοροι ορίζονται με απλή έγγραφη εντολή".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό και στο σύνολο το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης "Ποινική ευθύνη των Υπουργών", όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό και στο σύνολο κατά πλειοψηφία, όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης "Ποινική ευθύνη των Υπουργών", έγινε δεκτό, σε μόνη συζήτηση, κατ'αρχήν, κατ'άρθρον και στο σύνολο, κατά πλειοψηφία, και έχει ως εξής:

Ποινική ευθύνη των Υπουργών

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
Πεδίο εφαρμογής του νόμου**

'Αρθρο 1

1. Για τις αξιόποινες πράξεις των μελών της Κυβέρνησης και των υφυπουργών εφαρμόζονται οι κοινές διατάξεις του ουσιαστικού ποινικού δικαίου με την επιψύλαξη του άρθρου 2 του νόμου αυτού.

2. Με τον όρο "υπουργός" στο νόμο αυτόν νοούνται τα μέλη της Κυβέρνησης και οι υφυπουργοί.

3. Τα μέλη της Κυβέρνησης και οι υφυπουργοί θεωρούνται υπάλληλοι με την έννοια του άρθρου 13 περ' α' του Ποινικού Κώδικα.

'Αρθρο 2

1. Πλημμελήματα ή κακουργήματα που τελούνται από υπουργό κατά την άσκηση των καθηκόντων του εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, και αν ακόμα ο δράστης έχει πάνει να έχει υπουργική ιδιότητα. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται υπουργός κατά την έννοια της παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου, νοείται και αυτός που υπάγεται στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου.

2. Τυχόν συμμέτοχοι κατηγορούνται και δικάζονται μαζί με τον υπουργό.

'Αρθρο 3

Οι αξιόποινες πράξεις που είναι άσχετες με τα καθήκοντα των υπουργών εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας από τα αρμόδια δικαστήρια.

'Αρθρο 4

1. Οι αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο

3 παραγράφονται σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις, οι οποίες ορίζουν την παραγραφή των πράξεων αυτών.

2. Οι αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 παραγράφονται μετά από πέντε (5) έτη από την ημέρα που τελέστηκαν.

3. Η προθεσμία παραγραφής της προηγούμενης παραγράφου αναστέλλεται όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας τελέστηκε η πράξη. Άλλη αναστολή δεν επέρχεται.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
'Ασκηση ποινικής δίωξης**

'Αρθρο 5

1. Ποινική δίωξη, ανάκριση ή προανάκριση κατά υπουργού για τις αξιόποινες πράξεις οι οποίες δικάζονται σύμφωνα με το νόμο αυτόν (άρθρο 2) δεν επιτρέπεται χωρίς προηγούμενη απόφαση της Βουλής.

2. Αν κατά τη διεξαγωγή διοικητικής εξέτασης προκύψουν στοιχεία που μπορούν να θεμελιώσουν ευθύνη υπουργού για τέτοιες πράξεις, εκείνοι που διενεργούν την εξέταση οφείλουν να διαβιβάσουν όλα τα στοιχεία στη Βουλή, δια του αρμόδιου εισαγγελέα, μόλις περατωθεί η εξέταση.

3. Αν τα κατά την παράγραφο 2 στοιχεία προκύψουν κατά τη διάρκεια προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή ανάκρισης, ο ανακριτής απευθύνεται με έγγραφο στη Βουλή, για να αποφασίσει αυτή όσα προβλέπονται στα επόμενα άρθρα.

'Αρθρο 6

1. Η διαδικασία της ποινικής δίωξης κινείται, εφόσον το ζητήσει εγγράφως και με συγκεκριμένη αναφορά στα στοιχεία της αξιόποινης πράξης, το ένα δέκατο (1/10) του συνολικού αριθμού των βουλευτών.

2. Η απόφαση της Βουλής για ανάκριση λαμβάνεται με πλειοψηφία του συνόλου των μελών της και συνιστά κίνηση ποινικής δίωξης.

3. Η Βουλή πρέπει να αποφασίσει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τότε που θα περιέλθει το σχετικό αίτημα στο προεδρείο της.

4. Η απόφαση της Βουλής λειτουργεί και ως άρση της ασυλίας, αν ο υπουργός έχει παράλληλα και τη βουλευτική ιδιότητα.

Άρθρο 7

Αν η Βουλή απορρίψει το αίτημα και δεν αποφασίσει την ποινική δίωξη, παρόμοια πρόταση, έστω και με διάφορο νομικό χαρακτηρισμό της πράξης, δεν μπορεί να συζητηθεί εκ νέου, εκτός αν στηρίζεται σε νέα πραγματικά περιστατικά που δεν είχαν τεθεί υπόψη της Βουλής όταν έλαβε την αρνητική απόφαση.

Άρθρο 8

1. Αν η Βουλή αποφασίσει την ποινική δίωξη, παραγγέλλει να ενεργηθεί ανάκριση και ορίζει από τα μέλη της δωδεκαμελή επιτροπή για τη διενέργεια της. Συγχρόνως ορίζει και την προθεσμία μέσα στην οποία η επιτροπή οφείλει να υποβάλει το πόρισμά της και το σχετικό αποδεικτικό υλικό. Το πόρισμα της ανακριτικής επιτροπής πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να περιέχει σαφή πρόταση για την κατηγορία. Αιτιολογημένη πρέπει να είναι και η άποψη της τυχόν μειοψηφίας, η οποία καταχωρίζεται σε χωριστό κεφάλαιο του ίδιου πορίσματος.

2. Η ανακριτική επιτροπή συγκροτείται και λειτουργεί όπως ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής.

3. Η ανακριτική επιτροπή έχει όλες τις αρμοδιότητες των ανακριτικών αρχών, καθώς και του εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Προσωρινή κράτηση δεν επιτρέπεται, η επιτροπή όμως μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να επιβάλει άλλους περιοριστικούς όρους. Τη διενέργεια ειδικότερων ανακριτικών πράξεων η επιτροπή μπορεί είτε να την αναθέσει σε μέλος της είτε να την παραγγείλει σε εισαγγελέα εφετών ή πλημμελειοδικών. Συγκεκριμένες ανακριτικές πράξεις υποχρεούται να ενεργήσει ή να διατάξει η επιτροπή και όταν τούτο ζητείται από πέντε (5) τουλάχιστο μέλη της. Η επιτροπή καλεί εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η κατηγορία για να δώσει εξηγήσεις, αν το επιθυμεί. Σε κάθε περίπτωση ο καλούμενος μπορεί να υποβάλει γραπτό υπόμνημα.

Άρθρο 9

1. Η Βουλή συζητά το πόρισμα της ανακριτικής επιτροπής και λαμβάνει απόφαση όπως ορίζεται στον Κανονισμό της.

2. Η απόφαση για την παραπομπή λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία αριθμητικά ίση τουλάχιστον με το άθροισμα που προκύπτει από τον αριθμό των βουλευτών που υπερψήφισαν την τελευταία πρόταση εμπιστοσύνης που υπέβαλε η Κυβερνηση και το ένα δέκατο των υπόλοιπων βουλευτών. Για τον καθορισμό της ειδικής αυτής πλειοψηφίας όλες οι βουλευτικές έδρες θεω-

ρούνται συμπληρωμένες. Αν κατά την ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η ειδική αυτή πλειοψηφία, αλλά τουλάχιστον η απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μετά από δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες. Εάν συγκεντρωθεί στη δεύτερη αυτή ψηφοφορία η απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, λαμβάνεται απόφαση για την παραπομπή. Αν η επιτροπή του άρθρου 8 έχει επιβάλει περιοριστικά μέτρα, η Βουλή αποφαίνεται χωριστά για την παράταση ή την άρση αυτών με την πλειοψηφία που απαιτείται για την παραπομπή.

3. Αν μετά την κατάθεση του πορίσματος της ανακριτικής επιτροπής λήξει η σύνοδος ή διαλύθει η Βουλή ή λήξει η βουλευτική περίοδος, η γενική συζήτηση για την πρόταση διεξάγεται κατά περίπτωση στην επόμενη σύνοδο ή στην πρώτη σύνοδο της νέας βουλευτικής περιόδου, εφόσον η πράξη δεν έχει παραγραφεί.

4. Αν απορριφθεί το πόρισμα της επιτροπής για την παραπομπή υπουργού, δεν μπορεί να υποβληθεί νέα πρόταση κατηγορίας εναντίον του ίδιου προσώπου που στηρίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά.

Άρθρο 10

1. Αν η Βουλή δεχθεί την πρόταση της ανακριτικής επιτροπής για την παραπομπή του κατηγορούμενου σε δίκη, προχωρεί όπως ορίζεται στον Κανονισμό της σε κλήρωση δώδεκα τακτικών και έξι αναπληρωματικών μελών για τη συγκρότηση του κατά το άρθρο 86 παρ. 1 του Συντάγματος Ειδικού Δικαστηρίου μεταξύ όλων των διορισμένων πριν από την κατηγορία αρεοπαγιών και προέδρων εφετών. Στην ίδια συνεδρίαση κληρώνεται και ο αναπληρωτής του Προέδρου του Ειδικού Δικαστηρίου μεταξύ όλων των διορισμένων πριν από την κατηγορία αντιπροέδρων του Αρείου Πάγου.

2. Ο κατάλογος των αντιπροέδρων του Αρείου Πάγου, αρεοπαγιών και προέδρων εφετών που έχουν τα νόμιμα προσόντα αποστέλλεται έγκαιρα από τον Υπουργό Δικαιοσύνης ύστερα από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της Βουλής. Τα αναπληρωματικά μέλη αναπληρώνουν τα κωλυόμενα για οποιονδήποτε λόγο τακτικά μέλη. Αν δεν είναι εφικτή η συγκρότηση του Ειδικού Δικαστηρίου και με αναπληρωματικά μέλη, γίνεται νέα κλήρωση με τις ίδιες διατυπώσεις για τη συμπλήρωση των τακτικών και των αναπληρωματικών μελών. Σε κάθε περίπτωση το Ειδικό Δικαστήριο συγκροτείται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την απόφαση για παραπομπή του Υπουργού σ' αυτό.

3. Η Βουλή εκλέγει, όπως ορίζει ο Κανονισμός της τρεις βουλευτές με ισάριθμους αναπληρωματικούς για να υποστηρίξουν την κατηγορία στο Ειδικό Δικαστήριο. Οι κατήγοροι βουλευτές έχουν όλα τα κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας δικαιώματα και καθήκοντα του εισαγγελέα. Όπου απαιτείται ενιαία απόφαση, οι κατήγοροι ενεργούν κατά πλειοψηφία.

4. Αν δεν γίνει ή αν διακοπεί η κλήρωση των μελών του Ειδικού Δικαστηρίου, επειδή έληξε η σύνοδος, διαλύθηκε η Βουλή ή έληξε η βουλευτική περίοδος, ενεργείται κατά περίπτωση με την επανάληψη των εργασιών της Βουλής στην επόμενη σύνοδο ή στην πρώτη σύνοδο της νέας βουλευτικής περιόδου, εφόσον η πράξη δεν έχει παραγραφεί.

5. Αμέσως μετά τη διενέργεια της κατά την παράγραφο 2 κλήρωσης ο Πρόεδρος της Βουλής αποστέλλει στον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου την απόφαση της Βουλής για την παραπομπή σε δίκη του κατηγορούμενου υπουργού, τα ονόματα του αναπληρωτή του Προέδρου και των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του κατά το άρθρο 86 παρ. 1 του Συντάγματος Ειδικού Δικαστηρίου που κληρώθηκαν, καθώς και όλη τη δικογραφία.

6. Η λήξη της βουλευτικής συνόδου δεν αναστέλλει τη δίκη. Η λήξη της βουλευτικής περιόδου ή η διάλυση της Βουλής αναστέλλουν την έναρξη ή την πρόοδο της δίκης μέχρι τη συγκρότηση της νέας Βουλής σε Σύμβα. Η αναστολή αυτή δεν επηρεάζει την κατά το άρθρο 4 παρ. 2 και 3 του νόμου αυτού παραγραφή.

7. Μόνο η Βουλή έχει το δικαίωμα να αναστέλλει την ποινική δίωξη με τη διαδικασία που ορίζει ο Κανονισμός της και την πλειοψηφία της παρ. 1 του άρθρου 6 του νόμου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ Διαδικασία στο ακροατήριο του Ειδικού Δικαστηρίου

Άρθρο 11

1. Ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, μόλις λάβει τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5 του προηγούμενου άρθρου έγγραφα, ορίζει με πράξη του τη δικάσιμο μέσα σε χρονικό διάστημα από σαράντα (40) ως εξήντα (60) ημέρες από την έκδοση της πράξης, καθώς και τον τόπο όπου θα συνεδριάσει δημόσια το Ειδικό Δικαστήριο. Η πράξη κοινοποιείται στον κατηγορούμενο, στον Πρόεδρο της Βουλής και στους κατηγόρους βουλευτές.

2. Σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος είναι απών και αγνοείται ο τόπος της διαμονής του, η δικάσιμος ορίζεται σε χρονικό διάστημα από εξήντα (60) ως ογδόντα (80) ημέρες από την έκδοση της πράξης και η κλήτευση γίνεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τους κατηγορούμενους με άγνωστη διαμονή.

Άρθρο 12

1. Αν ο κατηγορούμενος που κλητεύτηκε νόμιμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, δεν εμφανιστεί, δικάζεται σαν να είναι παρών.

2. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να μην εμφανιστεί στο ακροατήριο, αλλά να εκπροσωπηθεί με τρεις το πολύ συνηγόρους. Οι δικηγόροι – συνήγοροι ορίζονται με απλή έγγραφη εντολή.

3. Οι δικηγόροι δεν επιτρέπεται να διορίσουν άλλους συνηγόρους.

Άρθρο 13

1. Η διαδικασία στο ακροατήριο, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν, διεξάγεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Τα αναπληρωματικά μέλη παρευρίσκονται σε όλη τη διάρκεια της συζήτησης και αναπληρώνουν, κατά τη σειρά που κληρώθηκαν, τα τακτικά μέλη του δικαστηρίου που τυχόν θα αποχωρήσουν πριν από την έκδοση της απόφασης. Απουσία αναπληρωματικού μέλους δεν επηρεάζει τη νόμιμη σύνθεση του δικαστηρίου. Εκείνος

όμως που καλείται να αντικαταστήσει τακτικό μέλος που αποχώρησε, πρέπει να ήταν παρών σε όλη τη διάρκεια της δίκης. Διαφορετικά, καλείται ο επόμενος.

3. Ο πρόεδρος αναπληρώνεται από τον κληρωθέντα αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου. Σε περίπτωση απουσίας και του αντιπροέδρου προεδρεύει ο αρχαιότερος αρεοπαγίτης και, αν αυτός είναι τακτικό μέλος, τη θέση του καταλαμβάνει αναπληρωματικός κατά τη σειρά της κλήρωσης.

4. Από τους κατηγόρους, τακτικούς και αναπληρωματικούς, πρέπει να παρευρίσκονται τουλάχιστο δύο σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Άρθρο 14

1. Αίτηση εξαίρεσης, άπαξ ή διαδοχικά, για περισσότερους από έξι συνολικά δικαστές δεν επιτρέπεται.

2. Η αίτηση δικάζεται από τους υπολοίπους, και αν ο αριθμός τους είναι άρπιος, στη σύνθεση μετέχει και ο πρώτος αναπληρωματικός.

3. Αν ζητηθεί εξαίρεση του προέδρου, τη θέση του κατά την εκδίκαση της αίτησης καταλαμβάνει ο νόμιμος αναπληρωπής του, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο. Αν ζητηθεί και αυτού η εξαίρεση, τη θέση του προέδρου καταλαμβάνει ο αρχαιότερος από τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη αρεοπαγίτης.

4. Εξαίρεση περισσότερων των δύο κατηγόρων, άπαξ ή διαδοχικά, δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 15

1. Η απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου είναι αμετάκλητη.

2. Αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας ή της απόφασης από τον απόντα κατηγορούμενο δεν επιτρέπεται.

3. Επανάληψη της διαδικασίας σε βάρος του κατηγορούμενου δεν επιτρέπεται.

4. Αν συντρέχει περίπτωση επανάληψης της διαδικασίας υπέρ του κατηγορούμενου για τους λόγους που προβλέπονται στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η σχετική αίτηση υποβάλλεται στη Βουλή. Εφόσον γίνει δεκτή, με απλή πλειοψηφία του συνόλου των μελών της, η δίκη στο ακροατήριο του Ειδικού Δικαστηρίου επαναλαμβάνεται και η Βουλή ενεργεί όσα προβλέπονται στο άρθρο 10 του νόμου αυτού.

Άρθρο 16

1. Αν για οποιονδήποτε λόγο η διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε με τους δικαστές που κληρώθηκαν, η δίκη επαναλαμβάνεται με νέα σύνθεση. Στην περίπτωση αυτή η Βουλή, με πρωτοβουλία του Προέδρου της, ενεργεί όσα προβλέπονται στο άρθρο 10.

2. Ο πρόεδρος του αρχικού δικαστηρίου αποστέλλει στο προεδρείο της Βουλής τη δικογραφία και επίσημο αντίγραφο των τηρηθέντων πρακτικών έως το σημείο που κατέστη ανέφικτη η συνέχιση της διαδικασίας.

Άρθρο 17

Οι αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου εκτελούνται με επιμέλεια του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Οι

διατάξεις του ίδιου Κώδικα εφαρμόζονται και για την παύση και την εξάλειψη των ποινών.

'Άρθρο 18

1. Αν απονεμηθεί χάρη σε υπουργό που καταδικάστηκε, η συγκατάθεση της Βουλής μπορεί να δοθεί και για τη διαγραφή της ποινής από το ποινικό μητρώο, εφόσον η χάρη εκτείνεται και στην άρση των συνεπειών της καταδίκης.

2. Στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων κατά το άρθρο 61 του Ποινικού Κώδικα δεν επιβάλλεται σε υπουργό σε περίπτωση καταδίκης του για πλημμέλημα.

'Άρθρο 19

1. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στο

νόμο αυτόν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Πολιτική αγωγή δεν επιτρέπεται να ασκηθεί στο Ειδικό Δικαστήριο. Η αγωγή αποδημίωσης ή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ασκείται και εκδικάζεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

'Άρθρο 20

Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού καταργείται το ν.δ. 802/1971 και κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα ίδια θέματα.

'Άρθρο 21

Η ισχύς του νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεώς του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπέυθυνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση και στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Εισερχόμεθα στη συζήτηση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του νομοσχεδίου: "Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ορισμένων κατηγοριών στρατευόμων ανυπότακτων και οπλιτών, τροποποίηση διατάξεων της στρατολογικής νομοθεσίας, καθιέρωση εναλλακτικής υπηρεσίας και άλλες διατάξεις".

Γίατον το νομοσχέδιο η Διάσκεψη των Προεδρών απεφάσισε να διατεθούν τρεις συνεδριάσεις. Η πρώτη είναι η σημερινή, για τη συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου. Οι επόμενες δύο συνεδριάσεις θα είναι για τη συζήτηση επί των άρθρων και στο τέλος της τρίτης συνεδριάσεως, μεθαύριο Πέμπτη, θα συζητηθούν εμπρόθεσμες τροπολογίες συναδέλφων, διότι μέχρις αυτής της ώρας δεν υπάρχει τροπολογία από πλευράς Κυβερνήσεως.

Ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Θεοδώρου έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για μένα η εισήγηση αυτού του νομοσχεδίου ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας, γιατί δεν πρόκειται για ένα απλό νομοσχέδιο, ένα νομοσχέδιο ρουτίνας. Με τις διατάξεις του επιχειρείται η ρύθμιση θεμάτων που έχουν σχέση με τις στρατιωτικές υποχρεώσεις, η εκπλήρωση των οποίων δεν αποτελεί απλώς καθήκον, αλλά τιμή για κάθε Έλληνα πολίτη.

Το νομοσχέδιο ρυθμίζει θέματα, που μέχρι τώρα δεν αντιμετωπίζονταν για διάφορους λόγους. Επίσης τροποποιεί ή καταργεί πολλές διατάξεις του προηγούμενου ν. 1763/88. Και εκείνος ο νόμος υπήρξε πρωτοποριακός για την εποχή του. Όμως, στα δέκα χρόνια που πέρασαν, έγιναν σημαντικές αλλαγές σ' όλους τους τομείς της κοινωνικής δραστηρότητας, ή εμφανίστηκαν προβλήματα για πρώτη φορά. Χρειάζονται, λοιπόν, τροποποιήσεις και συμπληρώσεις στο νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τις στρατιωτικές υποχρεώσεις. Και αυτό επιδιώκει το σχέδιο νόμου που συζητάμε σήμερα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ)

Κατά τη γνώμη μου, τα καταφέρνει με τον καλύτερο τρόπο, γιατί είναι ένα πλήρες κείμενο, που δίνει οριστικές και βιώσιμες λύσεις στα σημερινά προβλήματα.

Επιτρέψτε μου για λίγο κύριοι συνάδελφοι να αναφερθώ στις ρυθμίσεις που προτείνονται και ιδιαίτερα σ' αυτές που εισάγονται για πρώτη φορά. Τα θέματα που ρυθμίζονται μπορούν να καταταγούν σε βασικές κατηγορίες, ανάλογα με τα άτομα που αφορούν, στους ανυπότακτους, στους δικαιούμενους αναβολής ή μειωμένη θητεία και τους αντιρρούσιες συνειδητούς και τους προερχόμενους από τις ανατολικές χώρες και την Τουρκία.

Πρώτον, ανυπότακτοι: Με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου αντιμετωπίζεται για πρώτη φορά σφαιρικά και οριστικά το πρόβλημα των ανυπότακτων. Είναι ένα χρόνιο πρόβλημα, που πολλές φορές στο παρελθόν επιχειρήθηκε η λύση του. Όμως, λόγω της περιορισμένης χρονικής ισχύος των ρυθμίσεων, όχι μόνο δεν επιλύθηκε, αλλά αντίθετα ο αριθμός των ανυπότακτών διογκώθηκε, γιατί περίμεναν μελλοντική ρύθμιση. Όμως, δύο ξέρουμε ότι πρόκειται για άτομα σχετικά μεγάλης ηλικίας, που για διαφόρους λόγους παραμένουν στο εξωτερικό και δεν μπορούν να επιστρέψουν, γιατί δεν έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. Με τις νέες ρυθμίσεις λύνεται οριστικά το πρόβλημα και τους δίδεται η δυνατότητα να επιστρέψουν στην Ελλάδα με αξιοπρέπεια και χωρίς να παραβάζεται η αρχή της ισότητας των πολιτών. Έτσι πιστεύεται ότι ένα μεγάλο μέρος Ελλήνων πολιτών, που αυτήν τη σημαγιώ διαπρέπουν στο εξωτερικό σαν επιστήμονες, καλλιτέχνες και γενικά σε όλους τους τομείς και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε άλλα κράτη, θα επαναπατριστούν για να βοηθήσουν την πατρίδα μας.

Κύριοι συναδέλφοι, μετά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή, έλαβα σαν εισηγητής της Πλειοψηφίας ένα μήνυμα από τη Γενεύη. Το στέλνει ένας ομηραπάτριος μας επιστήμονας που εργάζεται στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Πυρηνική Ενέργεια, εξ' ονόματος μεγάλου αριθμού μελών ηλεκτρονικής λίστας στο internet.

Επιτρέψτε μου να σας διαβάσω μια φράση: "Κύριε Θεοδώρου κατ' αρχήν θα θέλαμε να ορας εκφράσουμε την ικανοποίηση μας για την αναμενόμενη επίλυση ενός σημαντικού κοινωνικού προβλήματος. Πιστεύουμε ότι η προβλεπόμενη ρύθμιση θα δώσει την ευκαιρία σε ένα μεγάλο αριθμό Ελλήνων του εξωτερικού επιστημόνων στη συντριπτική πλειοψηφία τους, να επανενταχθούν στην ελληνική κοινωνία".

Το μήνυμα αυτό, που δεν είναι μοναδικό δείχνει ότι το νομοσχέδιο πετυχάινει τους στόχους του.

Για τους ανυπότακτους προβλέπει μειωμένη θητεία από τρεις μέχρι δώδεκα μήνες ανάλογα με την ηλικία, ενώ το υπόλοιπο εξαγοράζεται.

Δεύτερον, αναβολές κατάταξης: Καθορίζεται περιοριστικά

ποιοι δικαιούνται αναβολής.

Αλλάζει ριζικά ο τρόπος και ο χρόνος χορήγησης της αναβολής λόγω σπουδών και δεν υπολογίζεται πλέον με βάση την ηλικία, αλλά ανάλογα με τα έτη σπουδών, προσαυξημένα με ένα ή δύο επιπλέον χρόνια για Μέση ή Ανώτατη Εκπαίδευση αντίστοιχα.

Παρατάσεις της αναβολής για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος κ.λπ., μπορούν να δίνονται μέχρι και το τριακοστό έτος της ηλικίας.

Καταργείται η εξαίρεση κατάταξης και χορηγείται αναβολή σε συγκεκριμένες κατηγορίες στρατευσίμων και για προκαθορισμένο χρόνο.

Με τις ρυθμίσεις αυτές επιδιώκεται η χορήγηση αναβολής σε όσους πραγματικά το δικαιούνται και για όσο χρόνο αντικειμενικά το χρειάζονται. Για πρώτη φορά δίνεται η δυνατότητα παροχής κινήτρων, μείωσης της θητείας σε σπουδαστές που δικαιούνται αναβολής και δεν κάνουν χρήση.

Τρίτοι, δικαιούχοι μειωμένης θητείας: Καθιερώνεται για πρώτη φορά μειωμένη θητεία τρίμηνης διάρκειας και υπάγονται σ' αυτήν οι μεγαλύτεροι γιοις γονέων που έχουν πεθάνει, εφόσον έχουν ανήλικο, άγαμο ή ανίκανο για εργασία αδελφό, ο ίχρος πατέρας ανήλικου ή ανίκανου για εργασία τέκνου, ο πατέρας ανήλικου ή ανίκανου για εργασία τέκνου με σύζυγο ανίκανη για εργασία και ο πατέρας τριών ζώντων τέκνων.

Μειώνεται η θητεία σε έξι μήνες: Πατέρα δύο ανήλικων ή ανίκανων για εργασία τέκνων, του μεγαλύτερου γιους ή αδελφού προσώπου που πέθανε κατά τη διάρκεια και εξαιτίας της υπηρεσίας του στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας, καθώς και όσων αποκοτών την ελληνική θιαγένεια μετά το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας.

Μειωμένη δωδεκάμηνη θητεία προβλέπεται: Για το τέταρτο και τους μικρότερους αδελφούς, όταν υπάρχουν εν ζωή τουλάχιστον έξι αδέλφια και τον πατέρα ενός ανήλικου ή ανίκανου για εργασία τέκνου, καθώς και για όσους έχουν συζύγους ανίκανες για εργασία.

Καθιερώνεται η μειωμένη εξάμηνη θητεία: Για τους τρεις μεγαλύτερους αδελφούς από τουλάχιστον έξι ζώντα αδέλφια, αντί των δύο μεγαλύτερων, που ίσχυε μέχρι τώρα.

Τέλος, διατηρούνται οι υπόλοιπες κατηγορίες δικαιούχων μειωμένης θητείας του ν.1763/88.

Με τις ρυθμίσεις αυτές, πολλές από τις οποίες εισάγονται για πρώτη φορά και άλλες που βελτιώνουν προηγούμενες, αποδεικνύεται, ότι το σχέδιο νόμου, εκτός από ρεαλισμό διαθέτει και μεγάλη κοινωνική ευαισθησία. Αντιμετωπίζει κοινωνικά προβλήματα και ανταποκρίνεται θετικά σε βασικά αιτήματα των πολύτεκνων οικογενειών.

'Ενα άλλο θέμα που αντιμετωπίζεται με τροπολογία που κατατέθηκε στη Διαρκή Επιπροπή και έχει ενσωματωθεί στο νομοσχέδιο, είναι των προερχόμενων από τις τέως Ανατολικές Χώρες και την Τουρκία. Για όσους βρίσκονται ήδη στην Ελλάδα, παρατίνεται η εξαίρεση κατάταξης μέχρι το τέλος του 2000, μετά το τέλος της οποίας καλούνται να υπηρετήσουν εξάμηνη θητεία. Για εκείνους που θα έρθουν στο μέλλον, προβλέπεται η χορήγηση τριετούς αναβολής κατάταξης και στη συνέχεια, εξάμηνη θητεία.

Τέταρτον, αντιρρησίες συνείδησης: Μέχρι σήμερα το πρόβλημα των πολιτών που αρνούνται να εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις επικαλούμενοι λόγους θρησκευτικούς ή ιδεολογικούς, αντιμετωπίζετο με τη μορφή της άστρης θητείας, νόμοι 731/77 και 1763/88. Όμως, οι διεθνείς μας υποχρεώσεις και τα ισχύοντα στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβάλλουν την αναμόρφωση των ρυθμίσεων. Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να αναφέρω το άρθρο 18 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, τα Ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7.2.83, 13.10.89, 11.3.93, 19.1.94, τη σύσταση της Επιπροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης και τέλος, τη σχετική απόφαση της Διάσκεψης της ΟΑΣΕ στην Κοπεγχάγη το 1990. Επίσης, θα ήθελα να αναφέρω, ότι η Επιστημονική Επιπροπή της Βουλής, στην Έκθεσή της για το σχέδιο νόμου παρατηρεί

ότι συνεισφορά στην άμυνα της πατρίδος αποτελεί χωρίς αμφισβήτηση και η άσπλη θητεία, καθώς και την άποψη που εκφράζει ότι η κοινωνική θητεία είναι πλέον πολιτικά ωριμη για να καθιερωθεί.

Τελικά, κύριοι συνάδελφοι, η πολιτεία πρέπει να αντιμετωπίζει την πραγματικότητα κατάματα και να μην κρύβεται πίσω από το δάκτυλό της.

Με το σχέδιο νόμου διατηρείται ο θεσμός της άσπλη θητείας με προσαύξηση δώδεκα μηνών και καθιερώνεται για πρώτη φορά η Εναλλακτική Πολιτική Υπηρεσία με προσαύξηση δεκαοχτώ μηνών. Να σημειωθεί εδώ, ότι η Εναλλακτική Υπηρεσία ισχύει σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εδώ και πολλά χρόνια. Η άσπλη θητεία σε μονάδες και υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και η Εναλλακτική Υπηρεσία σε φορείς του δημόσιου τομέα, εκπληρώνονται αποκλειστικά σε περιοχές εκτός Αθηνών, στην Θεσσαλονίκη και στους νομούς γένενσης και καταγωγής και διανομής καθώς και στα μεγάλα αστικά κέντρα. Για την εξέταση των αιτημάτων των αντιρρησών συνειδήσης, συνίσταται για πρώτη φορά ειδική επιτροπή από Καθηγητές Πανεπιστημίου, Δικαστικούς και Ανώτερους Αξιωματικούς, η οποία γνωμοδοτεί για κάθε περίπτωση και εξασφαλίζεται έτσι η αντικειμενικότητα στην κρίση και στην μεταχείριση των αντιρρησών.

Κύριε Πρόεδρε, στην κατ' άρθρον συζήτηση, θα έχουμε τη δυνατότητα να αναλύσουμε όλες τις επιμέρους διατάξεις του νομοσχέδιου, καθώς και τις τροπολογίες που κατατέθηκαν ή θα κατατεθούν. Πιστεύω όμως, ότι από την αρχή μπορούμε να πούμε, ότι πρόκειται για ένα νομοσχέδιο τολμηρό και σύγχρονο, που στηρίζεται στις εμπειρίες του παρελθόντος, λύνει τα προβλήματα του σήμερα και προβλέπει την αντιμετώπιση αυτών που θα προκύψουν στο μέλλον.

Αξίζουν συγχαρητήρια στην πολιτική γηεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και στους συνεργάτες της για την προσπάθεια, αλλά περισσότερο για το αποτέλεσμα. Από τη μελέτη του νομοσχεδίου εις βάθος, αλλά και τις επαφές μου με ενδιαφερόμενους πολίτες και φορείς, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα, ότι πρέπει όλες οι Πτέρυγες της Βουλής να το στηρίζουν. Από την συζήτηση άλλωστε στην Επιπροπή, δεν διαπιστώσαμε σοβαρές αντιρρήσεις ή διαφωνίες. Είναι, λοιπόν, ευκαιρία, στην εποχή αυτή της αμφισβήτησης και συκοφάντησης προσώπων, ρόλων και θεσμών, να στείλουμε προς τον ελληνικό λαό ένα μήνυμα, ότι πρώτοι εμείς οι εκπρόσωποι που Κοινοβούλιο αντιμετωπίζουμε τα εθνικά και κοινωνικά θέματα πέρα και πάνω από πολιτικές ή άλλες σκοπιμότητες, με αίσθημα ευθύνης και ομοψυχίας.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, για όλους αυτούς τους λόγους που προανέφερα, προτείνω την ψήφιση του σχεδίου νόμου, όχι απλά κατά πλειοψηφία, αλλά ομόφωνα απ' όλους τους Βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο Εισιγητής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Θεοφάνης Δημοσχάκης έχει το λόγο.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ: Δυστυχώς, με το συζητούμενο σχέδιο νόμου που φέρατε, κύριε Υπουργέ, δεν λύνονται τα προβλήματα της στράτευσης των Ελλήνων. Η υπόθεση της στράτευσης των Ελλήνων θα εξακολουθήσει να έχει προβλήματα, αφού καθημερινώς φθάνουν στα γραφεία σας, κύριε Υπουργέ, στα γραφεία των μελών της Επιπροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών, στα γραφεία των εισηγητών, διαμαρτυριών πολλών ενδιαφερομένων. Δημιουργεί τεράστια προβλήματα, αφού καθημερινώς πολλαπλασιάζονται οι ενδιαφερόμενοι. Επιπλέον, δημιουργούνται τεράστια προβλήματα ηθικής, κοινωνικής και συνταγματικής τάξης με τους αντιρρησίες συνειδήσης.

Από το άλλο μέρος, η στελέχωση των Ενόπλων Δυνάμεων σε οπλίτες, εξακολουθεί να έχει προβλήματα και οι οπλίτες, είτε στρατιώτες είτε ναύτες είτε αεροπόροι, εξακολουθούν να είναι είδος εν ανεπαρκεία στις στρατιωτικές μονάδες. Βέβαια, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας επιχειρεί μία τομή στην σχέση πολίτη και Ενόπλων Δυνάμεων. Πιστεύει, ότι δίδει η οριστική

και βιώσιμη λύση στα χρονίζοντα προβλήματα των ανυποτάκτων και μη Ελλήνων πολιτών, ρυθμίζει αυτούς που αρνούνται να υπηρετήσουν τη στρατιωτική θητεία λόγω στρατιωτικών και ιδεολογικών πεποιθήσεων και τροποποιεί, συμπληρώνει, ή διατηρεί ως έχουν άλλες διατάξεις προγενεστέρων νόμων περί τη στράτευση.

Ενώ η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας θα έπρεπε να είναι τίτλος πιμής για κάθε Ελληνόπουλο, ή όπως λέει η Εισηγητική 'Έκθεση' η εκπλήρωση της στρατιωτικής υποχρέωσης να αποτελεί ύψιστο καθήκον για κάθε 'Ελληνα και ουσιαστική συνεισφορά στην προάσπιση της Πατρίδος, εμείς φθάσαμε στο σημείο να μην έχουμε ποσότητα επάρκειας έμψυχου ανθρώπινου δυναμικού στις 'Ενοπλες μας Δυνάμεις.'

Και αυτό οφείλεται όχι μόνο λόγω υπογεννητικότητος του ελληνικού πληθυσμού, αλλά και λόγω μετανάστευσης, λόγω υπερέμετρων αναβολών, λόγω ανυποτάκτων εξωτερικού και εσωτερικού τελευταία, λόγω αντιρρησιών συνείδησης, ή ιδεολογικών πεποιθήσεων και λόγω, ας το πούμε και αυτό, χρήσης ναρκωτικών και ψυχογενών παθήσεων.

Παρόλο που τα σημερινά οπλικά συστήματα παρέχουν πολύ μεγαλύτερη ισχύ, οι ανάγκες σε προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων δε μειώθηκαν. Η γεωγραφική θέση της χώρας μας, σε συνδυασμό με τη διαμόρφωση του εδαφικού μας χώρου, μεγάλο μήκος συνόρων και πολυάριθμα νησιά και την εξ αναπολών απειλή, δημιουργούν ανάγκη διατήρησης ισχυρών Ενόπλων Δυνάμεων με ποιοτική και ποσοτική διάσταση ανάλογη.

Το όριο της στρατιωτικής θητείας παρά τις μειώσεις των τελευταίων ετών παραμένει το μεγαλύτερο της Δυτικής Ευρώπης και σε συνδυασμό αφενός με το δημογραφικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα μας και αφετέρου με την αριθμητική απόδοση των κλάσεων ετησίως η οποία μάλιστα θα επιδεινωθεί τα επόμενα χρόνια, τίθεται σοβαρό πρόβλημα αδυναμία διατήρησης της οροφής των Ενόπλων Δυνάμεων.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος οι επαίστες οι δικοί σας, κύριε Υπουργέ, προτείνουν την αύξηση του μονίμου και εθελοντικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων. Ακόμη, προτείνουν και τη στράτευση των γυναικών ή την πρόσληψη ιδιωτών σε στρατιωτικές υπηρεσίες. Βέβαια, με το παρόν νομοσχέδιο παρέχεται η δυνατότητα σε 'Ελληνες πολίτες που για διάφορους λόγους έχουν το τεράστιο και χρόνιο πρόβλημα να καταταγούν στο στρατό, έχουν, δηλαδή, καταστεί ανυπότακτοι, τους δίνεται πράγματι μοναδική χρυσή ευκαιρία να το επιλύσουν.

Οι ρυθμίσεις για τους ανυπότακτους όντως είναι ευνοϊκές. Αυτοί έχουν μακροχρόνια διαμονή στο εξωτερικό, είναι μεγάλης ηλικίας, τριάντα ένα έως σαράντα ετών, δηλαδή γεννηθέντες μεταξύ των ετών 1948-1966, για διαφόρους λόγους δεν εκπλήρωσαν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και επιθυμούν να επιστρέψουν στην Ελλάδα. Με την εισαγωγή του μεικτού συστήματος, την υπηρέτηση δηλαδή τμήματος θητείας και εξαγορά του υπόλοιπου, πιστεύετε ότι δεν παραβιάζονται οι διατάξεις του Συντάγματος περί ισότητος; Στο παρελθόν με υπουργικές αποφάσεις είχε επιχειρηθεί η αντιμετώπιση του προβλήματος, αλλά οι σχετικές ρυθμίσεις ελάχιστα απέδωσαν, είτε γιατί τα ευεργετικά μέτρα ήταν περιορισμένης χρονικής ισχύος, είτε γιατί οι ενδιαφερόμενοι προσδοκούσαν νέα ρύθμιση ευνοϊκότερη για αυτούς. Είχαν μάλιστα αντίθετα αποτελέσματα από τα αναμενόμενα, διότι αυξήθηκαν οι φυγόστρατοι και διογκώθηκαν επικίνδυνα όχι μόνο οι ανυπότακτοι του εξωτερικού, αλλά και αυτοί του εσωτερικού.

Τώρα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις των στρατιωτικών υποχρεώσεων των ατόμων μεγάλης ηλικίας και μη, οι οποίοι δεν έχουν ημερομηνία λήξης -ετοι πιστεύει ο Υπουργός-, θα πάψει πλέον να ισχύει η διαδικασία που είχαν ακολουθήσει άλλοι συνάδελφοί τους στο παρελθόν και θα δοθεί η δυνατότητα σε 'Έλληνες διαπρεπείς επιστήμονες του εξωτερικού να έρθουν να προσφέρουν στην Ελλάδα.

Τα μέτρα για τους ανυπότακτους του εξωτερικού, μολονότι είναι γενναία, δεν αναμένεται να αποδώσουν, διότι και παλαιότερα δεν απέδωσαν, όταν προ δεκαετίας ισχυαν ανάλογες ρυθμίσεις. Συγκινήθηκε μόνο το 10% των

ανυπότακτων του εξωτερικού. Άλλωστε αυτοί ευρίσκονται σε μία ηλικία, έχουν δημιουργήσει οικογένεια, έχουν αποκατασταθεί και επαγγελματικά στη ζεντιά, δεν έχουν να υπηρετήσουν για μεγάλο χρονικό διάστημα ίσως πολλοί απ' αυτούς θα ανέμεναν να χαριστεί εντελώς η στρατιωτική θητεία. Πρέπει όμως και οι ίδιοι να το γνωρίζουν ότι ευρισκόμενοι στη ζεντιά είχαν την πολυτέλεια να πάρουν πτυχία, να πάρουν ντοκτορά, να πάρουν καθηγητικές έδρες και κάποια άλλα Ελληνόπουλα άφησαν την καλλιέργεια του χωραφιού, εγκατέλειψαν το κοπάδι, εγκατέλειψαν το γκαράζ, το μαγαζί, το εργοστάσιο, την τεχνική σχολή και κατατάχθηκαν στον Ελληνικό Στρατό.

Υπηρέτησαν την πατρίδα, για να έχουν οι κύριοι αυτοί ελεύθερη Πατρίδα, για να έχουν διαβατήρια, για να λέγονται 'Έλληνες και να έρχονται κατ' έτος δεκαπέντε ημέρες να κάνουν πλούσιες και ωραίες διακοπές.

Ας υπηρετήσουν, λοιπόν, ένα μικρό χρονικό διάστημα την Πατρίδα. Είναι πατρίδα όλων μας και δεν έχουμε μόνο δικαιώματα, αλλά και υποχρεώσεις και καθήκοντα.

Θυμάμαι παλιά, προ του 1967, όταν ένας νέος έπαιρνε το φύλλο κατάταξης, γινόταν πανηγύρι στο χωριό. 'Όλοι οι νέοι το γλεντούσαν εβδομάδες ολόκληρες, γιατί θεωρούσαν ύψιστη τιμή την πρόσκληση στο στρατό. Και αλίμονο, κανείς αν γύριζε ως απλός πολίτης, για λόγους υγείας, τον έλεγαν ανίκανο, ήταν ο 'τίποτα' του χωριού. Θεωρούσαν τη στράτευση πρώτιστο καθήκον. Σήμερα, δυστυχώς, μέρος των νεο-Ελλήνων μηχανεύεται τα πάντα, για να αποφύγει τη στράτευση.

'Οσον αφορά το τίμημα των εκατό χιλιάδων δραχμών για κάθε μήνα απαλλαγής από τη στράτευση του ανυπότακτου και το οποίο πρέπει να καταβληθεί εφάπαξ, ίσως, κύριε Υπουργέ, έπρεπε εδώ να ληφθεί η πρόνοια από σας, να γίνει τμηματικά γι' αυτούς που δεν μπορούν να καταβάλουν το ποσό αυτό εφάπαξ, ή για μερικούς να μειωθεί, εφόσον έχουν πιστοποιητικά απορίας και για άλλους πάλι που είναι εύποροι, να αυξηθεί.

Εάν θέλουμε να γίνει χρήση από τους ανυπότακτους του εξωτερικού του νόμου που ψηφίζουμε, ας μην ανοίγουμε παράθυρα συνεχώς με τις ενέργειες μας, να μην δίδουμε ελπίδες και προσδοκίες σε μελλοντικούς ανυπότακτους.

Πρέπει επίσης να προσέξουμε τους ανυπότακτους του εσωτερικού, που και αυτοί αιξάνονται θεαματικά. Θα πρέπει να ληφθούν δρακόντεια μέτρα από τις στρατολογικές μας υπηρεσίες, αστυνομικές αρχές και στρατοδικεία για την εξάλειψη του φαινομένου. Δυστυχώς, εδώ ο έλεγχος και η νομοθεσία δεν καλύπτουν τέτοια κενά. Οι στρατολογικές μας υπηρεσίες πρέπει να απλουστεύσουν τις διαδικασίες λειτουργίας τους. Το έργο τους θα γίνει ευκολότερα, εάν εισαχθεί η μηχανοργάνωση και αυτό πρέπει να γίνει το ταχύτερο δυνατό.

Το σχέδιο νόμου αντιμετωπίζει και το πρόβλημα των αντιρρησιών συνείδησης, υπακούσασα προφανώς η Κυβέρνηση και ενδίδουσα στις πιέσεις των διεθνών φόρουμ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και των ψηφισμάτων της Ευρωβουλής.

Αλήθεια, κύριε Υπουργέ, τέτοιες πιέσεις δεν δέχεται η γειτονική μας Τουρκία για αντιρρησίες συνείδησης;

Το Σύνταγμα της Ελλάδος, του 1975, όπως αναθεωρήθηκε το 1986, προβλέπει στο άρθρο 4, παράγραφος 1, ότι οι 'Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου. Το ίδιο άρθρο στην παράγραφο 6, ορίζει ρητά, ότι κάθε 'Έλληνας που μπορεί να φέρει όπλα, είναι υποχρεωμένος να συντελεί στην 'Αμυνα της Πατριδας του, σύμφωνα με τους ορισμούς των νόμων. 'Αρα, δεν αφήνει περιθώρια για καμία εξαίρεση και ιδιαίτερα για λόγους συνείδησης.

Το άρθρο 13 του Συντάγματος πάλι, ορίζει στην παράγραφο 4 ρητά, ότι κανένας δεν μπορεί εξαιτίας των θρησκευτικών του πεποιθήσεων να απαλλαγεί από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το κράτος, ή να αρνηθεί να συμμορφωθεί προς τους νόμους.

Συνεπώς, η αξίωση των αντιρρησιών συνείδησης για απαλλαγή από την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υπο-

χρεώσεων, εξ αιτίας των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων, αντίκειται στις ρητές διατάξεις του Συντάγματος και δεν μπορεί κανένας να τις αγνοήσει.

Κατά καιρούς, η πολιτεία επιχείρησε να ψηφίσει σχετικούς νόμους για την κοινωνική θητεία, όπως το 1988, αποσύρθηκε όμως, μετά από γνωμοδότηση της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής, που διέγνωσε την αντίθεσή της προς το άρθρο 4 παράγραφος 6, και 13 παράγραφος 4 του Συντάγματος.

Τέλος και η Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε επί του θέματος το 1991, κατόπιν ερωτήσεως του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Αλλά και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής, που μας παρέδωσε χθες το κείμενό της, μολονότι δεν καθορίζει το θέμα, έχει επιφυλάξεις, όσον αφορά την εναλλακτική θητεία των αντιρρησιών συνείδησης και περιορίζει την κοινωνική θητεία μόνο σε εκείνους τους φορείς του δημοσίου τομέα, που βρίσκονται σε ειδική σχέση με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Σε κάθε περίπτωση, σημειώνει η έκθεση του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, θα ήταν ευκτέα η απαραίτητη με τις σύγχρονες κοινωνικές αντιλήψεις εναλλακτική κοινωνική ή πολιτική υπηρεσία, θα εύρισκε προσφορότερα συνταγματικά ερίσματα σε μία ενδεχόμενη προσεχή συνταγματική αναθεώρηση.

Το Σύνταγμα είναι ο ανώτατος καταστατικός χάρτης της Χώρας. Πρέπει να τον σεβόμεθα και να τον τηρούμε οι πάντες. Και να τηρούμε με θρησκευτική ευλάβεια όλες τις διατάξεις του, θεμελιώδεις και μη, να μην κάνουμε εκείνο που μας αρέσει και όπου μας βολεύει. Μην επιδιώκουμε να θέσουμε σε αμφισβήτηση την βασική και ιερά αρχή της υποχρεώσεως των Ελλήνων πολιτών εναντί της πατρίδος να την υπηρετήσουν. Παραβάζεται η αρχή της ίσος και δίκαιας μεταχείρισης αυτών και αλλοιώνεται ο υποχρεωτικός και καθολικός χαρακτήρας της στράτευσης με τη θέσπιση διατάξεων, όπως αυτή για τους αντιρρησίες συνείδησης.

Το μέτρο αυτό, εκτός του άδικου και άνισου χαρακτήρα που θα έχει, θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στο ηθικό των οπλιτών, στο αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων, θα κλονίσει προπαντός την πίστη των νέων εις τας περί ισονομίας και δικαιίας εφαρμογής των συνταγματικών διατάξεων.

Το πρόβλημα είναι σοβαρότατο. Ενώ όλες οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν την πολυτέλεια να έχουν αντιρρησίες συνείδησης, όπως έχουμε και εμείς, αυτοί δεν χρειάζονται, όμως, ούτε καν στρατό.

Τι να τον κάνει τον στρατό, παραδείγματος χάριν, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, ακόμα και η Ισπανία; Σύνορα έχουν μεταξύ τους. Εμείς, όμως, έχουμε εκαντοντάδες χλιόμετρα σύνορα χερσαία, θαλάσσια και εναέρια και επιπλέον έχουμε γείτονες όχι αγγελούδια.

Έπειτα, επειδή είμεθα ένας λαός της υπερβολής, μήπως αντιρρησίες συνείδησης δηλώνουν κάθε μέρα όλο και περισσότεροι Έλληνες λόγω μιμησμού ή οι περιθωριακοί για να εξασφαλίσουν διατροφή και έξοδα διαμονής επί ενάμιση και πλέον χρόνο, αντιμετωπίζοντας έτσι προσωρινά το πρόβλημα της εξεύρεσης εργασίας; Γιατί δε λαμβάνουμε υπόψη την πρακτική των άλλων χωρών της δυτικής Ευρώπης που εφήρμοσαν την εναλλακτική θητεία;

Αλήθεια, κύριε Υπουργέ, τι αποτελέσματα είχαν οι χώρες της δυτικής Ευρώπης που εφήρμοσαν την εναλλακτική θητεία; Τι έγινε παραδείγματος χάριν στην Ισπανία, τι έγινε στην Πορτογαλία, τι έγινε στη Γαλλία και αλλαχού; Πολλαπλασιάστηκαν οι αντιρρησίες συνείδησης; Αν τυχόν συμβούν τα ίδια και στην πατρίδα μας, πώς θα αντιμετωπίσετε εσείς ως Υπουργός ή η Κυβέρνησή σας το σοβαρότατο πρόβλημα που εγκυμονεί κινδύνους για την Άμυνα και την Ασφάλεια μας;

Με το νομοσχέδιό σας, κύριε Υπουργέ, θα υπηρετούν οι αντιρρησίες σε ιδρύματα και αλλαχού. Δηλαδή, θα τους διορίσετε επισήμως ως προπαγανδίστες των απόψεών τους σε ευαίσθητους χώρους για να διευκολύνουμε απολύτως στην άσκηση του προσθλυτισμού, ενώ γνωρίζετε όλοι από ποια

κέντρα του εξωτερικού πορεύονται, τι μέσα διαθέτουν και τι στόχους έχουν.

Με το νομοσχέδιό σας θα πληρώνονται για το φαγητό, για το ενοίκιο και για άλλα έξοδα και έτσι θα είναι ανενόχλητοι μισθοφόροι στην επιτέλεση της αντεθνικής τους και αντιχριστιανικής τους ιδεολογίας.

Επειδή, μερικοί χρησιμοποιούν υπέρ των αντιρρησιών συνείδησης δήθεν αποφάσεις διεθνών Οργανισμών, πρέπει ενδεικτικά να αναφέρουμε τα εξής:

Το δικαίωμα απαλλαγής των αντιρρησιών συνείδησης από τη στράτευση δεν αναγνωρίζεται ούτε από τη διεθνή σύμβαση του ΟΗΕ του 1966, περί αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

Σε σχετική προσφυγή αντιρρησία συνείδησης, λόγω μη απαλλαγής του από τη στράτευση, η αρμόδια Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ δια της υπ' αριθμόν 185/84 απόφασής της, την απέρριψε. Το όπι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν αναγνωρίζει το δικαίωμα αντιρρησιών συνείδησης το έχει δεχθεί και η νομολογία του γαλλικού ακυρωτικού δικαστηρίου δια των από 3.5.89 και 8.6.90 αποφάσεών του.

Επίσης, στη Γαλλία ο νόμος απαγορεύει ρητά κάθε προπαγάνδα υπέρ των αντιρρησιών συνείδησης. Το Γερμανικό συνταγματικό δικαστήριο πάλι, εδέχθη, όπι ο νόμος που αναγνωρίζει δικαίωμα απαλλαγής των αντιρρησιών συνείδησης από τη στράτευση, είναι αντισυνταγματικός.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως βλέπετε το θέμα είναι λεπτό και μεγάλο. Η Ελλάδα μας, όπως προείπα, έχει σύνορα, έχει εξωτερικούς κινδύνους, δεν περιβάλλεται από φίλους, συγγενείς λαόυς και συμμάχους. Δια τούτο, μολονότι σεβόμαστε μέχρι ενός σημείου, το πιστεύω των αντιρρησιών συνείδησης, ζητούμε να υπηρετήσουν όλοι την πατρίδα. Ζητούμε και οι αντιρρησίες συνείδησης να υπηρετήσουν μέσα στις μονάδες, με αυξημένη θητεία, ένστολοι και άστολοι. Υπάρχει διοικητική μέριμνα στο στρατό, υπάρχουν βοηθητικές δουλειές, υπάρχει για όλους υπηρεσία. Και γ' αυτούς. Μην ανοίγουμε τους ασκούς του Αιόλου, άλλως θα μετανοώσουμε πικρά, όπως για όλα αυτά που κάναμε και μετανοώσαμε εκ των υστέρων. Αφήστε τα νοσοκομεία και τα γηροκομεία στους φυσικούς τους φορείς. Έχουν αρκετά προβλήματα, μην τους τραυματίζουμε άλλο.

Τους αντιρρησίες συνείδησης, όπως π.χ. τους χιλιαστές τους απαγορεύει η θρησκεία τους να σκοτώνουν, μήπως εμάς η Ορθοδοξία μας επιτρέπει να σκοτώνουμε;

Κατά τα άλλα, το νομοσχέδιό σας, κύριε Υπουργέ, εισάγει όπως είπα, το μεικτό σύστημα εκπλήρωσης, μέρος της στρατιωτικής θητείας εν υπηρεσίᾳ, το υπόλοιπο επί πληρωμή και εξασφαλίζουμε μ' αυτόν τον τρόπο και τις συνέπειες της ανυποταξίας τους. Καθορίζει τα όρια ληκίας για την στράτευση Ελλήνων, προβλέποντας στράτευση από τα 18, ενώ μέχρι τώρα ήταν τα 19. Θεσμοθετείται η μειωμένη θητεία τριών μηνών, καθορίζει τη διάρκεια των αναβολών κατάταξης, όσα τα έτη σπουδών πλέον των δύο για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τα Τ.Ε.Ι. και για τις λοιπές σχολές, όσα είναι τα έτη σπουδών πλέον ένα.

Αντικαθιστά τον όρο εξαίρεση με την αναβολή για περιπτώσεις εξαιρέσεων για τη συμμετοχή των στρατευσίμων στις γενικές εξετάσεις για θέματα υγείας κ.λπ. Δημιουργεί περιφερειακές διευθύνσεις στρατολογικού για την υπαγωγή των στρατολογικών γραφείων. Τέλος, ρυθμίζει την εναλλακτική θητεία των αντιρρησιών συνείδησης.

Το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου που φέρατε, κύριε Υπουργέ, στην Εθνική Αντιπροσωπεία, όντως είναι ένα σχέδιο καλό για το οποίο και σεις και οι συνεργάτες σας καταβάλλατε πολλές προσπάθειες. Εμείς δεν θα είχαμε καμία αντίρρηση να το ψηφίσουμε. Βέβαια, με ορισμένες βελτιώσεις. Αν τυχόν δεν συμπεριλαμβάνονται σ' αυτό διατάξεις αντισυνταγματικές, όπως η εναλλακτική θητεία των αντιρρησιών συνείδησης. Γιατό, είμαστε υποχρέωμενοι να μην το ψηφίσουμε κατ' αρχήν. Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριοι Βουλευ-

τές, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα, ότι οι Βουλευτές κύριοι Γεώργιος Σούρλας, Δημήτριος Σιούφας, Βασίλειος Σωτηρόπουλος, Γεώργιος Αλεξόπουλος, Μπηρόλη Ακήφογλου, Ανδρέας Καραγκούνης, Παναγιώτης Μελάς, Βασίλειος Μιχαλολιάκος, Ελευθέριος Παπανικολάου, Φάνη-Πάλλη Πετραλία, Σπυρίδων Σπύρου, Παναγιώτης Σκανδαλάκης, Ιωάννης Χωματάς και Κωνσταντίνος Καραμηνάς, κατέθεσαν πρόταση νόμου: "Ιδρυση και λειτουργία Εθνικού Οργανισμού Τροφίμων και Φαρμάκων (ΕΟΤΡΟΦ)".

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Κύριοι συνάδελφοι, ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος, με επιστολή του στο Προεδρείο, ορίζει ως Ειδικό Αγορητή για το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης, τον κ. Ρόκο.

Ο Ειδικός Αγορητής του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Γεώργιος Ρόκος έχει το λόγο, δεδομένου ότι οι Αγορητές των άλλων Κομμάτων είναι καθ'οδόν, όπως πληροφορούμαται.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ευθύς εξ αρχής, δηλώσαμε μια θετική διάθεση να βοηθήσουμε και εμείς απ'τη μεριά μας, στη θετικότητα που από την αρχή εκφράζει αυτό το νομοσχέδιο, διότι ρυθμίζει πάγια ζητήματα και πάγιες διεκδικήσεις. Βέβαια, επισημάναμε ότι κατατίθεται με πολύ μεγάλη καθυστέρηση αυτό το νομοσχέδιο, το οποίο είχε αναγγελθεί από το 1994 και γι'αυτό είναι διπλά θετικό το ότι έστω και σήμερα γίνεται αυτή η προσπάθεια.

Δυστυχώς, όμως, την προσπάθεια που κάναμε τρεις μέρες στην Επιτροπή και τη στιγμή που μας έδειξε ο κύριος Υπουργός μια διάθεση να βελτώσει κάποια κενά που υπήρχαν μέσα, μας απογοητεύει με τη σημερινή του εμφάνιση όταν δεν φέρνει καμία τροπολογία, γι'αυτές που ευθύς εξ αρχής, είχε δειξεις τουλάχιστον ότι είναι διαταθειμένος να δεχθεί.

Πρέπει, όμως, έτσι και αλλιώς από τη μεριά μας να συνεχίσουμε τη δουλειά και να αναγνωρίσουμε το άλυτο πρόβλημα πολλών Ελληνίδων και Ελλήνων, διότις όταν τα απρόσπτα της ζωής, τους αναγκάζουν να μην εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

Ταυτόχρονα, όμως, η Βουλή των Ελλήνων πρέπει να επαναβεβαιώσει τη σημασία και την πλήρη προτεραιότητα της εθνικής λαϊκής ενότητας, η οποία έχει δύο αναγκαία βάθρα. Πρώτη, τη δικαιοσύνη με ελευθερία, δηλαδή δίκαιη κατανομή βαρών και απολαύσεων και ισότητα ευκαιριών. Άρα, ίση και ανθρώπινη μεταχείριση όλων των στρατευσίμων, στην περίπτωση των Ενόπλων Δυνάμεων, τελικά δε διασφάλιση ανθρωπίνων συνθηκών διαβίωσης και στοιχειωδών δημοκρατικών ελευθεριών και δικαιωμάτων.

Δεύτερον, την αλληλεγγύη ολόκληρου του Ελληνισμού, την ομοψυχία, την αίσθηση καθήκοντος στη συνείδηση καθενός από εμάς ότι ανήκει σε ένα σύνολο, ώστε με την επαγρύπνιση και αξιοποίηση δύο του έμψυχου δυναμικού του λαού μας να έχουμε τη μεγίστη ετοιμότητα και απόδοση του αμυντικού μας συστήματος.

Με βάση τις παραπάνω σκέψεις, εμείς στο Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα είμαστε αντίθετοι με μια αποσπασματική ρύθμιση ορισμένων θεμάτων, χωρίς να συνδέονται με οποιαδήποτε ρύθμιση, με ένα συνολικό σχέδιο αμυντικής ανασυγκρότησης και θωράκισης του ευρύτερου γεωστρατηγικού μας χώρου, Κύπρος, Αγαίο, Θράκη, Βαλκανία κ.λπ.

Το σχέδιο νόμου εκκινεί από μία υπόθεση εν είδει αιχμάτως, ότι δεν είναι δυνατόν, δηλαδή, να μειωθεί ο αριθμός του υπηρετούντος προσωπικού, άρα αποκλείεται μείωση της θητείας. Αυτό που μπαίνει έτσι, εν είδει αιχμάτως μας βρίσκει βεβαίως αντίθετους και είναι μια λογική, η οποία δεν απαντάει σε μια σύγχρονη πραγματικότητα.

Εμείς πιστεύουμε, ότι η χώρα, τόσο λόγω θέσης, όσο και λόγω και συγκυρίας ιστορικής και ιδιαίτερα του επεκτατισμού της γείτονος Τουρκίας, που είναι εγγενής στη φύση και τη δομή, που ο Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας πρέπει να αυξηθούν, όχι όμως απαραίτητα σε ανθρώπινο δυναμικό, όχι βεβαίως μόνο σε όγκο, αλλά και σε δύναμη πυρός, στην ευελιξία τους, στην επαγγελματική τους αποδοτικότητα, τη δυναμική συνεργασίας

τους με το λαό και τη δημιουργία επαγγελματικού στρατού συνείδησης, ο οποίος απαντά σε μια σύγχρονη πραγματικότητα. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν και με μείωση της θητείας, αρκεί να διακρηγεί η ελληνική πολιτεία τη σταθερή πρόθεσή της και αποφασιστικά να αντιμετωπίσει κάθε ζένη πίεση ή απειλή και μάλιστα την απειλή του παντούρκισμού.

Στοιχεία μιας τέτοιας πολιτικής είναι η εθελοντική στράτευση γυναικών, η τακτική ετήσια μετεκπαίδευση με συμμετοχή σε γυμνάσια, υπηρεσία είκοσι ή τριάντα ημερών, όπως σε Κύπρο, Ισραήλ κ.λπ. Κατάργηση περιττών μονάδων και στρατιωτικών διοικήσεων, οι οποίες είναι γραφειοκρατικού χαρακτήρα, οι οποίες δεν έχουν καμιά ουσιαστική σχέση με τα πραγματικά δεδομένα και τις αμυντικές ανάγκες της Χώρας, Τρίπολη, Μεσολόγγι κ.λπ. Διάταξη όλου του δυναμικού μας με μικτές ταχύτητες και ταχυκίνητες μονάδες. Εξοπλισμός με σύγχρονα μέσα, ώστε να έχουμε δύναμη κρούσης σε μεγάλο βάθος στα μετόπισθεν του επιπλέοντος. Έτσι ο ενδεχόμενος πόλεμος να διεξαχθεί σε έδαφος του επιπλέοντος και όχι στο δικό μας, ενώ κερδίζουμε και το πλεονέκτημα της άμεσης απάντησης ή και του πρώτου χτυπήματος.

Η διακεκομένη θητεία, με συνεχή ανά έτος μετεκπαίδευση επιπλέοντες τη μεγάλη και γρήγορη επιστράτευση. Δίνει τη δυνατότητα να υπηρετούν χωρίς κόστος όλοι οι άνδρες και γυναίκες πολλές φορές, σπουδαστές και εργαζόμενοι. Δίνει τη λύση και για τυχόν ανυπότακτους στο μέλλον, ώστε να μην εκφυλίζεται το καθήκον προς την πατρίδα με εξαγοράσιμη ποινή. Βεβαίως πρέπει να έχουν κίνητρα οι νέοι μας για κατάταξη σε μικρή ηλικία, όχι όμως σε βάρος της επαγγελματικής και μορφωτικής τους ωρίμανσης.

Παράλληλα καίρια ζητήματα, τα οποία βάλαμε και προχθές, η εξαγορά της θητείας όχι με εφάπταξ ποσό, αλλά με εγγυημένες ισόποσες πληρωμές, θα αποτελούν μία δυνατότητα και θα διευκόλυνε μέγιστα αυτούς, οι οποίοι σήμερα έχουν έτσι κι αλλιώς μέσα από το πρόβλημα.

Η επέκταση του προγράμματος πενταετούς θητείας με δημιουργία επαγγελματικού στρατού βοηθάει σε μια τέτοια κατάσταση και την ίδια στιγμή δίνει και μία ουσιαστική επέμβαση, όταν αυτή χρειαστεί, ευχόμενοι βεβαίως ποτέ να μην χρειαστεί.

Πήραμε θέση και θα πάρουμε και την επόμενη μέρα, όταν θα μπούμε και στην κατ'άρθρο συζήτηση για σημαντικά ζητήματα και ζητάμε, έστω κι αυτή τη στιγμή, να τα μελετήσει με σοβαρότητα ο κύριος Υπουργός, γιατί υπάρχουν πράγματα διατάξεις, οι οποίες είναι σε πλήρη αντίφαση με την κοινή λογική. Είναι αυτά που έχουν σχέση με τις μειωμένες θητείες στους πολύτεκνους, όταν υπάρχει μία διαφοροποίηση, η οποία είναι μεγίστη μεταξύ πέντε παιδιών ή έξι παιδιών ή τεσσάρων παιδιών, ή ακόμα και ρυθμίσεις που έχουν σχέση με τις εξαγοράσιμες ποινές για τρίμηνες, εξάμηνες και δωδεκάμηνες θητείες, οι οποίες είναι σε μία πλήρη αντίφαση.

Τα βάλαμε στην Επιτροπή τις προάλλες θα τα βάλουμε και πάλι όταν θα μπούμε στην κατ'άρθρο συζήτηση. Περιμέναμε, όμως, έτσι κι αλλιώς, ότι θα υπάρχει μία καλύτερη προσέγγιση του θέματος, όπως αυτό συζήτηθηκε στην Επιτροπή και όπως εξάλλου είχε φανεί να δέχεται το κύριος Υπουργός. Φυσικά αυτά θα τα συζητήσουμε τις επόμενες ημέρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος για τη συζήτηση του παρόντος νομοσχεδίου ορίζει ως Ειδική Αγορητήρια του Κόμματος την κα Δαμανάκη.

Η Ειδική Αγορητήρια του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κα Μαρία Δαμανάκη έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το νομοσχέδιο που συζητούμε επτηχειρεί πράγματι ορισμένες αλλαγές στο στρατολογικό καθεστώς, αλλαγές που κατά την άποψή μας είχαν ωριμάσει εδώ και καιρό. Αναφέρομαι κυρίως στην καθιέρωση της εναλλακτικής -κοινωνικής θα λέγαμε εμείς- θητείας που νομίζω ότι αποτελεί πια επιταγή των γενικότερων ωρίμων αλλαγών που έχουν συμβεί στην ελληνική

κοινωνία, αλλά και γενικότερα στις αντιλήψεις που υπάρχουν για τη στρατολογία και για τις "Ένοπλες Δυνάμεις".

Επιτρέψτε μου, με αφορμή αυτό το νομοσχέδιο, να κάνω, λοιπόν, μια γενικότερη τέτοια τοποθέτηση γύρω από τα προβλήματα αυτά.

Είναι γεγονός πως το καθεστώς που ισχύει για τη στράτευση, δηλαδή για την εκπλήρωση της συνταγματικής υποχρέωσης για στρατιωτική θητεία, αλλάζει ανάλογα με τις αντιλήψεις που αφορούν το ρόλο του στρατού, τις σχέσεις του με την κοινωνία, το σκοπό που καλείται να εκπληρώσει σε κάθε ιστορική περίοδο. Αυτές οι αλλαγές είναι αναπόφευκτες, κύριοι Βουλευτές, και θα ήταν πραγματικά μυωπική αντίδραση εκ μέρους μας να μη τις αντιληφθούμε.

Πέρα από τις ιδεολογικές αντιλήψεις και το διαχρονικό ρόλο του στρατού ως συγκροτημένου μηχανισμού της εξουσίας, που διαθέτει πράγματι μεγάλη ισχύ και επιρροή, είναι γεγονός, ότι την τελευταία εικοσαετία έχει συντελεστεί σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, ίσως όχι ολοκληρωμένα, αλλά πάντως έχει συντελεστεί ένας αναπροσαντολισμός του στρατού, που είναι αποτέλεσμα του ομαλού δημοκρατικού βίου της Χώρας και των ραγδαίων διεθνών εξελίξεων.

Θέλω να αναφερθώ σε ορισμένες από αυτές τις αλλαγές που έχουν συμβεί, γιατί έχω την εντύπωση ότι ορισμένοι συνάδελφοι, ιδιαίτερα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας, φαίνεται να μη τις έχουν συνειδοτοποιήσει.

Πρώτα-πρώτα είναι γεγονός, έχει συμβεί αυτό, δεν μπορούμε να επιστρέψουμε πίσω, η εγκατάλειψη του δόγματος της προστασίας από τον εσωτερικό εχθρό. Αναφέρομαι εδώ στον πολιτικό και ιδεολογικό αντίπαλο. Είναι γεγονός, ότι έχει συμβεί, η κατάργηση, η εγκατάλειψη του συνεπακόλουθου θεσμού του φακελώματος και των χαρακτηρισμών. Αυτά έχουν συμβεί. Είναι γεγονός επίσης, ότι έχει γίνει μια προσπάθεια να χτυπηθεί η αυθαιρεσία τόσο σε επίπεδο ποινών, παρά τα κρούσματα που εξακολουθούν να παρουσιάζονται, όσο και με τις άτυπες μορφές -αναφέρομαι εδώ στο περίφημο "καψόν", χαρακτηριστικό είναι π.χ. το παράδειγμα της πρόσφατης απομάκρυνσης από το στρατό δοκίμων, που αποδείχθηκε, ότι έκαναν καφόνι σε συνάδελφό τους- παρά, λοιπόν, αυτά τα φαινόμενα έχει γίνει μια προσπάθεια για να χτυπηθεί η αυθαιρεσία σε επίπεδο ποινών. Από την άλλη είναι γεγονός ότι υπάρχει κατοχύρωση ορισμένων πολιτικών και ατομικών δικαιωμάτων, όπως είναι η ελεύθερη κυκλοφορία βιβλίων, εφημερίδων, η άστολη έξοδος των στρατευμένων πολιτών, η άρνηση στον υποχρεωτικό εκκλησιασμό. 'Όλα αυτά τι δείχνουν: Αποδεικνύουν κατά την άποψή μας ένα γεγονός, ότι ο στρατός δεν παραμένει στεγανός στις κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις, τις εσωτερικές και τις διεθνείς.

Γιατί τα λέγω όλα αυτά; Γιατί νομίζω ότι είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσει το σύνολο του Σώματος και ιδιαίτερα ορισμένοι συνάδελφοι, οι οποίοι, πρέπει να το πω εδώ, εκφράζουν και ορισμένες στρατιωτικές αντιλήψεις, είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσουν αυτές οι αλλαγές, όχι ότι δεν υπάρχουν και αντίστροφα φαινόμενα. Εδώ θα μπορούσα να αναφερθώ σε πάρα πολλά προβλήματα. Αναφέρομαι δηλαδή στις συνθήκες στράτευσης των στρατευμένων, στο φαγητό, στην καθαριότητα, στην κτηριακή υποδομή, στον ελεύθερο χρόνο, στο μισθό, στις άδειες, στη δυνατότητα επικοινωνίας με το οικογενειακό περιβάλλον.

Εξακολουθούν να υπάρχουν τα περίφημα μέσα, τα "βύσματα", για να χρησιμοποιήσω μια λαϊκή έκφραση, την οποία νομίζω ότι, πάρα πολύ, όλοι κατανοούμε, τα οποία εξακολουθούν να έχουν πέραση για την κατάταξη στους κλάδους, για τις άδειες, για τις ειδικότητες, για τις μεταθέσεις. Και δεν είναι ίσως θα έλεγα και εντελώς παραλόγο το γεγονός, ότι ακόμα και κάποιοι οι οποίοι υποστηρίζουν και σε πολύ έντονους τόνους την ανάγκη της στράτευσης και της στρατολογικής υποχρέωσης όλων των Ελλήνων, όταν έλθει η στιγμή απευθύνονται με τα βύσματα αυτά για τακτοποίηση ορισμένων υποθέσεων. Δεν αναφέρομαι επίσης στην απαράδεκτη, ορισμένες φορές, συμπεριφορά εκπαίδευτών και διοικητών, στα προβλήματα της εκπαίδευσης, στα προβλήματα μιας κακώς εννοούμενης

πειθαρχίας όπως αυτή επιβάλλεται.

Δεν αναφέρομαι επίσης στα στρατιωτικά ατυχήματα, τα ένοπλα και μη, που μπορεί μεν να οφείλονται άλλοτε σε πλημμελή εκπαίδευση των στρατευμένων στο αντικείμενο ενασχόλησής τους ή μπορεί να οφείλονται σε χρονική πτίση και κόπωση, αλλά μπορεί να οφείλονται και στη μη λήψη αναγκών προληπτικών μέτρων ασφαλείας, αλλά και στην πλημμελή αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας, περιλαμβανομένων και των ψυχολογικών που οδηγούν συχνά στην αυτοκτονία στρατιωτών.

'Ομως, παρ' όλα αυτά τα προβλήματα, είναι γεγονός, ότι έχει αλλάξει -και θέλω ιδιαίτερα να επιμείνω σ' αυτό το σημείο- ο ρόλος και η αντιμετώπιση του στρατού και από την ελληνική κοινωνία, αλλά και από τους νέους. Και αναφέρομαι εδώ και στα αποτελέσματα μιας έρευνας, που θα ήταν πολύ ενδιαφέρον η Βουλή να τη δει και να ασχοληθεί, μια έρευνα που έγινε πρόσφατα από το Κέντρο Κοινωνικής Ψυχολογίας και Ερευνών της Κοινής Γνώμης του Πάντειου Πανεπιστημίου, όπου αυτές οι αλλαγές αποτυπώνονται κατά την άποψη μου με ένα τρόπο τελείως εναργή και σαφή. Φαίνεται, δηλαδή, ότι αλλάζει η αντίληψη που έχουν και οι νέοι και η κοινωνία για το στρατό και για τις "Ένοπλες Δυνάμεις".

Ενώ όμως συμβαίνουν ομαλά αυτές οι αλλαγές, πρέπει να σημειώσουμε και θέλω να το τονίσω αυτό απέναντι σε φωνές που ακούστηκαν, ότι η συντριπτική Πλειοψηφία των νέων Ελλήνων, της ελληνικής νεολαίας, εκπληροί και μάλιστα εγκαίρως, τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. Είναι μύθος η άποψη που καλλιεργείται ότι, μαζικά οι νέοι αποφέύγουν το στρατό, ότι προσπαθούν με ένα φυγόπονο τρόπο να μην εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. Πάνω από το 95% ίσως και πολύ περισσότερο, εκπληρώνει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και τις εκπληρώνει εγκαίρως. Και όλα τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί με κάποιους που σπουδάζουν στο εξωτερικό και που κατά τη γνώμη μου σωστά λύνονται σ' αυτό το νομοσχέδιο, αφορούν ένα μικρό αριθμό νέων.

Τα λέω όλα αυτά, κύριοι Βουλευτές, και νομίζω ότι είναι αναγκαίο να τα σημειώσουμε, για να υπογραμμίσω από τη μία μεριά τις μεγάλες αλλαγές που έχουν συντελεστεί στην κοινωνική αντίληψη για το στρατό αλλά από την άλλη για να υπογραμμίσω ότι υπάρχουν αυτές οι αλλαγές ως αποτέλεσμα και εσωτερικών και διεθνών αλλαγών και δεδομένων.

Αυτές οι αλλαγές, λοιπόν, είναι ανάγκη να επηρεάσουν και το κεφάλαιο θητείας. 'Ετσι πρέπει να αντιμετωπίσουμε το θέμα. Και αυτές οι αλλαγές που υπάρχουν και στην αντίληψη της ελληνικής κοινωνίας και της νεολαίας, είναι που κάνουν εφικτή και επιβάλλουν, έστω και με αρκετή καθυστέρηση, την εισαγωγή νέων θεσμών όπως είναι αυτός ο νέος θεσμός της εναλλακτικής εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας, για όσους προβάλλουν αντιρρήσεις που εδράζονται είτε σε θρησκευτικές είτε σε ιδεολογικές κοσμοθεωρητικές πεποιθήσεις.

Επειδή, έγινε ήδη αρκετή συζήτηση -και φαντάζομαι ότι θα επαναληφθεί και εδώ- στην επιτροπή γύρω από το θεσμό αυτό, θα ήθελα να επανέλθω με ορισμένα επιχειρήματα.

Κατ' αρχήν, πρέπει να γίνει σαφές, κύριοι Βουλευτές, ότι η αναγνώριση που γίνεται αυτή τη σημγή σε ορισμένους "Ελλήνες, σε ορισμένες κατηγορίες Ελλήνων" η αναγνώριση που γίνεται του δικαιώματος τους να αρνούνται τη στράτευσή τους λόγω των πεποιθήσεών τους αφορά στοιχειώδη πολιτικά και ατομικά δικαιώματα. Δικαιώματα που έχουν αναγνωρισθεί από καιρό στις χώρες της Ευρωπαϊκής "Ενωσης, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων όπως προκύπτει απ' όλα τα στοιχεία που είναι στη διάθεσή σας, έχει κατοχυρώσει την εναλλακτική θητεία. Άλλο τώρα που στη χώρα μας εισάγεται πολύ καθυστερημένα. Και γιατί εισάγεται πολύ καθυστερημένα; Εισάγεται εξαιτίας των γνωστών εσωτερικών καταστάσεων, του κλίματος της ψυχοριτολεμικής περιόδου, εξαιτίας θρησκευτικών πιέσεων. Γι' αυτούς τους λόγους εισάγεται καθυστερημένα αυτός ο θεσμός. 'Οχι ότι δεν αποτελεί δικαίωμα αυτών των ανθρώπων. Και επομένως, έτσι πρέπει να αντιμετωπισθεί ο θεσμός και όχι -ας μου επιτραπέι να πω- με τις

έντονες φωνές για να μην πω κραυγές που ακούγονται, για κάποιους που τους παραχωρούμε ας το πω έτσι, κάποιο δικαίωμα περίπου για να μην πάνε φυλακή.

Είναι δικαίωμα που το δικαιούντα -θέλω να το διακηρύξω και από αυτό το βήμα- είναι δικαίωμα που αναγνωρίζεται από τις συμβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και επομένως δεν πρόκειται για κανενός είδους ελευθερία.

Είναι επίσης αναμφισβήτητο ότι το υπάρχον Σύνταγμα επιτρέπει να γίνει μία τέτοια ρύθμιση. Είναι ακριβές αυτό το οποίο λέγεται, ότι το Σύνταγμα δεν κατοχυρώνει την εναλλακτική κοινωνική θητεία και είναι ανάγκη στα πλαίσια μιας σωστής αναθεώρησης να γίνει και όταν γίνει να δούμε αυτό το θέμα. Δηλαδή, πώς το Σύνταγμα πράγματι θα κατοχυρώνει, θα περιλαμβάνει θετικά το δικαίωμα αυτών των ανθρώπων να έχουν εναλλακτική, κοινωνική θητεία. Άλλα, το Σύνταγμα δεν απαγορεύει, η Βουλή, εμείς να νομοθετήσουμε θετικά υπέρ αυτού. Υπάρχουν εδώ οι απόψεις -μπορώ να αναφερθώ αν θέλετε-όλων σχεδόν των συνταγματολόγων της χώρας, ανθρώπων από ένα ευρύτατο πολιτικό φάσμα με κύρος, με επιστημονικές γνώσεις που υποστηρίζουν αυτό το επιχείρημα, ότι δηλαδή εμείς μπορούμε να νομοθετήσουμε. Το Σύνταγμα δεν απαγορεύει, θεβαίως δεν κατοχυρώνει και πρέπει στα πλαίσια του Συντάγματος, στις αλλαγές του Συντάγματος να δούμε αυτά τα θέματα.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, επομένως ο λόγος που καθυστερήσαμε μέχρι τώρα, επαναλαμβάνω ότι δεν ήταν πως το Σύνταγμα δεν το επέτρεπε, ήταν κυρίως οι θρησκευτικές πιέσεις και οι ψυχροπολεμικές πιέσεις, το δίδυμο άμυνα-θρησκεία όπως έχει χαρακτηριστικά ειπωθεί. Αλλωστε, πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι για οποιαδήποτε αλλαγή που αφορά αυτό το στρατιωτικό τομέα, το στρατολογικό καθεστώς, σ' αυτά τα ευαίσθητα θέματα και για οποιαδήποτε αλλαγή, πάντα προβάλονται τα ίδια επιχειρήματα, ότι δεν υπάρχει συνταγματική κάλυψη, ότι οι αμυντικές ανάγκες της χώρας επιβάλουν μία τέτοια πολιτική και άλλα σχετικά.

Οι αμυντικές ανάγκες της χώρας κατά την άποψή μας, μια και τέθηκε το θέμα αυτό, θέλω να πω, ότι εξυπηρετούνται όχι μονόπλευρα από την αύξηση των στρατιωτικών δαπανών, ούτε από τη γενική επίκληση γενικώς και αορίστως στο δημογραφικό πρόβλημα της χώρας. Εξυπηρετούνται και από την οικονομική ευρωστία της Ελλάδας και από τη δυνατότητά της να έχει διεθνή ρόλο και από τη δυνατότητά της να ασκεί σωστή εξωτερική πολιτική και βεβαίως εξυπηρετούνται και από τη δυνατότητα να έχουμε ένα σωστό εξοπλιστικό πρόγραμμα που να καλύπτει πραγματικά τις ανάγκες και από την ικανότητα των Ενόπλων Δυνάμεων να ανταποκριθούν, παράγοντες όμως που είναι αποτέλεσμα και άλλων συνθηκών, όπως είναι οι συνθήκες διαβίωσης των στρατιωτών. Επ' ευκαιρία θα ήθελα να επαναφέρω την πρότασή μας, ότι από όλο αυτό το τεράστιο κονδύλιο των εξοπλιστικών προγραμμάτων, το οποίο κακώς κατά την άποψή μας έχει εγκρίνει η Κυβέρνηση, αλλά το έχει εγκρίνει, θα μπορούσαν να εξοικονωμοθεωρούν κάποια χρήματα για τις ανάγκες διαβίωσης των στρατευμένων.

Επομένως, έτσι απαντούμε σ' όλους αυτούς που λένε ότι ο θεσμός της εναλλακτικής θητείας βάζει περίπου πυρίτιδα στα θεμέλια του οικοδομήματος που έχει σχέση με τις αμυντικές ανάγκες της χώρας.

Εμείς πιστεύουμε, ότι είναι ανάγκη να ψηφισθεί αυτός ο θεσμός και αυτός είναι ο λόγος, ο βασικός, που θα ψηφίσουμε και το νομοσχέδιο. Διότι ο θεσμός βάζει τέλος στην αξιολόγηση των αντιρρησιών συνείδησης ως περίπου αντεθνικών στοιχείων -αυτό συνέβαίνει μέχρι τώρα- και στην αντιμετώπισή τους ως εγκληματιών. Αυτός ο νέος θεσμός απαιτεί όμως η θητεία αυτή να αναγνωρισθεί πραγματικά ως θητεία και όχι ως τιμωρία. Έχω την εντύπωση ότι το νομοσχέδιο, στην προσπάθειά του να ισορροπήσει απέναντι στην πίεση που αναγνωρίζω ότι δέχεσθε εκ μέρους ορισμένων παραγόντων που θέλουν να μας γυρίσουν πίσω, έχει σε ορισμένες περιπτώσεις τη λογική της τιμωρίας. Τιμωρεί δηλαδή αυτούς τους ανθρώπους πειδεί δεν πάρινουν τα όπλα. Αν μιλούμε για εναλλακτική θητεία ως θητεία θα πρέπει να είναι θητεία. Βεβαίως θα πρέπει να είναι μεν αλλύτερος διάσκειας από την

ένοπλη θητεία για να μην αξιοποιηθεί αυτός ο θεσμός ως κίνητρο γενικώς και αορίστως.

Αλλά θα πρέπει η αύξηση να είναι ένα ποσοστό στη θητεία. Θα πρέπει οι άνθρωποι αυτοί να τυγχάνουν όλων των άλλων ευεργετήματων που έχουν σχέση με τα παιδιά, με την οικογενειακή κατάσταση αυτών οι οποίοι είναι ένστολοι, να έχουν δηλαδή αυτά τα ευεργετήματα και επομένως να μην υπάρχει λογική όπι τους βάζουμε και τόσους μήνες πακέτο παραπάνω όπως επίσης θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ασκούν δικαιώματα και ευεργετήματα συνυπέρτετης, συνδικαλιστικά δικαιώματα, κάλυψη στοιχειώδων οικονομικών τους αναγκών.

Θα επανέλθουμε σ' αυτά τα θέματα στα άρθρα. Δε θα ήθελα τώρα να μακρηγορήσω.

Πάντως, για να κλείσω αυτό το θέμα, εμείς υποστηρίζουμε την ανάγκη να εισαχθεί ο θεσμός και γι' αυτό ψηφίζουμε το νομοσχέδιο, αλλά επιμένουμε να εισαχθεί ως θητεία και όχι ως τιμωρία απέναντι σε κάποιους ανθρώπους που για λόγους συνειδήσης, που είναι κατοχυρωμένοι σ' όλες τις συμβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αρνούνται να υπηρετήσουν τη θητεία τους με το γνωστό τρόπο.

'Ερχομαι τώρα σ' ένα άλλο θέμα, σύντομα πολύ..

Θέλω να τονίσω την αντίθεσή μας σε κάποιο κεφάλαιο του νομοσχεδίου που αφορά την προσπάθεια της Κυβέρνησης να επιχειρήσει ένα δελεασμό, θα έλεγα, των δεκαοκτάχρονων νέων να στρατεύονται νωρίτερα.

Σήμερα υπάρχει εθελοντική στράτευση και σε αυτό δε διαφωνούμε.

Το νομοσχέδιο, όμως, τι κάνει; Δίνει, κατά την άποψή μας, υπερβολικά κίνητρα στους νέους, ακόμη και αν σπουδάζουν, προσπαθώντας να τους πείσει να κάνουν τη στρατιωτική τους θητεία από δεκαεπτά ή δεκαοκτώ ετών. Και νομίζουμε, ότι αυτό δε θα έπρεπε να συμβεί -να δοθούν, δηλαδή, αυτά τα υπερβολικά κίνητρα- διότι οι νέοι προσέρχονται στο Στρατό σε μία ευαίσθητη ηλικία -στη μετεφηβική ηλικία- και αποκόβονται από το οικογενειακό τους περιβάλλον, αποκόβονται από ένα περιβάλλον εκπαίδευσης, το οποίο ενδεχομένως ως φοιτητές να έχουν ανάγκη. Και, όπως νομίζουμε εμείς, είναι πολύ δύσκολο τελικά αυτό που προσπαθεί να κάνει το νομοσχέδιο, να συνδιαστούν, δηλαδή, οι σπουδές εξ αποστάσεως με τη θητεία, ή αντίστροφα οι σπουδές και η θητεία εξ αποστάσεως για όσους έχουν "βύσμα", για να επανέλθω στη γνωστή ορολογία κύριοι Υπουρούν.

Επομένως, εμείς νομίζουμε ότι θα μπορούσε να μείνει η εθελοντική στράτευση όπως είναι και να μην υπάρξουν αυτά τα υπερβολικά κίνητρα για να σπρώχουμε τους νέους να στρατευθούν τόσο γνωρίς.

Εξάλλου και εσείς ο ίδιος αναγνωρίσατε -και με τα στοιχεία που δώσατε- ότι η συντριπτική πλειοψηφία των νέων εκπλήρωι έγκαιρα τις στρατιωτικές της υποχρεώσεις. Ποιος λόγος να τους απούμονω;

τους οπιρωχούσσεις,
Σε καμία περίπτωση πάντως, δεν μπορούμε να δεχθούμε να στρατεύονται νέοι από τα δεκαεπτά χρόνια, όπως προβλέπεται σε άρθρο του νομοσχεδίου. Η διατύπωση που υπάρχει ότι αυτό θα γίνεται σε περιπτώσεις αυξημένων αναγκών, δε μας καλύπτει. Δε νομίζουμε ότι η περίπτωση της επιστράτευσης και μάλιστα της γενικής επιστράτευσης, μπορεί να καλυφθεί από τέτοιες ασαφείς -ας μου επιτραπεί αυτή η έκφραση- διατύπωσεις

Τελειώνοντας, κύριοι Βουλευτές, εμείς ψηφίζουμε το νομοσχέδιο κυρίως γιατί εισάγει αυτό το θεσμό. Έστω και αν δε μας ικανοποιεί πλήρως ο τούρπος ποιησιάνεται.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

(Αντιπροεδρος της Βουλης κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ)
Νομίζω ότι είναι ανάγκη να γίνει η συζήτηση με ένα ώριμο και ψύχραιμο τρόπο, να αποφύγουμε, αν θέλετε, αυτές τις κραυγές, οι οποίες ουσιαστικά στερεούν από τους αντιρρησίες το ανθρώπινο δικαίωμα να ασκήσουν εναλλακτική θητεία και να δούμε πώς μπορούμε να βελτιώσουμε το νομοσχέδιο όχι μόνο επειδή με τη διαφορετική κατάσταση εκτίθεται η γήινα.

μας διεθνώς, εκτίθεται η χώρα μας σε ορισμένα φόρουμ κούλτουριάρηδων, όπως μας είπαν Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, αλλά επειδή είναι ανάγκη να εναρμονιστεί το Ελληνικό Δίκαιο με τις συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τύποις και ουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι η Βουλευτής και Μαριέτα Γιαννάκου-Κουτσίκου ζητεί ολιγομέρη άδεια απουσίας στο εξωτερικό. Το αυτό και ο κ. Ιωάννης Τζωάννος. Εγκρίνεται.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η Βουλή ενέκρινε.

Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Τσοχατζόπουλος έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας παρουσίασε το σχέδιο νόμου που αφορά τη στρατολογία και άλλες ρυθμίσεις σχετικά με τις στρατιωτικές υποχρεώσεις και εξήγησε αναλυτικά τις επιμέρους ρυθμίσεις τις οποίες προωθούμε με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Εκτιμούμε ότι με τις ρυθμίσεις αυτές θα δοθεί απάντηση σε μία σειρά από προβλήματα τα οποία υπάρχουν στη μέχρι σήμερα αντιμετώπιση των στρατιωτικών υποχρεώσεων πολλών νέων ανθρώπων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύουμε ότι σήμερα η σύγχρονη Πολιτεία δεν μπορεί να υπάρχει ασάφεια, αδιαφάνεια και έλλειψη καθαρών ρυθμίσεων στον τρόπο εκπληρωσης των υποχρεώσεων των νέων ανθρώπων, ώστε να ανταποκριθούν στη συνταγματική υποχρέωση που ισχύει ενιαία για όλους τους "Ελληνες πολίτες για στράτευση και υπηρεσία στην πατρίδα".

Αυτό γίνεται ακόμα πιο έντονο από τη στιγμή που, είναι γνωστό, ότι σήμερα υπάρχουν στη χώρα μας δεκαοκτώμισι χιλιάδες ανυπότακτοι "Ελληνες ηλικίας από τριάντα ένα έως σαράντα εννέα ετών. Ποιοι είναι οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτό το πρωτοφανές φαινόμενο δεκαοκτώμισι χιλιάδες νέοι "Ελληνες να μην έχουν διαμορφώσει επίσημα καθαρές σχέσεις υποχρεώσεων και δικαιωμάτων απέναντι στην ελληνική πολιτεία, που ξεκίναει από την άρνηση, την αδυναμία ή την ειδική συνθήκη που τους επέβαλαν, ώστε να μην μπορέσουν να παρουσιαστούν και να εκπληρώσουν τη στρατιωτική τους θητεία; Είναι ένα θέμα που έχει άμεση σχέση με την ιστορική εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας.

Ζήσαμε περιόδους που η εξέλιξη, όπως αυτή που διαμορφώθηκε από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά, οδήγησε, ως γνωστόν, ένα μεγάλο κομμάτι του Ελληνισμού στο εξωτερικό, για να μπορέσει ν' αντιμετωπίσει το τεράστιο θέμα της ανεργίας εκείνης της εποχής.

Ζήσαμε εποχές, όπου ο εμφύλιος σηματοδότησε τον ξεσκοκώμο και το ξεσπίτωμα χιλιάδων Ελλήνων, που πολλοί απ' αυτούς μέχρι σήμερα δεν μπόρεσαν να επανέλθουν.

Ζήσαμε, εν συνεχείᾳ, φαινόμενα τα οποία έχουν σχέση με το αναγκαστικό ξερίζωμα των Ελλήνων, που για να επιβιώσουν, να κερδίσουν τα προς το ζην, αναγκάσθηκαν να μετοικήσουν είτε στα ανθρακωρυχεία του Βελγίου είτε στη Γερμανία είτε σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, σηματοδότωντας, με τη δική τους συμβολή τις δεκαετίες του 1950 και του 1960, την οικονομική ανάκαμψη των ευρωπαϊκών χωρών.

Ζήσαμε και τα φαινόμενα εκείνων των Ελλήνων, οι οποίοι εξαιτίας της δικατορίας είτε έφυγαν είτε βρέθηκαν στο εξωτερικό και βέβαια δεν είχαν τη δυνατότητα πλέον να εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

Τέλος, υπάρχει μία κατηγορία των τελευταίων ετών, δηλαδή των δύο τελευταίων δεκαετιών, των οποίων οι λόγοι σχετίζονται άμεσα με τους όρους και τις δυνατότητες εξέλιξης στο εξωτερικό. Ένας μεγάλος αριθμός εξ αυτών διαπρέπουν στο εξωτερικό. Και μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι υπάρχει, όχι μόνο στη δική μου υπουργεία στο Εθνικής Άμυνας, αλλά και στην περίοδο των προηγουμένων συναδέλφων ανεξαρτήτως Κόμματος, σειρά αιτήσεων, που διεκδικούν την εξαίρεση ή την αναβολή από την υποχρέωση για το

στράτευμα, με το αιτιολογικό ότι διέπρεψαν στο εξωτερικό, ότι έχουν δύο και τρία ντοκτορά, ότι είναι ανώτατοι υπάλληλοι Διεθνών Οργανισμών, ότι είναι σε τραπεζικά ιδρύματα, κ.ο.κ.

Για την αντιμετώπιση όλων αυτών των προβλημάτων θεωρήσαμε ότι είναι ανάγκη να ξεκαθαρίσουμε το θέμα αυτό.

Δε νομίζω ότι μπορούμε να λέμε ότι θα επιχειρήσουμε μια συνολική προσπάθεια ανασυγκρότησης και ανανέωσης της ελληνικής κοινωνίας -διεκδικούμε μια ισότιμη σχέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση με την υπογραφή της Διακυβερνητικής Δάσκεψης, η οποία πολύ γρήγορα θα ολοκληρωθεί και θα βρει, επιτέλους, την τελική της μορφή πάνω στην οποία θα στηριχθεί το αύριο της Ευρώπης-κατοχυρώνοντας, μέσα απ' αυτήν τη Διάσκεψη, μια σειρά από δικαιώματα στους Ευρωπαίους πολίτες, ενώ την ίδια στιγμή υπάρχει ασάφεια, όσους αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ίδιων των Ελλήνων πολιτών, σε σχέση μάλιστα, με μια συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της υποχρέωσης για στράτευση και υπηρεσίας προς την Πατρίδα.

Με τις διατάξεις, λοιπόν, αυτού του νομοσχεδίου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ρυθμίζουμε οριστικά αυτό το θέμα, για όλες τις ηλικίες εκείνες που αποτελούν την κατηγορία των ανυπότακτων, στο εξωτερικό και στο εσωτερικό. Πρόκειται για τους γεννηθέντες από το 1948 μέχρι το 1966, ηλικίας, δηλαδή, -όπως είπα και προηγουμένως- τριάντα ένα και σαράντα εννέα ετών...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Όχι του 1948.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Γεννηθέντες το 1948.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μα, μέχρι το 1959 έχει ρυθμισθεί το θέμα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Δεν έχουν ρυθμισθεί όλες οι περιπτώσεις, κύριε Βαρβίτσιωτη. Οι διατάξεις του ν. 1763/1988, βάσει των οποίων μέχρι σήμερα αντιμετωπίζονται αυτά τα θέματα, πρόβλεπταν τη ρύθμιση ορισμένων επί μέρους θεμάτων. Όμως, υπάρχουν αικόμη ανυπότακτοι, οι οποίοι δεν αξιοποίησαν αυτές τις ρυθμίσεις.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ούτε αυτού του νόμου ούτε του ν.2109...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ούτε του ν.2109, ούτε του ν.1911.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Υπουργέ, ο ν. 2109...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Βαρβίτσιωτη, σας ευχαριστώ για τη διακοπή. Αφήστε με, όμως, να ολοκληρώσω και ευχαρίστως μετά να συζητήσουμε.

Αναφέρθηκα, κυρίως στο ν.1763/1988 για τη στρατολογία των Ελλήνων, που απετέλεσε τη βάση πάνω στην οποία, στηρίχθηκε το στρατολογικό μας δίκαιο τις δύο τελευταίες δεκαετίες.

Από την άλλη μεριά, δε παραγνωρίζω ότι υπήρξαν μεταγενέστεροι νόμοι, ο 1911 και ο 2109. Αυτό, όμως, δε βοήθησε στη λύση του προβλήματος. Το πρόβλημα συνεχίζει να υφίσταται. Γι' αυτό, ακριβώς, προχωρούμε σε μια ρύθμιση, η οποία συμπεριλαμβάνει συνολικά όλη αυτήν την περίοδο, από το 1948 έως το 1966.

Με βάση, λοιπόν, αυτή τη ρύθμιση προωθούμε μία σειρά από διατάξεις, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα να ξεκαθαρίσουμε η σχέση αυτών των Ελλήνων με το Ελληνικό Κράτος, τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, και να υλοποιηθεί η υποχρέωση προς την Πολιτεία, δίνοντας τη δυνατότητα μερικής πραγματοποίησης της θητείας, η οποία κυμαίνεται από τρεις έως δώδεκα μήνες, κλιμακούμενης σε έξι, δώδεκα μήνες και εξαγορά του υπολοίπου της θητείας, η οποία θα είναι πάνω από εκατό χιλιάδες το μήνα.

Αυτή είναι η διάταξη η οποία δίνει τη δυνατότητα σε όλες αυτές τις κατηγορίες που αφορούν δεκαοκτώμισι χιλιάδες "Ελληνες να ρυθμίσουν τις σχέσεις τους και τις υποχρεώσεις τους με τη σύγχρονη πολιτεία, να αποκαταστήσουν την επικοινωνία, την πρόσβαση και την κοινή, αν θέλετε, δυνα-

τότητα συμπόρευσης από εδώ και πέρα αιτών των Ελλήνων, με το σύνολο του ελληνικού λαού. Και αυτό πιστεύω ότι σε μία προοπτική την οποία κατοχυρώσαμε με τη νέα πορεία της Ελλάδος προς το 2000, είναι τουλάχιστον ηθικά, πολιτικά, αλλά και κοινωνικά αναγκαίο και αποκαθίσταται μία σχέση αξιοποίησης μεταξύ Ελληνα πολίτη και σύγχρονης ελληνικής πολιτείας.

Βέβαια, οι ρυθμίσεις, οι οποίες προωθούνται με το νομοσχέδιο αυτό δεν περιορίζονται απλά στο συγκεκριμένο θέμα. Αντιμετωπίζουν συγχρόνως, στο πλαίσιο μιάς ολοκληρωμένης θέσης που έχουμε για την εξέλιξη της αρμυντικής μας πολιτικής, η οποία στοχεύει στην ενδυνάμωση της αποτρεπτικής και αμυντικής επάρκειας των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, με παρεμβάσεις και επί μέρους πολιτικές που στοχεύουν, σε συνολική επανεξέταση και προσδιορισμό του εκπαιδευτικού συστήματος για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων. Και αυτό αφορά, τόσο τα στελέχη στο επίπεδο των αξιωματικών, όσο και τα στελέχη τα οποία προσδιορίζονται στο χώρο των οπλιτών θητείας, οι οποίοι όπως ξέρετε αποτελούν ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των Ενόπλων Δυνάμεων.

Είναι γνωστό, λοιπόν, ότι ο ελληνικός Στρατός, οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, στελεχώνονται από εκατόν εξήντα χιλιάδες περιπου αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και οπλίτες, από τους οποίους εξήντα πέντε χιλιάδες περίπου είναι επαγγελματικά στελέχη -Στρατός Ξηράς, Αεροπορία και Ναυτικό-και το υπόλοιπο είναι οπλίτες θητείας.

Βέβαια, είναι σαφές ότι η Χώρα μας υφίσταται το πρόβλημα της δημογραφικής συρρίκνωσης, η οποία παρατηρείται τα τελευταία χρόνια.

Είμαι υποχρεωμένος να σας θέσω υπόψη σας ότι στα επόμενα πέντε χρόνια περιμένουμε μία μείωση του αριθμού των οπλιτών θητείας, κατά δεκαπέντε έως δεκαοκτώ χιλιάδες νέους. Δηλαδή, μετά από πέντε χρόνια θα έχουμε δεκαοκτώ χιλιάδες λιγότερους οπλίτες από εκείνους, οι οποίοι παρουσιάζονται σήμερα.

Αυτό έχει άμεση σχέση με το γνωστό δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας. Η ελληνική οικογένεια απόφευγει την απόκτηση πολλών παιδιών διότι αυτό συνεπάγεται υψηλό κόστος και πολλές υποχρεώσεις.

Η ανάγκη, λοιπόν, να υπάρξει προς αυτήν την κατεύθυνση μία συστηματική κοινωνική πολιτική, η οποία θα απαντήσει σ' αυτό το δημογραφικό πρόβλημα, εντοπίζεται και μέσα από αυτήν τη διαπίστωση.

'Ομως, με τις ρυθμίσεις που κάνουμε στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο δεν έχουμε τη δυνατότητα -και δεν είμαστε και αρμόδιοι εξάλλου- να προβλέψουμε παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση αυτού του θέματος. Έχουμε, όμως, την υποχρέωσή, ως υπεύθυνο υπουργείο για τη στήριξη και την ικανοποίηση των αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων, να πρωθήσουμε όλα εκείνα τα μέτρα τα οποία είναι απαραίτητα, ώστε η μαχητική ικανότητα, η αμυντική επάρκεια και το αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων, να διατηρηθεί και να υπάρξει και μία περαιτέρω ενίσχυση και μάλιστα με τις συνθήκες που υπάρχουν σήμερα, και οι οποίες επιβεβαιώνουν με τον πλέον εντυπωσιακό τρόπο μία ένταση της γνωστής εξ ανατολών απειλής εναντίον της Ελλάδος.

Γιαυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προχωρούμε σε δύο βασικές κατευθύνσεις. Έχουμε πάρει την απόφαση να προχωρήσουμε στην ενδυνάμωση του ποσοστού του επαγγελματικού τμήματος των Ενόπλων Δυνάμεων, καλύπτοντας τόσο τις ανάγκες σε αξιωματικούς και υπαξιωματικούς και να αξιοποιήσουμε το ΕΠΥ (Εθελοντές Πενταετούς Υποχρέωσης), την επαγγελματική στελέχωση, δηλαδή, των Ενόπλων Δυνάμεων για τακτό χρονικό διάστημα.

Επίσης, αυτήν τη στιγμή έχουμε την υποχρέωση να προχωρήσουμε και στην περαιτέρω αποτελεσματική εκπαίδευση των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, πρωθώντας μόρφωση πανεπιστημιακού επίπεδου για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, και διαμορφώνοντας ένα αντίστοιχο νόμο-πλαίσιο για την εκπαίδευση των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων.

"Έτσι, θα μπορέσουμε να εγγυηθούμε ότι οι αξιωματικοί και οι υπαξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων θα προέρχονται από πανεπιστημιακού επιπέδου σχολές και από την άλλη μεριά θα διασφαλίσουμε νέους είδους κοινωνική πολιτική και πολιτική επαγγελματικής κατάρτισης για τους οπλίτες. Εκπιμούμε ότι οι οπλίτες οι οποίοι υπηρετούν δεκαοκτώ μήνες ή λιγότερους, ανάλογα με την οικογενειακή τους κατάσταση, την Πατρίδα, πρέπει να βρίσκουν την ανταπόκριση και να αισθάνονται την μια ευαισθησία, της Πολιτείας η οποία οφείλει να γνωρίζει τη δυσκολία αυτών των ανθρώπων να επανέλθουν στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας, μετά τη λήξη της θητείας τους. Αυτό απαιτεί μια ιδιαίτερη προσπάθεια, συνδυάζεται με δυσκολίες και είναι ιδιαίτερα έντονη για εκείνους τους νέους, οι οποίοι δεν έχουν το προνόμιο ή τη δυνατότητα από την οικογένειά τους να διασφαλίσουν τους όρους μόρφωσης, εξέλιξης, κατάρτισης, που για ένα μεγάλο ποσοστό του ελληνικού λαού είναι εφικτό να παρασχεθεί.

Στην περίπτωση επίσης αυτή δεν πρέπει να ξεχάσουμε κι εκείνους τους Έλληνες πολίτες, οι οποίοι ανήκουν στην κατηγορία των αναλφαβήτων. Μάλιστα στη Διαρκή Κοινοβούλευτική Επιτροπή συνάδελφος επισήμανε το γεγονός αυτό. Είναι ένα πρόβλημα που φαίνεται ότι το ξεχάμε, αλλά δυστυχώς υπάρχει ακόμα. Αυτό το συναντάμε και το ζούμε πάρα πολύ έντονα, όταν πραγματοποιείται η στράτευση, όπου εκεί, όπως ξέρετε όλοι σας, κάθε χρόνο αυτοί οι εκατό χιλιάδες με εκατόν δέκα χιλιάδες Έλληνες πολίτες, μέσα από τις έξι σειρές ΕΣΣΟ που παρουσιάζονται, αποτελούν το νέο ανθρώπινο δυναμικό των Ενόπλων Δυνάμεων. Είναι η εκπροσώπηση του ελληνικού λαού κάθε φορά, σε σχέση με την υποχρέωση στράτευσης και στρατιωτικής θητείας.

Γι' αυτό υπάρχει ανάγκη να σκύψουμε με πολύ ενδιαφέρον όλοι, η Πολιτεία πρώτα απ' όλα, αλλά και τα Κόμματα, και να ασχοληθούμε με τους όρους κάτω από τους οποίους πραγματοποιείται αυτή η θητεία.

Επιτρέψτε μου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να σας μεταφέρω εμπειρίες που είχα από το διάλογο με τις νεολαίες όλων των Κομμάτων. Για πολλούς από εμάς φαίνεται να είναι ένα θέμα πολύ απομακρυσμένο, να αφορά έναν περιορισμένο αριθμό Ελλήνων από τα δέκα εκατομμύρια, τους οποίους όμως έχουμε την ευθύνη και την υποχρέωση να εκπροσωπούμε.

Πιστέψτε με, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι άνθρωποι κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής τους θητείας, οι προβληματισμοί που οι αναπτύσσονται, η ολοκλήρωση και η απομική εξέλιξη, που πραγματοποιείται σ' αυτήν την περίοδο, είναι ανάγκη να αποτελεσει αντικείμενο ενδιαφέροντος από την πλευρά της πολιτείας. Μιας σύγχρονης πολιτείας βεβαίως, η οποία στη βάση ενός δημοκρατικού, ανοιχτού, πολυφωνικού, σύγχρονου πολιτικού συστήματος, έχει υποχρέωση να δώσει απαντήσεις, να βρει λύσεις, ώστε να βοηθήσει ανταποκριθεί στην εκπλήρωση της στοιχειώδους υποχρέωσης ενός νέου ανθρώπου, ο οποίος διαθέτει δεκαοκτώ ή παραπάνω μήνες της προσωπικής του ζωής, για να υπηρετήσει την πατρίδα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Εμείς διαθέσαμε είκοσι οκτώ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Δεν αμφιβάλλω. Αυτό όμως δε μειώνει σε τίποτα το σεβασμό.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Να είσθε βέβαιος γι' αυτό.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κανείς δεν το μετανιώνει, να είσθε βέβαιος γι' αυτό. Όμως, υπάρχει ανάγκη να αλλάξουμε τη νοοτροπία, η οποία υπάρχει σήμερα, ότι η στρατιωτική θητεία είναι μια χαμένη περιοδος, ότι είναι μια αγγαρεία γιατί πράγματι αυτή η αντίληψη υπάρχει.

Το θέμα, λοιπόν, είναι ότι επωφελείται η πολιτεία, το 'Εθνος, ο λαός πρώτα απ' όλα, από μια τέτοια πολιτική, η οποία στοχεύει σ' αυτήν την κατεύθυνση και βέβαια, επωφελούνται και τα συγκεκριμένα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

Με βάση αυτές τις σκέψεις, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να πω ότι η προσπάθειά μας είναι, αφενός να ενδυναμώσουμε

το θέμα του επαγγελματικού τμήματος των Ενόπλων Δυνάμεων για να αντιμετωπίσουμε το δημογραφικό πρόβλημα και αφ' ετέρου να ξεκαθαρίσουμε τους όρους κάτω από τους οποίους οι 'Ελληνες πολίτες, οι νέοι 'Έλληνες, σήμερα θα διασφαλίσουμε το δικαίωμα στη μόρφωση, θα διατηρήσουμε ανεμπόδιστα το δικαίωμα να αξιοποιούν παράλληλα με την υποχρέωση για στράτευση, την επιθυμία τους για μόρφωση σε Πανεπιστήμια, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και σε επαγγελματικές σχολές, σε επαγγελματικά λύκεια και εν πάσῃ περιπτώσει σε μη πανεπιστημιακές ανώτερης εκπαίδευσης ανάγκες.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Αρκεί να μην είναι πρόσχημα να μπορούν να αποφεύγουν τις στρατιωτικές τους υποχρέωσεις.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Πιστεύουμε ότι με τις ρυθμίσεις, τις οποίες προωθήσαμε και -οι οποίες συμπληρώνουν το υφιστάμενο καθεστώς- διασφαλίζουμε διαφάνεια και αντικεμενικότητα και θέτουμε σαφείς όρους. Παραδείγματος χάριν, προβλέπουμε το δικαίωμα αναβολής σε κάθε νέο 'Έλληνα για περαιτέρω μόρφωση μετά το λύκειο, η οποία προβλέπει τη δυνατότητα αναβολής εφ' όσον είναι "νί" χρόνια η διάρκεια των σπουδών του, δηλαδή, "νί" συν δυο. Έτοιμης είναι η δυνατότητα σε όλες τις ειδικότητες να έχουν επαρκή χρόνο σπουδών, προβλέποντας συγχρόνως ως ανώτατο όριο σπουδών τα είκοσι οκτώ, είκοσι εννιά και τριάντα χρόνια. Τα τριάντα χρόνια για ειδίκευση στην ιατρική, η οποία όπως ξέρετε απαιτεί περισσότερο χρονικό διάστημα απ' ό,τι οι άλλες σπουδές, τα είκοσι εννιά χρόνια για τους αποφοίτους ΑΕΙ στο βαθμό που κάνουν μεταπτυχιακά και τα είκοσι οκτώ χρόνια για εκείνους οι οποίοι πηγαίνουν σε κατεύθυνση ΑΕΙ. Όπως, επίσης, προβλέπεται ανώτατο όριο τα είκοσι πέντε χρόνια για εκείνους, οι οποίοι κάνουν σπουδές μη πανεπιστημιακού επιπέδου, τεχνικές, επαγγελματικές Κ.Ο.Κ., έτοις ώστε να υπάρχει και ένα σαφές όριο πέραν του οποίου δε δύναται να δοθεί περαιτέρω αναβολή.

Μ' αυτές λοιπόν τις ρυθμίσεις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οριθετούμε από τη μία μεριά το ανώτατο όριο μέχρι το οποίο μπορεί να δοθεί αναβολή και από την άλλη μεριά τη δυνατότητα άμεσα, εύκολα και με τηλήρη διαφάνεια να μπορούν να λαμβάνουν δύο οι νέοι αναβολή, ώστε να μπορέσουν να αξιοποιήσουν το χρόνο τους για σπουδές. Έτσι νομίζω ότι ξεκαθαρίζουμε σε μια καινούρια βάση, το πλαίσιο ώστε ο νέος 'Έλληνας πολίτης να μπορεί να επιλέξει και να πραγματοποιεί συγχρόνως και τις δυο υποχρεώσεις του, την υποχρέωση προς την πολιτεία θητείας και στράτευσης και την υποχρέωση στον εαυτό του και την οικογένεια να προχωρήσει σε σπουδές να έχει προσωπική και ατομική εξέλιξη.

Συγχρόνως, όμως, ρυθμίζοντας αυτό το πλαίσιο σε νέα βάση, δίνουμε τη δυνατότητα στους νέους ανθρώπους -οι οποίοι έχουν αποκτήσει το δικαίωμα για πρόσβαση στο πανεπιστήμιο- να μπορούν να προσέλθουν για στράτευση αντί στο 190, στο 180 έτος ηλικίας. Δηλαδή, μόλις τελεώσουν το λύκειο αποκτήσουν πιθανώς το δικαίωμα για πρόσβαση στο πανεπιστήμιο ή αν δεν αποκτήσουν σ' ένα χρόνο θα κάνουν πρόωρη θητεία, η οποία, όμως, τους δίνει και το προνόμιο, εφ' όσον έχουν αποφασίσει να πάνε στα δεκαοκτώ τους χρόνια, να είναι μειωμένη κατά τρεις μήνες. Να είναι, δηλαδή, δεκαπεντάμηνη αντί δεκαοκτάμηνη, έτοις ώστε στο βαθμό που είναι δεκαοκτάμηνη να δημιουργηθεί ένα κίνητρο που θα οδηγήσει πολλούς νέους ανθρώπους, έχοντας εξασφαλίσει την πρόσβαση στα Α.Ε.Ι., στο Πολυτεχνείο, να μπορούν να τελειώσουν με δέκα πέντε μήνες θητεία -αυτό είναι αν θέλετε ένα κίνητρο-και από κει και πέρα να είναι πλέον ελεύθεροι κάθε υποχρέωσης να ασχοληθούν με τις περαιτέρω σπουδές τους, με τα μεταπτυχιακά, με τα ντοκτορά, με οιδήποτε άλλο προγραμματίζουν οι νέοι.

Με βάση, λοιπόν, αυτές τις ρυθμίσεις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι διαμορφώνουμε ένα πλαίσιο που απαντά στις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής πολιτείας να διαμορφώσει καθαρές σχέσεις με τους νέους οι οποίοι καλούνται προς στράτευση.

Συγχρόνως με το σημερινό σχέδιο νόμου, το οποίο σας έχουμε καταθέσει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντιμετωπίζουμε ένα φαινόμενο το οποίο για πολλά χρόνια δεν κατέστη δυνατό να αντιμετωπιστεί από την πολιτεία.

Προωθήσαμε το θέμα της ρύθμισης των αντιρρησιών συνείδησης. Όπως ξέρετε, για πολλά χρόνια η Ελλάδα βρίσκεται υπό κατηγορία στους Διεθνείς Οργανισμούς, διότι δε διασφαλίσαμε ένα βασικό δικαίωμα που αναγνωρίζει, αν θέλετε, τη συνείδηση ως βασική συνιστώσα της ελευθερίας του πολίτη. 'Ένα δικαίωμα το οποίο έχουμε κατοχυρώσει σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσα από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, ορίζοντας τα δικαιώματα του Ευρωπαίου Πολίτη. Εκπιμήσαμε ότι δεν είναι δυνατόν, την κατοχύρωση αυτού του δικαιώματος που ισχύει για όλους τους Ευρωπαίους πολίτες, να μην την πρωθίσουμε και την διασφαλίσουμε και για τον 'Έλληνα πολίτη στο επίπεδο εσωτερικών του σχέσεων με την ελληνική πολιτεία.

Και γ' αυτό ακριβώς προωθήσαμε μία ρύθμιση, η οποία αναγνωρίζει τη δυνατότητα σε εκείνον ο οποίος για λόγους συνείδησης δεν έχει τη δυνατότητα να στρατευθεί, να επιλέξει την άπολη θητεία μέσα στο στράτευμα ή την εναλλακτική κοινωνική θητεία έξω από το στράτευμα.

Με τη ρύθμιση αυτή η οποία είναι όμοια με αυτές που γίνονται σε άλλες χώρες, φροντίζουμε να διασφαλίστε αυτή τη βασική αρχή και το δικαίωμα του Ευρωπαίου πολίτη να εξασφαλίζει για όρους συνείδησης την ίδια ελευθερία, όπως και άλλα δικαιώματα. Φροντίζαμε βέβαια να μην οδηγηθεί η χώρα σε καταστρατήγηση και κατάχρηση αυτής της κατοχύρωσης του δικαιώματος.

Και όπως λέει η Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για τη σχετική ρύθμιση, να μελετήσει το θέμα και να πάρει σαφή θέση με ψήφους εννέα έναντι ενός και όπως το κατοχυρώνει θετικά τοποθετείται και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής, προβλέψαμε τη θητεία μακράς διάρκειας για την περίπτωση της εναλλακτικής ή άπολης θητείας, ώστε να λειτουργήσει αποτρεπτικά για τον οποιονδήποτε ήθελε να καταστραγήσει αυτή την αρχή. Έτσι προβλέποντας διπλασία θητεία, δηλαδή, συν δώδεκα μήνες στην κανονική διάρκεια θητείας για οποιοδήποτε κλάδο επιλέξει ο οπλίτης και βέβαια αξιοποιώντας την ιδιαιτερότητα που έχει η οικογενειακή του κατάσταση -αν είναι παντρεμένος, αν έχει παιδιά- η επιπρόσθετη θητεία οδηγεί σχεδόν σε διπλασισμό, για να αποφύγουμε φαινόμενα που ζήσαμε σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Παραδείγματος χάριν στην Ισπανία ή στην Πορτογαλία, πράγματι υπήρχε μία έκρηξη στο θέμα καταστρατήγησης της αρχής των αντιρρησιών συνείδησης, η οποία όμως οφειλόταν, όπως απεδείχθη -και μου δόθηκε η δυνατότητα να το καταθέσω αναλυτικά στη Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή- στο γεγονός ότι υπήρχε μία πολύ μικρή διαφορά στη διάρκεια μεταξύ της κανονικής θητείας και της εναλλακτικής θητείας. 'Όπου δηλαδή προέβλεπαν δύο, τρεις ή τέσσερις μήνες διαφορά μόνο μεταξύ των δύο μορφών θητείας, εκεί υπήρχαν φαινόμενα καταστρατήγησης.

Απεναντίας, εκεί που έχουμε μία σαφή διαφορά δηλαδή αντί για κανονική θητεία οκτώ μηνών ο άλλος να υπηρετήσει τριάντα μήνες, τότε καταλαβαίνετε ότι υπάρχει μία μεγάλη διαφορά και το φαινόμενο και ο κίνδυνος καταστρατήγησης αυτής της αρχής περιορίζεται στο ελάχιστο.

Με τις ρυθμίσεις που προωθήσαμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και τις οποίες θα μας δοθεί η δυνατότητα να συζητήσουμε, όταν αρχίσουμε την κατ' άρθρο συζήτηση προβλέπουμε και την αντιμετώπιση μιας σειράς φαινομένων που έχουν σχέση με τη δυνατότητα εκπλήρωσης υποχρεώσεων προς την Πολιτεία και εκείνης της κατηγορίας των πολιτών, οι οποίοι ήλθαν αυτήν την περίοδο ως πρόσφυγες στην Ελλάδα. Αναφέρομαι στον Ποντιακό Ελληνισμό, αναφέρομαι στους Ελληνοπόντιους οι οποίοι προέρχονται από τα διάφορες περιοχές των πρώην Δημοκρατιών της Σοβιετικής 'Ενωσης και οι οποίοι ξέρετε περνάνε όλες εκείνες τις δυσκολίες ένταξης στον εθνικό κορμό, τις οποίες ζήσαμε πάρα

πιολλές χιλιάδες "Ελληνες σε άλλες εποχές στην Ελλάδα.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είμαστε ένας λαός που έζησε τα φαινόμενα της ελληνικής κάθαρσης τρεις φορές μέχρι σήμερα, ζεικινώντας από την αρχή του αιώνα. Και βέβαια, όποιος έτυχε να έχει σχέση με την ιδιότητα του πρόσφυγα από το εξωτερικό και την προσπάθεια να βρει και πάλι ρίζα στην Ελλάδα, γνωρίζει τις δυσκολίες που αντιμετώπισε, γνωρίζει τα προβλήματα που και οι ήλικιωνται και οι νέοι αντιμετώπισαν. Γι'αυτό θεωρώ, ότι η Ελληνική Πολιτεία πρέπει και να ρυθμίσει το θέμα υποχρέωσης της στράτευσης αυτών των νέων Ελλήνων, θέτοντας μια διαφοροποίηση. Αυτό και πράττουμε, δίνοντας τη δυνατότητα μειωμένης θητείας και εξαγοράς για εκείνους, οι οποίοι έχουν μια σχετική ηλικία και βέβαια μειωμένης θητείας για τους νεώτερους οι οποίοι έρχονται. Άλλωστε πρέπει να λάβουμε υπόψη, ότι εδώ πράγματι υπάρχουν οι ιδιαίτερες δυσκολίες προσαρμογής όλων αυτών των Ελλήνων, ανεξαρτήτως ηλικίας, στα νέα δεδομένα στην Πατρίδα μας.

Δεν πρόκειται αναλυτικά τώρα στη συζήτηση επί της αρχής να αναφερθώ σε αυτές τις επιμέρους ρυθμίσεις. Θα ήθελα απλά να επισημάνω στους κυρίους συναδέλφους, ότι υπάρχουν ρυθμίσεις, οι οποίες αφορούν τον τρόπο αντιμετώπισης αυτών των επιμέρους προβλημάτων. Στην κατάρθρωση συζήτηση θα μας δοθεί η δυνατότητα να τα παρουσιάσουμε αναλυτικά.

Τέλος, θα ήθελα να πω, ότι σε καμία περίπτωση η συζήτηση για τις επιμέρους ρυθμίσεις που αφορούν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες δε θα πρέπει ούτε προς στιγμή να μας αποπροσαντολίσει από τη γενική εικόνα που υπάρχει, όσον αφορά την πραγματοποίηση των υποχρέωσεων για στράτευση των νέων Ελλήνων απέναντι στην Πολιτεία.

'Ετσι, λοιπόν, θα ήθελα να σας παρουσιάσω, κύριοι συνάδελφοι, δύο στοιχεία, τα οποία είναι ανάγκη να κατατεθούν, ώστε να μην υπάρχει καμία διαστρέβλωση της πραγματικής εικόνας. Θα ήθελα να πω, ότι τα ελληνικά νιάτα ανταποκρίνονται σε ένα μεγάλο ποσοστό στην υποχρέωση για στράτευση, ανεξάρτητα της όποιας δυνατότητας και επιλογής που έχουν είτε για σπουδές είτε ιδιαιτερότητας ως μέλη πολυμελούς οικογενείας είτε λόγω της ειδικής οικογενειακής και αστικής κατάστασης στην οποία βρίσκονται.

'Ετσι, λοιπόν, σας λέω, ότι στο 19ο και το 20ο έτος της ηλικίας τους στρατεύεται το 50% των νέων Ελλήνων -παρακαλώ προσέξτε το αυτό, είναι ένα στοιχείο το οποίο έχει ενδιαφέρον. Στο 25ο έτος της ηλικίας τους στρατεύεται το υπόλοιπο 25%. Στο 27ο και στο 28ο έτος της ηλικίας τους στρατεύεται το υπόλοιπο 15%. Και στο 29ο και 30ο έτος της ηλικίας τους στρατεύεται το 8%. 'Ετσι ώστε, μόνο 2% στρατεύεται σε ηλικία άνω των 31 ετών.

Δίνω αυτούς τους αριθμούς για να μη νομίσθει, επειδή ερχόμαστε εδώ να λύσουμε θέματα συγκεκριμένων επιμέρους κοινωνικών ομάδων, ότι θα επηρεαστούμε και θα νομίσουμε ότι αυτές οι ρυθμίσεις τις οποίες πρωθυσίμε εδώ -είτε για την κατηγορία των αντιρρησιών συνείδησης είτε για τις άλλες κατηγορίες που έχουν να κάνουν με το δικαίωμα αναβολή λόγω σπουδών, όπως εμείς το προσδιορίζουμε με ένα νέο τρόπο πιο ουσιαστικό και πιο γνήσιο- σχετίζονται μ' ένα γενικό φαινόμενο που αναιρεί την υποχρέωση προς στράτευση. Με τους αριθμούς που σας έδωσα, έγινε σαφές ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει.

'Όμως, ως σύγχρονη πολιτεία, έχουμε την υποχρέωση με ουσιαστικό διάλογο μέσα στο Κοινοβούλιο, να ξεκαθαρίσουμε τους νέους όρους με τους οποίους δίνουμε τη δυνατότητα και στις επιμέρους κοινωνικές ομάδες να εκπληρώσουν την υποχρέωση προς στράτευση, διατηρώντας, όμως, και το δικαίωμα προς μόρφωση, γιατί νομίζω ότι έχουμε την υποχρέωση να το διασφαλίσουμε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Βαρβιτσιώτης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

ύστερα από τριετή κυριοφορία, κατά τη διάρκεια της οποίας πολλάκις είχε εξαγγελθεί πομπωδώς το νομοσχέδιο περί στρατολογίας, βρισκόμαστε σήμερα στην Αίθουσα αυτή για να συζητήσουμε το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου.

Το σχέδιο νόμου που συζητάμε, έχει τέσσερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Πρώτον, έχει την αντιφατικότητα, δεύτερον, έχει τη διαιώνιση αντι της επιλύσεως των προβλημάτων, τρίτον έχει την αναβλητικότητα σε οριστικές λύσεις και κυρίως έχει την έλλειψη θάρρους. Είπε και ο κύριος Υπουργός, άλλωστε αποτελεί κοινή διαπίστωση, ότι η οροφή του στρατεύματός μας είναι χαμηλή.

Εάν δε προσθέσουμε σ' αυτά και τα γεωπολιτικά προβλήματα της περιοχής μας, προβλήματα τα οποία αυξάνονται, προβλήματα τα οποία καθημερινώς διογκούνται, προβλήματα τα οποία δημιουργούν κινδύνους ορατούς, αντιλαμβάνεσθε ότι πρώτη προτεραιότης είναι η αύξηση της οροφής του στρατεύματος.

Είπε ο κύριος Υπουργός και πραγματικά είναι ένα στοιχείο ανησυχητικό αυτό το οποίο έδωσε, ότι ύστερα από πέντε χρόνια, εγώ νομίζω το 2005 εάν δε με απατά η μνήμη -και πάνω στο σημείο αυτό έχουν γίνει και μελέτες, έχουν γίνει και μετρήσεις- θα είναι μειωμένη η προσέλευση των στρατευσίμων κατά δεκαοχτώ χιλιάδες ετησίως. Κατά συνέπεια, βλέπουμε ότι είναι το πρώτο θέμα το οποίο πρέπει να αντιμετωπίσουμε, το οποίο όμως βεβαίως συνδέεται απολύτως με το δημογραφικό μας πρόβλημα.

Είπε ο κύριος Υπουργός ότι πρέπει να ρίξουμε όλο το ενδιαφέρον μας και το βάρος μας στο δημογραφικό πρόβλημα. Καμία αντίρρηση. Άλλα, πώς να ρίξουμε το βάρος, όταν με το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών, εάν δεν υπήρχε η σθεναρή στάση μεγάλου αριθμού των Βουλευτών της Συμπολιτεύσεως, θα οδηγούμεθα στην κατάργηση και των ελαχίστων προνομίων που έχουν οι πολύτεκνοι;

Πρέπει να αντιληφθούμε όλοι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η Ελλάδα, ο Τόπος μας συρρικνώνεται καθημερινά και αντίθετα οι γειτόνες μας και κυρίως η Τουρκία πλήθυσμακά αυξάνεται αλματωδώς. Πρέπει, λοιπόν, να προχωρήσουμε σε μέτρα και όχι σε λόγια και θα πρέπει η Κυβέρνηση -και το λέων αυτό διότι παρίσταται ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης, ο οποίος άμεσα ενδιαφέρεται για το δημογραφικό πρόβλημα αυτό να λάβει σοβαρά υπόψη το δημογραφικό πρόβλημα και να προχωρήσει στη λήψη σοβαρών μέτρων. 'Έχουμε την έκθεση της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής. Αποτελεί εθνική ανάγκη να προχωρήσουμε στη λήψη μέτρων τώρα, γιατί αύριο θα είναι αργά. Και θα πρέπει να έρουμε όλοι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι με ασπρίνες δε θεραπεύεται ο καρκίνος.

Τρία είναι τα βασικά σημεία του νομοσχεδίου. Το πρόβλημα των ανυποτάκτων, το θέμα των αναστολών στρατεύσεως και την καθιέρωση της εναλλακτικής κοινωνικής υπηρεσίας, των αντιρρησιών συνειδήσεως.

Μία παρατήρηση μόνο για τους ανυποτάκτους. Και ο κ. Χαραλαμπόπουλος, ο οποίος παρίσταται εδώ και εγώ στη συνέχεια, με δύο διαφορετικούς νόμους, προσπαθήσαμε να ρυθμίσουμε το θέμα των ανυποτάκτων και είχαμε φθάσει να δώσουμε λύσεις για τους γεννηθέντες μέχρι το 1959. Εσείς, κύριε Υπουργέ, τώρα εκπινάσσεθε από το 1959, που ήταν μία λογική, κατά τη γνώμη μας, ρύθμιση, για τους γεννηθέντες το 1959, στο 1966 και μας λέτε ότι έτσι θα λύσετε το πρόβλημα των ανυποτάκτων. Ούτε ο κ. Χαραλαμπόπουλος με τα μέτρα που πήρε ούτε με τα συμπληρωματικά μέτρα που πήρα εγώ, λύσαμε το πρόβλημα. Δε θα λύσετε ούτε εσείς. Οι δεκαοκτώμισι χιλιάδες ανυπότακτοι, οι οποίοι υπάρχουν θα αυξηθούν, διότι με τη ρύθμιση που κάνετε, γεννάτε την προσδοκία ότι κάποιας άλλη μέρα, κάποιος άλλος, υπουργός, θα έλθει να αυξήσει τη χρονολογία γεννήσεως.

Και κάνετε και κάτι άλλο, κύριε Υπουργέ, για να κλείσω με το θέμα των ανυποτάκτων. Επιτρέπετε κατ' εξαίρεση την είσοδο στην Ελλάδα. 'Ένα θέμα που καίει τους ανυποτάκτους είναι ότι απαγορεύεται η είσοδος τους στην Ελλάδα. Εσείς τους το επιτρέπετε τώρα και τους το επιτρέπετε με δική σας απόφαση. Είναι δυνατόν να αγνοείτε όλη την ιεραρχία και

μόνο ο Υπουργός, να υπογράφει την απόφαση εισόδου στην Ελλάδα, αυτών που λέτε ότι θα ισχυρίζονται ότι έχουν οικογενειακούς λόγους;

Θα σταθώ, όμως, στο τελευταίο, το θέμα των αντιρρησιών συνειδήσεως. Είπατε ότι για πολλά χρόνια το πρόβλημα αυτό ήταν άλυτο. Πράγματα ήταν άλυτο. Ξέρετε, όμως, γιατί ήταν άλυτο; Διότι οι προσπάθειες που έκανε και ο κ. Χαραλαμπόπουλος και στη συνέχεια εγώ, συνήντησαν υψηλένο ανυπέρβλητο τείχος την αντισυνταγματικότητα της ρυθμίσεως.

Το 1977 ο τότε Υπουργός Εθνικής Αμύνης αείμηντος Αθέρωφ, καθιέρωσε την άσπλη θητεία. Αυτό εσήμανε ότι ο αντιρρησίας συνειδήσεως δε θα έφερε όπλο, αλλά υποχρεούτο να φέρει στολή. Ξέρετε πόσοι από τους δήθεν αντιρρησίες συνειδήσεως αποδέχθηκαν αυτό το μέτρο; Ούτε ένας. Η άσπλη θητεία την οποία πομπώδως επαναφέρετε, δεν είχε κανένα αποτέλεσμα. Το 1988 ο κ. Χαραλαμπόπουλος τότε Υπουργός Εθνικής Αμύνης κατέθεσε στη Βουλή νομοσχέδιο αλλά το απέσυρε, διότι ήρθε η Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, που είπε ότι αυτές οι ρυθμίσεις είναι αντισυνταγματικές και ότι προσκρούουν ευθέως στα άρθρα 4 και 13 του Συντάγματος.

Το 1991 προκειμένου να καταθέσω νομοσχέδιο, το οποίο είχε ετοιμαστεί, ζήτησα τη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο σε Ολομέλεια με τον πρόεδρο, δύο αντιπροέδρους και είκοσι τρεις συμβούλους ομοφώνως απεφήνατο ότι η ρύθμιση είναι αντισυνταγματική.

Σήμερα, κύριε Υπουργέ, έχετε και τη γνώμη της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής. Εδώ προσπαθήσατε να μην είστε πολύ σαφής. "Όποιος όμως γνωρίζει ελληνικά και ανάγνωση, θα δει ότι η γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής είναι τελείως αντίθετη. Λέει ότι η ρύθμιση είναι αντισυνταγματική.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Πού το λέει;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Υπουργέ, υπάρχουν εδώ διαπρεπείς νομικοί. Αν δεν το διαβάσατε καλά, λυπάμαι. Είναι συνταγματικής υφής προβληματισμοί.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Προβληματισμοί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Διαβάζω τμήμα της γνωμοδότησεως "Σε κάθε περίπτωση θα ήταν ευκαίσιον η απαραίτητη με τις σύγχρονες κοινωνικές αντιλήψεις εναλλακτική κοινωνική ή πολιτική θητεία να εύρισκε προσφορότερα συνταγματικά ερείσματα σε μια ενδεχόμενη προσεχή συνταγματική αναθεώρηση". Τι άλλο θέλετε να σας πει; Σας λέει ευθέως ότι η ρύθμιση την οποία φέρνετε σήμερα είναι αντισυνταγματική.

Εσείς προσπαθήσατε να μας πείσατε ότι η Επιστημονική Επιτροπή η οποία προεδρεύεται από τον έγκριτο καθηγητή και ακαδημαϊκό κ. Μάνεση, είναι υπέρ των απόψεων σας.

Παρακαλώ τους κυρίους συναδέλφους είτε νομικοί είναι είτε όχι, να διαβάσουν τη γνωμοδότηση. Εάν συμφωνήσουν μαζί σας, εγώ θα ανέβω στο Βήμα της Βουλής και θα πω ότι έσφαλα.

Δε θα μπω σήμερα στην ουσία του θέματος. Διότι πιστεύω, ότι η Βουλή δε δικαιούται στο θέμα των αντιρρησιών συνειδήσεως να νομοθετεί κατά παράβαση ρητής συνταγματικής διατάξεως. Είναι γεγονός ότι όλοι ανεξαιρέτως οι Υπουργοί Εθνικής Αμύνης έχουν υποστεί τεράστιες πιέσεις από τους Διεθνείς Οργανισμούς. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι πρέπει να μας πιάσει ιδιαίτερη βιασύνη. Διότι αφού ελπίζουμε ότι σύντομα θα αρχίσει η διαδικασία της Αναθεωρήσεως του Συντάγματος οπότε εάν κριθεί ότι πρέπει να τροποποιηθούν οι σχετικές διατάξεις να το κάνουμε, ώστε να μη δύνουμε το παράδειγμα ότι νομοθετούμε κατά αντισυνταγματικό τρόπο.

Τελειώνοντας, θέλω να αναφερθώ στην ακροτελεύτια διάταξη του Συντάγματος. Λέει το άρθρο 120 παράγραφος 4: "Η τίρηση του Συντάγματος επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων". Και δεν επαφίεται η τίρηση του Συντάγματος στον πατριωτισμό των μελών της Ελληνικής Βουλής;

Είναι δυνατόν -σας ερωτώ- να νομοθετήσουμε κατά παράβαση ρητών διατάξεων του Συντάγματος. Και δεν το λέω εγώ. Το

είπε η Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, το είπε η Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου, το λέει σήμερα η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής και σεις, κύριε Υπουργέ, θέλετε να μας πείσετε ότι κάνετε συνταγματική ρύθμιση;

Κύριες και κύριοι συνάδελφοι ο περιορισμένος χρόνος δε μου επέτρεψε να αναφέρω και σε άλλες παρατηρήσεις. Επιφυλάσσομαι στην κατ' άρθρο συζήτηση. Άλλα θα ήθελα να τελειώσω κάνοντας μία έκληση προς εσάς. Νομίζω ότι εμείς οι ίδιοι που είμαστε οι τηρητές του Συντάγματος δε δικαιούμεθα να το παραβούμε. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, με αφορμή την τοποθέτηση του κ. Βαρβιτσιώτη ότι δήθεν υπάρχει θέμα αντισυνταγματικότητας της ρύθμισης την οποία καταθέτουμε, θα ήθελα να επισημάνω ότι η τοποθέτηση αυτή είναι μία προσωπική θέση του κ. Βαρβιτσιώτη, δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της απόφασης ούτε της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής, την οποία σας έχω επισυνάψει, κύριοι συνάδελφοι, από την πρώτη σημείη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Τη ζητήσατε καθυστερημένα, κύριε Υπουργέ. Χθές το πρωΐ τη ζητήσατε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε συνάδελφε, εγώ δε σας διέκοψα, αφήστε με να μιλήσω.

'Ηδη στη Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή κατέθεσα την απόφαση της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής "Συνεδρίαση αριθμός 152 από 16 Απριλίου", την οποία σας διένειμα και συζητήσαμε και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή, από την οποία ρητά προκύπτει ότι δεν πίθεται θέμα συμφωνίας με τις συνταγματικές διατάξεις της ρύθμισης την οποία πρωτοβάθμια. Ρητώς αναφέρεται αυτό. Μάλιστα ένα μέλος της επιτροπής είπε ότι η διάταξη αυτού του σχεδίου κατά το μέρος που καθιερώνει αντιρρησίες συνειδήσης, εναλλακτική πολιτική κοινωνική υπηρεσία, αντίκειται στο Σύνταγμα ενώ η πλειοψηφία, τα ενέα μέλη, είπαν ότι δεν υπάρχει θέμα αντισυνταγματικότητας. Είναι πάρα πολύ σαφές. Αυτή είναι η απόφαση της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για να μη δημιουργείται καμία παρεξήγηση. Τη συζητήσαμε στη Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή, αλλά δεν ήταν εκεί ο κ. Βαρβιτσιώτης.

'Οσο για την έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής ότι δημιουργεί θέμα αμφισβήτησης και αντισυνταγματικότητας επιπρέψτε μου να υποστηρίξω, κύριε συνάδελφε, χωρίς να είμαι έγκριτος νομικός -τους οποίους επικαλεσθήκατε για να μπορούν να διαβάσουν αυτήν την έκθεση ότι δεν μπορά παρά να μην παραβλέψω, ότι η έκθεση αυτή δέχεται εξαίρεση από την αρχή της στρατολογικής ισότητας, δηλαδή δέχεται διαφοροποίηση του χρόνου ή του τρόπου εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας. Ρητώς το αναφέρει μέσα. Και περιλαμβάνει βέβαια και την εναλλακτική και την κοινωνική θητεία, εφ' όσον οι εξαίρεσις είναι γενικές και αντικειμενικές και δικαιολογούνται από λόγους δημόσιου συμφέροντος. Και οι λόγοι δημόσιου συμφέροντος έχουν κατατεθεί, έχουν γίνει αποδεκτοί και πάνω σ' αυτήν την αρχή του δημόσιου συμφέροντος εκφράζεται και η Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, αλλά και η Επιστημονική Επιτροπή. 'Αρα η έκθεση δεν προβάλλει λόγους αρχής, για τους οποίους θα ήταν αντισυνταγματική η κοινωνική θητεία.

Συγχρόνως η έκθεση εξισώνει τις θρησκευτικές πεποιθήσεις για τις οποίες από το 1977, όπως ξέρετε κύριοι συνάδελφοι, προβλέπονται διαφοροποίησεις με τις φιλοσοφικές πεποιθήσεις. Για την ταυτότητα δηλαδή του νομικού λόγου, όπως σωστά σημειώνει το ίδιο το κείμενο. 'Ετοιμας δέχεται, ότι αφού η διαφοροποίηση είναι θεμιτή για θρησκευτικούς λόγους, είναι και για φιλοσοφικούς λόγους, δηλαδή και για τους αντιρρησίες συνειδήσης θεμιτή. 'Αρα, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής δέχεται χωρίς συνταγματικό πρόβλημα την άσπλη θητεία.

Ως προς την εναλλακτική πουσθενά η έκθεση δεν λέει ότι είναι αντισυνταγματική. Εκφράζει συνταγματικούς προβληματισμούς, κύριοι συνάδελφοι, και θεωρήσατε διπλωματικό, ευγενικό τρόπο την αναφορά αυτή. Εντούτοις είναι μία σαφής τοποθέτηση, εκφράζει συνταγματικούς προβληματισμούς, οι οποίοι δεν την οδηγούν στο να θεωρήσει αντισυνταγματική την πρόταση.

Να λοιπόν γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι δεν νομίζω ότι στέκεται η άποψη του κ. Βαρβιτσιώτη, ότι εδώ υπάρχει θέμα αντισυνταγματικότητας. Απεναντίας πιστεύω, σε αντίθεση με την έκθεση που υπήρξε το 1988 όταν ο κ. Χαραλαμπόπουλος είχε τότε καταθέσει ακριβώς μία αντίστοιχη ρύθμιση και πιθανώς και όταν ο κ. Βαρβιτσιώτης -ήταν Υπουργός Εθνικής Αμύνης- σκεφτόταν να καταθέσει μία τέτοια ρύθμιση, τότε υπήρχε μία διαφορετική άποψη από τη μεριά των αρμοδίων οργάνων.

Σύμερα, όμως, δεν έχουμε κάπι τέτοιο.

Κύριε Πρόεδρε, μία παρατήρηση. Κύριε Βαρβιτσιώτη, με ρωτήσατε γιατί ρυθμίζουμε από το 1948. Ρυθμίζουμε το θέμα ανυποτάκτων του 1948, διότι οι γεννηθέντες μέχρι το 1947 έχουν συμπληρώσει το πεντηκοστό έτος της ηλικίας τους, οπότε δεν στρατεύονται.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Έχει ρυθμιστεί μέχρι το 1959, κύριε Υπουργέ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπ. Εθνικής Αμύνας): Ακούστε με. Οι νόμοι 1911/1990 και ο ν. 2109/1992 δεν ρύθμισαν θέματα ανυποτάκτων, αλλά απλά κύρωσαν υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες είχαν ρυθμίσει παρόμοια θέματα. Ήταν για μία χρήση μόνο. Ειδικά ο ν. 2109/1992 ρύθμιζε το ποινικό μέρος των ανυποτάκτων κλάσεων 1966 και νεοτέρων, γεννηθέντες δηλαδή τα έτη 1945 και μετά. Δεν έδινε λύση στο πρόβλημα των ανυποτάκτων.

Εδώ λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποια είναι η βασική διαφορά; Με τις ρυθμίσεις που προβλέπουμε να ισχύουν σε μόνιμη βάση για τους ανυποτάκτους που γεννήθηκαν μεταξύ 1948 και 1966, δίνουμε μία διαρκή δυνατότητα για όλους όσους ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία, να έχουν το δικαίωμα και σήμερα και αύριο και μεθαύριο να αξιοποιήσουν αυτήν τη ρύθμιση.

Επειδή, όμως, κάνουμε αυτήν τη ρύθμιση, γιατί δεν πρόκειται να προβλέψουμε επέκταση αυτής της ρύθμισης πέραν των γεννηθέντων το 1966. Αυτή είναι η καθαρή σχέση, την οποία ρυθμίζουμε.

Εμείς λοιπόν λέμε από εδώ και πέρα ισχύουν καθαροί κανόνες, ρυθμίζουμε τα θέματα μέχρι εκείνους που γεννήθηκαν και το 1966 και από εδώ και πέρα μπορούμε πράγματι να έχουμε μία νέα βάση καθαρών σχέσεων μεταξύ πολιτών και Πολιτείας, όσον αφορά το θέμα της υποχρέωσης για στράτευση προς την Πολιτεία.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σε τι συνίσταται το προσωπικό σας, κύριε Βαρβιτσιώτη;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Να σας εξηγήσω σε τι συνίσταται.

Ενεφανίσθη από τον κύριο Υπουργό Εθνικής Αμύνης, ότι προσπάθησα να παρασύρω τη Βουλή με την επιχειρηματολογία μου σε μία εσφαλμένη άποψη. Αυτό βεβαίως μειώνει το κύρος του Βουλευτού. Και αφού επικαλέσθηκα έγγραφο, υποχρεούμαι να το αναγνώσω στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Βαρβιτσιώτη, σύμφωνα με τον Κανονισμό, αν απέδωσε ο κύριος Υπουργός διαφορετική έννοια σε εκείνα τα οποία είπατε, δικαιούσθε να ζητήσετε το λόγο, αλλά στο τέλος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, αλλά ο κύριος Υπουργός στην προσπάθειά του να υπερασπίσθη το θέμα του είπε, ότι εγώ αν μη τι άλλο προσπάθησα να παρασύρω τη Βουλή παρερμηνεύοντας τη γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Και αυτό κατά την άποψή σας, σας προσβάλλει, σας μειώνει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ, λοιπόν, να ολοκληρώσετε σε ένα λεπτό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Θα σας διαβάσω τι λέει η γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής: "Η συνταγματική αυτή υποχρέωση -δηλαδή η πιμή να υπηρετούν και να υπερασπίζονται την Πατρίδα τους οι Έλληνες- δεν μπορεί να καταργηθεί ή να περιορισθεί παρά μόνο για γενικούς αντικειμενικούς λόγους και ως τέτοιος λόγος δεν μπορεί κατάρχην να θεωρηθεί κάποια θρησκευτική ή φιλοσοφική διδασκασία".

Η τοποθέτηση αυτή της Επιστημονικής Επιτροπής τα λέει όλα.

Εμένως πλην σαφώς η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής δέχεται, ότι η ρύθμιση, την οποία εισηγείται ο κύριος Υπουργός, είναι αντισυνταγματική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Έχετε κάποιο δικαίωμα από τον Κανονισμό της Βουλής και από το Σύνταγμα. Εσείς τα ξέρετε καλύτερα από εμένα.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Σιούφας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριοι συνάδελφοι, το θέμα που συζητούμε είναι ύψιστης σημασίας και είναι θέμα το οποίο η Νέα Δημοκρατία το αντιλαμβάνεται, ότι πρέπει να βρεθεί έξω από τη στενή κομματική αντιπαράθεση.

Το λέω αυτό, γιατί το χρέος προς την Πατρίδα, το χρέος του υπηρετείν την Ελλάδα μας δεν μπορεί να είναι αντικείμενο κομματικών αντιπαραθέσεων. Και είναι τόσο σαφή τα πράγματα, αγαπητέ Υπουργέ Εθνικής Αμύνης, ώστε η τοποθέτηση, η οποία ακούσθηκε πριν από λίγο από τον αγαπητό συνάδελφο κ. Βαρβιτσιώτη έπρεπε να την προσέξετε πολύ περισσότερο και να σταθείτε με ιδιαίτερη προσοχή σε αυτή.

Γιατί, αγαπητέ κύριε Υπουργέ, και εσείς -αλλά πιστεύω, ότι δεν μπορεί να είναι έτσι- αυτά τα οποία υποστηρίζατε για την εναλλακτική θητεία, δεν μπορεί να απηχούν την γεισία των Ενόπλων Δυνάμεων. Δεν μπορεί να απηχούν όλους όσουις υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Δεν μπορεί να απηχούν τις απόψεις των Ελλήνων, που στέλνουν τα παιδιά τους να υπηρετήσουν την Πατρίδα και την ίδια ώρα, δεχόμενοι αναμφισβήτητα τις πιέσεις διεθνών οργανισμών, να προσχωρούμε, την ώρα που υπάρχουν οι διατάξεις του Συντάγματος, τα άρθρα 4 και 13, με τόση ευκολία στην άποψη της εναλλακτικής θητείας. Και θα είμαι σαφής, τι ακριβώς θέλω να πω.

Δεν είναι τυχαίο, αγαπητέ κύριε Υπουργέ, ότι τόσες κυβερνήσεις και τόσοι Υπουργοί, σ' αυτό το θέμα δεν προσχώρησαν με μεγάλη ευκολία για να κάνουν αυτές τις ρύθμισεις. Και δεν το έπραξαν, διότι η Πατρίδα μας αντιμετωπίζει σοβαρούς κινδύνους. Η Πατρίδα μας βρίσκεται μέσα σ' ένα χωροχρόνο απειλών και ορατών κινδύνων και δεν μπορεί με τέτοια ευκολία να ρυθμίζονται ζητήματα που σχετίζονται εν όψει προσδευτισμού ή προσχώρησης σε κάποιες απόψεις με τόσο μεγάλη ευκολία. Ούτε είναι δυνατόν να νομοθετεί η Εθνική Αντιπροσωπεία αγνοώντας τις διατάξεις του Συντάγματος. Και είναι γεγονός, ότι εστιάζεται στο χώρο των συνταγματολόγων το θέμα και αρκετοί έχουν προσχωρήσει προς την άποψη αυτή. Αλλά από ό,τι προκύπτει και από την Έκθεση του Επιστημονικού Συμβουλίου, αλλά και από την απλή ανάγνωση των άρθρων 4 και 13 του Συντάγματος θα έπρεπε να σας είχε κάνει ιδιαίτερα επιφυλακτικούς γι' αυτήν τη ρύθμιση. Πρόσθετα, έπρεπε να το αφήσετε αυτό το θέμα εν όψει της αναθεώρησης του Συντάγματος, να ακουστούν εκεί οι απόψεις, να δούμε ο συνταγματικός νομοθέτης τελικά τι θα επέλεγε και στη συνέχεια να έλθετε να δώσετε τη λύση, την οποία δίνετε αυτήν τη στιγμή.

Αγαπητοί συνάδελφοι, είναι ιδιαίτερα σημαντικό το θέμα. Και δεν είπα τυχαία στον Υπουργό, αν οι Ένοπλες Δυνάμεις συμφωνούν με τη ρύθμιση που γίνεται. Η αίσθηση η δική μου είναι, ότι δεν είναι δυνατόν για το αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων και για τα σημαντικά προβλήματα, τα οποία έχουμε και θα έχουμε και εξ άλλων λόγων στη συνέχεια, να συνανούν

σε μία τέτοια κατάσταση. Η εμπειρία των άλλων χωρών, το έχουν πει οι συνάδελφοι μου, από τέτοιου είδους ρυθμίσεις και σε χώρες που δεν αντιμετωπίζουν κανέναν υπαρκτό εθνικό κίνδυνο, καμίαν υπαρκτή εθνική απειλή και προσχώρησαν σε τέτοιες ρυθμίσεις είναι, ότι είδαν να φουντώνουν εκείνοι οι οποίοι επικαλούντο την εναλλακτική θητεία, οι αντιρρησίες συνειδήσεως.

Κύριοι συνάδελφοι, σας διαβάζω κατά λέξη τι ακριβώς λέει η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής:

"Αναφερθήκαμε ήδη στο άρθρο 4, παράγραφος 6 του Συντάγματος, που καθιερώνει τη στρατολογική ισότητα των Ελλήνων". Σημειώνω τη λέξη "στρατολογική ισότητα". "Από τη γραμματική διατάξιμη του άρθρου τούτου ("είναι υποχρεωμένος") προκύπτει επίσης και μία εκ του Συντάγματος συναγόμενη υποχρέωση των Ελλήνων να συμβάλουν στην άμυνα της Χώρας (και άρθρο 25, παράγραφος 4 του Συντάγματος, κατά το οποίο "το Κράτος με υποχρεούται να αξιώνει από όλους τους πολίτες την εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης"). Βέβαια η στρατιωτική θητεία παρουσιάζεται και ως δικαιώμα των Ελλήνων..." -και σωστά- "... να έχουν δηλαδή την τιμή να υπηρετούν και να υπερασπίζονται την Πατρίδα τους. Η συνταγματική αυτή υποχρέωση δεν μπορεί να καταργηθεί ή να περιοριστεί πάρα μόνο για γενεικούς αντικειμενικούς λόγους και ως τέτοιος λόγος δεν μπορεί κατ' αρχήν να θεωρηθεί κάποια θρησκευτική ή φιλοσοφική δοξασία (όπως ήδη σημειώθηκε, ο όρος "που μπορούν να φέρουν όπλα" σημαίνει τους φυσικώς και ψυχικώς υιείς. Εξάλλου η συμμετοχή στην άμυνα της Χώρας σημαίνει κατά κύριο λόγο την ένοπλη υπεράσπιση της Πατρίδας με τη στρατιωτική θητεία".

Δεδομένου, όμως, ότι ο σύγχρονος κυρίως στρατός έχει ανάγκη από μία εκτεταμένη υποστήριξη της ένοπλης δράσης του από μη ένοπλες δραστηριότητες (τεχνική και τεχνολογική υποστήριξη, υγειονομικές υπηρεσίες, επιμελητεία κ.λπ.), συνεισφορά στην άμυνα της Πατρίδας αποτελεί χωρίς αμφισβήτηση και η άπολη θητεία "-και εδώ στέκομαι να σας πω, ότι γι' αυτό το θέμα από το 1977 με Υπουργό Εθνικής Αμύνης τότε τον αείμνηστο Ευάγγελο Αβέρωφ καθιερώθηκε η άπολη θητεία"- δηλαδή, η απασχόληση του στρατιώτη αποκλειστικά σ' αυτές τις δραστηριότητες.

Συνταγματικής υφής προβληματισμοί θα μπορούσαν ενδεχομένως να σημειωθούν σχετικά με την καθέρωση της - πολιτικά ωριμής πλέον προς θέσπιση- κοινωνικής θητείας, κυρίως ως προς τις νομικές συνέπειες που θα ήταν δυνατόν να προκύψουν. Δηλαδή, δυοίν το θάττερον: ή θα πρέπει να διευρυνθεί η έννοια της "εθνικής άμυνας" (για να μην υπάρχει αντίθεση της κοινωνικής θητείας προς το άρθρο 4 παρ. 6 Συντ.) -άρα η ρύθμιση είναι πρώτα συνταγματική και μετά του κοινού νομοθέτη"- ώστε να καταλάβει όλους τους φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από το άρθρο 14 του ν. 2190/1994, ή θα πρέπει να θεωρηθεί η εναλλακτική θητεία ως μία μορφή αναγκαστικής εργασίας, η οποία όμως αναγκαστική εργασία απαγορεύεται από το άρθρο 22 παρ.3 του Συντάγματος, το οποίο και προβλέπει τις ειδικές περιπτώσεις, όπου κατ' εξαίρεση και μόνο επιτρέπεται η επίταξη των προσωπικών υπηρεσιών. Εξάλλου η διεύρυνση της έννοιας της "εθνικής άμυνας" σε καιρό ειρήνης και σε χώρους εκτός του στρατεύματος (δηλαδή η διασταλτική ερμηνεία του όρου) δεν φαίνεται να συμβαδίζει με τη σύγχρονη φιλελεύθερη και δημοκρατική τάση να ερμηνεύεται στενά και να εντοπισθεί η αόριστη και αξιολογική αυτή έννοια στην υπεράσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Χώρας. Θα ήταν συνεπώς δυνατόν να περιοριστούν οι φορείς του δημόσιου τομέα κ.λπ." και συνεχίζει. Και δεν ανέγνωσα τυχαία, και το κάνω πρώτη φορά, για να παραμείνει στα Πρακτικά το κείμενο αυτό της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, γιατί το ζήτημα για το οποίο σήμερα συζητούμε είναι τεράστιο. Πέρα από τα Κόμματα αφορά την άμυνα της Πατρίδος και αφορά το ύψιστο χρέος κάθε ενός να υπηρετήσει την Πατρίδα και μάλιστα σε δύσκολους καιρούς.

Πρέπει εδώ να σας σημειώσω, ότι η Νέα Δημοκρατία και μέχρι

ο συνταγματικός νομοθέτης να ρυθμίσει άλλως το θέμα μένει σταθερά στην άποψη της άπολης θητείας ως συνέπεια και της ισότητας του υπηρετείν την Πατρίδα και της ισότητας απέναντι στο μείζον μέρος του πληθυσμού, της νεολαίας, των νέων ανθρώπων, που προστρέχουν με υπερηφάνεια, για να βάλουν το τιμημένο ρούχο του 'Ελληνα στρατώτη και αν η Πατρίδα τους χρειαστεί, να δώσουν τα πάντα.

Θέλω εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να αναμηνθώ αυτό που έλεγε ο Ελευθέριος Βενιζέλος προπέμποντας το ναυτικό στην περίοδο των Βαλκανικών πολέμων. Είπε τότε στους Έλληνες στρατώτες, "δεν σας ζητούμε να πεθάνετε για την Πατρίδα, σας ζητούμε κάτι πιο σημαντικό, σας ζητούμε να νικήσετε". Με αυτήν την ιστορία που ξεκινάει από τις Θερμοπύλες, από το Μαραθώνα, από τη Σαλαμίνα, αυτές οι γενιές και αυτός ο Τόπος μπόρεσε να μείνει ελεύθερος, έξω από εναλλακτικές θητείες, έξω από αντιρρησίες συνειδήσεως, γιατί οι ωρες είναι και κρίσιμες, είναι και ιδιαίτερα επικίνδυνες και οφείλουμε όλοι να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Εγώ τουλάχιστον εκπλήσσομαι, η σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης να έχει προσχωρήσει με τόσο μεγάλη ευκολία στο θέμα της εναλλακτικής θητείας και της ρύθμισης θεμάτων, που αφορούν τους αντιρρησίες συνειδήσεως.

Αυτό σ' θέλω να αφορά το θέμα που ανέκυψε και δι' ολίγον θα κλίσω με τα υπόλοιπα ζητήματα, που θα μας δοθεί η ευκαρία και αύριο στη συνέχεια επί των άρθρων να παρατηρήσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα εξής τρία συγκεκριμένα:

Πρώτον, για μας το νομοσχέδιο κρίνεται και άτολμο και άνευρο και δεν έχει διατάξεις μακράς πνοής και θάρρους. Ασχολείται με τα αποτελέσματα και δεν ασχολείται με τις αιτίες. Το ότι αναγκαζόμαστε κάθε τρεις και λίγο να έρθουμε και να ρυθμίσουμε θέματα, είτε αυτά που αφορούν τις αναβολές, σημαίνει, ότι οι ρυθμίσεις που κατά καιρούς γίνονται, αντί να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, το ενδυναμώνουν, διότι δίνουν νέες ελπίδες ρυθμίσεων και αυτό πάει λέγοντας. Και συνεπώς, κάθε νέα προσπάθεια, που επιχειρείται, αντί να λύνει το πρόβλημα, με την καλλιέργεια της ελπίδος ότι θα έλθει μια μεταγενέστερη λύση και μάλιστα με αρκετά ευνοϊκές διατάξεις, που έχει σε ό,τι αφορά τα ζητήματα των ανυποτάκτων, το πρόβλημα το μεγαλώνει, αντί να το σμικρύνει.

Τι εννοώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντί να ασχολούμεθα με τα αίτια, ασχολούμεθα με το αποτέλεσμα. Θα είμαι συγκεκριμένος. Έχουμε διερωθεί για το μεγάλο αριθμό των ανυποτάκτων και γιατί μένουν οι νέοι, που πηγαίνουν να σπουδάσουν σε άλλες χώρες, εκεί;

Δύο είναι οι λόγοι, κύριοι συνάδελφοι. Ο πρώτος και μείζων είναι, ότι εδώ εθελοτυφλούμε και λέμε, ότι δεν θέλουμε μη κρατικά, μη κερδοσκοπικά πανεπιστήμια, να κρατάμε εδώ τους νέους μας, να μην αλλοτριώνονται με την κουλοτύρα άλλων χωρών, να είναι η Ελλάδα εκείνη η οποία παράγει Παιδεία και πολιτισμό. Άλλα εμείς, μπροστά σε ακατανότητες δογματικές καταστάσεις, λέμε όχι. Προτιμούμε να πηγαίνουν στα κακής ποιότητας πανεπιστήμια χώρα ανεξέλεγκτα, να στέλνουμε το συναλλαγμα, να φεύγει η νεολαία μας από εδώ, για να μην κάνουμε εδώ μη κρατικά, μη κερδοσκοπικά πανεπιστήμια. Ε, είναι αυτό ένα από τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα αποτελέσματα και όχι το αίτιο;

Δεύτερον. Γιατί παραμένουν εκεί; Γιατί βρίσκουν με πολύ μεγάλη ευκολία και εργασία. Άρα, έρχεται να αντιμετωπίσει και το άλλο μεγάλο πρόβλημα των ανεπιτυχών προσπαθειών για οικονομική ανάπτυξη με ταυτόχρονη διεύρυνση της ανεργίας, που ακόμη κάνει πιο πιεστικά τα προβλήματα και κρατάει τους νέους στο εξωτερικό και να κηρύσσονται ανυπότακτοι. Αυτό είναι το δεύτερο θέμα.

'Ενα άλλο θέμα είναι, ότι ενώ από πολλές πλευρές καταβάλλονται προσπάθειες διευκόλυνσης αυτών που σπουδάζουν, γιατί αποτελεί επένδυση για το μέλλον της Πατρίδος, εγώ δεν μπορώ προσωπικά τουλάχιστον να κατανοήσω γιατί το στρατώτη, ο οποίος πέτυχε στις πανελλήνιες εξετάσεις, τον σταματάει από εδώ και πέρα να έχει το δικαίωμα αναβολής και να σπουδάσει.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπ. Εθνικής 'Αμυνας): Έχετε λάθος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Αυτή είναι η αίσθησή μου, ότι καταργείται αυτή η δυνατότητα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπ. Εθνικής 'Αμυνας): Αυτό αποτελεί επιπλέον προνόμιο γι'αυτόν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Χαίρομαι που το ακούω, διότι εγώ έμεινα μάυτήν τη σίσθηση.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπ. Εθνικής 'Αμυνας): Αποκτά επιπλέον προνόμιο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Χαίρομαι αν όντως είναι έτσι, διότι εγώ, κύριε Υπουργέ, μένω με την αίσθηση, ότι αν υπηρετώ τη θητεία μου και τετάχω στις πανελλήνιες εξετάσεις, δεν μου δίδεται δικαιώμα αναβολής.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπ. Εθνικής 'Αμυνας): Απεναντίας, όχι μόνο δίδεται, αλλά αποκτά, επαναλαμβάνω, και επιπλέον προνόμιο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Αν είναι έτσι, έχει καλώς. Η ουσία του πράγματος, όμως, είναι, ότι περιπλέκονται τα πράγματα, αντί προς την κατεύθυνση αυτή οι ρυθμίσεις να περιορίζουν την κατάσταση.

Κλείνω, κύριοι συνάδελφοι, με το τρίτο θέμα, το οποίο δεν αφορά εσάς, κύριε Υπουργέ, αλλά αφορά συνολικότερα την Κυβέρνηση, συνολικότερα την Ελληνική Πολιτεία.

'Οσο δεν αντιμετωπίζουμε με γενναιότητα το δημογραφικό πρόβλημα της Πατρίδας μας, όσο θα παραμένουμε θεατές στη γήρανση του πληθυσμού, οι συνέπειες για το στράτευμα ακόμα και με δρακόντες ρυθμίσεις, δεν πρόκειται να αντιμετωπιστούν. Και εδώ οι ευθύνες της Κυβέρνησης, αλλά και των προηγούμενων κυβερνήσεων, που δεν έσπευσαν να δώσουν σοβαρή προσοχή και γενναίες ριζοσπαστικές ρυθμίσεις στο θέμα, είναι μεγάλες για το μέλλον της Πατρίδος. Θα κλείσω, κύριε Υπουργέ, με μια πρόταση. Είχα και άλλη φορά την ευκαιρία να σας πω, ότι για να προσελκύσετε Ελληνόπουλα στο θεσμό των οπλιτών πενταετούς θητείας, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνετε είναι να αλλάξετε αυτόν του είδους την ονομασία, που δίνετε σ'αυτά τα Ελληνόπουλα, που προστρέχουν ή θα θέλανε να προστρέξουν προς αυτήν την κατεύθυνση και να καταταγούν στις 'Ενοπλες Δυνάμεις.

Προσπάθησα και έψαξα πολλαπλά το θέμα. Βρήκα μία ονομασία, η οποία ταιριάζει σ'αυτό. Και η ονομασία είναι πρόμαχοι. Αντί οπλίτες πενταετούς υποχρέωσης, βάλτε τη λέξη "πρόμαχοι" που προέρχεται από την αρχαία ελληνική παιδεία και γράμματεία, για τους νέους εκείνους, που με τη θέλησή τους θέλουν να γίνουν επίλεκτοι στρατηγώτες. Να τους πιμήσουμε γι'αυτό. Προφανώς ο κ. Ροκόφυλος θα λέει το "Ελλήνων προμαχούντες". Από εκεί ήταν και η αφορμή αυτής της σκέψης, την οποία καταθέω για σας και για τις 'Ενοπλες Δυνάμεις. Άλλάξτε την ορολογία και αντί οπλίτες πενταετούς υποχρέωσης ...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπ. Εθνικής 'Αμυνας): Δεν είναι οπλίτες. Εθελοντές είναι. Ήταν οπλίτες.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: ...αντί "εθελοντές πενταετούς υποχρέωσης", δώστε μία ονομασία, που πράγματι και για τους ίδιους να είναι υπερήφανοι εμφανιζόμενοι στην κοινωνία, στους γονείς τους, στους φίλους τους, που είναι για μένα σοβαρό κίνητρο να έλθουν και άλλα νέα παιδιά, για να υπηρετήσουν σ' αυτήν την υποχρέωση, την Πατρίδα. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα, ότι οι Υπουργοί Υγείας και Πρόνοιας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος-Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κατέθεσαν σχέδιο νόμου "Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οργάνωση των υγειονομικών υπηρεσιών, ρυθμίσεις για το

φάρμακο και άλλες διατάξεις".

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Ο κ. Κεφαλογιάννης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες μιας χώρας, που βρίσκεται υπό μόνιμη και συνεχή απειλή πολέμου και που ο μόνος τρόπος αποτροπής του είναι η αμυντική θωράκιση της Χώρας.

Η άμυνα της Χώρας είναι υψηστή εθνική προτεραιότητα και η Κυβέρνηση οφείλει να χαράξει και να ακολουθήσει μία μακρόχρονη σταθερή και υπεύθυνη πολιτική, ώστε να την εξασφαλίζει.

Στην κατεύθυνση αυτή έπρεπε να κινθεί το σχέδιο νόμου, το οποίο ασχολείται με τη στράτευση των νέων. Δυστυχώς το σχέδιο νόμου δεν έγινε για να συμβάλει στην αντιμετώπιση των αμυντικών δαπανών της Χώρας, αλλά για να αντιμετωπίσει προβλήματα νέων με διευκολύνσεις, παραβιάζοντας ρητές διατάξεις του Συντάγματος και δημιουργώντας άνισο και άδικο τρόπο αντιμετώπισης των στρατολογικών υποχρεώσεων μεταξύ των νέων.

Να διευκολύνουμε τους νέους στα προβλήματα τους χωρίς, όμως, ανισότητες και αδικίες και να τους υπενθυμίσουμε, ότι κατά τη Σύνταγμα όσοι μπορούν να φέρουν όπλα είναι υποχρεωμένοι να συντελούν στην άμυνα της Χώρας. Γιατί μόνο σε μια ελεύθερη Πατρίδα υπάρχει δημοκρατία, ελευθερία και ανθρώπινα δικαιώματα. Άλλα για να έχουμε ελεύθερη Πατρίδα, χρειάζεται η συμβολή και η συμμετοχή όλων των νέων της Ελλάδος.

Η Κυβέρνηση έπρεπε τα στρατολογικά προλήματα των νέων να τα αντιμετωπίσει με ιδιαίτερη προσοχή και περισκεψη αφού υπάρχει το τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα που βασανίζει τη Χώρα μας.

Αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του νομοσχεδίου "Η γεωπολιτική θέση της Ελλάδος σε μια περιοχή ιδιαίτερα ευαίσθητη από κάθε άποψη, καθιστά προς το παρόν αδύνατη τη μείωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων με δεδομένο μάλιστα το οιζύτατο δημογραφικό πρόβλημα, που αντιμετωπίζει η Χώρα μας".

Με βάση αυτά τα δεδομένα, είναι αναγκαία η θέσπιση αυστηροτέρων προϋποθέσεων για τη χορήγηση αναβολών και εξαιρέσεων από τη στράτευση, έτσι ώστε να μπορούν οι 'Ενοπλες Δυνάμεις να εκπληρώσουν, με τον καλύτερο τρόπο, την κρίσιμη αποστολή τους".

Η εισηγητική, όμως, έκθεση, έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις διατάξεις του νομοσχεδίου, το οποίο διευκολύνει τους νέους να μην εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

Οι διατάξεις που αναφέρονται κυρίως στο κεφάλαιο Γ' και αφορούν την άσπλη θητεία ή την εναλλακτική πολιτική κοινωνική υπηρεσία των αντιρρησών συνείδησης, δηλαδή όλων εκείνων των νέων, που επικαλούνται θρησκευτικές ή ιδεολογικές πεποιθήσεις προκειμένου να μην εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις για λόγους συνείδησης, ανοίγουν, κύριε Υπουργέ, τους ασκούς του Αιόλου και οδηγούν το στράτευμα σε επικινδύνες καταστάσεις.

Εύχομαι να μην επαληθευθούν αυτοί οι φόβοι μου. Οι εμπειρίες, όμως, που έχουμε από άλλες χώρες της Ευρώπης, που δεν έχουν μάλιστα και το τεράστιο πρόβλημα της απειλής πολέμου, που έχουμε εμείς, είναι τραγικές. Και θα αναφέρω το παράδειγμα δύο χωρών, όπως της Πορτογαλίας και της Ισπανίας, που μέσα σε δύο χρόνια αφ' ότου ψήφισαν παρόμοιες διατάξεις, που φέρνει το νομοσχέδιο το οποίο καλείται να ψηφίσει η Βουλή, ημήνθησαν οι αντιρρησίες συνείδησης σε τριάντα εννέα χιλιάδες.

Επίσης θα πρέπει να γνωρίζετε, ότι άλλες χώρες στην Ευρώπη δεν έχουν εισαγάγει αυτές τις ρυθμίσεις, δεν αναγνωρίζουν δικαιώματα σε αντιρρησίες συνείδησης, παρά τις απόψεις που έχουν διατυπωθεί από διάφορους διεθνείς οργανισμούς.

Η υπαγονή των αντιρρησιών συνείδησης ορίζεται από μία πενταμερή επιτροπή, στην οποία υπάρχουν μόνο δύο στρατιωτικοί. Εδώ τίθεται ένα ερώτημα: Με ποια κριτήρια θα

υπαχθούν και θα χαρακτηρισθούν οι νέοι ως αντιρρησίες συνείδησης; Θα είναι αντιρρησίες συνείδησης την παραμονή της στράτευσής τους;

'Εχω την εξής πρόταση, κύριε Υπουργέ, την οποία θα ήθελα να τη συζητήσουμε στη Βουλή. Για μένα, η πιο αξιόπιστη δικαιολογία υπαγωγής ενός νέου στην κατηγορία των αντιρρησιών συνείδησης, θα είναι μία δικαστική απόφαση, την οποία θα υποχρεούται ο νέος να φέρει πριν αντιμετωψίσει το πρόβλημα της στράτευσής του -διότι, εκεί θα κριθεί και όλος ο πρότερος βίος του- έτσι ώστε να αποφύγουμε αυτό το προηγούμενο, το οποίο, σας επαναλαμβάνω, παρατηρήσαμε στις δύο χώρες, στην Ισπανία και στην Πορτογαλία, όπου οι αντιρρησίες συνείδησεως έφθασαν τις σαράντα χιλιάδες περίπου.

Θα ήθελα επίσης να τονίσω, ότι το μόνο που πρέπει να δεχθεί να γίνει η Βουλή είναι άσπλη θητεία μέσα στο στρατόπεδο. Αυτό μόνο πρέπει να δεχθεί η Βουλή. Σε καμία περίπτωση την κοινωνική υπηρεσία. Εκτός στρατοπέδου πώς μπορείτε να ελέγξετε τον αντιρρησία συνείδησης; Ποιος θα τον ελέγχει; Ποιος θα τον παρακολουθεί;

Σας επαναλαμβάνω, κύριε Υπουργέ, ότι είναι ρυθμίσεις που ανοίγουν τους ασκούς του Αιόλου και εγώ, από την πλευρά τη δική μου, έχω πάρα πολύ μεγάλες και έντονες επιφυλάξεις. Βεβαίως, το εκπληκτικότερο είναι, ότι εάν οριστούν να κάνουν κοινωνική υπηρεσία, έρχεται η Πολιτεία και τους πληρώνει και από πάνω. Δεν νομίζω ότι οι ρυθμίσεις αυτές προάγουν το στράτευμά μας που τόσο πρέπει να το προσέχουμε όλοι.

Η άμυνα της Χώρας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι μία πολύ σοβαρή υπόθεση, είναι μία εθνική αναγκαιότητα, γιατί διαφορετικά το 'Εθνος δεν μπορεί να επιβιώσει. Δεν βλέπω, όμως, την Κυβέρνηση να αντιμετωπίζει με σοβαρότητα αυτό το πρόβλημα.

Υπάρχει, όπως είπα και προ ολίγου, το τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα. Υπάρχει, όμως, ευτυχώς και ένα μεγάλο πλεονέκτημα, αυτό της στρατιωτικής τεχνολογίας. Αφού, κύριε Υπουργέ, έχουμε δημογραφικό πρόβλημα, νομίζω, ότι πρέπει να στοχεύσουμε στην ποιοτική υπεροπτία.

Και αυτό βέβαια θα επιτευχθεί με την κατάλληλη εκπαίδευση των νέων που καλούνται να υπηρετήσουν στις 'Ενοπλες Δυνάμεις.

Προτέινω επίσης, κύριε Υπουργέ, να ακολουθήσουμε το παράδειγμα των άλλων χωρών -αφού τόσο μεγάλο είναι το πρόβλημα το δημογραφικό- να δημιουργήσουμε επαγγελματικό ή ημιεπαγγελματικό στρατό. Γιατί πέραν των άλλων -και αυτό αναφέρεται στη διεθνή πρακτική- ο επαγγελματικός στρατός είναι πιο οικονομικός από τον κανονικό στρατό. Γιατί εδώ έχει πάρα πολύ σημασία η ποιότητα του προσωπικού και η εκπαίδευση του προσωπικού. Γιατί, κύριε Υπουργέ, με την εξελιγμένη τεχνολογία σήμερα θα πρέπει να υπάρχουν και κατάλληλοι άνθρωποι να χειρίστούν τα σύγχρονα όπλα.

'Ένα σύγχρονο άρμα μάχης κοστίζει ένα δισεκατομμύριο δραχμές και ένα σύγχρονο ελικόπτερο ΑΠΑΤΣΙ κοστίζει επτά δισεκατομμύρια δραχμές. Αυτά δεν πρέπει να τα εμπιστευθούμε σε ένα μόνιμο στρατιωτικό προσωπικό;

Από τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος προκύπτει, ότι την περίοδο 1994-1996 έχουν προσληφθεί διακόσιες χιλιάδες υπάλληλοι στο Δημόσιο και ότι το σύνολο των υπαλλήλων, που υπηρετούν στο Δημόσιο, ανέρχεται στους εξακόσιους χιλιάδες. Δεν θα μπορούσε, κύριε Υπουργέ, πενήντα χιλιάδες από αυτούς να είναι μόνιμοι στρατιώτες και να καλύπτουν τις ανάγκες του Ελληνικού Στρατού, όπως για παράδειγμα οι πενήντα χιλιάδες που υπήρετούν την Ελληνική Αστυνομία;

'Όταν ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας λέει στην Αίθουσα, ότι την επόμενη πεντετεία θα έχουμε μειωμένη κατά δεκαοκτώ χιλιάδες, προσέλευση στρατιωτών, είναι δυνατόν, κύριε Υπουργέ, να μην υπάρξει μια ανάλογη αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος εκ μέρους της Πολιτείας;

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος της λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω σε ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα εν τάχει δύο μόνο παρατηρήσεις να κάνω.

Κύριε Υπουργέ, η άδεια των δεκαπέντε ημερών, την οποία θεσπίζετε, ουσιαστικά δυναμίζει το νομοσχέδιο το οποίο πρέπει να ψηφίσουμε. Γιατί οι περισσότεροι εξ όσων βρίσκονται στο εξωτερικό, που θέλουν κάποτε να έλθουν στην Ελλάδα, είτε για ένα σοβαρό οικογενειακό θέμα είτε για διακοπές, από τη σημειώση κατά την οποία θα έχουν εξασφαλίσει τη δυνατότητα να έρχονται δεκαπέντε ημέρες, πολύ φιούδιμα, ότι δεν θα κάνουν χρήση των διατάξεων του νομοσχεδίου αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Εχει παρέλθει ήδη το λεπτό που ζητήσατε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Θα ήθελα επίσης σε ένα γενικότερο θέμα να κάνω μία πρόταση. Το Σύνταγμα, κύριε Υπουργέ, δεν εξαιρεί τις γυναίκες από την υποχρεωτική στράτευση. Επομένως μπορούμε να κάνουμε χρήση και της στράτευσης των γυναικών, για να ενισχύσουμε το στράτευμά μας. Και το λέω εγώ, ο οποίος έχω μόνον κόρες στο σπίτι μου. Άλλα θα ήμουν ευτυχής, να τους δώσει τη δυνατότητα η Πολιτεία να υπηρετήσουν στο Στρατό της Ελλάδος.

Και θα ήθελα να συμπληρώσω την πρόταση αυτή, κύριε Υπουργέ, για ν' αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα, που αντιμετωπίζει τώρα και θ' αντιμετωπίσει τα επόμενα χρόνια η Πατρίδα μας, με το εξής: Να εξετασθεί εκ μέρους του Υπουργείου, μήπως θα έπρεπε να θεσπιστεί η υποχρεωτική στράτευση των Ελλήνων στην ηλικία των δεκαοκτώ χρόνων. Γιατί στην ηλικία των δεκαοκτώ χρόνων η στράτευση των νέων θα δώσει τη δυνατότητα να είναι σχεδόν καθολική. Θα αποφύγουμε τα δυσμενή επακόλουθα με τους αστράτευτους. Θα τελειώσουμε με την υπόθεση της θητείας τους στο στράτευμα και θα μπορούν, ελεύθεροι πλέον, να προγραμματίσουν τη ζωή τους με την απόκτηση μιας μεγάλης εμπειρίας από το "σχολείο" του Στρατού.

Κύριε Πρόεδρε, έχετε δίκιο. Είχα και άλλα να πω αλλά υποχρεωτικά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Στη δευτερολογία σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Δεν ξέρω εάν θα μπορέσω στη δευτερολογία ή στην κατ' άρθρο συζήτηση. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Π.Α.Σ.Ο.Κ., ο κ. Σφυρίου έχει το λόγο.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, παίρνω το λόγο για να αναφερθώ βασικά στο επίμαχο θέμα, το οποίο απασχόλησε την Εθνική Αντιπροσωπεία, μετά από τις παρατηρήσεις τις οποίες διεπέπιπτωσε ο κ. Βαρβιτσιώτης εκ μέρους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και στη συνέχεια ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, ο κ. Σιούφας, οι οποίοι επικαλέστηκαν τη σχετική έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής σ' ό,τι αφορά την εναλλακτική κοινωνική υπηρεσία των αντιρρησιών συνείδησης. Βέβαια, έκαναν μία ανάγνωση αποσπασμάτων από την έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής, αναφέρθηκαν σε συνταγματικά προβλήματα που ισχυρίστηκαν, ότι έχουν οι συγκεκριμένες διατάξεις του νομοσχεδίου για την εναλλακτική κοινωνική θητεία.

'Όμως, θα πρέπει να δούμε το σύνολο του κειμένου της έκθεσης της Επιστημονικής Επιτροπής, η οποία, αφού κάνει τις παρατηρήσεις της, τονίζει στο επίλογό της, ότι "θα ήταν συνεπώς δυνατόν να περιορισθών οι φορείς του δημοσίου τομέα, στους οποίους μπορεί να εκτιθεί η κοινωνική υπηρεσία, σ' εκείνους μόνο που βρίσκονται σε ειδική σχέση με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας".

Εγώ θα ήθελα να κάνω μερικές παρατηρήσεις, κύριοι συνάδελφοι, γιατί στο άρθρο 19, που μιλάει για την εναλλακτική, πολιτική, κοινωνική υπηρεσία λέει, ότι θα εκπληρώνεται σε υπηρεσίες φορέων του δημοσίου τομέα, έξω από την Απτική και από τη Θεσσαλονίκη. Εδώ μπορούμε να καθιερώσουμε πράγματι αυτήν την εναλλακτική κοινωνική θητεία στις παραμεθόριες περιοχές της Χώρας μας, εκεί που πραγματικά υπάρχουν οι ανάγκες και που αυτές οι ανάγκες συνδέονται με την εθνική άμυνα και την εθνική ασφάλεια.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Μόνο στα σύνορα δεν πρέπει να τους στείλουμε αυτούς.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: 'Αρα, εκεί θα πρέπει σαν Εθνική Αντιπροσωπεία να δεχθούμε τη διαιρόφωση αυτής της διάταξης, όχι εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης, αλλά στις παραμεθόρεις περιοχές, για να γνωρίζουν, ότι εκεί μόνο θα έχουν δικαίωμα να ασκήσουν τέτοιου είδους εναλλακτική μορφή στη θητεία τους.

Δεύτερον, νομίζω, ότι αν παρατηρήσουμε το άρθρο 21 και ειδικότερα την παράγραφο 3, εδάφιο α', θα δούμε, ότι η διάταξη η οποία συζητείται λέει, ότι "δεν έχουν στρατιωτική ιδιότητα" και ως εκ τούτου δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων.

Εδώ θα μπορούσαμε να δεχθούμε την τροποποίηση της διάταξης και να βάλουμε, ότι θα έχουν στρατιωτική ιδιότητα, όταν θα υπηρετούν στις παραμεθόρεις περιοχές, κάνοντας αυτήν ακριβώς την εναλλακτική, κοινωνική πολιτική θητεία.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Πώς εκπληρώνει κανείς τη θητεία του, όταν δεν θεωρείται στρατιωτικός. Η αντίφαση είναι κραυγαλέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Θα τα πείτε στα άρθρα, κύριε Σπυριούνη.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Να μιλάνε και οι Βουλευτές καμιά φορά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Δεν σας εστέρησε κανένας το λόγο. Σας παρακαλώ. Να είμαστε σύμφωνοι με τον Κανονισμό.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Τρίτον, με το άρθρο 20 καθιερώνεται μία διαδικασία, η οποία μπορεί και πρέπει να αποτελέσει την ασφαλιστική δικλείδια για τον περιορισμό των εγκρίσεων, ώστε τελικά να μην επαληθευτούν οι φόβοι που διατύπωσαν οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, ότι μπορεί να υπάρξει κύμα τέτοιων αιτήσεων, πολλαπλασιάζοντας το ενδιαφέρον Ελλήνων πολιτών, υπόχρεων σε στρατιωτική θητεία, που θα θέλει να καταφύγουν, ως δήθεν αντιρρούσις συνειδησης, σ' αυτήν τη διαδικασία.

Νομίζω ότι μπορεί και πρέπει μέσα από τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τα κριτήρια, τα οποία πρέπει να θεσπιστούν για να έχουν ενιαία εφαρμογή και να μη γίνεται κατά το δοκούν η επιλογή εκείνων, που θα παίρνουν τις εγκρίσεις για την κοινωνική εναλλακτική θητεία.

Τέλος θα ήθελα να σημειώσω, ότι έχουμε ακούσει την εξαγγελία της Κυβέρνησης και είναι μία ευκαιρία, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας να ενημερώσει την Εθνική Αντιπροσωπεία, για το πότε αυτή η εξαγγελία πραγματοποιείται με την κατάθεση σχετικού νομοσχεδίου, που θα αφορά την οργάνωση και λειτουργία παλλαϊκής άμυνας στις παραμεθόρεις περιοχές.

Αυτό είναι ένα ζήτημα, το οποίο σε ό,τι αφορά την πλειοψηφία της Κ.Ο. Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος, είναι μία πολιτική, που τρέπεται να πρωθηθεί τώρα και να μην καθυστερήσει άλλο. Θέλουμε να ακούσουμε, κατά πόσο θα έρθει γρήγορα το σχετικό νομοσχέδιο στην Εθνική Αντιπροσωπεία.

Προτέινω, κύριε Υπουργέ, εκτός από τον περιορισμό του χώρου εφαρμογής μόνο στις παραμεθόρεις περιοχές, εκτός από την τροποποίηση για τη διατήρηση στρατιωτικής ιδιότητας, εκτός από τα ενιαία κριτήρια σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση όσων θα κρίνονται ότι είναι αντιρρούσις συνειδησης, για να πάνε στην κοινωνική εναλλακτική θητεία, να αξιοποιήσουμε αυτό το οποίο η Επιστημονική Επιτροπή λέει στην κατακλείδια της έκθεσής της. Λέει: "Είναι δυνατόν να περιοριστούν οι φορείς του δημόσιου τομέα, στους οποίους μπορεί να εκτιθεί η κοινωνική υπηρεσία, σε εκείνους μόνο που βρίσκονται σε ειδική σχέση με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας".

Να το αξιοποιήσουμε αυτό, κύριε Υπουργέ, καθιερώνοντας τις μονάδες της παλλαϊκής άμυνας στις διάφορες περιοχές, οι οποίες μπορούν να ασχολούνται με την κατασκευή των αναγκαίων έργων για την προστασία του πληθυσμού, με την οργάνωση των υπηρεσιών προς τον άμαχο πληθυσμό και με

χίλια δύο πράγματα. Κοινωνική υπηρεσία θα παρέχουν κατά βάση προς τον άμαχο πληθυσμό για την περίθαλψη του ή για την ασφάλεια του.

Να πούμε ότι θα υπηρετούν αυτήν την εναλλακτική θητεία σ' αυτές τις μονάδες, που και σύμφωνα με την έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής θα βρίσκονται, όπως λέει, σε ειδική σχέση με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Νομίζω, λοιπόν, ότι χωρίς να απορρίψουμε το θεσμό, έτσι όπως προτείνεται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, μπορούμε να κάνουμε διατύπωση των σχετικών διατάξεων με τέτοιον τρόπο, ώστε αφ' ενός μεν να ισχύσει αυτός ο θεσμός στην Ελλάδα, να είναι πολλαπλά χρήσιμος κυρίως στις παραμεθόρεις περιοχές, να είναι απόλυτα εναρμονισμένος με τις συνταγματικές διατάξεις και ταυτόχρονα οι περιοχές αυτές να αφελθούν και για την υπόθεση προστασίας του πληθυσμού και για την υπόθεση της εθνικής άμυνας, από την υπηρεσία αυτών των ανθρώπων και είναι άμεσα συνδεδεμένα με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, για να μείνουν και οι υπόλοιποι απερισταστοί στο έργο που τους έχει αναθέσει η στρατιωτική τους μονάδα, σε ό,τι αφορά τη φρούρηση των ευαίσθητων περιοχών.

Με αυτές τις παρατηρήσεις, κύριε Υπουργέ -που θα έλεγα να τις εξετάσει το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας σήμερα και αύριο και την Πέμπτη, που θα διαρκεί η συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου- από τη μία πλευρά απαντώνται όλες αυτές οι αιτίσεις, στις οποίες κατέψυγαν οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας και από την άλλη σε ό,τι αφορά την πλειοψηφία του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος, δηλαδή την Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, δεν θα μένουν ερωτήματα, αλλά αντίθετα θα ψηφίσουμε όλες αυτές τις διατάξεις, με τις αναγκαίες τροποποιήσεις, τις οποίες νομίζω ότι μπορούμε εύκολα να επιφέρουμε με βάση τις προτάσεις που διατύπωσα. (Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Πολύδωρας έχει το λόγο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά την εκτίμηση μου, στο πλαίσιο αυτών των ρυθμίσεων -για τις οποίες ρυθμίσεις ο κύριος Υπουργός έδωσε έναν τόνο περίπτωσης και ανάγκης- εναργές ανακύπτει ένα μέγα δίλημμα, το δίλημμα του οικουμενισμού κατέναντι του πατριωτισμού. Ασφαλώς πολλοί μπορεί να αναπτύξουν σκέψεις για τον ένστολο πολίτη και αναπτύσσονται. Ασφαλώς πολλοί μπορεί να αναπτύξουν σκέψεις και γίνεται σχετική συζήτηση ακόμη και για το εάν χρειάζεται στρατός. Κάποιοι άλλοι μπορεί να επενδύσουν προσδοκίες στη Διακυβερνητική, όπως ανεφέρθη ρητά ο Υπουργός, η οποία θα αποφασίσει την αναγώριση των εξωτερικών συνόρων μας, ως συνόρων της Ευρώπης και έτσι σωθήκαμε. Πάντως εκείνο που προκύπτει είναι, να στρέψουμε εμείς την προσοχή μας μιλώντας και σκεπτόμενοι και αποφασίζοντες κατά συνείδηση πάνω στην έννοια του πατριωτή και της εθνικής άμυνας. Δηλαδή, εγώ αποκρούω αυτήν τη συζήτηση τη ρουτινιάρικη ή και κατά το ένα κεφάλαιο της συζήτηση ρύθμιση που προκύπτει από την πίεση που ασκεί το κύμα των έπιστολών από τη Διεθνή Αμνηστία και τους Διεθνείς Οργανισμούς, για να διατυπώσω ευθέως τη σκέψη μου, ότι το δίλημμα το έχω λύσει υπέρ της Πατρίδας, του πατριωτή, του πατριωτισμού και όχι του απόλιτος ή του κοσμοπολίτη ή ακόμη του αυταπατωμένου συστηματική. Ότι δηλαδή μπορεί να έλθει ο Βέλγος ή ο Ολλανδός ή ο άλφα ή βήτα εταίρος μας, να μας κατοχυρώσει τα εθνικά μας δίκαια στο Ιμια. Δεν ζω εγώ με τέτοιες αυταπάτες. Ζήστε εσείς, κύριοι συνάδελφοι. Εγώ ξέρω, ότι στην κρίση-λύση του διλήμματος έχει μιλήσει πριν από μένα ο Σωκράτης, όταν είπε, "Μητρός τε και πατρός και των άλλων προγόνων απάντων τιμώτερον και αγιώτερον και εν μείζονι μοίρᾳ και παρά Θεοίς και παράνθρωποις τοις νουν έχουσιν εστί η πατρίς". Έχει μιλήσει πριν από μένα ο Όμηρος, ο οποίος λέει, "Εἰς οιωνός ἀριστοῖς, αριύνεσθαι περὶ πάτρης". Έχει μιλήσει πριν από μένα ο Σιμωνίδης, ο οποίος είπε, "Ω̄ ζειν αγγέλειν Λακεδεμονίοις ο, τι τήδε κείμεθα τοις κείνων ρήμασι πειθόμενοι". Έχει μιλήσει πριν από μένα ο Τυρταίος, ο οποίος έλεγε, "Το τελευταίο καθήκον του πολεμιστή πριν πεθάνει, είναι να τανίσει το τόξο

και να ρίξει το βέλος κατά του εχθρού". Με συγχωρείτε γι' αυτούς τους πλεονασμούς. Είναι και τόσο εκτός μόδας. Είναι περιπτώι, γιατί τους ξέρουμε όλοι!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Χρειάζονται!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Άλλα θέλω να σας πω, ότι το πατριωτικό φρόνημα -ένα ζήτημα κοινής λογικής εκθέτω- δεν είναι αυτοφυές. Το λέει και ο Πλάτωνας, το λένε οι πάντες, θέλει από το σπίτι, θέλει από την εστία του σπιτιού, από το δάσκαλο, από το λοχία-εκπαιδευτή (στην Κόρινθο που παρουσιάστηκα εγώ) από το λοχαγό και πάντως νομίζω, ίσως, από τον πανεπιστημιακό δάσκαλο και από το Βουλευτή. Άλλως, είμαστε διαχειριστές, έχουμε ένα πρόβλημα, πολλές φορές το εμπορευόμαστε κιόλας, ανυπότακτοι, μια πίεση. Πρέπει να δούμε πι θα γίνει με τους ψήφους. Μαζεύονται τόσες χιλιάδες. Αναβολές. Να δώσουμε τις λύσεις εκείνες, οι οποίες είναι πρόσφορες και τελούν σε αιτιώδη συνάφεια και σχέση με την κάλπη και τέλος το καινούριο, των αντιρρησιών συνειδήσεων.

Για μένα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το πρώτο, που λέγεται ανυπότακτοι, έχει το χαρακτήρα και υπάρχει ταυτότητα νομικού και πολιτικού λόγου στο φέρεσθαι της ιδιοτελούς πολιτείας, είναι το ίδιο σαν τις ρυθμίσεις των χρεών. Εννοώ το ίδιο απαράδεκτο, ότι το εμπορευόμαστε, να τους κάνουμε σευτιχισμένους.

Και εν τέλει τον κακό συναλλασσόμενο-οφειλέτη του Δημοσίου τον βραβεύουμε και τον καλό στις φορολογικές του υποχρεώσεις -για την οικονομία μιλούμε- τον πιμωρούμε για τη συνέπεια. Τιμωρείται ως συνεπής, πιμωρείται εκείνος, ο οποίος έπιασε επαφή με την έννοια του καθήκοντος ως πολίτου. Αυτό μοιάζει να συμβαίνει και στην περίπτωση των ανυποτάκτων. Και επισημάνων μία αντίφαση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Είπε ο κύριος Υπουργός -και περίπου αυτό είναι το προβαλλόμενο σκεπτικό- ότι διάσημοι συμπατριώτες μας νέοι άνθρωποι τριάντα, σαράντα ετών είναι στην ξένη, όπου διατρέπουν με δύο-τρία διδακτορικά, με καθηγεσίες κλπ. ή σε μεγάλα ερευνητικά κέντρα. Εγώ λέω θαρρετά: Τολμήσατε απαλλαγή από το στράτευμα για τέτοιους αστέρες, διάσημους νομπελίστες ή υποψήφιους νομπελίστες. Είναι πολιτική.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: 'Οπως εξαρέθηκε και ο Αισχύλος.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Είναι πολιτική. Άλλα, με το να προσδοκά ο φοιτητής, ότι κάποια κυβέρνηση θα έλθει να το λύσει, ή εκείνος που βρίσκεται στο εξωτερικό και ζει με την ελπίδα, εμείς γινόμαστε εκούσιοι ή ακούσιοι συντηρητές αυτών των προσδοκιών. Τι είδους ποιοτική αξιολόγηση επιδέχονται αυτές οι προσδοκίες, το αφήνω στην κρίση σας.

Δεύτερον, το κεφάλαιο στρατολογίας. Το πρώτο κεφάλαιο ήταν οι ανυπότακτοι και άσκησα την κριτική μου. Δεύτερον, κεφάλαιο στρατολογίας. Πρέπει να τολμήσουμε και να μιλήσουμε τίμια για το αν αποδεχόμαστε, ότι είναι βαριά τα σύνεφα σ' αυτόν τον ουρανό και αν υπάρχουν κίνδυνοι. Αν δεν υπάρχουν κίνδυνοι, να εφαρμόσουμε άλλη πολιτική. Άλλα εάν υπάρχουν κίνδυνοι και κινούμαστε με την εφαρμογή του δόγματος και την εφαρμογή του σε πολιτικές του δόγματος, που αποκαλείται "αποτροπή διά της ισχύος", πρέπει να παρατάξουμε διμοιρίες.

Και θέλω να πω για εκείνους που σκέπτονται, ότι κάποιο μέσο αμύνης θα είναι, ότι Ελβετοί εθελοντές στρατιώτες - υπολείμματα είναι οι Ελβετοί στρατιώτες του Πάπα, της φουράς του Βατικανού- δεν υπάρχουν σήμερα για να αναθέσει ο οικονομικά ισχυρός Έλληνας τη μισθοφορική εκτέλεση του καθήκοντος της άμυνας σε κάποιον μισθοφόρο που θα φέρει. Δεν υπάρχουν τέτοια. Η ψυχολογία είναι παρακμιακή. Η τάση είναι φθοροποιός. Φθείρει διαβρώνει, όπως εκείνη που γκρέμησε από μέσα το Βυζάντιο.

Θέλω να σημειώσω για το κεφάλαιο της στρατολογίας, ότι είναι καιρός να σκεφθούμε τη στράτευση στην ηλικία των δεκαοχτώ ετών προ των σπουδών, το παιδί στο στρατό. Να ανοίξουμε διάλογο, να το συναποδεχθούμε. Είναι πολλαπλώς υγιές, εκτός του ότι "φτιάχνεις διμοιρίες". Και για τα όπλα τα "έξυπνα", που είναι βεβαίως ανάγκη των καιρών έτσι όπως

προχωρεί η τεχνολογία να σημειώσουμε, ότι το μπαρούτι και το φυσίγγιο, το M1 και το F16 δεν πέθαναν, σε κανέναν τοπικό πόλεμο. Και αυτό ας το γνωρίζουν όλοι όσοι κάνουν αναλύσεις και νομίζουν ότι, αν στρώσουμε ένα video game, δεν χρειάζεται να είναι ούτε γυμνασμένος ούτε εκπαιδευμένος ούτε σκοπευτής ο στρατιώτης.

Σημειώνω ότι δεν τους θέλουμε τους νέους μας για την απόλυτη και την έσχατη θυσία. Είναι παλιό δόγμα στη στρατιωτική ορολογία. Και πάντως όλα τα Ελληνόπουλα είναι έτοιμα για τη θυσία. Αντιλέγω από το Βήμα αυτό, ότι δεν τα θέλω για τη θυσία, δεν τα θέλω για "λίπασμα" στο πεδίο της μάχης, τα θέλω για νικητές. Και για να είναι νικητές, πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι και πρέπει να ξέρουν την τέχνη του πολέμου. Αυτό το λέω σε έναν εσωτερικό διάλογο και με τον αντιρρησία συνειδήσεως. Τι θα κάνεις, κύριες αντιρρησία συνειδήσεως, όταν θα έλθει ο βάρβαρος να σου βάζει τη μάνα και την αδελφή; Αυτός είναι ο διάλογος που πρέπει να κινήσουμε με τους συμπολίτες μας, οι οποίοι βρίσκουν αυτό το φιλοσοφικό πεδίο, για να καταλήξουν και στον ορισμό της στρατιωτικής τους συμπεριφοράς.

'Ερχομαι λοιπόν στο δόγμα, που έλεγε, "πολύς ιδρώτας στο πεδίο των ασκήσων, λιγότερο αίμα στο πεδίο της μάχης".

Οι αντιρρησίες συνειδήσεως: Σαφώς αντισυνταγματικό. Και δεν μπορεί να περάσει από πουθενά η συνταγματικότητα. Ξέρετε γιατί; Διότι και η εναλλακτική κοινωνική θητεία, εκτός από την αντιφάση που επεσημάνθη ήδη, ότι δεν μπορεί να μην υπάγονται στο Στρατοδικείο, δεν μπορεί να μην έχει το χαρακτήρα της στρατιωτικής θητείας -και το συνομολογεί το νομοσχέδιο-δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και συμμόρφωση προς τη συνταγματική διάταξη ότι εκτελούν τη στρατιωτική τους θητεία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΓΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ της Βουλής, κ. ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ)

Είναι κάτι αλλό που το λέει η έκθεση της επιστημονικής υπηρεσίας της Βουλής. Είναι καταναγκαστικά έργα εκ πλαγίου. Αυτό πάσχει και συνταγματικώς και νομικώς, γιατί απαγορεύεται ρητά στο άρθρο 25 η αναγκαστική εργασία. Απαγορεύεται όμως και ηθικώς διότι το να υπηρετείς στο Στρατό την πατρίδα σου δεν είναι ποινή, είναι τιμή. Εάν επικρατήσει η λογική της ποινής τότε δεν θέλω ούτε Στρατό, τελείωσ. Να πάει στην εθελοντική βάση. Όταν κινούμεθα με το φιλοσοφικό υπόβαθρο ότι είναι ποινή -και αυτό είναι διάχυτο και στην κοινωνία μας- να πάμε στην εθελοντική βάση.

Το ίδιο ισχύει όταν εξαντλείται ο συλλογισμός και για τους αντιρρησίες συνειδήσεως. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κινούμενος με αγαθή προσάρεση -αφού δεν τολμά την απαλλαγή- προκειμένου να βρει μία λύση μίλησε για παραμεθόριες περιοχές, δηλαδή να υπηρετήσουν την εναλλακτική κοινωνική θητεία στις παραμεθόριες περιοχές.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Δώστε λίγο χρόνο, κύριε Πρόεδρε. Έχουμε περιθώρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ήδη έχω δώσει ένα λεπτό, κύριε Σιούφα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Όσο χρόνο μου δώσετε κύριε Πρόεδρε, χωρίς τον παράλληλο βόμβο του κώδωνος.

Να μιλήσουμε για την περίπτωση των παραμεθορίων περιοχών με μία άλλη λογική, ότι είναι ευαίσθητες περιοχές και σε αυτές δεν μπορούμε να έχουμε αυτήν την κατηγορία των συμπολιτών μας που θα υπηρετούν π.χ. στο νοσοκομείο, για ευνόησους λόγους. Εγώ σέβομαι τους αντιρρησίες συνειδήσεως αλλά αναπτύσσω σκέψεις, οι οποίες κύριες Υπουργέ θα έπρεπε να μας οδηγήσουν σε χάραξη νέας πολιτικής, καθαρά αμυντικής πολιτικής.

Θέλω να καταλήξω με μία αναφορά που την αφιερώνω σε όλα τα Ελληνόπουλα και έρχεται από την παγκόσμια φιλολογία, από το "Άνθρωπος χωρίς πατρίδα" του 'Εντουαρτ 'Εβερτ Χαϊλ. Κλείνω τον κύκλο του συλλογισμού μου γιατί άρχισα από την σκέψη του COSMOPOLITAN ή του απόλιτος εν

σχέσει ή εν αντιθέσει προς τον πατριώτη. Ο "άνθρωπος χωρίς πατρίδα" είναι ένα θέμα του 19ου αιώνα κατά το οποίο ένας αμερικανός διαμαρτυρόμενος λέει "στο διάστημα και αυτή η πατρίδα, να μην την ξανακούσω ποτέ". Το δικαστήριο δε, του επέβαλε την ποινή να εισακουστεί η ευχή του και τον επεβίβασαν σε ένα πλοίο για να ξοδέψει όλη την υπόλοιπη ζωή του εκεί, χωρίς να ακούσει ξανά το όνομα της πατρίδας του ή να δει σύμβολό της. Έτσι ξοδέψει τη ζωή του σε αυτήν την παράξενη εξορία ο ήρωας του μυθιστορήματος. Όταν πέθαινε στο τέλος, προσερχόμενος στην καμπίνα του ο κυβερνήτης του πλοίου είδε ότι ο άνθρωπος χωρίς πατρίδα φύλαγε τη σημαία της πατρίδας του κάτω από το μαξιλάρι του, παρανομώντας έτσι. Άλλις δε θα μπορούσε να ζήσει. Αυτό το θέμα "άνθρωπος χωρίς πατρίδα" το ανακοινώνω εδώ για τους έλληνες νέους για να σημειώσω ότι πρέπει να είμαστε περήφανοι για την πατρίδα μας όχι μόνο θεωρητικά -πατρίδα δεν είναι η κυβέρνηση, είναι κάπι άλλο- αλλά και πρακτικά με το να υπηρετούμε στο Στρατό. Για να υπηρετούν τα παιδιά στο Στρατό χρειάζεται όχι πνεύμα καταναγκασμού αλλά παρότρυνσης, έμπνευσης και ενθουσιασμού ώστε να είναι υπερήφανοι που φοράνε την στολή της "Ελλήνα στρατιώτη και όχι να την πετάνε μετά την "θωρη βάρδια"- αυτό είναι ένα άλλο λάθος που δεν ξέρω ποια κυβέρνηση το έχει κάνει- για να φορέσουν το ηρωϊκό μπλουζήν και το σινιέ μπλουζάκι. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Χαϊτίδης έχει το λόγο.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, συζητούμε ένα νομοσχέδιο του οποίου τα άρθρα ομαδοποιούνται σε δύο βασικές ομάδες. Η πρώτη που αφορά τους ανυπότακτους και η δεύτερη που αφορά τους αρνητές, εγώ θα έλεγα τους υπονομευτές της στρατιωτικής θητείας.

Για τους πρώτους, ήθελα να πω, κύριε Υπουργέ, ότι πράγματι έπρεπε να ληφθούν κάποια μέτρα. Υπάρχει μια εκκρεμότητα, υπάρχουν πολλαπλές κατά καιρούς (δυστυχών πολλές φορές φωτογραφικές και θα έλεγα και πελατειακής φύσεως) αποφάσεις, που θα έπρεπε να κωδικοποιηθούν και θα έπρεπε να ενταχθούν σε ένα ενιαίο σύνολο.

Θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση: Εκεί όπου πέρα από την όποια μειωμένη θητεία προβλέπεται μια οικονομική υποχρέωση για την εξαγορά του υπολοίπου της θητείας σε διάφορες κατηγορίες, νομίζω ότι αδικείτε, κύριε Υπουργέ, όταν εφαρμόζεται τα ίδια μέτρα και σταθμά στους έχοντες και στους μη έχοντες. Νομίζω, ότι θα ήταν δικαιότερο να ληφθεί υπόψην ποιοί αποδεδειγμένα πλούτησαν στο εξωτερικό, αρνούμενοι να συμμορφωθούν στις υποχρεώσεις προς την Πατρίδα και αυτοί να επωμισθούν μεγαλύτερο βάρος από τον απλό εργάτη ή τον άνεργο πτυχιούχο, οι οποίοι αποδεδειγμένα σήμερα έχουν οικονομικό πρόβλημα και οι οποίοι αποφάσισαν, μεταμελούμενοι να έλθουν στην Πατρίδα και να εκπληρώσουν τις όποιες υποχρεώσεις η πατρίδα τους ζητάσει.

Γι' αυτό λοιπόν, θα παρακαλούσα να διορθώσετε αυτήν την άδικη εξισωτική υποχρέωση την οποία καθιερώνετε για τους έχοντες και για τους μη έχοντες, για τους πλουτίσαντες και για τους ανέργους στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στη σημερινή Ευρώπη. Ο καθένας ας επιβαρυνθεί ανάλογα με τις οικονομικές του δυνατότητες.

'Ερχομαι τώρα στη δεύτερη ομάδα των άρθρων που αφορά τους υπονομευτές της στρατιωτικής θητείας. Ορισμένοι συνάδελφοι που προηγήθηκαν, χαρακτήρισαν τα άρθρα αυτά του νομοθετήματος, αντισυνταγματικά. Εγώ θα τα χαρακτήριζα ανήθικα. Πιατί όλη η φιλοσοφία και όλα τα επιχειρήματα, ή τα σοβαρότερα πουλάχιστον επιχειρήματα, τα οποία επικαλεσθήκατε εδώ, κύριε Υπουργέ, ήταν οι πιέσεις τις οποίες δέχεσθε από το εξωτερικό, για να θεσπίσετε, να νομοθετήσετε με την πλειοψηφία σας. Θέλετε να ικανοποιήσετε αυτή την απαίτηση των ιδέων τους. Θα μπορούν να κάνουν και μια πραγματική εργασία. Έτσι θα έχουν δυο μισθούς και θα αποτελούν το κάρφος και την πρόκληση στα μάτια όλων των άλλων Ελλήνων νέων, οι οποίοι δεν θα μπορούν να έχουν αυτήν την ευκαιρία. Μ' αυτόν τον τρόπο θα εξωθήσετε κύριε Υπουργέ και τους υπόλοιπους νέους να σκεφθούν αυτό το οποίο μέχρι τώρα δεν τους πέρασε ποτέ από το μυαλό, να αρνηθούν δηλαδή και αυτοί (επ' αμοιβή) να υπηρετήσουν την Πατρίδα.

Επιτρέψτε στους "αντιρρησίες" αυτούς να έχουν τη δυνατότητα να αρνούνται να υπηρετήσουν, να εκπληρώσουν τη συνταγματική υποχρέωση, αλλά και την ηθική υποχρέωση απέναντι στην Πατρίδα του κάθε Έλληνα.

Σας ερωτώ, κύριε Υπουργέ, γιατί δεν έχετε αυτήν την ευαίσθησία στις πιέσεις και τις κατηγορίες εναντίον μας, των ξένων και σε άλλα νομοθετήματα; Αυτές τις ημέρες, η Ελλάδα κάθεται στο εδώλιο του κατηγορούμενου στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, γιατί επιβάλλει ειδική υψηλή φορολογία στα μεταχειρισμένα εισαγόμενα αυτοκίνητα. Αυτό δεν σας ενοχλεί; Ότι είμαστε κατηγορούμενοι και μετά βεβαιώθητας θα καταδίκαστούμε, αυτό δεν σας εκθέτει σαν Κυβέρνηση και δεν μας εκθέτει σαν Ελλάδα απέναντι στην Ευρώπη;

'Ενα άλλο. Ομολογήσατε -και το ξέρουμε όλοι- ότι αυτές οι πιέσεις ασκούνται στη Χώρα μας την τελευταία εικοσαετία. Όλες οι κυβερνήσεις που κυβέρνησαν την τελευταία εικοσαετία, αρνήθηκαν να ικανοποιήσουν αυτήν την απαίτηση, των Ευρωπαίων με τον τρόπο του ουλάχιστο που εσείς σήμερα τη νομοθετείτε. Γιατί; Ήταν αυτές οι κυβερνήσεις όχι ευαίσθητες απέναντι στις πιέσεις με την έννοια της ηθικής προστασίας της Ελλάδας, σε κατηγορίες, σε διεθνείς συναντήσεις;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υψηπ. Εθνικής Αμυνας): Δεν αρνήθηκε η Νέα Δημοκρατία. Έγινε πρόταση αλλά απερρίφθη ως αντισυνταγματική.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Ήταν ολιγοτέρας, μειωμένης ευαίσθησίας, έναντι αυτής που έχετε σήμερα εσείς. Και όμως, όλες οι Ελληνικές κυβερνήσεις μέχρι σήμερα και του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας, αρνήθηκαν υπ' αυτήν τη μορφή που θέλετε να νομοθετήσετε, να συμμορφωθούν προς τις πιέσεις των ξένων, όπως τις επικαλείσθε και πις ομολογείτε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υψηπ. Εθνικής Αμυνας): Δεν ευόδωσαν οι προσπάθειες.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Ήθελα επίσης, να σας ρωτήσω κύριε Υπουργέ, πώς συμβιβάζεται από τη μια πλευρά η σοβαρή επισήμανση του αξιοτίμου κυρίου Υπουργού Εθνικής Αμύνης, ότι έχουμε μια συνεχή μείωση του αριθμού των στρατευσίμων και θα φθάσουμε σε δραματικά επίπεδα μέσα στα προσεχή χρόνια λόγω υπογεννητικότητος και από την άλλη περιλαμβάνετε διατάξεις οι οποίες αφ' ενός επιβραβεύουν αυτούς οι οποίοι δεν θέλουν οι ίδιοι και διασπείρουν τέτοιες ιδέες και απόψεις για την άρνηση θητείας και από την άλλη να συμβαίνει αυτό το απίστευτο, το εξωφρενικό, να καθιστάτε εμμίσθους δημοσίους υπαλλήλους εκείνους οι οποίοι αρνούνται να υπηρετήσουν.

Σας ερωτώ, κύριε Υπουργέ: Με ποιό πρόσωπο και με ποιό θητικό δικαίωμα θα αντικύρωστε τις δεκάδες χιλιάδες των πτυχιούχων Ελλήνων ανέργων νέων, οι οποίοι ζητάνε εκατόν είκοσι χιλιάδες δραχμές, ή εκατόν πενήντα χιλιάδες δραχμές για να διοριστούν σε μια θέση στο Δημόσιο και να αξιοποιήσουν το πτυχίο που πήραν, αφού προηγουμένως υπηρέτησαν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Και θα προσλάβετε τους αντιρρησίες όπως τους ονομάζετε, τους υπονομευτές, όπως τους ονομάζω εγώ του στρατεύματος και θα τους καταστήσετε εμμίσθους δημοσίους υπαλλήλους, οι οποίοι με το πρόσχημα και την απατηλή διάταξη ότι δήλων θα υπηρετούν σε δήμους, κοινότητες, νοσοκομεία, γηροκομεία, εκτός του ότι θα αποκτήσουν τη δυνατότητα να διασπείρουν αυτές τις διαλυτικές για την έννοια του κράτους και του στρατεύματος απόψεις τους. Θα καλοπερνούν και θα εξυπηρετούνται επί τρία χρόνια. Θα παίρνουν ένα μισθό για υπηρεσία την οποία κανείς δεν θα ελέγχει και συγχρόνως εκτός από τη διάδοση των ιδέων τους. Θα μπορούν να κάνουν και μια πραγματική εργασία. Έτσι θα έχουν δυο μισθούς και θα αποτελούν το κάρφος και την πρόκληση στα μάτια όλων των άλλων Ελλήνων νέων, οι οποίοι δεν θα μπορούν να έχουν αυτήν την ευκαιρία. Μ' αυτόν τον τρόπο θα εξωθήσετε κύριε Υπουργέ και τους υπόλοιπους νέους να σκεφθούν αυτό το οποίο μέχρι τώρα δεν τους πέρασε ποτέ από το μυαλό, να αρνηθούν δηλαδή και αυτοί (επ' αμοιβή) να υπηρετήσουν την Πατρίδα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, στους Έλληνες και στο Ελληνικό

Κοινοβούλιο δεν έχει κανένας το δικαίωμα να δίνει μαθήματα περί σεβασμού ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ιδιαίτερα δεν έχουν το δικαίωμα να μας δίνουν τέτοια μαθήματα οι διεθνείς υποκρίτες που στέλνουν τις στρατιές τους στο Κουβέιτ, αλλά όχι στην Κύπρο που καταδικάζουν εύκολα τους Σέρβους και τους Έλληνες, αλλά όχι τους γενοκτόνους κατά παράδοση Τούρκους. Δεν είναι λογικό να έχετε κύριε Υπουργέ τόση ευαισθησία έναντι αυτών που υποστηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιωμάτα των διακοσίων πενήντα αντιρρησιών σήμερα, όπως είπατε, στην Ελλάδα, αλλά αδιαφορούν αυτοί οι φαρισαίοι για τα δικαιωμάτα των εκαποντάδων χιλιάδων Ελλήνων στην Κωνσταντινούπολη, την Ιμβρο, την Τένεδο και τώρα στη Βόρειο Ήπειρο.

'Οσο για τις εν Ελλάδι ευαίσθητες ψυχές, οφείλω να επιστρέψουν όπι η διεκδίκηση των όποιων δικαιωμάτων προϋποθέτει την υπάρξη μιας πατρίδας που θα στηρίζεται σε ισχυρές 'Ενοπλες Δυνάμεις και όχι σε κακομαθημένους καλοτερασάκηδες, αυτούς που νομίζουν ότι είναι πιο έξυπνοι και πιο επιτήδειοι, πιο ίσοι έναντι των φτωχών, αλλά γνήσιων Ελλήνων πατριωτών, όπως τα παιδιά των αγροτών, των εργατών και όλων εκείνων που με ευχαρίστηση εκπληρώνουν την υποχρέωσή τους προς την Πατρίδα.

Σας ερωτά, κύριοι συνάδελφοι: Εάν η Ελλάδα έχει την ευχέρεια και τη δυνατότητα ακινδύνως να δευτερύνει και να ενθαρρύνει την αποφυγή ένοπλης στράτευσης, γιατί διαπαντά εκαποντάδες εκατομμύρια για την πρόσληψη όπως συμβαίνει ήδη, επαγγελματικών στελεχών πενταετούς (ουσιαστικά μόνιμης) θητείας; Ποιοί θα φυλάξουν τα σύνορα, όταν ήδη σε όλη τη βόρειο και ανατολική μεθόριο μπαίνονται ανεξέλεγκτα εκαποντάδες χιλιάδες λαθρομετανάστες; 'Όταν λεγατούνται χωριά και απάγονται Έλληνες πολίτες στη περιοχή της Ηπείρου; 'Όταν διακινούνται τεράστιες ποσότητες ναρκωτικών μέσω των αφύλακτων συνόρων, ναρκωτικών που δολοφονούν τη νεολαία μας;

Πώς θα νιώσετε, κύριε Υπουργέ, αν πολύ σύντομα αναγκαστείτε να διορθώσετε τα άρθρα 19 και 21 -τουλάχιστον αυτά- όταν έντρομος θα διαπιστώσετε αυτό που διεπίστωσαν οι Ισπανοί πρόσφατα, όταν από χίλιοι πεντακόσιοι οι Ισπανοί αντιρρησίες αυξήθηκαν σε εξήντα χιλιάδες; Άλλα και πώς και με ποιές διατάξεις και με ποιό τρόπο θα διασφαλίσετε ότι θα τηρήσουν οι αντιρρησίες τα ίσα είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν, σύμφωνα με το δικό σας νομοθέτημα;

Κύριοι Υπουργοί -και απευθύνομαι και στον απουσιάζοντα Υπουργό κ. Τσοχατζόπουλο, τον οποίο ίδιαιτέρως εκτιμώ: Σας ερωτώ αλλά δεν σας κατηγορώ, μάλλον σας συμπονώ γιατί σηκώνετε και εσείς το βαρύ σταυρό των αμαρτιών που διεπράχθησαν κατά την αποφράδα νύχτα των Ιμίων, προκειμένου η άμοιρη Πατρίδα μας να αποκτήσει εκσυγχρονιστή Πρωθυπουργό με αντάλλαγμα να κλείσουν όλα τα εκκρεμή, κατά τους ξένους φίλους μας, θέματα, με αποτέλεσμα την υπόνομευση της συνοχής και ισχύος των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και την απεμπόληση κατ' απαίτηση της 'Αγκυρας του δικαιωμάτος μας να επεκτείνουμε τα χωρικά μας ύδατα στα δώδεκα μίλια και να προστατεύσουμε τους γαλάζιους ελληνικούς ουρανούς στο Αιγαίο.

Κύριε Υπουργέ, σκεφθείτε το συμφέρον της Ελλάδος και την υστεροφημία σας και αγνοήστε τις πιέσεις και τις απαιτήσεις των ξένων. Αποσύρετε τουλάχιστον τα άρθρα 19 και 21, ή έστω κατά παραχώρηση τροποποιήστε τα, διατηρώντας την άπολη ένστολη θητεία μέσα στα στρατόπεδα. Και αν χρειαστείτε ως άξιοι Υπουργοί Εθνικής Αμύνας να πέσετε ηρωϊκά στις επιάλεις του καθήκοντος, αρνούμενοι να συνδέσετε το ονομά σας με συμμόρφωση σε ξένες πλέσεις και απαιτήσεις, επικίνδυνες και επιβλαβείς για τη Χώρα μας. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Παρακαλώ, κύριε Παπαθεμελή.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Μαζί με τον κ. Σπυριόνη ήμασταν την ώρα που γινόντουσαν οι εγγραφές των συνάδελφων σε Διαρκείς Επιτροπές...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Και με μένα.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Και με σας.

'Ετοι απεκλείσθημεν, λόγω Κανονισμού, από το δικαίωμα να μιλήσουμε επί της αρχής του νομοσχεδίου. Θα παρακαλούσα με την επιείκεια που σας διακρίνει και το *ius equitas* το οποίο εφαρμόζεται κατά την Προεδρική σας λειτουργία και με την έγκριση του Σώματος φυσικά, να μας επιτρέψετε να μιλήσουμε κατά το άρθρο 1. Αν θέλετε και τώρα αλλά να μας πείτε για το "τώρα" για να ξέρουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ακουστήκατε, κύριε Παπαθεμελή, θα το δω.

Ο κ. Ανδρεουλάκος έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν εξεράγη ο Πρώτος Βαλκανικός Πόλεμος δεκαπέντε χιλιάδες περίπου Ελληνόπουλα από την Υπερανταλαντική Δημοκρατία, την Αμερική, έσπευσαν, ολιγογράμματα ή αγράμματα, αλλά με βαθειά ριζωμένη την αγάπη προς την Πατρίδα, έσπευσαν και έλαβαν μέρος στη μεγάλη εθνική εξόρμηση του Πρώτου, του Δεύτερου Βαλκανικού Πολέμου και της μεγάλης ελληνικής πορείας μέχρι των παρυφών της 'Αγκυρας. Και ένα μεγάλο ποσοστό αυτών των ωραίων Ελλήνων είτε άφησαν τα κόκκαλά τους στα πεδία των αιματηρών μαχών, είτε άφησαν στα πεδία των μαχών την αρτιμέλειά τους και αυτούς η Ελληνική Πατρίδα δεν τους έχει τιμήσει, δεν καταξιώθηκαν, κύριε Υπουργέ, ενός μνημείου.

'Ηρθαν από την Αμερική -δεν σπούδαζαν- πήγαν εκεί γιατί ήταν φτωχοί, για ένα κομμάτι ψωμί και οικοδόμησαν την άγρια αμερικανική Δύση.

Και όμως έσπευσαν όχι με αεροπλάνα αλλά με τις σκυλοπνιχτρές εκείνης της εποχής και πήραν μέρος στη μεγάλη εθνική εξόρμηση.

Επισής, θα σας θυμίσω τους τιτάνας του ελληνικού πνεύματος, οι οποίοι δεν απέφυγαν τη στράτευση και μάλιστα εν καιρώ ειρήνης, αλλά προμάχησαν στους μεγάλους αγώνες του 'Εθνους. Ο μέγας τραγικός Αισχύλος επρομάχησε στην τιτανομαχία της Ναυμαχίας της Σαλαμίνας.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Ο Σωκράτης.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Ο Σωκράτης επίσης, έλαβε μέρος στα πεδία των μαχών και όλοι οι τιτάνες του πνεύματος. Και ερωτάται ο κύριος Υπουργός και ερωτώνται οι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας και των άλλων κομμάτων: Ο τραγικός Αισχύλος είχε λιγότερο εκλεπτυσμένη συνειδηση από τους σημερινούς αντιρρησίες συνειδήσεως Στρατηγές Σπυριούνη: 'Οχι, βεβαίως.

'Όταν λοιπόν έχουμε αυτά τα φωτεινά παραδείγματα απαράμιλλου πατριωτισμού και αυτοθυσίας, πρέπει να Βουλή να συναντείσει σ' αυτές τις ρυθμίσεις που εισηγείται το Υπουργείο Εθνικής Αμυνας;

Τι ρύθμισεις είναι αυτές για να συμφωνήσουμε με την αρχή του νομοσχεδίου, κύριοι συνάδελφοι: Είναι ρυθμίσεις στη βάση, όπι δεν πρέπει η άμυνα της Πατρίδας, που πρέπει να είναι η πρώτη φροντίδα των Υπουργών Εθνικής Αμυνας, αλλά προέχει το βόλεμα όσων αρνήθηκαν επί σειρά ετών, επί δέκαετίς, να εκπληρώσουν το ύψιστο χρέος προς την Πατρίδα Ελλάδα. Αυτό κάνει, αυτούς εξυπηρετεί. Άλλα όταν νομοθετούμε για να βολέψουμε εκκρεμότητες και να υπηρετήσουμε τον ατομικό ευδαιμονισμό, παραγνωρίζοντας ότι πρέπει να νομοθετούμε για να υπηρετούμε υψηλές αξίες, δίδουμε το κακό παράδειγμα στην συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων.

Τι δίδαγμα βγαίνει, κύριε συνάδελφε; 'Οτι εαν κοιτάς τον εαυτό σου, κοιτάς τη βελτίωση του εγώ σου και δεν υπηρετείς την πατρίδα, θα 'ρθει η Πολιτείο, ο αρμόδιος Υπουργός Εθνικής Αμυνας να εισηγηθεί βολεματικές ρυθμίσεις, τακτοποιήσεις. Και φθάνουμε στο συμπέρασμα και στο ηθικό δίδαγμα: Τι θα πουν τα πολλά Ελληνόπουλα; Γιατί, εγώ είμαι το κορδί;

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, τι αναπτύσσεται στη νεολαία σήμερα; 'Οτι είναι εξυπνάδα, είναι ευφυία να μεθοδεύσουν την αποφυγή της στρατιωτικής υποχρεώσεως. Αυτό περνάει

σήμερα στα στέκια της νεολαίας. Και μ' αυτές τις ρυθμίσεις που εισηγείστε εσείς, έρχεστε αρωγοί αυτής της νοοτροπίας και ενισχύετε αυτήν τη νοοτροπία.

Ποιές είναι οι δυο μεγάλες υποχρεώσεις που καθιερώνει το Σύνταγμα, κύριοι συνάδελφοι, για να σφυρηλατήσει την εθνική και κοινωνική ομοψυχία: Η υποχρέωση να συμμετέχουμε στα βάρη του κράτους μέσα από τη φορολογία, σύμφωνα με τις δυνατότητές μας. Αυτή είναι η μία υποχρέωση. Η άλλη υποχρέωση είναι ο κάθε Έλληνας που μπορεί να φέρει όπλα, πρέπει να συντελεί στην άμυνα της Πατρίδος του, όπως ορίζουν οι σχετικοί νόμοι, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 6, του Συντάγματος.

Γιατί έχει γίνει η Ελλάδα χαβούζα κύριε Υπουργέ της Εθνικής Αμυνας; Γιατί έχει επέλθει η έκλυση των θηών; Γιατί έχει επέλθει ανυπολόγια του πολιτικού μας συστήματος; Διότι αυτές οι δυο βασικές, θεμελιώδεις υποχρεώσεις του 'Ελληνα πολίτη παραβιάζονται και δημιουργείται φορολογική αδικία κύριε Υπουργέ και εμπεδώνεται η στρατολογική ανισότητα;

Γιατί εγώ υπηρέτησα είκοσι οκτώ μήνες και ο σαρανταεννιάρης, σχεδόν συνομηλικός μου, θα υπηρετήσει τρείς μήνες και θα πληρώσει εκατό χιλιάδες μόνο το μήνα. Θα πληρώσει, δηλαδή, το υπόλοιπο της θητείας του ούτε με το μισό μηνιάτικο των εν Αμερική ή των εν Ευρώπη και γενικά εν Εσπερία αποδοχών. Αυτό λέγεται στρατολογική ισότητα; Αυτό λέγεται ότι νομοθετούμε για να δώσουμε το παράδειγμα, για να οιστρηλατήσουμε;

Κύριε Υπουργέ, με αυτές τις ρυθμίσεις που φέρνετε σήμερα, αν εγώ είμαι είκοσι οκτώ ετών δεν υπάγομαι σ' αυτές. Έτσι δεν είναι; Όμως μετά από τρία χρόνια που θα είμαι τριάντα ένα, τριάντα δυο ετών -διότι αυτό κάνετε τακτοποιείτε τους γεννηθέντες εώς το 1966, δηλαδή αυτούς που είναι σήμερα τριάντα ένα ετών- θα ευελπιστώ ότι σε μια πενταετία, στρατηγέ κύριε Σπυριούνη, θα έρθει κάποιος άλλος καλός, φιλάνθρωπος Υπουργός να δώσει μια χαριστική λύση.

Εγώ δεν συμφωνώ με αυτές τις χαριστικές λύσεις που παραβιάζουν τα όσια και τα ιερά και την ισότητα που καθειρώνει το Σύνταγμα. Δεν είναι μόνο θέμα συνταγματικής επιταγής, αλλά είναι θέμα να τηρήσουμε και να υπηρετήσουμε τους λόγους που επιβάλουν αυτήν τη συνταγματική επιταγή.

Έχει γίνει γεωγραφική μετάθεση της Ελλάδος κύριε Υπουργέ; Δεν ειμεθα σ' αυτό το μεταίχμιο ανατολής και δύσεως; Δεν μας απειλεί ο νεο-οθωμανικός Ιμπεριαλισμός; Δεν μας ζώνουν οι λύκοι, οι οποίοι θέλουν να μας καταβροχθίσουν; Μήπως γεωγραφικά μετατεθήκαμε και δεν το πήρα είδηση, στο Βέλγιο, στη Γαλλία, στην Ιταλία, στη Γερμανία, στην Αγγλία, στην Ισπανία, στη Πορτογαλία; Ε, κάντε μια γεωγραφική μετάθεση να πάτε την Ελλάδα στο Βέλγιο και εγώ τότε θα υπογράψω αυτές τις ρυθμίσεις.

Όσο η Ελλάδα είναι εδώ που βρίσκεται, όσο η Ελλάδα απειλείται εγώ και οι συνάδελφοί μου, πιστεύω και του ΠΑΣΟΚ, δεν θα επιτρέψουμε τέτοιες ρυθμίσεις. Τι πάει να πει εναλλακτική θητεία; Είναι σαφές το Σύνταγμα, ότι όποιος μπορεί να φέρει όπλα συντελεί στην άμυνα της Πατρίδος.

Με όπλα συντελεί, ούτε καν με άοπλη θητεία. Τι πάει να πει άοπλη θητεία; Άλλα και την άοπλη θητεία την δέχθηκαν οι αντιρρησίες συνεδρήσεως; Κανείς μέχρι σήμερα δεν υπηρέτησε άοπλος. Και σας ερωτώ: Είναι εναλλακτική; Τί σχέση έχει η υπηρεσία μου σ' ένα νοσοκομείο με το να συντελώ στην άμυνα της Πατρίδος; Και κάτι παραπέρα, εξισώνει τους κινδύνους; Το παιδί του άλφα Έλληνα υπηρετεί είκοσι τέσσερις μήνες, εκπαιδεύεται και αν αύριο ηχήσουν οι σάλπιγγες του πολέμου, γιατί μας επιτίθεται η Τουρκία και ζητά το μισό Αιγαίο, τα όσια και τα ιερά μας, το παιδί το οποίο έτυχε της στρατιωτικής εκπαίδευσης, θα δώσει τη ζωή του ή την αρτιμέλειά του για την Πατρίδα, ενώ ο εναλλακτικός της κοινωνικής υπηρεσίας, της κοινωνικής θητείας θα μείνει στα μετόπισθεν για να κοκορεύεται εις βάρος της γυναικός -έτσι δεν είναι;- του στρατευμένου.

Αυτή δεν λέγεται θητεία. Πείτε την όπως θέλετε, αλλά θητεία δεν λέγεται. Ο αιστράτευτος θα μισθοδοτείται, διότι το νομοσχέδιο λέγει ότι θα του εξασφαλίζεται μισθός και στέγαση. Στέγαση όχι στο στρατώνα, ασφαλώς σε κάποιο κατάλυμα

ξενοδοχείου. Και βεβαίως, όχι συσσίτιο, στρατηγέ, στην καραβάνα, αλλά σίτιση στο εστιατόριο. Και θα πηγαίνει εκεί όχι ηθικά μειωμένος, αλλά εξευγενισμένος. Κάνει κοινωνική θητεία! Γνωρίζουμε πόση σημασία παίζουν οι λέξεις στην Ελλάδα. Κάνει κοινωνική θητεία, θα ακτινοβολεί στο περιβάλλον. Εξωραΐζεται, ηθικοποιείται, ακτινοβολεί πις δοσασίες τις ύποπτες, τις ξενόφορες οι οποίες θέλουν μία Ελλάδα ταπεινή, καταφρονεμένη, υποταγμένη για να πει "yes" σε αυτές τις ρυθμίσεις που είναι σήμερα ενώπιό μας.

Εγώ από το Βήμα αυτό δηλώνω κατηγορηματικά ότι θα καταψηφίσω αυτές τις ρυθμίσεις, διότι είναι όνειδος για την Πατρίδα και για την άμυνά της.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχει ζητηθεί από τέσσερις συναδέλφους, οι οποίοι την ώρα που γινόταν η εγγραφή των ομιλητών βρίσκονταν στη Διαρκή Επιτροπή, να πάρουν το λόγο επί του νομοσχεδίου.

Ερωτάται το Σώμα αν συμφωνεί να δοθεί ο λόγος για τρία λεπτά σε αυτούς τους τέσσερις συναδέλφους οι οποίοι δεν πρόλαβαν να ζητήσουν το λόγο.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Γιατί τρία λεπτά, κύριε Πρόεδρε, έκπτωση κάνετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κύριε Καψή, ζήτησα έγκριση από το Σώμα να μιλήσετε για τρία λεπτά, γιατί αν αυτό καθιερωθεί ως τακτική, τότε πραγματικά ο καθένας θα δηλώνει ότι βρίσκεται στη Διαρκείς Επιτροπές.

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, ζήτησα και εγώ το λόγο, επειδή ήμουν την Επιτροπή και δεν μου τον δώσατε. Είσθε υποχρεωμένος να κάνετε εφαρμογή του Κανονισμού. Ή γίνεται εφαρμογή του Κανονισμού ή δεν γίνεται. Αυτό που κάνετε είναι αυθαιρεσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κύριε συνάδελφε, δεν είναι τίποτα αυθαιρεσία από τη στιγμή που εγκρίνεται από το Σώμα. Εσείς αυθαιρετείτε με τον τρόπο που πήρατε το λόγο.

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Αυθαιρετώ γιατί διαμαρτύρομαι. Εμένα μου λέτε όχι και σε άλλους λέτε ναι. Άρα, κάνετε εξαιρέσεις, κάνετε διακρίσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Αν στις προθέσεις σας είναι να φωνάξετε, δικαίωμά σας.

Ο κ. Σπυριούνης έχει για τρία λεπτά το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, να ευχαριστήσω. Ήμουν από τις πεντέμηση σε μία επιτροπή με τον Υπουργό Υγείας και στη συνέχεια πήγαμε στην Επιτροπή Αμυνας και Εξωτερικών και δεν προφθάσαμε να εγγραφούμε.

Αντιλαμβάνομαι, βέβαια, ότι υπάρχει το πλαίσιο του Κανονισμού για τον κύριο συνάδελφο, το οποίο όλοι οφείλουμε να σεβόμαστε και να συμμορφωνόμαστε με το πνεύμα του και το γράμμα του.

Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι αλήθεια, ότι έρχεται να λύσει προβλήματα συσσωρευμένα από πολλά χρόνια. Προβλήματα που τα αγγίζαμε και για διαφόρους λόγους δεν αποτολμούσαμε την επίλυσή τους. Προβλήματα που έρχονται και καθιστούν αναγλυφό το βαθύτερο κεφάλαιο που λέγεται εθνική άμυνα και συμβολή του 'Ελληνα κατά το μέτρο των δυνάμεών του, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 4 του Συντάγματος και του άρθρου 13 παράγραφος 1, του κάθε 'Ελληνα του δυναμένου να φέρει όπλα. Έχει γενική έννοια, όχι θα φέρει το γκρα να φέρει το γιαταγάνι. Έχει γενική έννοια του δυναμένου να φέρει όπλα. Να συμβάλει είναι το πνεύμα του συνταγματικού νομοθέτη παντούτοπως με την παρουσία του. Ο πυραβολήτης δεν φέρει τουφέκι όταν υπηρετεί το πυροβόλο. Το ίδιο ο σμηνίτης που βοηθά στον εξοπλισμό του αεροσκάφους για να πετάξει δεν φέρει τουφέκι εκείνη τη στιγμή.

Έχει λοιπόν γενική έννοια και οφείλει ο δυναμένος να συμβάλει στην άμυνα της Πατρίδας, όπως η προηγούμενη παράγραφος, να συμβάλει στα δημόσια βάρη. Αυτά τα δύο ιερά καθήκοντα είναι οι θεμελιώδεις υποχρεώσεις του 'Ελληνα

και έρχονται να συναντήσουν στο ακροτελεύτιο άρθρο, τις άλλες δύο θεμελιώδεις υποχρεώσεις. Η πίστη στην Πατρίδα και η αφοσίωση στη Δημοκρατία αποτελούν θεμελιώδεις υποχρεώσεις του Έλληνα.

Υπάρχει ένα συνταγματικό θέμα κατά τη λιτή άποψή μου. Δεύτερον τι θα απαντήσουμε σ' αυτούς που ενεδρεύουν -εσείς ξέρετε καλύτερα από εμένα -τον Έβρο και τα νησιά είκοσι, είκοσι δύο μήνες, μέσα στις τραγικές συνθήκες της περιοχής και των συνθηκών; Τί θα τους απαντήσουμε, όταν επιβραβεύουμε τους επιπτηδίους. Ξέρετε ποιό θα είναι το γενικό κλίμα της δυσαρέσκειας; Θα λένε, γιατί έτσι συμβαίνει. Τα παιδιά των αγροτών και των εργατών τα πληρώνουν πάντοτε σ' αυτήν την άδικη Πατρίδα. Δεν είναι σωστά τα άρθρα από 18 έως 21 κυρίως το 21 για την κοινωνική θητεία που προκαλεί εκείνους που με συνέπεια υπηρετούν την Πατρίδα.

Κύριε Υπουργέ, που γνωρίζω την ευαισθησία σας κοιτάζετε να το μηχανεύσουμε με άλλο τρόπο. Να το εντάξουμε κάπου αλλού. Το έσχατο όριο υποχώρησης της Πολιτείας, πρέπει να είναι η άπολη θητεία που είχε καθιερωθεί και παλαιότερα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Καψής έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε θα περιορισθώ σε τρία στοιχεία του άρθρου 21 προσυπογράφοντας όσα είπε ο εκλεκτός συνάδελφος κ. Σπυριούνης, το οποίο είναι κατά τον ηπιότερο χαρακτηρισμό απαραδέκτως πρόχειρο.

Πρώτον δεν εισάγει την έννοια πότε κανείς κρίνεται και αναγνωρίζεται αντιρρησίας συνειδήσεως. 'Όταν κληθεί η κλάση του; Θα σας διάβαζα μια σελίδα του Αντρέ Μωρουά που μιλάει για τα κόλπα των στρατευμένων, αλλά δεν έχω χρόνο.

Δεύτερον, δημιουργείται μία νομική κατάσταση, η οποία είναι αντισυνταγματική. Δεν υπάγεται μεν στη στρατιωτική ποινική νομοθεσία, δεν υπάγεται στη πειθαρχική δικαιοσύνη του στρατεύματος, αλλά σιτίζεται πάρινει μισθό και ενδυμασία. Δηλαδή ετοιμάζετε μία στρατιά εξοργιστικών αργομίσθων. Άλλα κύριε Υπουργέ, ποιοι είναι οι αντιρρησίες συνειδήσεως; Αυτοί που δεν δέχονται τη χρήση όπλων. Τους σέβομαι. Άλλα είναι αυτοί αντιρρησίες συνειδήσεως και ζητούν από τον αστυφύλακα να τους προστατεύσει. Ο αστυφύλακας χρησιμοποιεί όπλο. Ζητούν από την έννομο τάξη δικαστικές αποφάσεις; Άλλα η Δικαιοσύνη έχει το στοιχείο του καταναγκασμού. Τότε, όταν άλλοι δουλεύουν για λογαριασμό τους, η συνειδήση τους δεν θίγεται ή μήπως είναι απατεώνες; Υπάρχουν και στις άλλες χώρες ρυθμίσεις και κυρίως στην Αμερική. Και θα σας πρότεινα μία τέτοια ρύθμιση. Να αναγνωρίσουμε όσους θέλουν να είναι αντιρρησίες συνειδήσεως. Άλλα να κάνουμε μία αποικιακάποιου σε κάποιο βουνό σε μια από τις λεγόμενες γκριζές ζώνες του Αιγαίου να μην έχουν έννομο προστασία, να μην έχουν την έννομο τάξη. Γιατί δηλαδή ο ταλαίπωρος αστυφύλακας θα πάρινε την αμαρτία κατ' εκείνον για να τον προστατεύει; Γιατί ο δικαστής θα ασκεί τον καταναγκασμό, για να επιβάλει την έξωση του ενοικιαστή του και θα παίρνει εκείνος την αμαρτία χάριν του εναρέτου αντιρρησία συνειδήσεως; Μα ποιόν κοροϊδεύουμε; Δεν έχει λογική το άρθρο 21, έχει παραλογισμό. Και γιατί, πας φθάνων εις την ηλικία στρατεύσεως, δεν θα δηλώνει "είμαι αντιρρησία συνειδήσεως";

Εδώ, κύριε Υπουργέ, αντιρρησίες προβαλλόμενες στη Βουλή καταδικάζονται. Δεν θα καταδικαστεί αυτός που λέγει "δεν παίρνω όπλο"; Να μην πάρει. Να πάνε στο 'Άγιον 'Ορος, να πάνε στη Αγία Αικατερίνη του Σινά.

Σας κάνω μια πρόταση. Ήχουμε πολλά μοναστήρια τα οποία πρέπει να τα προστατέψουμε. Και σε κάποια στιγμή, ως Υπουργός, έστειλα στρατιώτες για να μη φύγουν από τα χέρια μας. Να πάνε στα μοναστήρια να κάνουν τέσσερα, πέντε χρόνια, να φάνε καλά και οπήποτε άλλο συνεπάγεται η μοναχική ζωή. Να πάνε εκεί, να κάνουν την αποικία τους, αλλά να μη με κοροϊδεύουν. Και βεβαίως, όλες οι ρυθμίσεις περί ανυποτάκτων μας πάνε πίσω στην εποχή των πατρικών και πληγείων. Τι θα πει ανυπότακτος; Πληρώνει εκατό χιλιάδες και υπηρετεί τρεις μήνες.

Στην εποχή μου εγώ υπηρέτησα τριάντα οκτώ μήνες στον

Έβρο. Ως δημοσιογράφος δεν πήρα ούτε μια μέρα στην Αθήνα. Υπηρέτησα τριάντα οκτώ μήνες, επαναλαμβάνω, στον Έβρο, από τα Δίκαια μέχρι τις Φέρες. Άλλα αν έλειπα ένα μήνα, έτρωγα έξι μήνες πρόσθετο υπηρεσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Παρακαλώ, κύριε Καψή, ολοκληρώστε. Σας άφησα ήδη πέντε λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Ευχαριστώ για την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

Τελείωνω, αλλά επαναλαμβάνω ότι το άρθρο 21 είναι εξοργιστικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Παπαθεμελής, έχει το λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ομολογώ ότι δεν μπορώ να αντιληφθώ γιατί ορισμένοι περιέργοι θεσμοί οι οποίοι είναι μεν σχεδόν αυτονόμοι σε ευρωπαϊκές χώρες, εισάγονται όμως στην Ελλάδα έτσι όπως ισχύουν εκεί. Οι χώρες αυτές, οι οποίες καθιέρωσαν και την άπολη και τη λεγομένη κοινωνική πολιτική υπηρεσία, πρώτων δεν έχουν πρόβλημα εθνικής ασφάλειας. Είμαστε η μόνη χώρα στο δυτικό πολιτικό σύστημα, εν πάσῃ περιπτώσει η μόνη χώρα στην Ευρωπαϊκή 'Ενωση, που έχουμε οξύ, άμεσο, διαρκές και κλιμακώμενο πρόβλημα εθνικής ασφάλειας.

Δεύτερον, οι χώρες αυτές, ή δεν έχουν καθόλου υποχρεωτική θητεία, ή έχουν συμβολική πειριοδιμένη, ολίγων μηνών, έξι ή επτά κάποιου είδους θητεία, έχουν εξ αλλού εισαγάγει το θεσμό του επαγγελματικού στρατού, έχουν βεβαιότατα ένοπλες δυνάμεις και κατά πάσα πθανότητα έχουν ισχυρές, ισχυρότατες ένοπλες δυνάμεις, όπως έχει η Ελβετία, αλλά δεν έχουν παρά επαγγελματικό στρατο.

Εμείς λοιπόν δεν έχουμε ούτε τη μία ούτε την άλλη προϋπόθεση. Σε όλες δε τις περιπτώσεις έχει αναγνωριστεί και στην Ευρωπαϊκή 'Ενωση και γενικά στους Διεθνείς Οργανισμούς η επίκληση υπερτάπου λόγου εθνικού συμφέροντος και εθνικής ασφαλείας, συνιστά και τη βασική και ουσιαστική αιτία για να μη δεσμεύεται η Χώρα από λύσεις οι οποίες προσδιάζουν σε εκείνες τις χώρες.

Συνάδελφος μου έλεγε: Μα, ξέρετε ότι τώρα πάμε στην ΚΕΠΠΑ, πάμε στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας. Εάν κάποτε πράγματι συμβεί αυτό, κύριε Υπουργέ, τότε βεβαίως να καταργήσουμε και τον Στρατό. Θα υπάρχει φαντάζομαι σ' αυτήν την περίπτωση κοινός ευρωπαϊκός στρατός, θα υπάρχουν κοινά σύνορα, τα οποία θα έλθουν Βρετανοί Γάλλοι, Γερμανοί, να τα υπερασπιστούν να δικά μας σύνορα, σε περίπτωση που αυτά απειλούνται. Όμως αυτά, είναι στη σφαίρα των επιθυμιών και νομίζω ότι σε βάθος χρόνου πιθανότατα να συμβεί αυτό κάποτε. Άλλα σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχει τώρα.

'Έχω μια απορία: Πώς θα κρίνετε και θα διακρίνετε; Καλά για τους λεγομένους αντιρρησίες θρησκευτικής συνειδήσεως έχεις ένα κριτήριο. Σου φέρνουν ένα χαρτί ότι ανήκουν στην "εκκλησία" των μαρτύρων του Ιεχωβά, συνήθως γ' αυτούς πρόκειται, αλλά γ' αυτούς τους άλλους, τους "ιδεολογικούς" λεγόμενους αντιρρησίες συνειδήσεως, τι μέτρο κρίσεως θα έχει το Κράτος για να τους κατατάξει εκεί;

Υπάρχει κανένας τρόπος να ελέγχει κανείς, να μετράει κανείς τη συνειδήση και να πει ότι αυτή η συνειδήση έχει αντιρρήσεις; Και όσο μπορώ τουλάχιστον να έχω υπόψη μου, κυρίως αυτοί οι λεγόμενοι ιδεολογικοί αντιρρησίες προέρχονται από το χώρο της εξωκοινοβούλευτικής αριστεράς, ένα χώρο ο οποίος ως γνωστόν πρεσβεύει την ένοπλη επανάσταση, τη βία για την επικράτηση των ιδεών του. Πώς είναι δυνατόν, αυτοί οι άνθρωποι οι οποίοι ως ιδεολογία τους έχουν τη βία, να απαλλαγούν της στρατιωτικής υποχρεώσεως που έχουν πάντες οι Έλληνες πολίτες με το επιχείρημα αυτό; Και βέβαια δεν μπορώ να καταλάβω από πού αυτό το κράτος, το οποίο έχει χίλια προβλήματα και χίλιες υποχρεώσεις και προσπαθεί να περισσάει καμιά δραχμού, θα πρέπει όλους αυτούς τους αργόσχολους και τους τεμπέληδες, τους δήθεν αντιρρησίες συνειδήσεως, να τους ταΐζει, να τους ποτίζει, να τους τρέψει και να τους έχει κατά το κοινώς λεγόμενο "στα ώπα-ώπτα". Ή έχουμε τρελαθεί όλοι μαζί, έχουμε δηλαδή μία

εθνική τρέλλα, έχουμε παλαβώσει ή κάτι τέλος πάντων χρειαζόμαστε κύριε Πρόεδρε, για να μπορέσουμε να προσγειωθούμε στην πραγματικότητα και στην κοινή λογική.

Πάντως να το πω από τώρα, αυτή τη διάταξη δεν θα την ψηφίσω, να με συμπαθάτε γιαυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Σαρρής έχει το λόγο και θα σας παρακαλέσω κύριε Σαρρή, στο τρίλεπτο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ: Δεν θα γίνει εξαίρεση για μένα, κύριε Πρόεδρε!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Είναι αυστηρός σήμερα ο κύριος Πρόεδρος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Δεν είμαι καθόλου και το ξέρετε, κύριε Σιούφα, εσείς ειδικά, όπως και όλοι οι συνάδελφοι εδώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ελληνικό Σύνταγμα επιτάσσει και το αυτονόητο καθήκον κάθε Έλληνα πολίτη, επιβάλλει προς την Πατρίδα, την κατάταξή του στον Ελληνικό Στρατό και την εκπλήρωση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων, την εκπλήρωση δηλαδή της στρατιωτικής του θητείας. Η Ελλάδα άλλωστε, η Πατρίδα μας, επεβίωσε επί αιώνες, αντιμετωπίζοντας δεκάδες κατακτητές, ορδές εχθρών, λόγω της θυσίας των στρατευμένων παιδιών της.

Ιδιαίτερα σήμερα που έμπρακτες απειλές εκτοξεύονται κατά της εδαφικής μας ακεραιότητας, απαιτείται εγρήγορση και διασφάλιση του αξιόμαχου των Ενόπλων μας Δυνάμεων.

Στο Υπουργείο Άμυνας, παρά τις οικονομικές δυσκολίες και τις ιδιαίτερες συγκυρίες που περνάει η Χώρα μας, έχει θέσει σε εφαρμογή πρόγραμμα προμήθειας σύγχρονων οπλικών συστημάτων και γενικότερα στρατιωτικού υλικού ύψους τεσσάρων περίπου τρισεκατομμυρίων προς το σκοπό αυτό. Όμως, εκείνο που πρέχει πέρα από κάθε μεγάλη αγορά όπλων και στρατιωτικού υλικού πολέμου είναι η ποιότητα του έμψυχου υλικού των προσωπικού των Ενόπλων μας Δυνάμεων και η ακμαίότητα του ηθικού του.

Η συνταγματική, λοιπόν, αρχή της υποχρέωσης κάθε νέου Έλληνα πολίτη να ανταποκριθεί στην αναγκαία στράτευση πρέπει να είναι σεβαστή. Όμως χρέος της πολιτείας -και αυτό έρχεται, το Υπουργείο Άμυνας, με αυτό το νομοσχέδιο- να καλύψει είναι να προχωρήσει σε ρυθμίσεις, οι οποίες διευκρινίζουν και καθορίζουν τις σχέσεις μεταξύ πολιτείας και εκείνων των κοινωνικών ομάδων που για διάφορους λόγους δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν στος χρέους τους αυτού.

Με βάση αυτά τα στοιχεία το Υπουργείο έρχεται να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των χιλιάδων νέων που προσφεύγουν στο εξωτερικό για σπουδές. Με βάση τα στοιχεία αυτά η Πολιτεία έρχεται να προσδιορίσει σαφείς κανόνες και να ρυθμίσει τις σχέσεις της με την κατηγορία αυτή των πολιτών, προσδιορίζει τους κανόνες αυτούς ως μόνιμη ρύθμιση χωρίς χρονικό όριο λήξης και με την ίδιατερότητα ότι ισχύει αποκλειστικά και μόνο για τις ηλικίες μεταξύ τριανταένα και σαρανταενία ετών.

Θα ήθελα να κάνω μία μικρή παρατήρηση πάνω στο ζήτημα των αντιρρησιών συνείδησης, που εδώ πρέπει να πω ότι βρισκόμαστε στο στόχαστρο της "Διεθνούς Αμνηστίας" και πολλών διεθνών οργανισμών, ότι παραβιάζουμε ανθρώπινα δικαιωμάτα. Και πρέπει να τονίσουμε, ότι η Ελλάδα βρίσκεται αυτή τη στιγμή στην κοινωνία της Ευρώπης, τη διεθνή κοινωνία και πρέπει να προσαρμόζεται έστω και αν κάποια στοιχεία αποτελούν ταμπού για πολλούς.

Μπορεί ο αριθμός εκείνων των αντιρρησιών συνείδησης που είναι στις φυλακές σήμερα, να μην είναι μεγάλος -είναι περίπου τετρακόσιοι- είναι, όμως, γεγονός ότι υπάρχει ένα γενικότερο θέμα σεβασμού και αποδοχής του δικαιώματος του όποιου πολίτη, το οποίο θεωρητικά βέβαια, κατοχυρώνεται μέσα στο Σύνταγμα. Και έτσι, λοιπόν, έρχεται εδώ το σημερινό νομοσχέδιο να κατοχυρώσει μία σειρά ρυθμίσεων τις οποίες αποδεχόμαστε ως βασική αρχή του διεθνούς δικαίου.

Το συζητούμενο νομοσχέδιο διεκδικεί από την αρχή τα ίδια δικαιώματα του Έλληνα πολίτη, όπως και του Ευρωπαίου. Η σχετική ρύθμιση, σύμφωνα με την αξιολόγηση της σχετικής επιτροπής, δίνει τη δυνατότητα να ρυθμίστει το θέμα αυτό, έτσι

ώστε να παραμένουμε στα πλαίσια του Συντάγματος. Και πρέπει να τονίσουμε, ότι οι φόβοι που ακούστηκαν είναι υπερβολικοί.

Το θέμα της άσπλητης κοινωνικής θητείας, υπάρχει και εντάσσεται μέσα στα πλαίσια του Συντάγματος. Δεν ξεφύγει από αυτό. Η υποχρέωση παραμένει και αναγνωρίζεται το δικαίωμα, ναι μεν να μην πάρει όπλο, αλλά προβλέπει τη δυνατότητα της άσπλητης θητείας εντός στρατεύματος, την οποία δεν έχει χρησιμοποιήσει μέχρι τώρα καμία κυβερνηση. Και θωρίθηκε σκόπιμο να παραμείνει η σχετική διάταξη γιατί καλύπτει τη δυνατότητα αποδοχής ενός δικαιώματος και παράλληλα υπάρχει η δυνατότητα της κοινωνικής θητείας.

Επιλέγοντας αυτή τη ρύθμιση η Κυβερνηση, με το διπλασιασμό της κοινωνικής θητείας, νομίζω ότι δεν δίνει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε θελήσει να εκμεταλλευθεί αυτήν τη δυνατότητα για άλλους σκοπούς. Εάν για λόγους αντίρρησης συνείδησης δεν μπορεί να κάνει τη θητεία, κάτι που μπορεί αυτό να εξεταστεί και να εντοπιστεί, από Ειδική Επιτροπή τότε του δίνουμε τη δυνατότητα αυτή. Όμως, η κοινωνική θητεία αυτή είναι συγκεκριμένη και δεν είναι περίπατος, ούτε κάμπινγκ. Γίνεται σε παραμεθόριες περιοχές ή εντός των μεγάλων αστικών κέντρων, με συγκεκριμένες υποχρεώσεις ελεγχόμενες, σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ολοκληρώστε σας παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ: 'Αρα λοιπόν, πρέπει να διασκεδαστούν οι υπερβολικοί φόβοι κάποιων συναδέλφων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Γικόνογλου έχει το λόγο.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι στην πρόθεση του Προεδρείου να κάνει διάκριση μεταξύ των συναδέλφων. Ας μην δώσουμε συνέχεια.

ΜΟΣΧΟΣ ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θα προσπαθήσω να είμαι τηλεγραφικός αν και ο χρόνος των τριών λεπτών δεν είναι αρκετός.

Πρώτα-πρώτα θα ήθελα να αναφερθώ στους ανυπότακτους. Κύριε Υπουργέ, πρέπει να γνωρίζετε, ότι ο καθένας από αυτούς οι οποίοι θέλησαν να πάνε να κάνουν μεταπτυχιακά, ντοκτορά κ.λπ. και να γίνουν πολύ μεγάλοι επιστήμονες, αν πραγματικά είχαν λίγη συνείδηση, θα ερχόντουσαν σαν επιστήμονες να υπηρετήσουν και να προσφέρουν κάτι στην Πατρίδα τους. Ούτε και αυτό το θέλουν. Τουλάχιστον, να πληρώσουν. Να μπορέσουμε στη θέση τους να πάρουμε μόνιμους στρατώτες πενταετούς θητείας. Τις εκατό χιλιάδες εγώ δεν τις καταλαβαίνω. Θα έπρεπε αυτοί να πληρώσουν τουλάχιστον τον κατώτερο μισθό των μονίμων στρατιωτών πενταετούς θητείας τους οποίους παίρνουμε και υπηρετούν για λογαριασμό τους.

Εάν κάποιοι δεν μπόρεσαν να υπηρετήσουν, ήταν εργάτες στη Γερμανία, στη Σουηδία κ.λπ. και είναι άποροι, γι' αυτούς να ισχύσουν οι εκατό χιλιάδες. Να μας φέρουν ένα χαρτί απορίας και να πληρώσουν εκατό χιλιάδες.

'Ερχομαι στους αντιρρησίες συνείδησης. Θα ήθελα να πω στους συναδέλφους ότι οι λαχωβάδες δεν δέχονται ούτε τη διάταξη που αφορά τους αντιρρησίες συνείδησης. Δεν πάνε να υπηρετήσουν πουθενά.

Επίσης, οι επαναστάτες πάνε να υπηρετήσουν στο στρατό. Αυτοί που δεν πάνε και είναι αντιρρησίες συνείδησης και δεν θέλουν να φοράνε στολή, είναι οι κουλουτουριάρηδες, αυτοί που θέλουν να το παίζουν ότι αυτοί είναι και κανένας άλλος.

Θα πρέπει, κύριε Υπουργέ και εδώ να είμαστε σκληροί. Θέλουν να μην πάνε; Να τους στείλουμε εκεί που πρέπει να προσφέρουν υπηρεσία; Τουλάχιστον να υπηρετούν το διπλάσιο της θητείας. Είκοσι τέσσερις μήνες, δεν είναι η θητεία; Να κάνουν σαράντα οκτώ μήνες. Αυτό πρέπει να υπηρετήσουν. Τουλάχιστον. Ξέρετε πόσοι θα γίνουν; Εάν σήμερα είναι χίλιοι ή δύο χιλιάδες, ύστερα από λίγο καιρό θα γίνουν δέκα χιλιάδες.

'Ερχομαι τώρα και σε μία άλλη διάκριση που προβλέπει το

νομοσχέδιο σας. Με το άρθρο 25 αναγνωρίζεται η υπηρεσία σε τακτικές Ένοπλες Δυνάμεις συμμαχικού κράτους. Δηλαδή, όποιος υπηρέτησε στην Τουρκία, επειδή είναι σύμμαχο κράτος η Τουρκία με την Ελλάδα, αυτός δεν υπηρετεί στην Ελλάδα.

Από την άλλη μεριά έχουμε τους Ποντίους οι οποίοι υπηρέτησαν στη Σοβιετική Ένωση, οι οποίοι κράτησαν τον Ελληνισμό όσο κανένας άλλος και οι οποίοι με το διώγμο του Στάλιν και με όλο αυτό το διώγμο που υπέστησαν, κράτησαν τη γλώσσα, τη ήθη, τα έθιμα, τη θρησκεία, τα πάντα. Και αυτούς δεν τους βάζουμε στην ίδια κατηγορία. Λέμε να υπηρετήσουν έξι μήνες.

'Έχουμε συνεννοήθει και στην Επιτροπή, κύριε Υπουργέ, και έχουμε πει τουλάχιστον όσοι είναι μεγάλοι σε ηλικία να υπηρετήσουν τρίμηνο. Αυτοί οι οποίοι είναι γεννημένοι μέχρι το 1971 και είναι από 26 ετών και πάνω, να υπηρετήσουν τρίμηνο. Και αυτοί που είναι από 26 χρονών και κάτω να υπηρετήσουν εξάμηνο.

'Αρα, πρέπει το άρθρο 26 να τροποποιηθεί και να μπει και τρίτη παράγραφος στην οποία θα πρέπει να λέτε: "Οσοι οπλίτες ανήκουν στις κλάσεις 1987-1992, γεννηθέντες το 1966-1971 και μεταφέρονται στους υπόχρεους μειωμένης θητείας εξάμηνης διάρκειας, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 1763/88, ως προερχόμενοι από χώρα του τέως Ανατολικού Συνασπισμού ή την Τουρκία, απολύτων οριστικά από τις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, αφού επιθυμούν, μετά τη συμπλήρωση τριών μηνών πραγματικής στρατιωτικής θητείας."

Θα πρέπει να βάλουμε μια τέτοια παράγραφο εκεί. Τουλάχιστον αυτούς που είναι σε μεγάλη ηλικία να τους σεβαστούμε και να υπηρετήσουν ένα τρίμηνο, αφού δε θέλετε να μην υπηρετήσουν καθόλου.

Εγώ είμαι της άποψης, ότι και αυτοί πρέπει να μπουν στις διατάξεις του άρθρου 25.

Τροποποιήστε το άρθρο 26 και βάλτε την τρίτη παράγραφο. Αυτό μας το υποσχέθηκατε στην Επιτροπή. Μας είπατε ότι θα κάνετε αυτήν την τροποποίηση. Τελούμε εν αναμονή. Περιμένουμε, να δούμε τι θα κάνετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Αποστολάκης έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Άμυνας): Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, είναι αναμφίβολο ότι όπως και στο παρελθόν, αλλά περισσότερο σήμερη η Χώρα μας περνάει μια πολύ δύσκολη φάση της εθνικής της ζωής. Είναι γνωστό, ότι στο κρίσιμο σημείο του γεωπολιτικού χώρου που ζούμε αντιμετωπίζουμε προβλήματα. Και συγκεκριμένα αντιμετωπίζουμε απειλή από την Τουρκία.

'Ολοι, λοιπόν, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι η επιβίωση του έθνους δεν είναι μόνο η οικονομία, δεν είναι μόνον η κοινωνική ηρεμία, δεν είναι η ανάπτυξη γενικά, αλλά είναι και η ικανότητα να αντισταθούμε, δυναμικά αν χρειαστεί, στην εκδήλωση αποιασθήτο πετειής.

Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έχει την ευθύνη της τελικής φάσης αυτής της οργάνωσης της άμυνας. Γιατί, όπως θα πω και σε λίγο, η άμυνα δεν είναι μόνο τα μόνιμα στελέχη και οι στρατευμένοι νέοι αλλά η συνολική δυνατότητα να αντιμετωπίζουμε μία απειλή. Είναι το σύνολο των στοιχείων της εθνικής ισχύος, που σ'αυτό συμπεριλαμβάνονται η διπλωματία, η οικονομία, η γεωστρατηγική θέση, το σύνολο του λαού, η κοινωνική συνοχή και βεβαίως οι Ένοπλες Δυνάμεις. Στο Υπουργείο, λοιπόν, υπήρξε ένας σοβαρός προβληματισμός. Οφείλω να σας πω ότι δεν φέραμε σ'αυτές τις ρυθμίσεις, οι οποίες προτείνονται στην Εθνική Αντιπροσωπεία, χωρίς να βασανίσουμε κυριολεκτικά το πρόβλημα, προσπαθώντας να δούμε ποια θα είναι η καλύτερη λύση στην υφιστάμενη κατάσταση. Γιατί αναμφίβολα υπάρχει πρόβλημα και δεν μπορούμε να κλείσουμε τα μάτια μας σ'αυτό.

Με το νομοσχέδιο αυτό γίνεται προσπάθεια να ενισχυθούν οι Ένοπλες Δυνάμεις. Να δούμε πώς θα μπορέσουμε να αυξήσουμε την οροφή των στρατευσίμων, πώς θα αντιμετωπίσουμε το σοβαρότατο δημογραφικό πρόβλημα,

πώς θα αντιμετωπίσουμε το κοινωνικό πρόβλημα των στρατευμένων νέων.

Από την άλλη πλευρά οι νέοι είναι γνωστό ότι στη μεγάλη τους πλειοψηφία έρχονται και υπηρετούν τη θητεία τους, παρά τα προβλήματα που αυτό μπορεί να τους δημιουργήσει, εθελοντικά και θα έλεγα σε ποσοστό πάνω από 97%.

Υπάρχουν κάποιοι, όμως, οι οποίοι είτε με τη θέλησή τους, είτε για άλλους λόγους για διάφορους λόγους, βρέθηκαν στην κατάσταση των ανυπότακτων.

Επίσης, υπάρχει και μια άλλη κατηγορία, ανεγνωρισμένη σχεδόν διεθνώς, των ανθρώπων οι οποίοι για λόγους θρησκευτικής ή φιλοσοφικής συνείδησης δε θέλουν να χρησιμοποιήσουν όπλο ή ακόμη δεν θέλουν να έχουν την ιδιότητα του στρατιώτη.

Αυτό συμβαίνει όπως είπα σ' όλο το χώρο της Ευρώπης. Ήδη είναι γνωστό, έχει συζητηθεί και στην Επιτροπή ότι το Βέλγιο, η Δανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία ολόκληρη η Ευρώπη έχουν καθιερώσει την εναλλακτική θητεία γι' αυτούς τους λίγους, ευτυχώς, οι οποίοι είναι αντιρρησίες συνείδησης. Ορισμένες μάλιστα από αυτές τις χώρες έχουν καθιερώσει σχεδόν τον ίδιο χρόνο ως εναλλακτική θητεία. Άλλες έχουν προσθέσει ένα μικρό χρονικό διάστημα επιπλέον. Εμείς επιλέξαμε στην πρόταση μας να επιβαρύνουμε χρονικά κατά δεκαοχτώ μήνες την τυπικά 24μηνη, στην πραγματικότητα 18μηνη στρατιωτική θητεία γι' αυτούς, οι οποίοι θα επιλέξουν αυτόν τον τρόπο.

Ασφαλώς και αυτοί οι άνθρωποι, οι οποίοι για δικούς τους λόγους επιλέγουν αυτήν την άρνηση, δεν αποτελούν ούτε καλό παράδειγμα για τους υπόλοιπους νέους ούτε, όμως, και αν τους είχαμε μέσα στο στράτευμα, αποτελούν στοιχείο συνοχής και ενθάρρυνσης, ανάπτυξης και υποστήριξης του ηθικού.

Επίσης, είναι γνωστό ότι μέχρι αυτή τη στιγμή υπάρχουν πάρα πολλοί, οι οποίοι προτιμούν να περάσουν μέχρι και τέσσερα χρόνια στη φυλακή προκειμένου να αποφύγουν τη στράτευση.

Αυτό το πρόβλημα, λοιπόν, προσπαθήσαμε να αντιμετωπίσουμε με την πρόταση που γίνεται. Το πώς θα κριθεί κανείς αντιρρησίας συνείδησης θα ρυθμιστεί με υπουργική απόφαση. Θα υπάρχει μία επιτροπή ανθρώπων εγκεκριμένου κύρους και θέσης στην κοινωνία και τα κριτήρια τα οποία θα μπουν. Θα είναι όσο γίνεται πιο αυστηρά, ούτως ώστε να μην παρεισφύουν άνθρωποι που για άλλους λόγους εκτός από αυτούς, θα προσπαθήσουν να εκμεταλλευθούν τη διάταξη.

Επαναλαμβάνω ότι είναι ένα πρόβλημα σοβαρό και προβληματιστήκαμε πάρα πολύ προκειμένου να κάνουμε αυτές τις προτάσεις.

'Οσον αφορά τους ανυπότακτους θα ήθελα να πω ότι είναι ένα πρόβλημα όχι τωρινό, αλλά είναι ένα πρόβλημα το οποίο υπάρχει και παλαιότερα. Επεκτείνεται και γίνεται πιο έντονο το πρόβλημα καθώς έχει αυξηθεί η κινητικότητα των νέων. Παλαιότερα ελάχιστοι έφευγαν εκτός Ελλάδος για λόγους σπουδάσουν. Τώρα αυτό είναι πάρα πολύ εύκολο για λόγους οικονομικούς ή άλλους και βρίσκονται στο εξωτερικό. Παρασύρονται ή αποφασίζουν και κατατάσσονται στην κατηγορία των ανυπότακτων. Αυτούς προσπαθούμε να τους επαναφέρουμε και να τους εντάξουμε μέσα στην κατηγορία που βρίσκονται και όλοι οι άλλοι Έλληνες πολίτες. Να περάσουν από μία στρατιωτική εκπαίδευση, ούτως ώστε σε περίπτωση ανάγκης να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να πάψουν να βρίσκονται εκτός των όρων που τους δίνει η πατριδιά τη δυνατότητα να ζήσουν. Και ακόμα -να το πούμε- να δώσουμε την ευκαρία και σε ανθρώπους που πράγματι έχουν διακριθεί έξω, που είναι ένα τεράστιο πνευματικό και εκπαιδευμένο δυναμικό, να γυρίσουν πίσω στην πατρίδα.

Αυτό το έκαναν όλες οι κυβερνήσεις και μην το αρνούνται. Και η Νέα Δημοκρατία το έκανε που σήμερα το αρνείται και επικαλείται άλλες προφάσεις. Έχει κάνει τέτοιες ρυθμίσεις στο παρελθόν μέχρι το 1959. Πριν επτά ή οχτώ χρόνια που έγινε η ρύθμιση έγινε γι' αυτούς που είχαν γεννηθεί μέχρι το 1959. Σήμερα επεκτείναμε τη ρύθμιση μέχρι το 1966 και σ' αυτό το όριο συμπεριλαμβάνονται όλες οι ηλικίες οι οποίες,

εάν χρειαζόταν, θα στρατεύονταν, δηλαδή, μέχρι την ηλικία των πενήντα χρόνων γι' αυτό και αρχίσαμε από το 1949.

Είπα ότι προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα των Ενόπλων Δυνάμεων, όχι μόνο ενθαρρύνοντας τη στρατευση αυτών, οι οποίοι την έχουν αποφύγει, αλλά παίρνουμε και άλλα μέτρα. Ήδη κινούμεθα σε ένα τύπο ημεταγελματικού στρατού. Αυξάνουμε συνεχώς τους εθελοντάς πενταετούς υποχρέωσης και συν τα χρόνω, πιστεύω ότι θα αυξηθούν σε αρκετό αριθμό, αρκεί να υπάρχει η προσφορά που υπάρχει αυτήν τη σπιγμή.

Κάποιος συνάδελφος πρότεινε τον επαγγελματικό στρατό. Αυτό είναι ένα σοβαρότατο πρόβλημα γιατί και χώρες που έχουν στρατό εντελώς επαγγελματικό, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Δεν είναι κανένας βέβαιος, ποια είναι η καλύτερη λύση, γι' αυτό κινούμεθα σε μία μέση λύση του ημεταγελματικού στρατού.

Να σας θυμίσω ότι ένας καθαρά επαγγελματικός στρατός είναι ιδιαίτερα δαπανηρός. Έχει παρατηρηθεί τεράστια αύξηση της εγκληματικότητας στα κατώτερα στελέχη όταν είναι μόνο επαγγελματίες. Υπάρχει μια έλλειψη θα έλεγα εθνικής συνειδήσης και υπάρχει έλλειψη εκπαίδευσης νέων σε περίπτωση που θα χρειασθούν. Αν απαλλάξουμε τους νέους από την υποχρέωση να στρατεύονται και κάνουμε τον Στρατό εντελώς επαγγελματικό -απαντώ στο συνάδελφο που έκανε αυτή τη μνεία- θα έχουμε μετά τους Έλληνες ανεκπαίδευτους, σε περίπτωση που θα τους χρειασθούμε.

Με αυτή τη φιλοσοφία θέλω να τονίσω ότι το πρόβλημα των ανυποτάκτων υπάρχει. Το πρόβλημα των αντιρρησιών συνειδήσεως υπάρχει. Υπάρχει και στην Ευρώπη, υπάρχει και στην Ελλάδα. Κάποιος συνάδελφος είπε, ότι είμαστε εκτεθειμένοι στους διεθνείς οργανισμούς, διότι δε δεχόμαστε αυτήν τη ρύθμιση.

Θα θυμίσω, ότι η Νέα Δημοκρατία, που τώρα αναφέρεται στο Σύνταγμα, είχε κάνει πρόταση και ζήτησε τη γνώμη της αρμόδιας επιτροπής το 1991 με σκοπό να εισαγάγει παρόμοια ρύθμιση για τους αντιρρησίες συνειδήσης.

Αυτήν τη στιγμή, όπως φαίνεται και όπως δείχνει η Επιστημονική Επιτροπή, υπάρχουν τρόποι για να λύσουμε αυτό το πρόβλημα. Δεν είναι ίσως η ενδεδειγμένη λύση που θα θέλαμε. Θα θέλαμε να προσέρχονται όλοι οι νέοι με τη θέλησή τους, να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην Πατρίδα, να συνεισφέρουν στην άμυνα της Χώρας, να εκπαιδεύονται και να είναι ετοιμοί, σε περίπτωση που η Πατρίδα τους χρειασθεί.

Το πρόβλημα, όμως, υπάρχει. Δεν μπορούμε να κλείσουμε τα μάτια μας. Είμαστε υποχρεωμένοι να το αντιμετωπίσουμε και μετά από πολύ προβληματισμό και πολλή σκέψη θεωρούμε, ότι οι λύσεις τις οποίες προτείνουμε -δε θα αναφερθώ σε λεπτομερείς- είναι οι καλύτερες λύσεις στο πρόβλημα, για την παρούσα φάση της εθνικής μας ζωής.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑ.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Σιούφας έχει τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, εκπιμούσα ότι ο συνάδελφος-Υπουργός, προερχόμενος και από τις Ένοπλες Δυνάμεις, ανερχόμενος στο Βήμα για να δευτερολογήσει εκ μέρους της Κυβέρνησης θα ήταν περισσότερο προσεκτικός.

Το λέω αυτό, αξιότιμε κύριε Υπουργέ, γιατί η θέση την οποία παίρνουμε δεν ερίδεται σε αντιπαράθεση μαζί σας ή από αντιπολιτευτική διάθεση. Είναι στάση ευθύνης. 'Οχι ότι εσείς δεν έχετε την ίδια ευθύνη, αλλά εκτιμώ ότι έχετε προσχωρήσει με ιδιαίτερη ευκολία σε ένα πάρα πολύ μεγάλο ζήτημα.

Πιστεύω ότι τα Ελληνόπουλα, που θα αντιμετωπίζετε επισκεπτόμενος, ως Υπουργός, τις στρατιωτικές μονάδες, δε θα μπορείτε να τα κοιτάξετε ίσια στα μάτια μετά τη ρύθμιση αυτή.

Για μένα, όχι ως νομικό, αλλά ως πολιτικό, ισχύει το εξής. Θα μου επιτρέψετε να σας διαβάσω δύο από τις διατάξεις του Συντάγματος που πιστεύω, ότι δεν επιδέχονται αμφισβήτηση. Διότι, αν εδώ κάνετε αυτό το άλμα για συνταγματική ρύθμιση, τότε απορώ πώς προχθές στο Υπουργικό Συμβούλιο με τόση

μεγάλη ευκολία απορρίψατε το θέμα -σας το είπα πριν από άλλη οπτική γωνία- για την ιδρυση πανεπιστημίων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μη κρατικών, ακροβατώντας πάλι, όχι σε τεντωμένο, αλλά σε χαλαρωμένο σχοινί, στην ίδια διάταξη.

Τι λέει, κύριε Υπουργέ, το άρθρο 4 παράγραφος 1 του Συντάγματος;

"Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου". Άλλα δεν μπορεί κάποιοι Έλληνες όπως παραδείγματος χάριν οι αντιρρησίες συνειδήσεως να είναι πιο ίσοι από τους άλλους. Δεύτερον, η παράγραφος 6 ορίζει ρητά: "Κάθε Έλληνας που μπορεί να φέρει όπλα, είναι υποχρεωμένος να συντελεί στην άμυνα της Πατρίδος, σύμφωνα με τους ορισμούς των νόμων". Βλέπετε εσείς, βλέπει η ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων, βλέπουν οι νομικοί σας σύμβουλοι, κανένα περιθώριο διαφορετικής ρύθμισης με αυτήν τη διάταξη; Άλλα οι πάμε, κύριε Υπουργέ, στο άρθρο 13 παράγραφος 4 που λέει: "Κανένας δεν μπορεί εξαιτίας των θρησκευτικών του πεποιθήσεων, να απαλλαγεί από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του προς το Κράτος ή να αρνηθεί να συμμορφωθεί με τους νόμους". Είναι τόσο σαφής η διάταξη που δε χωράει καμία αμφιβολία, ότι έπρεπε να προσχωρήσετε σε αυτήν την άποψη με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή.

Επικαλεστήκατε τα παραδείγματα των άλλων χωρών. Αντιμετωπίζουν εθνικούς κινδύνους και απειλές η Πορτογαλία, η Ολλανδία, η Ιταλία, η Ισπανία; Είναι δυνατόν έτσι άκριτα να μεταφέρουμε τα διεθνή ρεύματα; Εγώ σέβομαι την άποψη του κάθε πολίτη. Ζει μέσα σε μία δημοκρατία. Άλλα σε αυτήν τη χώρα με αυτούς τους τρομακτικούς κινδύνους ανοίγεται τους ασκούς του Αιόλου. Εγώ απορώ πώς θα κοιμάστε ήσυχος από σήμερα το βράδυ και μετά με αυτήν τη ρύθμιση. Πώς θα ρυθμίσετε έτσι το θέμα για να κρίνετε κάποιον ότι πρέπει να ενταχθεί στην εναλλακτική θητεία;

Και θέλω και κάτι αλλό να πω: Δες σας προβληματίζει ότι μπορεί οι χώροι των υπηρεσιών αυτών των συγκεκριμένων-αν πράγματι προσχωρήσει κανείς στην άποψη σας- να είναι αντικείμενο προσηλυτισμού ή διάδοσης των όποιων θρησκευτικών ή φιλοσοφικών απόψεων έχουν; Πως το κάνετε αυτό;

Επίσης, γιατί μπορεί να ακούγεται μέσα στην Εθνική Αντιπροσωπεία ότι θα στέλνουμε αυτούς τους συμπολίτες μας στα σύνορα; Έχω την αίσθηση ότι και εσείς και εμείς πρέπει να έχουμε ξεφύγει από εκείνο που λέγαμε "θα σε στείλω στον Εβρο". Εκεί είναι πλέον πιμή και χρέος κάθε Έλληνα, γιατί χτυπάει τη καρδιά της Ελλάδος. Και δεν είναι ούτε πατριωτική ούτε σωβινιστική έξαρση και νομίζω για κανέναν μέσα σε αυτήν τη Χώρα, όταν κινδυνεύει η ακεραιότητα αυτής της Πατρίδος.

'Όλες δε τις αναφορές τις οποίες σας έκανα πριν, για την Αξιωματική Αντιπολίτευση, σας τις έκανα με ευθύνη και με αγωνία ψυχής. Γιατί εν όψει της αναθεώρησης του Συντάγματος -όπου εκεί ο συνταγματικός νομοθέτης μπορεί να προβληματίσει ευρύτερα και ενδεχομένως να αλλάξει άποψη και να ρυθμίσει διαφορετικά το θέμα- δεν περιμένετε να δείτε τι πρόκειται να γίνει;

Θα μου πείτε ενδεχομένως γιατί η Αξιωματική Αντιπολίτευση δε μετέρχεται του δικαιώματος να θέσει θέμα αντισυνταγματικότητας της διατάξεως. Δε θα το κάνουμε, κύριε Υπουργέ, -και είναι ίσως η πρώτη φορά- όχι γιατί είμαστε απολύτως βέβαιοι και γιατί θα φέρναμε σε εξαιρετικά δύσκολη θέση τους συναδέλφους της Συμπολίτευσης -που πρέπει να ακούσετε τις απόψεις τους όπως σας τις εκφράζουν- αλλά γιατί δε θέλουμε να δώσουμε αφορμή και η ίδια η Εθνική Αντιπροσωπεία με βάση την αρχή της πλειοψηφίας να λύσει εδώ το θέμα διότι εκόντες άκοντες οι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας θα προσχωρήσουν στην άποψη σας.

Θα τολμήσουν, όμως, αύριο τα δικαστήρια. Και τότε θα εμπλακείτε σε ένα λαοκόντειο σύμπλεγμα από το οποίο πολύ δύσκολα θα ξεφύγετε.

Τι παρακαλεί η Αξιωματική Αντιπολίτευση: 'Όχι απλά να το σκεφθεί το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης και η πολιτική του γησεία. Ξανακουβεντιάστε το θέμα με τον Πρωθυπουργό της

Χώρας. Υπάρχει περιθώριο, μένουν άλλες δύο μέρες για την συζήτηση και να τα ξαναδούμε πάλι ώριμα στην προσέγγιση ή να το αφήσουμε το θέμα να το λύσει -εάν αυτό καταστεί εφικτό- ο συνταγματικός νομοθέτης.

Είναι πολύ μεγάλο το ρίσκο που παίρνετε και για τις 'Ενοπλες Δυνάμεις και για την τήρηση του Συντάγματος. Και επειδή γνωρίζω και τι πατριωτικά σας αισθήματα και σέβομαι και τιώ τη θητεία σας στις 'Ενοπλες Δυνάμεις, αναμφίβολα πιστεύω, ότι για όλους μας και πρώτα για την Κυβέρνηση, η τήρηση του Συντάγματος πράγματι επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων. Τι καλύτερο πατριωτικό καθήκον από την ιστότητα και την ισονομία των ελληνοπαίδων απέναντι στο νόμο μπορεί να είναι ακριβώς αυτή η τήρηση του ακροτελευτίου άρθρου του Συντάγματος;

Κύριε Πρόεδρε, απειθύνομαι και προς τον Πρόεδρο του Σώματος και το Προεδρείο: Γίατερν τη διάταξη, που θα συζητηθεί κατά πάσα πιθανότητα την Πέμπτη, θα πρέπει να σταθούμε και με σοβαρότητα και με υπευθυνότητα. Τη διακινδύνευση της μεγάλης στηγμής του να υπηρετούν την Πατρίδα τα παιδιά μας, κύριε Υπουργέ, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση εν ονόματι προοδευτισμού, οποιασδήποτε λογικής προσχώρησης στα ρεύματα αντιλήψεων και ιδεών που μπορεί να είναι σεβαστά -και μάλιστα σε τόσο κρίσιμες ώρες για την Πατρίδα μας- να τη ναρκοθετήσουμε και να τη υποθηκεύσουμε. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο, με το φρέσκο αέρα από το Παρίσι που ερχόσαστε.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Βουλευτές, έρχομαι πράγματι από μία Σύνοδο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης που πραγματοποιείται αυτές τις μέρες στο Παρίσι και έχει ως κύριο στόχο να δώσει -και δυστυχώς θα δώσει- κοινοβουλευτική κάλυψη σε μία πολιτική ανοιχτής τρομοκρατίας σε βάρος των λαών, σε αυτήν τη φάση των πρώην σοσιαλιστικών χωρών και της Νοτίου Μεσογείου και στη συνέχεια φυσικά όλων των λαών. Μίας πολιτικής ανοιχτών επεμβάσεων, εκεί όπου τα ζωτικά συμφέροντα των ιμπεριαλιστών το καλούν. Φυσικά θα ήταν αφελής όποιος περιμένει αυτός ο στόχος να εμφανίζεται αικάλυπτος στα μάτια των λαών, να αναγνωρίζεται με το όνομά του.

Κάνοντας το μαύρο-άσπρο αυτές οι επεμβάσεις εμφανίζονται ως ανθρωπιστική βοήθεια, ως δράση σύμφωνα με τις αποφάσεις του Πέτερσμπεργκ και άλλα παρόμοια. Προωθείται έτσι η πολιτική αυτή με την αναδιάταξη και αναδιοργάνωση των στρατιωτικών δυνάμεων των χωρών της ΔΕΕ και του ΝΑΤΟ με τη δημιουργία ευελικτών μονάδων -έχουμε ακούσει και εδώ στην Ελλάδα για την ανάγκη δημιουργίας τέτοιων ευελικτών μονάδων- ταχείας δράσης, την αξιοποίηση του πολεμικού μηχανισμού του ΝΑΤΟ και την νομιμοποίηση όλων αυτών από τους ελεγχόμενους από τους ιμπεριαλιστές δυστυχώς σήμερα ΟΗΕ και Οργανισμό για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη.

Με περίσσειο θράσος θα λέγαμε, διακηρύσσουν το δικαίωμα που δίνουν οι ίδιοι οι ιμπεριαλιστικοί επιθετικοί οργανισμοί στον εαυτό τους με δικές τους αποφάσεις, το δικαίωμα να επεμβαίνουν στην Ευρώπη και οπουδήποτε αλλού στον κόσμο για να διαχειρίστούν κρίσεις που οι ίδιοι δημιουργούν, να επιβάλουν δήθεν την ειρήνη σε συρράξεις που οι ίδιοι προκαλούν, να προσφέρουν ανθρωπιστική βοήθεια σε λαούς που οι ίδιοι έχουν ρίξει στην εξαθλίωση.

Αυτοί, λοιπόν, αποφασίζουν για την οργάνωση και διάταξη των στρατιωτικών δυνάμεων και της κάθε χώρας-μέλους ξεχωριστά. Αυτό εξάλλου φρόντισαν να το συμπεριλάβουν και στη Συνθήκη του Μάαστριχτ, όπου αναφέρεται ρητά, ότι η αμυντική πολιτική κάθε χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφασίζεται από το Συμβούλιο της ΔΕΕ.

Τέτοια ζητήματα επιχειρεί, κύριοι Βουλευτές, να ρυθμίσει η Κυβέρνηση με το συζητούμενο νομοσχέδιο, για το οποίο πολύς λόγος και από πολύ καιρό έχει γίνει.

Ισχυρίζεται φυσικά η Κυβέρνηση ότι με τις ρυθμίσεις του πάει να καλύψει τις αμυντικές ανάγκες ή ορισμένες αμυντικές ανάγκες της Χώρας μας, να εξασφαλίσει αποτελεσματικότερη

άμυνα.

Επιτρέψτε μας να αμφισβητούμε σοβαρότατα την ειλικρίνεια αυτών των διακηρύξεων της Κυβέρνησης. Ξέρουμε πολύ καλά, ότι η άμυνα της Χώρας μας απαιτεί μια άλλη πολιτική, μια πολιτική που δε θα είναι εξαρτημένη από τους ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς και ενταγμένη στους σχεδιασμούς του ΝΑΤΟ, αλλα θα είναι προσανατολισμένη αποκλειστικά να υπηρετεί την άμυνά μας, τα συμφέροντα της Χώρας μας, να υπερασπίζεται την εδαφική μας ακεραιότητα και την εθνική μας ανεξαρτησία, την ειρήνη στη περιοχή και γενικότερα μια πολιτική που θα καθορίζεται από εμάς τους ίδιους. Δηλαδή, πόσο στρατό θα έχουμε, τι εξοπλισμό και ποια διάταξη και προσανατολισμό θα έχει αυτός ο στρατός.

Σήμερα, όπως είπαμε, αυτά καθορίζονται από ξένα κέντρα για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους. Εξάλλου δεν είναι λίγες οι φορές που με εκθέσεις ή δηλώσεις που βλέπουν το φως της δημοσιότητας αυτά τα πράγματα ξεκαθαρίζονται με τον πιο κυνικό τρόπο. Βεβαίως, οι εκάστοτε κυβερνώντες προσπαθούν να αποκρύψουν αυτήν την αλήθεια από το λαό μας, επικαλούμενοι την εξ' ανατολής πτελή που φυσικά ως γνωστόν υποθάλπεται όταν δεν καθοδηγείται από τους Αμερικανούς και από τους ΝΑΤΟϊκούς ιμπεριαλιστές. Έτσι προσπαθώντας να δικαιολογήσουν τις τεράστιες στρατιωτικές δαπάνες στις οποίες υποβάλλουν τον Ελληνικό Λαό στα πλαίσια των επιθετικών σχέδιων του ΝΑΤΟ, του αποκρύπτουν ότι η κύρια αιτία της έντασης στις ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι η πολιτική των ιμπεριαλιστών που "διαιρούν για να βασιλεύουν".

Πιστεύουμε ότι ακριβώς στα πλαίσια αυτής της πολιτικής εντάσσεται και ο διάλογος που πάει να ξεκινήσει μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας κάτω από τις υποδείξεις και την επίβλεψη των ΗΠΑ.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική 'Εδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ)

Είναι ένας διάλογος που δεν πληρούναν να εξασφαλίσουν θετικά για τη Χώρα μας και για την ειρήνη αποτελέσματα. Αντίθετα είναι σίγουρο ότι έτσι θα δημιουργηθεί μια ατέλειωτη αλυσίδα εκκρεμοτήτων και προβλημάτων που το καθένα θα αποτελέσει και μια αιτία τριβής και έντασης μεταξύ των δύο χωρών.

Η θέση του ΚΚΕ, όπως είναι γνωστό, είναι ότι ένας διάλογος μεταξύ των δύο χωρών πρέπει να στηρίζεται στην αμοιβαία δέσμευσή τους, ότι θα σέρνονται το διεθνές δίκαιο, τις διεθνείς και διμερείς συμβάσεις και συμφωνίες και την εδαφική ακεραιότητα η μια της άλλης και φυσικά στην αποκήρυξη της απειλής ή της χρήσης βίας για την επίλυση των προβλημάτων που ανακύπτουν ανάμεσά τους. Όμως, δεν έχουμε κάτι τέτοιο. Αντίθετα έχουμε αυτό που απαιτούν οι Αμερικανοί επικυρίαρχοι.

Το συζητούμενο νομοσχέδιο κύριοι Βουλευτές, πέρα από ορισμένες θετικές ρυθμίσεις στις οποίες θα αναφερθούμε δεν αντιμετωπίζει αιμυντικές ανάγκες της Χώρας μας. Προσαρμόζει τις 'Ενοπλες Δυνάμεις της χώρας μας στα νέα ΝΑΤΟϊκά δεδομένα και στις απαιτήσεις της "Νέας Τάξης Πραγμάτων! Επιχειρεί ορισμένες από τις αλλαγές που απαιτούνται γι' αυτό το σκοπό. Εξάλλου ο κύριος Υπουργός αναγνώρισε και στην Επιτροπή -δεν ήμουν εδώ δυστυχώς για να ακούσω τις ειπε- ότι μεταξύ άλλων "προσαρμόζουμε τις 'Ενοπλες Δυνάμεις μας στις διεθνείς υποχρεώσεις της Χώρας μας". Και φυσικά τόνισε την ανάγκη να αυξήσουμε το επαγγελματικό τμήμα των Ενόπλων Δυνάμεων μας.

Σημειώστε, κύριοι Βουλευτές, ότι η τάση στην Ευρώπη, στις χώρες μέλη του ΝΑΤΟ και στην Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση είναι να καταργηθεί ο κληρωτός στρατός και να αντικατασταθεί με επαγγελματικό, δηλαδή, με μισθοφορικό στρατό, γιατί έτσι εξυπηρετούνται καλύτερα οι στόχοι για τους οποίους οι ΝΑΤΟϊκοί ιμπεριαλιστές χρειάζονται τις 'Ενοπλες Δυνάμεις κάθε χώρας.

Για να έρθουμε ξανά στο νομοσχέδιο ας πάρουμε για παράδειγμα το θέμα της μείωσης της ηλικίας στράτευσης, που αποτελεί μια από τις σημαντικότερες διαφωνίες μας σ' αυτό

το νομοσχέδιο. Παλαιότερα η στράτευση γινόταν σε ηλικία εικοσιενός χρονών και με απόφασή του ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας μπορούσε να καλέσει κληρωτούς σε ηλικία είκοσι χρονών.

Στην πορεία ήλθε μια άλλη ρύθμιση, που έρριξε την ηλικία στράτευσης στα είκοσι και με απόφασή του ο ΥΕΘΑ μπορούσε να καλεί στα δέκαεννια. Τότε η αντίδρασή μας ήταν επίσης έντονη και προειδοποιούσαμε, ότι όπως πάμε θα φθάσουμε στα δέκα οχτώ και ίσως αργότερα στα δέκα επτά.

'Ετοι, έρχεται το σημερινό νομοσχέδιο που ορίζει τη στράτευση στα δέκαεννιά και δίνει το δικαίωμα στο ΥΕΘΑ να καλέσει το νέο στα δέκα οχτώ υπό τα όπλα ή για την ακρίβεια, όταν διανύει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας ή ακόμη δέχεται το νέο να καταταγεί εθελοντικά στα δέκαεπτά.

Ο λόγος αυτής της ρύθμισης, κύριοι Βουλευτές, που γίνεται με ξένη, κατά τη γνώμη μας, υπόδειξη είναι ένας και μοναδικός. Θέλει να μην προλάβει ο νέος να κατασταλάξει, να ξεκαθαρίσει τι θέλει, ποια είναι τα ιδανικά του, να μην προλάβει να σπουδάσει και να οξύνει έτσι την κρίση του. Ξέρουν οι εμπνευστές αυτής της διάταξης, ότι σε μικρή ηλικία είναι πιο εύκολη η χειραγώηση της συνείδησης των νέων και η ένταξή τους στη στρατοκρατική, μιλιταριστική αντίληψη που απαιτείται, για να δεχθούν οι νέοι πιο εύκολα το ρόλο για τον οποίο τους θέλουν, οι στόχοι του ΝΑΤΟ, των κέντρων από τα οποία καθοδηγείται, κατά τη γνώμη μας, η άμυνα μας.

Το πρόσχημα που επικαλείται η Κυβέρνηση, ότι αυτό γίνεται λόγω του οδυμένου δημογραφικού προβλήματος για να βρούμε τρόπο να εξασφαλίσουμε περισσότερους κληρωτούς, είναι κατά τη γνώμη μας απλώς πρόσχημα και "προφάσεις εν αμαρτίαις". Φυσικά, το επιχείρημα δεν αντέχει σε κριτική, δε στέκει, αφού όπως καταλαβαίνουμε, ανεξάρτητα από την ηλικία στράτευσης, ο αριθμός των κληρωτών δεν αλλάζει, παρά πολύ λίγο.

Εξ άλλου είναι γνωστό, ότι τελικά αυτό που έχει κυρίως σημασία, δεν είναι τόσο πόσο στρατό έχεις υπό τα όπλα κάποια συγκεκριμένη στιγμή που ξεπάίει η κρίση, αλλά πόσους πολίτες εκπαιδευμένους μπορείς να κινητοποιήσεις στο αμέσως επόμενο διάστημα. Αυτό φυσικά ισχύει, όταν θέλεις το στρατό σου για την άμυνά σου και όχι για να τον στέλνεις σε ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, όπως γίνεται σήμερα με τις αποστολές στη Βοσνία Ερζεγοβίνη, στην Αλβανία, παλαιότερα στη Σομαλία -και δεν ξέρω εγώ πού αλλού- όπως ακόμη παλιότερα στην Κορέα.

Ενας άλλος παράγοντας που παίζει ρόλο για την αποτελεσματικότητα αλλά και την δύναμη των Ενόπλων Δυνάμεων μας, είναι η εφαρμοζόμενη οικονομική και κοινωνική πολιτική, καθώς και ποια οράματα και ιδανικά καλλιεργούνται στη νεολαία. Για ποιον, δηλαδή, την καλείς να αγωνιστεί, για ποια πατρίδα. Για μια πατρίδα που στοργικά σκύβει πάνω στη νεολαία και της εξασφαλίζει ένα ανθρώπινο, σίγουρο μέλλον ή για μια πατρίδα κακιά μητριά, που της προσφέρει αβεβαιότητα, ανασφάλεια για το μέλλον, ανεργία και τα παράγωγά της, εγκληματικότητα, ναρκωτικά, διαφθορά, φτάνοντας στο σημείο να της προτείνεις να αποκτήσει ο κάθε νέος και τη δική του ΙΧ θα λέγαμε χασισφυτεία.

Σε ποιες τελικά ένοπλες δυνάμεις τον καλείς να υπηρετήσει; Σε 'Ενοπλες Δυνάμεις φρουρό των συνόρων ή σε αποστολές έξω από τα σύνορα, για να σκοτώσει και να σκοτωθεί για τα συμφέροντα των ιμπεριαλιστών, μικρών ή μεγάλων;

Εξ άλλου, σχετικά με το δημογραφικό πρόβλημα, πρέπει συμπληρωματικά να σημειώσουμε ότι η επίκλησή του από την πλευρά της Κυβέρνησης αποτελεί καθαρή υποκρισία, αφού και η ίδια όπως και ο προηγούμενες κυβερνήσεις κάνει ό,τι μπορεί για να οξύνει αυτό το πρόβλημα. Το διαπιστώνει εύκολα κανείς αν κοιτάξει την πολιτική της απέναντι στους πολύτεκνους, τα μηδαμινά επιδόματα τέκνων, την κοινωνική πρόνοια, παιδικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς την εισοδηματική πολιτική της, που κάνει τον εργαζόμενο να σκέπτεται πολλές φορές πριν αποφασίσει να αποκτήσει ένα παιδί κ.λπ.

Επίσης, δεν ευσταθούν τα όσα ακούστηκαν περί ανυποταξίας. Πρώτα απ' όλα, το πρόβλημα αυτό δεν έχει τις διαστάσεις,

κατά τη γνώμη μας, που ορισμένοι του δίνουν.

Ας μην ξεχνάμε ότι ο σημερινός αριθμός των ανυποτάκτων που έχουμε, σωρεύτηκε επί δεκαετίες. Δεν είναι αριθμός ενός και μόνο χρόνου. Τα στοιχεία λένε εξ αλλού, ότι το 96% των νέων εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις μέχρι τα είκοσι εννιά τους χρόνια και το 85% μέχρι τα είκοσι πέντε. 'Ετοι μόνο ένα 2% με 3% των νέων είναι ανυπότακτοι ή αντιρρησίες συνειδησης. Γιατί και γι' αυτούς πάρα πολύς λόγος έγινε.

Εμείς, ωστόσο, θεωρούμε -θα το πω εν παρόδω- ότι μια από τις θετικές ρυθμίσεις, που κάνει το νομοσχέδιο αυτό, είναι αυτή που αφορά στους αντιρρησίες συνειδησης. Ήταν ένα ανοικτό ζήτημα. Άλλα και εδώ πρέπει να πούμε ότι δεν κάνουμε αυτήν τη ρύθμιση από μόνο μας, αλλά γιατί μας υποχρέωσαν, λέει, απ' έως. Καμιά φορά έχουμε κάποια θετική εξέλιξη από εκεί πέρα. Άλλα και αυτά όλα είναι υποκριτικά βεβαίως. Γιατί το πόσο οι απ'έων που μας υποχρέωσαν σέβονται τα δικαιώματα του ανθρώπου είναι γνωστό. Γνωστή είναι και η υποκρισία τους.

Θα πρέπει, λοιπόν, κατά τη γνώμη μας, να πάψει η υπερβολική εμφάνιση του ζητήματος των ανυποτάκτων. Καλό θα ήταν, όμως, να σκύψουμε και πάνω στις αιτίες της ανυποταξίας. Πρόκειται κατά τη γνώμη μας για νέους που αναγκάστηκαν να φύγουν στο εξωτερικό για σπουδές ή μετεκπαίδευση ή που γεννήθηκαν στο εξωτερικό, παιδιά μεταναστών, δηλαδή, και δυσκολεύονται να έρθουν στην Ελλάδα να υπηρετήσουν τη θητεία τους, γιατί θα χάσουν κάποια αξιόλογη θέση που πέτυχαν, θα διακόψουν την επιστημονική τους εξέλιξη, γιατί έχουν δημιουργήσει οικογένεια, στο μεταξύ, με παιδιά κ.λπ. Βεβαίως, ρόλο παίζει επίσης στην κατεύθυνση αυτή και η συνεχιζόμενη, παρά τα όποια θετικά βήματα που έχουν γίνει το τελευταίο διάστημα, αντιδημοκρατική δομή των Ενόπλων Δυνάμεων μας, σε συνδυασμό με τον ατομισμό που πρωθείται ιδιαίτερα έντονα τα τελευταία χρόνια, πράγμα που μειώνει τη διάθεση για συμμετοχή σε συλλογικές προσπάθειες, όπως είναι η στρατωτική θητεία.

Θα θέλαμε επίσης να σημειώσουμε ότι το πρόβλημα θα το άμβλυνε σίγουρα η σωστή αξιοποίηση των επιστημόνων που υπηρετούν τη θητεία τους.

Πρέπει ακόμη, να υπενθυμίσουμε ότι μεγάλος αριθμός στρατευμένων χρησιμοποιείται για καθήκοντα ξένα προς το σκοπό, για τον οποίο πάνε οι νέοι να υπηρετήσουν τη θητεία τους: Αποστολές στρατευμένων στο εξωτερικό στα πλαίσια ιμπεριαλιστικών αποστολών και δράσεων, απασχόληση σε θέρετρα κ.λπ. Με την αποφυγή τέτοιων ασχολιών θα εξοικονομήσουμε σημαντικό αριθμό στρατευμένων.

Κύριοι Βουλευτές, ένα στρατολογικό νομοσχέδιο θα έπρεπε να λύνει κατά τη γνώμη μας τα εξής προβλήματα:

Να πρωθεί τον εκδημοκρατισμό των Ενόπλων Δυνάμεων. Να χτυπάει το ρουσφέτι, τις πελατειακές σχέσεις που υπάρχουν δυστυχώς, ακόμα και σήμερα, όπως γίνεται με τις μεταθέσεις, τις άδειες κ.λπ.

Αλλαγή νοοτροπίας ήδη από τις σχολές Παραγωγής Στρατιωτικών Στελεχών. Ο κάθε στρατευμένος, πρέπει να γίνει κατανοητό, όποιας ηλικίας και αν είναι, έχει την προσωπικότητα του και είναι ένα θέμα να δούμε πόσους ψυχολόγους αξιοποιούμε, απασχολούμε στις 'Ενοπλες Δυνάμεις μας.

Πρέπει να καταργηθεί κατά τη γνώμη μας επίσης, η ποινή της φυλάκισης γενικά στο Στρατό και να υπάρχει μόνο για ποινικά αδικήματα που θα δικάζονται από τα κανονικά δικαστήρια και για πειθαρχικά παραπτώματα να επιβάλεται η κράτηση. Φυσικά, σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει η φυλάκιση να παρατείνει τη θητεία.

Να εξασφαλιστούν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης. Ξέρουμε ότι έγιναν ορισμένα βήματα, αλλά αυτά τα βήματα έγιναν πάρα πολύ αργά. Υπάρχουν ακόμη τεράστιες ελλειψεις, τεράστιες ανάγκες -τυχαίνει να έχω και προσωπική γνώση- σε ό,τι αφορά την υποδομή, τη σίτιση.

Και βεβαίως, ένα σοβαρό ζήτημα είναι ο μισθός του

κληρωτού. Πάνε ήδη πολλά χρόνια από τότε που καθιερώθηκαν οι ενιακόσιες ογδόντα δραχμές. Ενιακόσιες ογδόντα δραχμές το μήνα, κύριοι Βουλευτές, τι θα μπορέσει να τις πρωτοκάνει ο στρατευμένος; Μετά ζητάμε σεβασμό εκ μέρους του προς τις Ένοπλες Δυνάμεις.

Εμείς νομίζουμε ότι θα έπρεπε αυτός ο μισθός να ανέλθει σήμερα στις τριάντα χιλιάδες, σαράντα χιλιάδες δραχμές για να πούμε ότι εν πάσῃ περιπτώσει, μπορεί να εξασφαλίζει ένα καφέ την ημέρα.

Επίσης έχουμε το θέμα των συγκοινωνιών. Νομίζουμε ότι θα έπρεπε να είναι δωρεάν για όλα τα μέσα, εκτός από το αεροπλάνο που θα μπορούσε να είναι 50%. Και εκεί κανονικά θα έπρεπε να είναι δωρεάν, αλλά δε θέλουμε να θεωρηθεί ότι λέμε υπερβολές.

Επίσης, θα πρέπει να δοθεί μία μεγαλύτερη προσοχή στη δημιουργία υποδομής για αθλητισμό και πολιτισμό.

Κύριε Υπουργέ, αναφερθήκαμε στη διαφωνία μας για τη στράτευση στα δέκα οκτώ και για να είμαστε πιο συγκεκριμένοι όταν ο νέος διανύει το δέκατο ώδοο έτος της ηλικίας του και στη δυνατότατη που του δίνετε με τις ρυθμίσεις να υπηρετήσει στα δέκα επτά του.

Θεωρούμε, επίσης, απαράδεκτη τη ρύθμιση που δίνει ως κίνητρο τη μείωση της θητείας κατά τρεις μήνες σε όσους αντί να πάνε για σπουδές πάνε στο στρατό. Αυτές οι ρυθμίσεις αποβλέπουν, χωρίς αμφιβολία, στο να αποτρέψουν τους νέους, ιδιαίτερα των λαϊκών στρωμάτων, από τις σπουδές. Πρόκειται, εκτός των άλλων, δηλαδή, και για ρυθμίσεις με άδικο ταξικό προσανατολισμό.

Σχετικά με τις αναβολές θα θέλαμε να πούμε ότι γενικά το θέμα αντιμετωπίζεται θετικά, αλλά θα το πούμε και στην κατ' άρθρον συζήτηση. Ωστόσο, υπάρχει ένα θέμα με ορισμένες ειδικότητες, όπως είναι η Ιατρική και υπάρχει ένα ζήτημα - θέλουμε μία συγκεκριμένη απάντηση ή ρύθμιση για τις τεχνικές σχολές, τις νυκτερινές σχολές και τις σχολές ΟΑΕΔ. Πρόκειται για παιδιά που είναι βιοπαλαιστές, που δουλεύουν την ημέρα και σπουδάζουν τη νύκτα και αξίζουν μίας καλύτερης μεταχείρισης.

Επίσης, έχουμε το ζήτημα με την αναφορά στους εκποιημένους. Κάτι είπαμε, αλλά νομίζω ότι θα πρέπει να διευκρινιστεί.

Βεβαίως, όσον αφορά την εναλλακτική θητεία, όπως είπα ήδη, εμείς είμαστε υπέρ, έχουμε, όμως, δύο διαφωνίες. Η μία είναι ότι του απαγορεύει να πάρει μέρος σε απεργιακές κινητοποιήσεις. Δηλαδή, του λέει: "Θα πας να δουλέψεις σ' ένα δήμο, αλλά όταν οι εργάζομενοι θα έχουν απεργία εσύ θα είσαι απεργοσπάστης". Αυτό το πράγμα είναι απαράδεκτο. Και επίσης, σε περίοδο κρίσης τους καλεί υπό τα όπλα, για άστρη θητεία.

Εγώ πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε, εν πάσῃ περιπτώσει, σαφείς. Αυτός που αρνείται για λόγους συνειδήσης να κάνει έστω και άσπλη θητεία, δεν νομίζω ότι θα είναι χρήσιμος στο στράτευμα στην περίπτωση μίας κρίσης ή ενός πολέμου. Γιατί να τον πάμε μέσα στο στρατό; Ας τον αφήσουμε να συνεχίσει να προσφέρει εκεί που είναι τις υπηρεσίες του.

Τελείωντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι έχουμε και ορισμένες άλλες αντιρρήσεις που θα τις πούμε στην κατ' άρθρο συζήτηση. Δεν κατανοούμε για παράδειγμα γιατί θα απαλλάσσεται κάποιος που υπηρέτησε σε συμμαχικό στρατό και δε θα απαλλάσσεται κάποιος που έχει υπηρέτησε σε άλλους στρατούς. Δηλαδή, γιατί πρέπει να απαλλάσσεται κάποιος που υπηρέτησε στον αμερικανικό, στο γερμανικό, ή και στον τούρκικο στρατό και δεν πρέπει να απαλλάσσεται αυτός που υπηρέτησε στο σοβιετικό στρατό ή στον αλβανικό στρατό; Είναι ένα θέμα που πρέπει να το δείτε.

Για τους λόγους που προαναφέραμε, κύριοι βουλευτές, δεν ψηφίζουμε το νομοσχέδιο παρά το ότι, όπως είπαμε, ορισμένες από τις θετικές διατάξεις του τις εγκρίνουμε και θα τις ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ποιος εκ των Εισηγητών θέλει να δευτερολογήσει;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Εγώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ορίστε, κύριε Θεοδώρου, έχετε το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Απ' ότι φάνηκε, κύριε Πρόεδρε, και μέσα στη διαρκή επιτροπή και απόψε εδώ στην Ολομέλεια, το νομοσχέδιο αυτό βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση. Μπορεί να υπάρχουν μερικές αντιρρήσεις για μερικά άρθρα του νομοσχεδίου, οι οποίες, όμως, είναι εντελώς ανεπαίσθιτες.

Πιστεύω ότι πρέπει να προχωρήσουμε απόψε στην κατ' αρχήν ψήφιση του νομοσχεδίου, γιατί νομίζω ότι το νομοσχέδιο αυτό είναι στην πορεία του 2000 και θα πρέπει όλοι εμείς εδώ μέσα να είμαστε υπερήφανοι, γιατί το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας κατεβάζει ένα νομοσχέδιο πραγματικά κοντά στο 2000.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ευχαριστούμε τον κ. Θεοδώρου.

Ο κ. Ρόκος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, είχαμε πεί ότι θα επανέλθουμε στην κατ' άρθρο συζήτηση. Άλλα ο κύριος Υπουργός έβαλε ένα ζήτημα, σε σχέση με μία δική μας πρόταση - είχαμε μιλήσει για επαγγελματικό στρατό συμπληρωματικά στις ανάγκες που προκύπτουν και μέσα από τις ανάγκες που βάζουν ζητήματα ποιοτήτας στρατού, εκπαίδευσης κ.λπ. - και μας είπε ότι είναι επικίνδυνο, διότι σε μία ανάλογη περίπτωση θα υπάρχουν ζητήματα πειθαρχίας κ.λπ..

Μα, δεν κατάλαβε ο κύριος Υπουργός; Ήδη υπάρχει επαγγελματικός στρατός. Υπάρχει στις τάξεις των υπαξιωματικών και των αδιωματικών. Δεν υπάρχει στις τάξεις των οπλιτών. Εμείς είπαμε να επεκταθεί το δυνατόν και μέσα από τις ανάγκες που προκύπτουν και στο κομμάτι των οπλιτών.

Βεβαίως, είναι θετικό και αυτό που γίνεται με την 5ετή θητεία. Είπαμε να διερυνθεί. Γιατί; Πρέπει να αναπτύξω έτσι και αλλιώς τώρα αφού μπαίνει κανείς στη συζήτηση και την αναγκαιότητα. Είναι ικανοποιημένος ο κύριος Υπουργός από τον τρόπο εκπαίδευσης που γίνεται σήμερα στους έφεδρους οπλίτες. Είναι δύνατόν να μην ξέρει και να μην καταλαβαίνει ότι υπάρχει σήμερα ένας τρόπος εκπαίδευσης που σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες μιας ρήξης;

Εν τοιαύτη περιπτώσει, είναι αυτό που είπαμε στην πρωτολογία μας. Υπάρχει ένα δόγμα μια αντίληψη που είναι εκ των ων ουκίνευτο του φόβου της Κυβέρνησης που λέει ότι σώνει και καλά να είναι πολλοί στο στρατό, μεγάλος αριθμός, γι' αυτό και επιμένει στη μεγάλη θητεία κ.λπ. Δεν είναι έτσι. Ο στρατός στα σύνορα σήμερα δεν είναι εκεί μόνο και μόνο για να φυλάει τα σύνορα. Ουσιαστικά θα έπρεπε να υπήρχε λογική της εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση έχει μια διάρκεια. Δεν μπορεί να μας πείσει κανείς ότι σήμερα όσοι υπηρετούν είκοσι τέσσερις μήνες εκπαίδευνται είκοσι τέσσερις μήνες, ούτε ότι υπάρχει μια ανάγκη θωράκισης που παρατηρείται των συνόρων. Χάνεται πολύτιμος χρόνος και αυτό πρέπει να αντιμετωπισθεί πρέπει να συζητηθεί. Χάνεται πολύτιμος χρόνος σήμερα με το να κάθονται νέοι άνθρωποι, παραγωγικοί άνθρωποι είκοσι τέσσερις μήνες σε θητεία. Και αναλώνονται σε δραστηριότητες μέσα στο ίδιο το στρατόπεδο που είναι και επικίνδυνες. Μήπως δεν ξέρει ο κύριος Υπουργός ή δεν άκουσε τον τελευταίο μήνα των ρεπορτάζ των εφημερίδων και των τηλεοπτικών σταθμών για το που γίνεται σήμερα μέσα στα στρατόπεδα, ότι έχει γίνει άνδρο διακίνησης ναρκωτικών και χρήσης;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υψηπ. Εθνικής Άμυνας): Μη λέτε τέτοια πράγματα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ: Τα λέω κύριε Υπουργέ, αν και δεν ήθελα να τα πω, διότι βεβαίως είναι πράγματα που δεν πρέπει να λέγονται, αλλά και δεν πρέπει απόλυτα να αποσιωπούνται, για να καταλάβετε και τις δικές σας ευθύνες κάποια σπιγμή. Γιατί κωφεύετε στα σχόλια που γίνονται στα ρεπορτάζ των εφημερίδων και των τηλεοπτικών καναλιών; Γιατί δεν απαντάτε; Η μήπως δεν έχετε πραγματικά πληροφορίες για το που γίνεται στα στρατόπεδα σήμερα, σε μια νεολαία η οποία είναι υποχρεωμένη να κάθεται είκοσι τέσσερις μήνες σε ένα

στρατόπεδο χωρίς εκπαίδευση, χωρίς τίποτα, να περιτριγυρίζει με τις σαγιονάρες. Γιατί εσείς φοβάσθε να αποφασίσετε κάποια στιγμή ότι πρέπει αυτοί οι άνθρωποι να γίνουν πιο δραστήριοι. Κάντε εκπαίδευση μέσα. Κάντε και άλλη πολιτιστική εκπαίδευση, μιας και πραγματικά είναι αδιανότητο να θεωρεί κανείς ότι με είκοσι τέσσερις μήνες οι νέοι πρέπει μέσα να εκπαιδεύονται στα όπλα.

Γ' αυτό σας είπα και σας κάναμε μία πρόταση για κυλιόμενες εναλλακτικές στρατεύσεις, μηνιαίες τύπου Κύπρου και Ισραήλ. Θέλουμε, δηλαδή, σώνει και καλά να λέμε -και έτσι διασφαλίζουμε την άμυνα της Χώρας μας- ότι έχουμε τόσες χιλιάδες στράτευμα; Τι νοοτροπία είναι αυτή σε μια σύγχρονη κοινωνία με σύγχρονο εξοπλισμό σήμερα; Γ' αυτό βάλαμε και άλλους παραμέτρους και άλλες θέσεις.

Δε θα είχα επανέλθει, αν δε λέγατε τελικά ότι είναι επικίνδυνο, γιατί εκεί θα υπάρχει απειθαρχία, να αξιοποιούμε οπλίτες επαγγελματίες, ενώ την ίδια στιγμή ξέρετε πολύ καλά ότι έχετε επαγγελματίες. Απλώς δεν είναι οπλίτες. Είναι υπαξιωματικοί και αξιωματικοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Δημοσχάκης έχει το λόγο.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε περίμενα πράγματα από τον κύριο Υπουργό έπειτα απ' αυτά που άκουσε, όχι μόνο από τους αξιόπιστους συναδέλφους της μείζονος Αντιπολιτεύσεως, αλλά και από συναδέλφους της Συμπολίτευσης, ότι κάτι θα άλλαζε. Δυστυχώς δεν ακούσαμε τίποτα.

Είναι γνωστό πράγματι τοις πάσι η πολυπλοκότητα των συνόρων μας. Μεγάλο μήκος χερσαίων, θαλασσίων, και εναερίων συνόρων. Τα νησιά μας. Πρέπει να φρουρηθούν όλα αυτά τα σύνορα. Από ποιους θα φρουρηθούν; Μόνο από τους κατ' επάγγελμα φρουρούς; 'Όλοι οι Έλληνες έχουν υποχρέωση να στρατευθούν, να φρουρήσουν τα σύνορα της Πατρίδος.

Αλήθεια, κύριε Υπουργέ, συζητήσατε με στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων εάν είναι υπέρ αυτών των ρυθμίσεων που κάνετε για τους αντιρρησίες συνείδησης; Συμφωνούν μαζί σας;

Εγώ δε νομίζω ότι συμφωνούν. Έχω την τιμή να συζητώ πολλές φορές με αξιόλογους συναδέλφους σας, στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίοι πράγματι επιμένουν να υπηρετήσουν άστολοι, ένστολοι και εν υπηρεσίᾳ σε μονάδες οι αντιρρησίες συνείδησης.

Ρυθμίζουμε με το νομοσχέδιο θέματα ανυπότακτων εξ αναβολής και αντιρρησών συνείδησης. 'Όλοι αυτοί καλά κάνουν και ρυθμίζουν τα προβλήματά τους. Τι θα πούμε όμως, κύριε Υπουργέ, στο αγροτόπαιδο εις το εργατόπαιδο, είτε προέρχεται από το χωριό είτε από την Καισαριανή, που υπηρετεί αυτή τη στιγμή στα σύνορα, αυτός που είναι σκοπός στις Καστανιές του Έβρου στο Ορμέο του Έβρου, στους Κήπους του Έβρου, στην Κακαβιά; Και αν αυτή τη στιγμή ακούει τι λέγεται μέσα στη Βουλή, ότι εμείς ξεχωρίζουμε τα Ελληνόπουλα σε ορισμένους τυχάρπταστους είτε λέγονται αντιρρησίες συνείδησης είτε αυτοί που εξ επαγγέλματος παίρνουν συνέχεια αναβολές ή αυτοί που μια ζωή είναι ανυπότακτοι, τι θα πούμε σ'αυτόν τον νέο άνθρωπο, αν αυτήν τη στιγμή εγκαταλείψει τη σκοπιά, για ποιον φυλάει αλήθεια;

Κύριε Υπουργέ, υπηρετήσατε τις Ενοπλες Δυνάμεις και μάλιστα πολύ καλά, ξέρετε πώς αντιδρούν οι στρατώτες, οι σμήνιτες, οι ναύτες, σε προκείμενη περίπτωση.

'Ετυχε προχείρηση την Κυριακή, κύριε Υπουργέ, να θάψουμε ένα Ελληνόπουλο από τη Μάνη του Έβρου. Σκοτώθηκε σε ηλικία 19 ετών. Αν αυτός ήταν αντιρρησίας συνείδησης, θα σκοτωνόταν; Τον έθαψε η μάνα του και ο πατέρας του και κλαίγανε. Υπηρέτησε σε ηλικία 19 ετών και καλά έκανε και υπηρέτησε, αλλά σκοτώθηκε γιατί δεν είχε το προνόμιο να λέγεται αντιρρησίας συνείδησης.

Είπαμε για τις ρυθμίσεις αυτές ότι όντως είναι αντισυνταγματικές. Παραβάζονται θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος, παραβάζονται συνταγματικά κείμενα ανθρώπων επιστημόνων, της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής.

Είπε το Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ ότι αυτούς τους αντιρρησίες συνείδησης για εναλλακτική θητεία να τους

στείλουμε σε ακριτικές περιοχές.

Κύριε Υπουργέ, οι ακριτικές περιοχές τους θεωρούν αυτούς ανεπιθύμητους. Θέλουμε ζωντανά Ελληνόπουλα που πιστεύουν στην Πατρίδα και έχουν μέσα τους την Ελλάδα. Αυτούς θέλουμε. 'Άλλως, αφήστε τις ακριτικές περιοχές μόνες τους να έρθουν εθελοντές εκεί, δε θέλουμε να τους εξανάγκασουμε. Αυτοί δεν πιστεύουν στην Ελλάδα, δεν πιστεύουν στην Πατρίδα.

Είπε ο κ. Παπαθεμελής -και εκεί πρέπει να εστιάσουμε λίγο την προσοχή μας- πώς θα αποδείξει αυτός ότι είναι αντιρρησίας συνείδησης για λόγους ιδεολογικούς; Πώς θα το αποδείξετε εσείς, με τους ψυχολόγους σας, με τους ψυχιάτρους σας, με τους στρατηγούς σας, με τους καθηγητές σας, πώς θα το αποδείξετε; 'Ερχομαι εγώ και σας λέω ότι είμαι αντιρρησίας συνείδησης, για λόγους ιδεολογικούς. Είμαι αναρχικός. Πώς θα το αποδείξετε εσείς;

Κύριε Υπουργέ, προσέδετε τις διατάξεις αυτές του άρθρου 18 μέχι 25, για τους αντιρρησίες συνείδησης. Τα Ελληνόπουλα τα βάζετε σε μια κρίσιμη καμπή να αποφασίσουν να γίνουν αντιρρησίες συνείδησης και να γίνουν μισθωτοί υπάλληλοι ή να παραμείνουν φρουροί στα σύνορα της Πατρίδος; Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Η κα Δαμανάκη, έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα σκοπό να δευτερολογήσω, γιατί θεωρώ ότι οι υψηλοί τόνοι που ακούστηκαν σ' αυτήν την Αίθουσα για το θέμα της εναλλακτικής και κοινωνικής θητείας, δεν έχουν πιστεύωνταν να γίνουν αντιρρησίες συνείδησης και να συνέβουν μισθωτοί υπάλληλοι ή να παραμείνουν φρουροί στα σύνορα της Πατρίδος; Ευχαριστώ.

Τόνισα ότι στα πλαίσια των μεγάλων αλλαγών που γίνονται και στο διεθνή χώρο με την κατάρρευση αυτού του ψυχροπολεμικού κλίματος, με την αλλαγή της αντιληφτησης στρατιωτικοποίησης της δημόσιας ζωής, αλλά και με την ανάδειξη πια των ατομικών, των ανθρώπινων δικαιωμάτων σε κυρίαρχο παράγοντα σύγχρονης Δημοκρατίας, ότι αλλάζει η κοινωνική αντίληψη για το Στρατό. Και σ' αυτό μένω. Και έτσι πραγματικά, δε θέλω να απαντήσω σε όλα αυτά τα οποία ακούστηκαν ότι όσοι δε θέλουν να υπηρετήσουν την εναλλακτική θητεία και όχι την ένστολη στρατιωτική θητεία, ότι είναι συλλήβδην τεμπέληδες, ότι είναι ανεπιθύμητοι στις ακριτικές περιοχές, ότι πρέπει οι περιοχές αυτές να μείνουν "αμαγάριστες" απ' αυτούς και τα άλλα σχετικά.

Νομίζω ότι δεν αντανακλούν αυτές οι απόψεις στις αλλαγές που αυτήν τη σπιγμή συντελούνται στην ελληνική κοινωνία. Πάρινω το λόγο όμως μόνο για ένα λόγο. Γιατί έχω την εντύπωση ότι κάτω από την πίεση αυτού του στρατιωτικοθρησκευτικού μπλοκ ενδεχομένως η Κυβέρνηση να προσανατολίζεται ν' αλλάξει το νομοσχέδιο και να πάρει πίσω ότι θετικό έχει. Περί αυτού πρόκειται και μόνο γι' αυτόν το λόγο πάρινω το λόγο. Και θέλω να επισημάνω το εξής, κύριε Πρόεδρε. Ότι το πρόβλημα αυτό κατά τη γνώμη μου είναι υπερώριμο. Και δεν είναι τυχαίο ότι και παλαιότερα πολλές κυβερνήσεις και όχι μόνο ενός συγκεκριμένου Κόμματος, είχαν κάνει προσπάθειες να βρουν μια λύση. Κάθε φορά που γινόταν συζήτηση για αυτήν τη λύση, υπήρχε πάντα αντίδραση με τα ίδια επιχειρήματα ενός πολιτικοθρησκευτικού κατεστόμενου το οποίο συγκέει, ας μου επιτραπεί να πω, την έννοια της αμυντικής ικανότητας της Χώρας με άλλες θρησκευτικές σεβαστές κατά τα άλλα, απόψεις και με άλλα ιδεολογήματα, τα οποία κατά τη γνώμη μου, δεν ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες των σύγχρονων κοινωνιών.

Θέλω να επισημάνω, κύριε Πρόεδρε, το εξής: Η Βουλή σήμερα δίνει και πρέπει να δώσει -αυτό το δικαίωμα σ' αυτούς τους ανθρώπους, διότι αυτό είναι ατομικό δικαίωμα, το οποίο είναι κατοχυρωμένο σ' όλες τις διεθνείς συμβάσεις, διότι είναι ανάγκη να πείσουμε, όχι τους ένοντας οι οποίοι μας επιβάλλουν ο τιδήποτε- δεν είναι για μένα αυτό το κύριο, παρόλο που η Ελλάδα πράγματι σύρεται στα διεθνή δικαστήρια- αλλά να πείσουμε κατ' αρχήν την ελληνική κοινωνία και την κοινή γνώμη ότι τα ατομικά δικαιώματα, και η ελευθερία συνείδησης και η

ελευθερία της θρησκευτικής επιλογής του καθενός και της καθημίας, είναι σεβαστά. Αυτό είναι το πεδίο όπου δοκιμάζεται η πολιτική.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Πρέπει να υπάρχει και ελεύθερη Πατρίδα.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Ναι. Και αυτό είναι το πεδίο όπου κατά τη γνώμη μου δοκιμάζονται και οι συνταγματικές επιταγές, οι οποίες, πέρα από τα άρθρα τα οποία ανέφεραν οι συνάδελφοι, προβλέπουν την κατοχύρωση και της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης και τα ατομικά δικαιώματα.

Κύριε Πρόεδρε, τα συνταγματικά επιχειρήματα είχαν και άλλοτε προβληθεί. Κάθε φορά που γίνεται μια προσπάθεια ν'αλλάξει κάπι, προβάλλονται αυτά τα επιχειρήματα. 'Ομως, υπάρχουν πάρα πολλές γνώμες εγκρίτων συνταγματολόγων που αναγνωρίζουν ότι πράγματι, η εναλλακτική κοινωνική θητεία δεν κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα και γ'αυτό πρέπει ν'αλλάξει-σ'αυτό συμφωνώ- χρειάζεται κατά τη γνώμη μου αναθεώρηση του Συντάγματος σ'αυτό το σημείο, όμως δεν απαγορεύουν νομοθετική ρύθμιση η οποία να οδηγεί σε τέτοιες κατευθύνσεις, αν βεβαίως έχουμε μια άποψη για την αμυντική ικανότητα της Χώρας, η οποία δεν ταυτίζεται μόνο με τα όπλα, αλλά συνδέεται και με άλλους παράγοντες.

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι είναι ανάγκη να δούμε μένα συγκροτημένο και ψύχραιμο τρόπο την όλη υπόθεση, διότι βεβαίως, θα μπορούσαμε όλοι -και δε νομίζω ότι είναι σωστό να εμπλακεί η συζήτηση και να αναδιφήσουμε τέτοιους επιχειρήματα- να συζητήσουμε για τον πατριωτισμό και πώς τον ενοεί ο καθένας και η κάθε μια από μας. Άλλα δε νομίζω ότι είναι αυτό το ζητούμενο.

Η δική μας άποψη και θέλω να την επαναλάβω, είναι ότι η εναλλακτική θητεία είναι θητεία, όχι τιμωρία. Και δεν πρόκειται, λοιπόν, εδώ για τεμπέληδες και ανθρώπους που πρόκειται να μαγαρίσουν τις περιοχές, αλλά πρόκειται για ανθρώπους, τους οποίους είναι ανάγκη να αξιοποιήσουμε -και πρέπει να τους αξιοποιήσουμε -για να προσφέρουν έργο. Απ'αυτήν την άποψη θετικά νομίζω ότι πρέπει να το δούμε και όχι να κάνουμε προσπάθεια πώς κατά κάποιο τρόπο συλλήδοτην θα τους κατατάξουμε, μάλιστα αναλύοντας και τις πολιτικές τους πεποιθήσεις -άκουσα εδώ για ανθρώπους που πιστεύουν στη βία ή δεν ξέρω σε τι άλλο- σε κάποιους πολιτικούς χώρους.

Νομίζω ότι έχουν αλλάξει οι αντιλήψεις και των νέων απέναντι σ'αυτήν τη στρατοκρατική -επιτρέψτε μου να πω- έκφραση της δημόσιας ζωής.

Κατά τα άλλα, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι δεν έχει ανάγκη η ελληνική νεολαία από υπεράσπιση, αλλά έχει ανάγκη από μια αντικειμενική παρουσίαση της κατάστασης. Δε βλέπω για ποιο λόγο γίνεται αυτή η συζήτηση όπου διογκώνονται τα προβλήματα, όπου παρουσιάζεται η ελληνική νεολαία ως μια νεολαία φυγόπονη η οποία αποφεύγει τις υποχρεώσεις της, όταν αναφέρεται και πολύ συγκεκριμένα, ότι οι 'Ελληνες νέοι, κατά 95%-96% τηρούν αυτές τις υποχρεώσεις. Για ποιο λόγο, λοιπόν, απευθυνόμαστε στους νέους μ'αυτά, αν θέλετε, τα επιχειρήματα και μ' αυτόν τον πολιτικό λόγο, ο οποίος μας ξεκόβει εντελώς απ' αυτά που συμβαίνουν σήμερα στον ψυχισμό τους;

Νομίζω λοιπόν, ότι είναι ανάγκη με ψυχραιμία να δούμε το θέμα. Και πρέπει να πω, ότι αν η Κυβέρνηση αλλάξει αυτές τις διατάξεις, οι οποίες επαναλαμβάνων δεν είναι για μας πλήρως ικανοποιητικές, αλλά κάνουν εν πάσῃ περιπτώσει ένα σοβαρό βήμα, πραγματικά αναρωτιέμαι τι λόγο έχει όλο το νομοσχέδιο. Και βεβαίως, αλλάζει και η στάση μας απέναντι του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Χαϊτίδης έχει το λόγο.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, με την ομιλία του κυρίου Υπουργού περιμέναμε να διευκρινιστούν ορισμένες απορίες ή να έχουμε απαντήσεις σε κάποιες προτάσεις τις οποίες κάνουμε εμείς οι Βουλευτές κατά τη διάρκεια της πρωτολογίας μας.

Λυπούμαστε διότι με την ομιλία του αξιοτίμου κυρίου Υπουργού όχι μόνο δε δόθηκαν απαντήσεις, δε διευκρινίστηκαν

ερωτήματά μας ή δεν έλαβε θέση η Κυβέρνηση σε προτάσεις μας, αλλά έχουν προστεθεί νέες απορίες.

Είπατε, κύριε Υπουργέ, ότι θα συγκροτήσετε μία επιτροπή που θα αποφαίνεται ποιοι είναι οι πραγματικοί αντιρρησίες συνειδήσεως, υπό την ιδεολογική έννοια του θέματος. Τουλάχιστον δώστε μας τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια περίπου τα οποία θα έχει αυτή η επιτροπή. Δηλαδή πώς νομίζετε, εάν ένας δηλώσει ότι πιστεύει -γιατί πρόκειται περί πιστεύω-πώς θα κρίνετε εσές εάν πιστεύει ή δεν πιστεύει; Δώστε μας τις αρχές βάσει των οποίων οραματίζεσθε, σκέπτεσθε, φαντάζεσθε ότι μπορεί να λειτουργήσει αυτή η επιτροπή.

Είπατε, κύριε Υπουργέ, ότι πρόκειται για μία εναρμόνιση, ένα συγχρονισμό της Ελλάδος προς αυτές τις απόψεις, οι οποίες επικρατούν σήμερα στην Εσπερία. Εκπλήσσομαι διότι ακούω και την πεφωτισμένη αριστερά σήμερα να κόπτεται γι'αυτές τις απόψεις, όταν σε άλλες περιπτώσεις κάθε τι, εκ της Δύσεως προερχόμενο, εθεωρείτο αμαρτωλό και απορριπτέο. Τι συμβαίνει τέλος πάντων; Γιατί όλη αυτή η συγκίνηση, όλη αυτή η ενεργοποίηση υπέρ εκείνων που από τη μία τους μετράμε ως ελαχίστους και από την άλλη εξαντλούμε όλη μας τη δραστηριότητα, όλη μας τη μαχητικότητα, όλο μας το ενδιαφέρον υπέρ εκείνων που από τη μία τους μετράμε ανάλογο έστω, ή μάλλον ίσο τουλάχιστον ενδιαφέρον για τους 'Ελληνες, οι οποίοι στερούνται στοιχειώδων δικαιωμάτων, οι οποίοι διώκονται, οι οποίοι ήταν στη Βόρειο Ήπειρο μέχρι προχθές- είχαμε πριν ένα χρόνο όλους τους ηγέτες της Ομονίας φυλακισμένους; Δεν άκουσα απ'όλες αυτές τις ευοίσθητες ψυχές, που σήμερα εδώ αναλίσκονται σε δάκρυα υπέρ των 'Αντιρρησών συνειδήσεως", δεν άκουσα να ενεργοποιηθούν, να πάνε εκεί να τους δούνε στη φυλακή, να συμπαρασταθούν στις τρεις αλλεπάλληλες δίκες που έγιναν, να φάνε και αυτοί ξύλο, όπτως φάγαμε και εμείς εκεί, από τους δημοκράτες και μόλις προχθές σοσιαλιστές- εν συνεχεία άλλαζαν σακάκι και έγιναν δημοκράτες- πρώην συντρόφους τους.

Κύριε Υπουργέ, σας ρωτήσαμε και δε μας απαντήσατε ποιος είναι ο μισθός τον οποίο σκέπτεσθε κατά το άρθρο 21 να δώσετε σ'αυτούς τους αντιρρησίες, όταν αυτοί θα υπηρετούν σε διάφορα ιδρύματα, νοσοκομεία, γηροκομεία, ορφανοτροφεία; Αφήνετε με την ασφορία και την ασφάφεια να πλανάται η εντύπωση ότι θα πρόκειται για είκοσι-τριάντα χιλιάδες, όσο πάρει το μήνα περίπου για τα τσιγάρα του, και δε φθάνουν ένας απλός φαντάρος, στον οποίο βέβαια κατά τα άλλα παρέχεται δωρεάν η σίτηση και η στέγαση. Όμως εσείς τι λέτε; Ότι σε όσα ιδρύματα αδυνατούν -και φυσικά όλα τα ιδρύματα αδυνατούν, γιατί δεν έχουν ειδικούς χώρους θα δίνετε μισθό σ'εκείνους που θα υπηρετούν σ'αυτά τα ιδρύματα. Πείτε, λοιπόν, να ακούσει όλη η Ελλάδα, να ακούσουν οι δεκάδες χιλιάδες άνεργοι πτυχιούχοι 'Ελληνες, νέοι, θα είναι ή όχι τουλάχιστον 120-150 χιλιάδες δρχ, κύριε Υπουργέ, γιατί αλλιώς δεν μπορεί να ζήσει κανείς σήμερα εάν δεν πάρει ένα μισθό 120-150 χιλιάδες δραχμές μακριά από το σπίτι του.

Κύριε Υπουργέ, ομολογείτε ότι σήμερα αντιμετωπίζουμε απειλή από την Τουρκία. Και ισχυρίζεστε ότι με το νομοσχέδιο αυτό γίνεται προσπάθεια να ενισχυθούν οι 'Ενοπλες Δυνάμεις. Είναι λόγια δικά σας. Και θήλεα να σας παρακαλέσω, επειδή δέχομαι την ενημότητά σας, αλλά και την ακεραιότητά σας, κύριε Υπουργέ, μην υποτιμάτε τη νοημοσύνη μας.

'Όταν με όλα αυτά τα μέσα και τα μέτρα, τουλάχιστον ενθαρρύνετε, ή τουλάχιστον ανέχεσθε, αν όχι προτρέπετε σε μείωση της θητείας, σε μείωση της στράτευσης, λίγων σήμερα, φοβάμαι περισσοτέρων μεθαύριο, νέων, πώς είναι δυνατόν να ενισχύετε την άμυνα της Χώρας και κυρίως πώς είναι δυνατόν να ενισχύετε το προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων;

Κύριε Υπουργέ, έχω εδώ μία ομιλία σας της 19ης Μαΐου 1997 προς τους μαθητές της Σχολής Εθνικής Αμύνης, στην οποία ομιλείτε για τον τουρκικό κίνδυνο και για την ανάγκη ενίσχυσης των Ενόπλων Δυνάμεων. Κύριε Υπουργέ, αντιλαμβάνομαι, συμπονώ και συμπάσχω μαζί σας για τη δύσκολη θέση στην οποία βρίσκεσθε, διότι είμαι βέβαιος ότι η τιμία

συνείδηση του στρατιωτικού από μέσα σας τύπτει. Και σας ερωτώ: Πώς είναι δυνατόν αυτοί οι μαθητές της Ανωτάτης Σχολής Εθνικής Αμύνης να σας εμπιστεύονται και να είσθε έναντι αυτών αξιότιστος, όταν άλλα τους λέγατε στις 19 Μαΐου και άλλα λέτε τώρα στις 2 Ιουνίου, τα οποία, βέβαια, τα πληροφορούνται;

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος της λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή).

Κύριε Υπουργέ, όπως σας είπα και προηγουμένως -και κλείνω με αυτό-για το καλό της Ελλάδος, για την αντιμετώπιση του κινδύνου τον οποίο ομολογείτε ότι διατρέχουμε, για τη διατήρηση -γιατί υπάρχει σήμερα- της ομοψυχίας και της συνοχής των Ενόπλων Δυνάμεων, αλλά βεβαίως -γιατί όχι- και για την υστεροφθημία σας ως στρατιωτικού και ως πολιτικού, διορθώστε το Ν/Σ, συμπεριλάβετε όλες αυτές τις παρατηρήσεις πις σποίες με κάθε καλή διάθεση και με πόνο ψυχής σας έχουμε προτείνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Χαϊτίδη, καλώς.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Και παρακαλώ δεχτείτε τα, γιατί αυτό επιβάλλει πρώτα απ' όλα η στρατιωτική σας συνείδηση και τιμή.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Ανδρεουλάκος έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, η νομοθετική λειτουργία δεν καταξιώνεται όταν εμβαλωματικά επενεργεί και αίρει απλώς εκκρεμότητες, και όταν, πολύ περισσότερο, αίροντας τις εκκρεμότητες βάζει το σπέρμα δημιουργίας πλειόνων εκκρεμοτήτων.

Κακά τα ψέματα, κύριε Υπουργέ, από αυτές τις χαριστικές διατάξεις και ρυθμίσεις που εισηγείσθη, οπωσδήποτε εμπεδώνεται μία τέτοια συνείδηση σε ένα πλήθος νέων ανθρώπων, οι οποίοι έχουν θεοποιήσει τον ευδαιμονισμό, ώστε να ελπίζουν σε ανάλογες ρυθμίσεις και στο μέλλον. Και συνεπώς, θα δημιουργήσετε με τις ρυθμίσεις αυτές πλειόνες εκκρεμότητες απ' όσες σήμερα επιλύετε. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Καταξιώνεται η νομοθετική λειτουργία όταν διαπαιδαγωγεί το Λαό, όταν ασκεί τον παιδαγωγικό της ρόλο, όταν μορφοποιεί και μορφώνει συνείδησεις και περνάει υγείες νοοτροπίες και συμπεριφορές. Τότε καταξιώνεται. Αυτό όσον αφορά τις χαριστικές ρυθμίσεις.

'Οσον αφορά τώρα την εναλλακτική κοινωνική θητεία, λέει η κα Δαμανάκη ότι είναι απομόκ δικαίωμα. Οι κοινωνίες υπάρχουν και συντηρούνται όχι όταν θεοποιούν τα απομόκ δικαιώματα, αλλά κυρίως όταν θεσπίζουν καθήκοντα. Και ένα από τα σπουδαιότερα καθήκοντα και ταυτόχρονα δικαίωμα του κάθε Ελληνα πολίτη, είναι να υπηρετεί την Πατρίδα του και να συντελεί στην άμυνα της Χώρας. Οι καιροί είναι κρίσιμοι. Κατέρευσε το ψυχροπολιτικό κλίμα. Ευχάριστο. Εμεις, όμως, δεν είμαστε στο σόμα του λύκου; Δεν είμαστε στο σόχαστρο του νεοθωμανικού ιμπεριαλισμού; Δεν ακούτε, κυρία Δαμανάκη, το *casus belli* το οποίο πετάνε συνεχώς, κατά πρόσωπο στην Ελλάδα οι Τούρκοι; Είναι δηλαδή, καιρός να υιοθετήσουμε τις εκφυλιστικές νοοτροπίες των δυτικών; Κινδυνεύει το Βέλγιο; Φέρτε όλους τους Βέλγους, κύριε Υπουργέ, σε αυτήν την Πατρίδα και να πάμε όλους τους Έλληνες στο Βέλγιο. Τι θα κάνουν οι Βέλγοι; Θα βλέπουν με το ίδιο μάτι τους Τούρκους ή θα τους βλέπουν με το μάτι που τους βλέπουμε εμεις;

Είναι, λοιπόν, οι συνθήκες κάτω από τις οποίες βιώνει ένα έθνος. 'Ενα ένονος απειλείται. Αφού απειλείται πρέπει να θωρακίζεται. Για να θωρακίζεται, λοιπόν, εκτός από τους εξοπλισμούς χρειάζονται και άντρες γενναίοι με φρόνημα πατριωτικό, με διάθεση προσφοράς στην Πατρίδα. Και σεις τι βάζετε; Κίνητρα. Εξωραΐζετε τον αντιρρησία συνείδησεως. Είναι ο αντιρρησίας συνείδησεως πιο ευγενικών προδιαγραφών απ' ότι είναι το φτωχό Ελληνόπουλο το οποίο στρατεύεται και υπηρετεί δύο χρόνια την Πατρίδα του και όταν κηρυχθεί ο πόλεμος θα πάει να θυσιάσει και τη ζωή του για την ακεραιότητα και την ανεξαρτησία της Πατρίδας του: Θα πάει,

δηλαδή και για τον αντιρρησία συνείδησεως; Ο αντιρρησίας συνείδησεως πού θα βρίσκεται εάν κηρυχθεί πόλεμος, κύριε Υπουργέ;

Θα στρατευθεί; 'Οχι. Θα είναι στα μετόπισθεν. Θα είναι άμαχος.

Εξιώνονται τα άνισα; Πώς ερχόμαστε και λέμε εναλλακτική, κοινωνική θητεία, στρατηγή; Είναι εναλλακτική; Είναι θητεία; Δεν είναι θητεία.

Και τον κάνουμε και μιαθοδοτούμενο. Σε εποχή ανεργίας βάζουμε κίνητρα να προσποιούνται ή να γίνονται αντιρρησίες συνείδησεως.

Και θα πάει σε κάποια περιοχή επαρχιακή. Και εκεί που θα πάει, θα σπειρίει τις δοξασίες οι οποίες δεν του επιτρέπουν να στρατεύεται. Θα τις σπειρίει εκεί, θα μπολιάσει τις περιοχές.

Είστε Υπουργός Εθνικής Άμυνας. Μην ακούτε αυτούς οι οποίοι μέχρι χθες ήταν σταλινικοί και εθήτευαν στα "σταλινικά ιδεώδη" και τώρα έχουν γίνει άκριτοι, οπαδοί όλων των ιδεολογημάτων και συμπεριφορών της Δύσεως.

Εμείς βρισκόμαστε στο μεταίχμιο Ανατολής και Δύσεως. Δεν είμαστε ούτε Ανατολίτες ούτε Δυτικοί. Είμαστε 'Ελληνες. Έχουμε διδάξει την ανθρωπότητα διαχρονικά, κύριε Κόρακα. 'Ετοι δεν είναι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Ανδρεουλάκο, δια του Προεδρείου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Εγώ, κύριε Πρόεδρε, δεν ανήκω σ' αυτούς που δηλώνουν ότι ανήκουν στη Δύση. Εγώ ανήκω στην Ελλάδα. Για την Ελλάδα, που έχει μία ιστορία πέντε-έξι χιλιάδων ετών γι' αυτήν κόπτομαι και αυτή θέλω να υπάρχει όρθια.

Κάθε ρύθμιση, λοιπόν, που αποδυνατίζει την αμυντική θωράκιση της Χώρας, με βρίσκει αντίθετο.

Κύριε Υπουργέ, είστε τέως στρατιωτικός, εκλεκτό στέλεχος των Ενόπλων Δυνάμεων της Χώρας. Αυτή η ρύθμιση, την οποία εισάγετε, είναι βραδυφλεγής βόμβα στα θεμέλια του αμυντικού μας συστήματος. Μην ακούτε τις Κίρκες που υπέστησαν Οβιαδικές μεταμορφώσεις. Ακούστε τη φωνή του πατριωτισμού σας και της συνείδησεως σας και διαγράψτε αυτήν τη ρύθμιση από το νομοσχέδιο. Θα προσφέρετε υπηρεσία και στο Κόμμα σας και στην Κυβέρνηση και στην Πατρίδα σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Κεφαλογιάννης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν υπεστήριξα ποτέ την άποψη ότι ο στρατός μας πρέπει να γίνει επαγγελματικός. 'Ομως, με αφορμή τα στοιχεία που έφερε ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας στη Βουλή, ότι μετά μία πενταετία θα υπολείπονται δεκαοχτώ χιλιάδες στρατιώτες, υπεστήριξα την άποψη ότι πενήντα χιλιάδες στρατιώτες θα μπορούν να καλύπτουν μόνιμες ανάγκες του στρατεύματος, χωρίς βεβαίως να παραγνωρίσουμε το γεγονός ότι θα πρέπει, κατά ρητή μάλιστα συνταγματική διάταξη, όλοι οι Έλληνες πολίτες, που μπορούν να φέρουν όπλα, να συμβάλουν στην άμυνα της Χώρας.

Μάλιστα προχώρησα και περαιτέρω και υποστήριξα την άποψη, μια και το Σύνταγμα δεν κάνει διάκριση μεταξύ ανδρών και γυναικών, της στρατεύσης και των γυναικών.

Υπεστήριξα επίσης την άποψη, με ιδιαίτερη μάλιστα θερμότητα -είναι ένα αντικέίμενο αν θέλετε και ίσως δε θα είσθε πρόχειρος αυτήν τη στιγμή να απαντήσετε- να αντιμετωπίσουμε το θέμα της στρατεύσης των Ελλήνων στα δεκαοχτώ χρόνια.

Ο στρατός είναι ένα μεγάλο σχολείο. Και ο στρατός, στην ηλικία των δεκαοχτώ χρόνων, θα έχει τη δυνατότητα, εκτός από την εκπαίδευση των νέων της Ελλάδος, να δώσει και καθαρώς παιδαγωγικό χαρακτήρα. Θα ωριμάσουν στο στρατό οι νέοι και θα μπορούν, από εκεί και μετά με ωριμότερη σκέψη, να προγραμματίσουν για τη ζωή τους.

Κύριε Υπουργέ, έχετε ακούσει όλες τις Πτέρυγες της Βουλής και πάρα πολλούς συναδέλφους. Το θέμα των αντιρρησιών συνείδησης -το είπα και στην πρωτολογία μου- είναι πραγματικά βραδυφλεγής βόμβα για το στράτευμα. Ανοίγετε τους ασκούς του Αιόλου. Εδώ, σε κράτη που δεν

έχουν το πρόβλημα της απειλής πολέμου, όπως η Ισπανία και η Πορτογαλία για παράδειγμα, οι αντιρρησίες συνειδήσης έφθασαν τους σαράντα χιλιάδες. Με την κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε εμείς σήμερα σαν Χώρα, είναι δυνατόν αυτό το θέμα να μη σας προβληματίσει;

Εάν πραγματικά θέλουμε να εξετάσουμε εάν οι άνθρωποι αυτοί είναι αντιρρησίες συνειδήσης και έχουν λόγους θρησκευτικούς ή ιδεολογικούς, που δε θέλουν να υπορετήσουν στο στράτευμα, έκανα την πρόταση, να χρειάζεται δικαστική απόφαση για επιβεβαίωση της ιδιότητάς των. Γιατί μία δικαστική απόφαση θα εξετάσει όλο το βίο του νέου αυτού. Και πέραν όλων των άλλων, σας διαβεβαιώ ότι μόνο εκείνοι που είναι αντιρρησίες συνειδήσης και έχουν το δικαίωμα το ατομικό, όπως έχει υποστηριχεί εδώ, θα πάνε να ζητήσουν δικαστική απόφαση. Έτσι θα υπάρξει, πιστεύω, ένας λογικός περιορισμός, και αν θέλετε ένας ειλικρινής τρόπος, μία ειλικρινής απόδειξη ότι αυτός όντως είναι αντιρρησίας συνειδήσης.

Πιστεύω ότι με τη διαδικασία αυτή θα έχουμε έναν μεγάλο περιορισμό γιατί, κύριε Υπουργέ, -προσέξτε το αυτό- θα δούμε αντιρρησίες συνειδήσης της τελευταίας στιγμής, θα δούμε αντιρρησίες συνειδήσης την ώρα που θα πάνε να στρατευθούν. Και αυτό βέβαια είναι πολύ κακό για το στράτευμα.

Υστερα, κάναμε έκκληση όλοι. Για όνομα του Θεού, καταργήστε την κοινωνική θητεία. Είναι δυνατόν, κύριε Υπουργέ, να είναι στρατιώτης χωρίς τον έλεγχο κανενός και να στέλνεται σε οποιαδήποτε περιοχή της Ελλάδος; Και, όπως λέει το νομοσχέδιο, είναι υποχρεωμένο το Κράτος να καλύψει τις στοιχειώδεις ανάγκες, δηλαδή την κατοικία του και τη διατροφή του. Μα, αυτή υποχρεωτικώς κοστίζει πάνω από εκατό χιλιάδες. Δηλαδή, θα διευκολύνουμε αυτούς τους ανθρώπους με την πληρωμή τους από το Κράτος να διαδίδουν τις πεποιθήσεις τους στην περιοχή που στέλνονται να υπορετήσουν; Πέραν όλων των άλλων αυτοί που είναι αντιρρησίες συνειδήσης μπορούν στην κοινωνία που πάνε να ζήσουν να θεωρούνται κοινωνικά καταξιωμένοι;

Κύριε Υπουργέ, ειλικρινά κάνω έκκληση γι' αυτό. Μη θεσπίσετε αυτή τη διάταξη. Είναι αντιρρησίες συνειδήσης σε τελευταία ανάλυση; Να είναι άσπλοι και ένστολοι. Να είναι υπό τον έλεγχο του στρατεύματος.

Σε τελευταία ανάλυση είναι αντισυνταγματική η ρύθμισή σας, κύριε Υπουργέ. Το Σύνταγμα ορίζει ρητώς "όσοι μπορούν να φέρουν όπλα πρέπει να συμβάλλουν στην άμυνα της Χώρας".

Θα ήθελα να πω μόνο λίγες λέξεις κύριε Πρόεδρε, και τελείων.

Είπατε, κύριε Υπουργέ, ότι η γεωπολιτική θέση της Χώρας μας επιβάλλει σε όλους μας -και είναι σωστό- να επαγρυπούμε για την άμυνα της Χώρας και να τη θωρακίζουμε όσο γίνεται καλλίτερα. Αυτή η γεωπολιτική θέση της Ελλάδας είναι στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος, κύριε Υπουργέ, γιατί ο χώρος των Βαλκανίων και της Νοτοανατολικής Μεσογείου, σε συνδυασμό με τη Μέση Ανατολή, είναι χώρος παγκοσμίου ενδιαφέροντος, γιατί σ' αυτόν το χώρο παράγεται και διακινείται το πετρέλαιο που επηρεάζει τη ζωή των διαφόρων λαών και των εθνών.

Η γεωπολιτική θέση της Ελλάδος, κύριε Υπουργέ, είναι σημαντική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Μία λέξη είπατε ότι θα πείτε, κύριε συνάδελφε. Μία λέξη δε λέτε, κάνετε θεωρία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Τελειώνων, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η θέση της Ελλάδας σ' αυτόν το γεωπολιτικό χώρο δεν είναι κατώτερη της Τουρκίας. Είναι κατώτερη η πολιτική μας. Και πρέπει την πολιτική μας να διορθώσουμε, διότι έχουμε δώσει την εντύπωση από πολλά χρόνια ότι εμείς οι Έλληνες είμαστε οι ενδοτικοί και ότι υποχωρούμε στις πιέσεις και ποτέ δεν ασκείται πίεση προς την Τουρκία. Πολύ φοβούμαστε ότι η σημερινή Κυβέρνηση σε αυτόν ακριβώς τον τομέα τελευταία έχει δώσει πολλά δείγματα υποχωρητικότητας.

Η Τουρκία έχει αποδειχθεί ικανότερη από εμάς να διερμηνεύει

τη διεθνή συγκυρία και να εντάσσει τα συμφέροντά της σε αυτήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Κεφαλογιάννη, παρακαλώ τελειώνετε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Τελειώνω κύριε Πρόεδρε. Θα σεβαστώ το χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Καλώς, ευχαριστώ πολύ, κύριε Κεφαλογιάννη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Θα κλείσω με το εξής: Αφού, λοιπόν, όλοι διαπιστώνουμε ότι η Χώρα μας βρίσκεται υπό απειλή πολέμου, ο μόνος τρόπος αποτροπής του πολέμου είναι να τη θωρακίσουμε αμυντικά. Σε αυτόν τον τομέα -τη θωράκιση της Χώρας, το νομοσχέδιο αυτό δε βοηθά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Σπυριούνης έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, αναμφισβήτητως η συζήτηση περιεστράφη στο πυρηνικό σημείο του νομοσχεδίου, που είναι οι αντιρρησίες συνειδήσης και απορρόφησε όλη τη σκέψη από σημεία για τα οποία θα μπορούσε να αναπτυχθεί αντίστοιχος διάλογος ποιότητας και επιλογής καλυτέρων ρυθμίσεων.

Θα εκφράσω την απορία μου στην Αίθουσα: Αν οι σεβαστοί εταίροι μας, με την ίδια ευαισθησία που κόπτονται για τους αντιρρησίες συνειδήσης της Ελλάδας, ενδιαφέρονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα και για τις προκλητικές, χιτλερικές εισβολές της Τουρκίας στις γειτονικές της χώρες για τις προκλήσεις εις βάρος της Πατρίδας μας, τότε θα είχαν περισσότερα επιχειρήματα για να μας πείσουν.

Η Πατρίδα μας αντιμετωπίζει πρόβλημα ασφάλειας. Το αμυντικό σύστημα θέλει γενική αναθεώρηση. Τα έχουμε κουβεντιάσει και κατά μόνας. Χρειάζεται, η έννοια της ποιότητας να ανυψωθεί στο μέγιστο βαθμό, γιατί είναι το μόνο σημείο που μπορούμε να αντιτάξουμε. Χρειάζεται στους νέους μία υψηλής ευαισθησίας διαπαιδαγώγηση, για να υπερβαίνουν τις αναστολές που δημιουργεί η κοινωνική εξέλιξη και να μένουν πιστοί στις θεμελιώδεις υποχρώσεις τους. Χρειάζεται πρώτα από όλα Πατρίδα δίκαιη και ίση προς όλους.

Αυτή η διαπαιδαγώγηση δε γίνεται με ρυθμίσεις αυτής της μορφής. Μάλιστα, γίνεται διαπαιδαγώγηση κακού παραδείγματος, για είναι αρνητική η απήχηση στο σύνολο των εντίμων πολιτών που υπηρετούν την πατριδούλα, με συνέπεια και με ευθύνη. Οι διατάξεις συλλήβδην που αναφέρονται στους αντιρρησίες συνειδήσης χρειάζονται λεπτομερέστερη και πιο ευσόθητη επανέξταση.

Θα σας πω δύο τρία πράγματα. Τους ενοχλεί να υπάγονται στα στρατοδικεία; Γιατί; Τα δικαστήρια των Ενόπλων Δυνάμεων δε λέγονται πλέον στρατοδικεία- δεν έχουν την ανεξαρτησία, προσωπική και λειτουργική και την επιστημονική αριτότητα, ώστε να μπορούν να απονέμουν Δικαιοσύνη;

Δεύτερον, π οιονεί κατάταξη, καταταγέντες οιονεί; Και πώς συμβιβάζεται να μη φέρουν στολή και να υπηρετούν την στρατιωτική τους θητεία; Γιατί να μη φέρουν στολή στο νοσοκομείο που θα πάνε: Σας κάνω ορισμένες ερωτήσεις για να φωτίσω τους προβληματισμούς μας. Γνωρίζετε τα αισθήματά μου. Δεν κατέχομεθα από αρνητική διάθεση για το νομοσχέδιο.

Περιλαμβάνει διατάξεις που δεν μπορούμε να τις αποφύγουμε. Καλύτερο θα ήταν, αυτές οι ρυθμίσεις να γίνουν στην επικείμενη αναθεώρηση του Συντάγματος, η οποία, όμως, δυστυχώς, θα αναβληθεί για την επόμενη Βουλή. Αυτό ισχύει και για τους ανυπότακτους. Δε νομίζω να πιστεύετε, κύριε Υπουργέ, ότι κλείνει τη θέμα των ανυπότακτων. Δυστυχώς, δεν κλείνει. Πώς θα δικαιολογήσουμε σε αυτόν που γεννήθηκε το 1966 υπηρετεί μειωμένη θητεία και εξαγοράζει ένα μέρος της, έχει το δικαίωμα να υπηρετεί τημηματικά κάθε δύο μήνες στη διάρκεια της διετίας ή της τριετίας. Δε θυμάμαι πις ρυθμίσεις ακριβώς. Θα τα πούμε αύριο στα άρθρα.

Δε θα σταματήσει ούτε το θέμα των ανυπότακτων. Να μου επιτρέψετε να σας πω ότι η ρύθμιση για τους αντιρρησίες

συνείδησης θα προκαλέσει τους υπηρετούντες στρατιώτες και τους υποψήφιους στρατιώτες. Με μαθηματική ακρίβεια -κι εδώ είμαστε, θα ξανασυναντηθούμε ύστερα από ένα-δύο χρόνια-θα δείτε να πληθαίνει σαν τη γραμμή του Καβάφη των σβηστών κεριών, η γραμμή των αντιρρησιών. Δε θα θέλουμε να κοιτάξουμε στο μέρος τους, γιατί θα νιώθουμε τύψεις συνείδησεως.

Πιστεύω ότι το κεφάλαιο "Αντιρρησίες συνείδησης" πρέπει να κρατηθεί, κύριε Πρόεδρε, μέχρι την εσχάτη γραμμή υποχώρησης και συμβιβασμού. Κι αυτή είναι η ένστολη αόπλη θητεία. Αν πρέπει να γίνεται και έξω από τις μονάδες -δεν πιστεύω ότι πρέπει να γίνει έξω από τις μονάδες- τουλάχιστον να έχουν όλα τα χαρακτηριστικά του στρατιώτη, από τη στολή, τους κανονισμούς, τον ποινικό κώδικα, τη στρατιωτική δικαστική δικαιοδοσία και όλα αυτά τα πράγματα που είναι η θητεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πράγματα ακούστηκαν πάρα πολύ ορθές σκέψεις και προβληματισμοί για την άμυνα της Χώρας, για τον τρόπο με τον οποίο θα την οργανώσουμε και όπως είπα και την πρώτη φορά, αυτή ήταν και η γραμμή συλλογιστικής της Κυβέρνησης, όταν αποφάσισε να κάνει ορισμένες ρυθμίσεις.

Πιστεύουμε ότι με τις ρυθμίσεις αυτές θα ενισχύσουμε τις Ένοπλες Δυνάμεις, διότι στην πραγματικότητα για τους μεν ανυποτάκτους θα προσελκύσουμε αυτούς, οι οποίοι τώρα είναι καταδικασμένοι ή αποφασισμένοι να μην επιστρέψουν στην Πατριδα και ποτέ να μην εκπαιδευτούν. Τους δίνουμε την ευκαιρία τουλάχιστον -και ελπίζω ότι θα κάνουν χρήση αυτής της ρύθμισης- να επιστρέψουν στην Ελλάδα, έχοντας ως όφελος η Πατριδα αφ' ενός ότι θα εκπαιδευτούν αυτοί στις Ένοπλες Δυνάμεις, θα υπηρετήσουν έστω το μικρό διάστημα, όπως προβλέπει η ρύθμιση και αφ' ετέρου θα προσεγγίσουμε και ένα εξαιρετικά μεγάλο πνευματικό δυναμικό, το οποίο βρίσκεται διεσπαρμένο σε ολόκληρο τον κόσμο.

Θα πω λίγα λόγια περισσότερο για το θέμα των αντιρρησιών συνείδησης, όπου και επικεντρώθηκε η προσοχή απόψε. Κατ' αρχήν, πουθενά δε λέει ότι αυτοί θα υπηρετούν σε ακριτικές περιοχές. Ούτε είναι αυτό ποινή όπως η κυρία συνάδελφος επικαλέσθηκε. Όμως, θέλουμε να κάνουμε λιγότερο ελκυστική αυτήν τη θητεία, ούτως ώστε άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν ισχυρότατο κίνητρο -και μόνο πράγματι το θέμα της συνείδησης θα είναι ισχυρό κίνητρο- να μην καταφύγουν σ' αυτό. Διότι δεκαοκτώ μήνες παραπάνω, όταν τώρα η στρατιωτική θητεία είναι ουσιαστικά δεκαοκτώ μήνες, διπλασιασμός, δεν είναι κάτι το οποίο κανείς εύκολα θα το αναλάβει.

Θα υπάρξει μία επιτροπή, η οποία θα έχει πολύ αυστηρά κριτήρια, που θα οριστούν με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Αμυνας, με στόχο να διερευνήσουν και πράγματι να περάσουν μέσα απ' αυτήν την επιτροπή μόνο αυτοί, οι οποίοι ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Είναι γνωστά τα κριτήρια;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Περίπου εβδομήντα με εκατό επησίως είναι αυτοί, οι οποίοι για λόγους συνείδησης δεν έχουν καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις και προτιμούν να πάνε στη φυλακή και να υπηρετήσουν στη φυλακή.

Να θυμίσω επίσης κάτι το οποίο ελέχθη, ότι όλες οι κυβερνήσεις στο παρελθόν ασχολήθηκαν με το θέμα. Σκέφθηκαν να προσπαθήσουν να βρουν μια λύση. Η δε τελευταία προσπάθεια που έγινε από τη Νέα Δημοκρατία, προσέκρουσε στη συνταγματική απαγόρευση από τότε που παρουσιάστηκε. Αυτήν τη σημήνη έχουμε τη μαρτυρία της Επιστημονικής Επιτροπής ότι μπορεί να βρεθεί ένας άλλος τρόπος.

Επίσης, θα πρέπει να σας πω ότι δε θα παίρνουν μισθό, θα παίρνουν αυτό που ένας στρατιώτης παίρνει ημερησίως όταν κινείται από μία μονάδα σε άλλη, που στοιχειώδως του αρκεί, για να σιτίζεται να έχει την τροφή του, και ίσως κάπου να

διαμείνει. Υπολογίζουμε ότι αυτός ο μισθός δε θα ξεπερνάει τις πενήντα χιλιάδες δραχμές μηνιαίως, που βέβαια δε θα είναι καθόλου...

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Πενήντα χιλιάδες ούτε το νοίκι δεν είναι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Θα αντιμετωπίζει αυτό το πρόβλημα. Θα αναγκαστεί να πάει να μένει στο χώρο, τον οποίο έχει προτεί, στο νοσοκομείο μέσα.

Μα, για αυτό σας είπα ότι δεν είναι καθόλου ελκυστική η λύση. Θα δείτε ότι πάρα πολύ λίγοι θα κάνουν χρήση αυτής. Μόνο στην Ισπανία παρατηρήθηκε, όπου όμως έδωσαν τρεις μόνο διαφορά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Δεν είναι λύση αυτή.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Θα το δείτε. Και αν ακόμη δούμε ότι παρελπίδα υπάρχουν πάρα πολλοί που καταφεύγουν σε αυτή τη λύση, είμαστε εδώ για να αναθεωρήσουμε αυτές τις διατάξεις.

Σε περίπτωση πολέμου, επίσης, υπάρχει πρόβλεψη ότι με απόφαση Υπουργού Εθνικής Αμυνας θα σταματήσουν αυτές οι ρυθμίσεις και αυτοί θα είναι υποχρεωμένοι να καταταγούν στο στράτευμα.

Ο δε αντιρρησίας συνείδησης θα φέρει ο ίδιος την ευθύνη να αποδειξεί ότι είναι πράγματα αντιρρησίας συνείδησης και ότι δε χρησιμοποιεί αυτό ως μέθοδο για να αποφύγει τη στράτευση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Πώς θα το αποδείξει; Σας έκανα μία πρόταση. Γιατί δεν την είδατε; Γιατί δε φέρνει μία δικαστική απόφαση;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Η επιτροπή θα έχει τόσο αυστηρά κριτήρια, που θα είναι σχεδόν δικαστική απόφαση.

Επίσης, αυτό που κάποιος επικαλέστηκε την τελευταία στιγμή ότι θα παρουσιαστούν λίγο πριν τη στράτευση, θα υπάρχει πρόβλεψη ώστε αρκετό και ικανό χρόνο πριν να δικαιούνται να παρουσιάζονται και να αποδεικνύουν ότι είναι αντιρρησίες συνείδησης.

Τέλος, να πω και στο συνάδελφο του Κομμουνιστικού Κόμματος ο οποίος επιμένει για το θέμα της μη στράτευσης στη νέα ηλικία, ότι η στράτευση στα δεκαοκτώ χρόνια -συμπληρωμένων των δεκαεπτά- είναι εθελοντική, αν αυτό εξυπηρετεί τους στόχους και τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων, ο νέος τότε μόνο θα το χρησιμοποιήσει. Ενώ από την άλλη πλευρά, για το συνάδελφο που είπε να είναι υποχρεωτική η στράτευση στα δεκαοκτώ χρόνια, έχει εξεταστεί και αυτή η περίπτωση και έχει πολλά μειονεκτήματα. Να σας πω ενδεικτικά αυτό που μου έρχονται στο μυαλό. Καταρχήν κόβουμε τη διάθεση αυτών που θέλουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους και δεν έχουν τη δυνατότητα να τις διακόψουν και να τις επαναλάβουν μετά δύο χρόνια.

Θα υπάρχει πρόβλημα στις Ένοπλες Δυνάμεις, γιατί αυτήν τη στιγμή πολλοί νέοι χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις ειδικότητες που έχουν σπουδάσει και έτσι υπηρετούν και εξυπηρετούν πολύ τη λειτουργία των Ενόπλων Δυνάμεων.

Ακόμη θα σας πω ότι και η ανάμειξη των ηλικιών κάνει καλό. Οι νέοι -και έχουμε μαρτυρίες γι' αυτό- οι άπειροι, οι μη καλλιεργημένοι βοηθούνται τις περισσότερες φορές από τους μεγαλύτερους ώστε να ξεπεράσουν τις δυσκολίες προσαρμογής στις Ένοπλες Δυνάμεις.

Κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, θα κλείσω πάλι τη δευτερολογία μου βεβαίωνοντάς σας ότι εξετάζουμε με πολλή σοβαρότητα το πρόβλημα. Μας απασχόλησε πολύ καιρό, ακούστηκαν πολλές απόψεις. Σας διαβεβαίω ότι θα μπουν τέτοιες δικλείδες ασφαλείας ώστε κανένας μα κανένας που δεν ανήκει σε αυτήν την κατηγορία, να μην το επικαλεστεί ποτέ ως πρόφαση για να αποφύγει τη στράτευση. Και εν πάσῃ περιπτώσει, χωρίς αυτό να αποτελεί ποινή, σίγουρα δε θα είναι μία ελκυστική λύση. Αυτό θα το δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Θα ήθελα να ξεκινήσω από το τελευταίο στο οποίο αναφέρθηκε ο κύριος Υπουργός αναφε-

ρόμενος στην τοποθέτηση του ΚΚΕ.

Το άρθρο 1 του νομοσχεδίου που συζητάμε, λέει επί λέξει τα εξής στην παράγραφο 2: Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Αμυνας που δε δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί για την κάλυψη αυξημένων αναγκών να καλούνται οι Έλληνες για κατάταξη στις Ενόπλες Δυνάμεις από την 1η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο διανύουν το 180 έτος της ηλικίας τους. Άρα, δεν είναι εθελοντική η θητεία στα δεκαοκτώ. Είναι υποχρεωτική η θητεία, μόλις κλείσουν τα δεκαεπτά αν έτσι αποφασίσει ο Υπουργός Εθνικής Αμυνας. Θέλω να σας παρακαλέσω να πιστέψετε ότι η ίδια περίπου ρύθμιση έχει γίνει όλα αυτά τα χρόνια, όπου από τα είκοσι ένα πήγαμε στα είκοσι, από τα είκοσι στα δεκαεννέα ...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Μου επιτρέπετε μία διακοπή;

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Ναι, κύριε Υπουργέ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Εδώ λέει το άρθρο "για κάλυψη αυξημένων αναγκών". Δε μιλάμε, λοιπόν, για μία κανονική περίοδο. Μιλάμε για μία περίοδο έντασης ή και πολέμου.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Ακούστε, κύριε Υπουργέ. Με το συμπάθειο, να μην κοροϊδεύομαστε. Αυτήν τη στιγμή βρισκόμαστε ακόμη σε κατάσταση γενικής επιστράτευσης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Αυτό είναι μια τυπική κατάσταση. Το επικαλεσθήκατε κιόλας. Δεν έγινε ποτέ χρήση αυτών των διατάξεων.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Υπουργέ, ήμουν νιος και γέρασα να ακούω απ' όλους τους προκατόχους σας επί 12 χρόνια που είμαι σ' αυτήν την Αίθουσα, όταν ζητάμε να καταργηθεί επιπλέονς αυτή η "τυπική διαδικασία" και να λένε, ότι πρόκειται για μια "τυπική διαδικασία". Καταργήστε την λοιπόν. Είναι μια ευκαιρία με αυτό το νομοσχέδιο να καταρρίψετε την κατάσταση γενικής επιστράτευσης. Αυτό, όπως ξέρετε, γιατί προέρχεστε από το στρατεύμα, έχει τεράστιες επιπτώσεις, δηλαδή η συνέχηση αυτής της κατάστασης, στους μονίμους στρατευμένους.

Το ίδιο ακριβώς έχει γίνει μέχρι σήμερα και από τα είκοσι ένα χρόνια φθάσαμε στα είκοσι, από τα είκοσι στα δεκαεννιά και τώρα πάμε στα δεκαοκτώ και στην ουσία στα δεκαεπτά, γιατί λέει όταν διανύει το 180 έτος της ηλικίας. Δηλαδή κάποιος που γεννήθηκε το Δεκέμβριο, το Γενάρη μπορεί να πάει στρατιώτης γιατί διανύει το 180 έτος της ηλικίας του.

Θα ήθελα να αναφερθώ σ' αυτά που είπαν κάποιοι συνάδελφοι, σε σχέση με τους ανυπότακτους. Θέλω να συμφωνήσουμε ότι οι ανυπότακτοι είναι μια κατάσταση που πρέπει να τελειώσει. Και όπως σωστά είπατε, κύριε Υπουργέ, έχει να ωφεληθεί η Πατρίδα μας απ' αυτούς τους ανθρώπους. Τυχαίνει να προέρχομαι και εγώ από το εξωτερικό και ξέρω πολλούς γνωστούς και φίλους που είναι διάσημοι επιστήμονες και θέλουν να γυρίσουν. Έχουν φθάσει στα σαράντα και στα σαράντα πέντε χρόνια τους και το σκέφτονται να γυρίσουν και να μπουν στο στρατό, στο ένα-δυό. Είναι ένα ζήτημα. Δεν υποτιμούν το στρατό. Η ζωή τα έφερε έτσι, ώστε να μην μπορέσουν να έρθουν να υπηρετήσουν. Αυτό έγινε μέρα με τη μέρα. Λέγανε "άντε τώρα θα κατεβώ, άντε μετά". Πρόκειται για αξιόλογους ανθρώπους.

'Ερχομαι τώρα στο θέμα των αντιρρησιών συνείδησης. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί έρχονται ορισμένοι συνάδελφοι σ' αυτην την πλατιά αντίληψη. Πραγματικά γνωρίζω και εγώ ανθρώπους που έχουν θέμα συνείδησης. Θέση του ΚΚΕ είναι ότι οι νέοι πρέπει να υπηρετούν τη θητεία τους για να είναι σε θέση να υπερασπιστούν το σπίτι τους. Ας μάθουν να χρησιμοποιούν και τα όπλα. Δεν είναι κακό πράγμα και για την περίπτωση που θα δεχθεί η Πατρίδα μας επίθεση αλλά και για άλλες καταστάσεις. Σε καμιά περίπτωση όμως δεν είναι δυνατόν να δεχθούμε να χρησιμοποιούνται οι νέοι που υπηρετούν τη θητεία τους ή άλλοι που πληρώνονται από τον Ελληνικό Λαό σαν στρατοί επέμβασης. Ακούστα ότι αυτοί που είναι στην Αλβανία και πήγαν δήθεν για να μοιράσουν φασόλια πταίρουν ένα εκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες δρχ. το μήνα. Αυτά τα περί ανθρωπιστικής αποστολής κανείς πια δεν τα

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

πιστεύει. Τόσο ανθρωπιστική αποστολή είναι αυτή με πρωτοστάτες τους Ιταλούς, που το Συμβούλιο της Ευρώπης τους απηγόρισε μάλιστα και συγχαρητήρια, που έστειλαν τους Αλβανούς στο βιθό της θάλασσας. Αυτά ούτε τα παιδιά πια δεν τα πιστεύουν. 'Οσοι έστειλαν στρατό στην Αλβανία τον έστειλαν για συγκεκριμένους λόγους. Σήμερα στη ΔΕΕ έκλαιγαν και οδύρονταν γιατί δεν κατάφεραν και δεν πρόλαβαν αυτή τη φορά να πάνε ως ΔΕΕ. Και ο Γενικός Γραμματέας της ΔΕΕ διαβεβαίωσε τους συναδέλφους, που οδύροντο να μην ανησυχούν, ότι και αυτός λυπάται πάρα πολύ, αλλά πολύ προσεχώς θα έχουν πολλές ευκαιρίες για τέτοιες αποστολές. Καταλαβαίνετε πού οδηγούμαστε.

Να γιατί εμείς επιμένουμε, ότι και με τα δεκαοκτώ και με τα δεκαεπτά και με τον τρόπο με τον οποίο είναι οργανωμένες οι Ενόπλες Δυνάμεις μας και με τον τρόπο με τον οποίο η αμυντική μας πολιτική εκπονείται, δεν εξυπηρετούνται τα συμφέροντα της Χώρας μας, αλλά άλλοι στόχοι. Τα άκουσα σήμερα με τα αφιέρωμα μου και τα άκουσα και χθες. Σε κάθε συνεδρίαση που πάω εκεί, μου σηκώνονται οι τρίχες, κύριε Υπουργέ. Και μου κάνει εντύπωση. Και ξέρετε και κάπι; Καταθέσαν συνάδελφοι εκεί πέρα τροπολογία και πανηγύρισαν -εγώ εκείνη τη σπιγμή δεν ήμουν στην Αίθουσα, αλλιώς θα αντιδρούσα- γιατί έγινε δεκτή - μπορείτε να χαρείτε και σεις- για να πάρειν και η Ελλάδα μέρος στην EUROMAR, στη δύναμη τη ναυτική όπου συμμετέχουν, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Πορτογαλία, δύναμη που αστυνομεύει τη Μεσόγειο και θα χτυπά όποιον λαό τολμάει να σηκώνει κεφάλι κατά της ιμπεριαλιστικής επικυριαρχίας. Έλεος δηλαδή!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Υπουργέ, θέλετε το λόγο;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Εθνικής Αμυνας): Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου "Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ορισμένων κατηγοριών στρατευσίμων, ανυποτάκτων και οπλιτών, τροποποίηση διατάξεων της στρατολογικής νομοθεσίας, καθιέρωση εναλλακτικής υπηρεσίας και άλλες διατάξεις".

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο κατ'αρχήν;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς, το νομοσχέδιο "Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ορισμένων κατηγοριών στρατευσίμων, ανυποτάκτων και οπλιτών, τροποποίηση διατάξεων της στρατολογικής νομοθεσίας, καθιέρωση εναλλακτικής υπηρεσίας και άλλες διατάξεις", έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, κατ'αρχήν.

'Έχω την πιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών "Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων στρατιωτικών και άλλες διατάξεις".

'Έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Τρίτης 18 Μαρτίου 1997 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρώνται.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς, τα Πρακτικά της Τρίτης 18 Μαρτίου 1997 επεκυρώθησαν.

Ερωτάται το Σώμα αν δέχεται στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 00.10' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα Τετάρτη 4 Ιουνίου 1997 και ώρα 18.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και στη συνέχεια Νομοθετική Εργασία, συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου "Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ορισμένων κατηγοριών στρατευσίμων, ανυποτάκτων και οπλιτών, τροποποίηση διατάξεων της στρατολογικής νομοθεσίας, καθιέρωση εναλλακτικής υπηρεσίας και άλλες διατάξεις".

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ